

2025/2026.
II. félév

Intézményi Tudományos Diákköri Konferencia absztraktkötete

2025/2026. II. FÉLÉV

INTÉZMÉNYI TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA

ABSZTRAKTKÖTET

38. OTDK kvalifikációs sorozat

Eszterházy Károly Katolikus Egyetem

2026. április 27-30.

Az EKKE 2025/2026 II. félévi Intézményi Tudományos Diákköri Konferencia
absztraktkötete

Az ETDB tagjai, az ITDK-konferenciák felelősei

ETDB-elnök:

Dr. Juhász Tibor, egyetemi docens, rektorhelyettes

ETDB-alelnök:

Dr. Asztalos Bence, egyetemi tanár
Művészeti Kar, elnök

ETDB-alelnök:

Dr. Sütő László, egyetemi docens
Természettudományi Kar, elnök

ETDB-tag:

Dr. Geda Gábor, főiskolai docens
Informatikai Kar, elnök

ETDB-tag:

Dr. Homoki Erika, egyetemi docens
Pedagógiai Kar, elnök

ETDB-tag:

Pacsuta István, adjunktus
Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar, elnök

ETDB-tag:

Dr. Reichmann Angelika, főiskolai tanár
Bölcsészettudományi Kar, elnök

ETDB-tag:

Szalay Krisztina, tanársegéd
Jászberényi Campus elnök

ETDB-titkár

Vajonné Magyar Anikó, adminisztrátor

ETDB hallgatói képviselő

Kulyó Gergő, Egri Campus Hallgatói Önkormányzat

ETDB hallgatói képviselő

Pfeffer Balázs, Egri Campus Hallgatói Önkormányzat

ETDB hallgatói képviselő

Balogh Benjámín, Jászberényi Campus Hallgatói Önkormányzat

**2025/2026. II. félévi
Intézményi Tudományos Diákköri Konferencia
absztraktkötete**

38. OTDK kvalifikációs sorozat

Szerkesztette:
Sütő László

**ESZTERHÁZY KÁROLY KATOLIKUS EGYETEM
TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI BIZOTTSÁG**

Eszterházy Károly Katolikus Egyetem

2026. április 27–30.

EGER, 2026

Technikai szerkesztés:

Sütő László
Fekete Dániel

Nyelvi lektor:

Báthory Kinga

A borítón: Eszterházy Károly Egyetem, Líceum épülete látható

ISBN 978-963-496-332-5 (print)

ISBN 978-963-496-334-9 (pdf)

A kiadásért felelős
az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem rektora
Megjelent az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem
Intézményi Tudományos Diákköri Bizottsága gondozásában
Megjelent: 2026-ban
Nyomta és kötötte az Alföldi Nyomda Zrt., Debrecen
Felelős vezető: Pataki Lajos vezérigazgató

Tartalomjegyzék

Bevezető.....	7
Bölcsészettudományi Kar.....	8
Anglisztika és Amerikanisztika tagozat.....	9
Irodalomtudományi tagozat.....	16
Magyar Nyelvészeti tagozat	18
Történelemtudományi tagozat	24
Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar	31
Pénzügy, HR tagozat	32
Turizmus tagozat	40
Szociálpedagógia tagozat	47
Informatikai Kar.....	50
Digitális Technológia tagozat.....	51
Matematika és Informatika tagozat.....	60
Művészeti Kar	67
Művészetelméleti és médiatudományi tagozat.....	68
Animáció tagozat.....	77
Festészet 1. tagozat.....	82
Festészet 2. tagozat.....	90
Fotográfia tagozat.....	96
Installáció tagozat.....	99
Képgrafika tagozat	105
Média design tagozat.....	110
Mozgóképfestészet tagozat	115
Szobrászat tagozat	123
Tervezőgrafika tagozat	127
WEB tagozat	138
Zenei tagozat	141
Pedagógiai Kar	143
Interdiszciplináris gyógypedagógia tagozat.....	144
Kommunikáció és mozgás tagozat	150
Jászberényi Campus Gyógypedagógiai tagozat	156

Jászberényi Campus Pedagógiai tagozat	171
Közösségi művelődés - felnőttkori tanulás tagozat.....	185
Tanító- és Óvóképzős hallgatók 1. tagozat	189
Tanító- és Óvóképzős hallgatók 2. tagozat	197
Természettudományi Kar	205
Növénybiológia tagozat.....	206
Földtudományi tagozat	208
Kémia tagozat.....	214
Környezettudományi tagozat	218
Szőlészet és Borászat tagozat	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
Iskolai testnevelés, sport és kulturális hatások tagozat	223
Rekreáció és életmód tagozat	234
Rekreáció és társadalmi hatások tagozat.....	243
Sportgazdaság, sportmenedzsment és sporttörténet tagozat.....	252
Sportpszichológia tagozat.....	262
Teljesítményfokozás és prevenció tagozat.....	273
Versenysport, tehetséggondozás tagozat	284

BEVEZETŐ

Szeretettel köszöntjük az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Intézményi Tudományos Diákköri Konferenciájának minden kedves résztvevőjét és absztraktkötetének olvasóját!

A közel hét évtizedes felsőoktatási tehetséggondozó rendszer résztvevői napjainkban már a Kárpát-medence egyetemeiről kerülnek ki. Az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem évek óta helyet ad az OTDK rangos eseményeinek, és biztosítja a lehetőséget a két évente meghirdetett országos megmérettetés egy-egy szekciójának. A 38. OTDK 2025/2026. II. félévi intézményi kvalifikáló konferenciáján 41 tagozatban 275 hallgató 279 pályamunkát mutatott be. A témakörök felölelik a bölcsészet-, az informatika-, a gazdaság-, a társadalom-, a természet-, a sport- és a pedagógiai tudományok, valamint a művészetek és művészettudományok legizgalmasabb részleteit. Olyan innovatív eredményeket, kreatív alkotásokat mutatnak be, amelyekre tudományos diákköri kutatásként néhány évtizede még nem is gondoltunk volna.

A rendezvény összekapcsolja a tehetséges hallgatókat, a témavezetőket, a kutatókat, a professzorokat és minden olyan érdeklődőt, akik a tehetséggondozás ügyét magukénak érzik. Jól mutatja ezt a több mint száz zsűritag, akik tudományterületük országos és nemzetközi szinten elismert képviselői, nemzetközi kutatócsoportok kiváló tagjai. Sőt, a hallgatók között is van olyan, aki már most országos vagy nemzetközi kutatások résztvevője!

A szervezés során mindig születnek újdonságok is. A zsűri- s témavezetői etikett napjainkra már teljesen elfogadottá vált. Újdonság az is, hogy ebben a ciklusban az OTDT kiemelten kezeli a tudományos utánpótlás szakmai vitakészségét. Egyetemünk szellemiségéhez illően a tehetséggondozás felkarolásával úgy gondoljuk, közösen teszünk azért, hogy a hallgatók minél sikeresebben elsajátítsák a pályafutásukhoz szükséges szakmai alapokat, s a témavezető–mentorált kapcsolatok személyessége révén emberi értékekben is gazdagodjanak.

Bízunk benne, hogy a bemutatkozások hozzájárulnak az egyetemi tehetséggondozás folyamatos megújulásához, s néhány év múlva egy-egy sikeres szakmai karrier első lépéseként tekinthetünk majd vissza erre a konferenciára. A hallgatók pedig büszkén mutathatják majd a részvételüket igazoló absztraktkötetet.

Az EKKE TDK eseményeiről és eredményeiről további információk a <https://uni-eszterhazy.hu/tdk/> honlapon és a Facebookon olvashatók!

Minden résztvevőnek gratulálunk és sikeres pályafutást kívánunk!

Eger, 2026. július 1.

*Az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem
Tudományos Diákköri Bizottsága*

BÖLCSÉSZETTUDOMÁNYI KAR

ANGLISZTIKA ÉS AMERIKANISZTIKA TEHETSÉGMŰHELY

TDK-KONFERENCIÁJA

ANGLISZTIKA ÉS AMERIKANISZTIKA TAGOZAT

2026. 04. 28.

1. Jenes Evelin	
2. Kulyó Gergő	
3. Lévai Lilla	3. hely
4. Melkó Emese	2. hely
5. Nagy Panna	1. hely
6. Laskovics László	3. hely
7. Nickerson Szilvia Ibolya	

A zsűri tagjai:

Dr. Dolmányos Péter, egyetemi docens

EKKE Anglisztika, Amerikanisztika és Germanisztika Intézet (elnök)

Bodnár Ágnes Anett, adjunktus

EKKE Anglisztika, Amerikanisztika és Germanisztika Intézet

Kupás Zétény Roland,
amerikanisztika MA

EKKE Anglisztika, Amerikanisztika és Germanisztika Intézet

Fascination with the Criminal Mind in the Hannibal Lecter Movie Adaptations

Jenes Evelin, anglisztika BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Zsámba Renáta, adjunktus, EKKE Anglisztika, Amerikanisztika és Germanisztika
Intézet

Kulcsszavak: Hannibal Lecter, criminal mind, abject hero, psychological thriller, adaptation, gothic doubling, empathy, sympathy

This research explores the emotional engagement with and the aesthetic function of the criminal mind through Hannibal Lecter's character and focuses on how contemporary media transforms monstrous figures into marketable and cultural icons. The theoretical framework is centered on psychoanalytic literary criticism, genre criticism, affect theory, cultural studies, and criminology. The analysis stems from the idea that contemporary media often transforms fictional criminal characters like Hannibal Lecter into marketable icons in the adaptations, while literature concentrates more on their moral ambiguity and psychological depth. The aesthetic implementation of the Lecter movie adaptations, as well as Lecter's character, is constructed as an admirable figure, yet this paper argues that behind this engaging figure stands the trope of the abject hero whose manipulative strategies both establish concerns about morality and ethical choices that the detectives' and viewers' make, moreover, evokes emotions to either sympathize or empathize with him. The first chapter discusses the literary evolution of the psychological thriller highlighting its origins in American Gothic and crime writing traditions in order to offer insights into the Gothic double and destabilized boundaries appearing between the detectives (Will Graham, Clarice Starling) and the criminal (Hannibal Lecter) in the movie adaptations of Thomas Harris's novels, *Red Dragon* and *The Silence of the Lambs*. The second chapter examines the shifts in perception of crime from Michel Foucault's description of the eighteenth-century public executions and how this shift shaped the audience's emotional engagement with a condemned criminal. This historical overview can lead to a deeper understanding of viewers' emotional responses originating in the dynamics of sympathy and empathy. Furthermore, the analysis argues that these two concepts are far from interchangeable, therefore, their differences must be explored to understand one of the reasons for the immense success of these popular productions. The final, analytical chapter applies adaptation theory to examine Hannibal Lecter's role as a cultural icon and the embodiment of the abject hero, further illuminating the troubled relationship between the detective and criminal. This paper, therefore, argues that despite Lecter being humanized through his taste in fine arts and charisma, he still remains a typical abject hero, whose conscious emotional manipulation evokes sympathy or empathy in the audience. As a result, the differences between right and wrong are blurred, and the viewers' ethical and moral choices are foregrounded.

Compassion as a Counterpoint to Dehumanisation in Margaret Atwood's *Alias Grace* and Dezső Kosztolányi's *Anna Édes*

Kulyó Gergő, osztatlan etikatanár – angol nyelv és kultúra tanára szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Reichmann Angelika, főiskolai tanár, EKKE Anglisztika, Amerikanisztika és Germanisztika Intézet

Kulcsszavak: Dehumanisation, Compassion, Consumption, Silence, Atwood, Kosztolányi

Margaret Atwood's *Alias Grace* (1996) and Dezső Kosztolányi's *Anna Édes* (1926), despite their different cultural and historical contexts, offer strikingly similar representations of female figures subjected to institutional judgment and patriarchal authority. Both novels focus on women accused of extreme acts of violence, whose identities are constructed not through their own voices, but through the interpretive frameworks imposed upon them by male-dominated social, legal, and medical institutions. Within these domestic and institutional structures, the processes of dehumanisation emerge through recurring symbolic elements that reduce the female protagonists to objects of consumption. Among these elements, the labels of the machine and the specimen stand out as unifying motifs which illuminate the erasure of female agency through the male gaze. This paper examines how Anna and Grace are being exposed through the metaphor of spectacle and how they are consumed through the appetite of the upper class, represented with the metaphors of food imagery. By tracing the processes of dehumanisation, I intend to uncover the internal mechanisms of the characters' responses to their environments. While Anna's total internalisation of her environment leads to a fatal eruption of violence and a state of absolute unreadability, Grace successfully transforms her objectification into a site of resilience and utilises silence and secrecy to curate her own narrative against the curiosity and hunger of the social and medical institutions. The research further explores the role of compassion, embodied by the figures of Dr. Moviszter and Jeremiah the Peddler, as a vital counterpoint to this dehumanisation: they recognise the universal suffering of the maids, thereby restoring their humanity. While Moviszter remains a helpless witness, whose compassion is limited by the Víz household, Jeremiah as Dr. Jerome Dupont helps Grace to form a protective mask against the upper class.

The Jeffrey Dahmer Story and Its Cultivation Effect among TikTok Users

Lévai Lilla, anglisztika BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Szamosi Barna, adjunktus, EKKE Anglisztika, Amerikanisztika és Germanisztika Intézet

Kulcsszavak: Jeffrey Dahmer, true crime media, desensitization, TikTok

This research aims to find the results of violent media overconsumption amongst the younger generations through the biographical drama series titled *Monster: The Jeffrey Dahmer Story*, depicting Jeffrey Dahmer, serial killer's life and crimes, and its reception on social media, specifically TikTok. This research relies on the insights that resulted from studies of cultivation theory researchers explored how long-term media exposure influences people's morals, values and perceptions of the world. The first chapter furthermore explains cultivation theory and the history of aggression and violence in films, all followed by a methodology chapter. This research uses Critical Discourse Analysis (CDA) alongside cultivation analysis, which helps to decode the underlying messages of the series in order to understand how the audience interacts with Dahmer's character. The following chapter introduces the Netflix series itself, and compares it with a documentary, also made about Dahmer's life, for a better understanding of the damaging nature of true crime re-enactments. Finally, the analytical chapter defines empathy and aims to prove that violent media desensitizes viewers to violence in real life. To do so, TikTok videos about the *Monster* series are being analyzed, coterminous with mainly positive comments, with intent to shed light on how violence and aggression integrate into our everyday lives. This study concludes by stating that violent media has a harmful impact on society, making people less sensitive to crime.

Staging the New Woman of "Intellect, Culture, and Position" in Oscar Wilde's The Woman's World (1887–1890)

*Melkó Emese, osztatlan angol nyelv és kultúra tanára –
testnevelő tanár szakos hallgató*

Témavezető:

Dr. Antal Éva, egyetemi tanár, EKKE Anglisztika, Amerikanisztika és Germanisztika Intézet

Kulcsszavak: Oscar Wilde, aestheticism, The Woman's World, women in public life, Victorian cultural criticism

The aim of my research is to offer a detailed analysis of the Victorian periodical *The Woman's World* (1887–1890), edited by Oscar Wilde, with particular attention to the magazine's artistic and political positions on women's "visibility," Victorian social expectations, and the interrelation of theatre and aesthetics—key concepts that form an integral part of Wilde's oeuvre. Under Wilde's editorship, the periodical broke with the conventions of fashionable society magazines and positioned women not merely as consumers of culture and fashion, but as active intellectual participants in public life, capable of shaping contemporary discourse. This shift was accompanied by the rise of the so-called "New Woman" at the fin de siècle, who broke free from the limiting ideal of the "Angel in the House" (cf. Coventry Patmore's poem from the 1850s), which narrowed women's roles to domestic duties. The present paper examines the principles of Wilde's aestheticism and cultural criticism through the articles published in *The Woman's World*, which provided a platform for educated and professionally active women to engage with literature, art, and publicity. This is particularly evident, for instance, in Lady Wilde's "Irish Peasant Tales" (1888), Constance Mary Wilde's "Children's Dress in this Century" (1888), and "The Home Arts and Industries Association" (1888) by Mary Catherine Stirling and Mary Caroline Wentworth, all of which highlight the cultural and educational role of women as well. In addition, the magazine addressed fashion (e.g. "Paris Fashion" [1888–1889]), featuring, among others, the stage costumes of Sarah Bernhardt, whose provocative habit of wearing mannish garments is discussed in Emily Crawford's "Women Wearers of Men's Clothes" (1889). Thus, theatricality also emerges as a central theme of the periodical, notably in articles such as "The Woodland Gods" (1887) by Janey Sevilla Callander, which focuses on pastoral plays and performative appearance as a means of cultivating identity and visibility. Furthermore, women's politics, public affairs and feminist concerns are articulated by Millicent Garrett Fawcett in her "Women's Suffrage" (1888) and Margaret Mansfield in "On Woman's Work in Politics" (1889). In her article titled "The Fallacy of the Superiority of Man" (1887), Laura Elizabeth McLaren argues against the core ideology of male supremacy, while "Political Women" (1889)—attributed to a male author, Arthur James Balfour—further confirms the idea that the "political woman" had become a new and unavoidable social force that power has to acknowledge. Based on a thorough contextual analysis, this study argues that *The Woman's World* functioned as a significant cultural forum that challenged restrictive gender norms, redefined the literary and aesthetic framework of women's magazines, and intervened in contemporary debates on women's social roles and intellectual agency.

"You'd have chopped my head off": The Dystopia of Merlin

Nagy Panna, anglisztika BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Reichmann Angelika, főiskolai tanár, EKKE Anglisztika, Amerikanisztika és Germanisztika Intézet

The present paper is dedicated to the discussion of a recent Arthurian adaptation, the BBC television series *Merlin* (2008–2012), which provides an innovative take on the Arthurian legend as it focuses on the period before Arthur's rule and on the character of Merlin. My analysis of *Merlin* is premised on previous scholarship on Cinema Arthuriana and *Merlin* which highlight that all Arthurian films are hybrids and that the show is representative of contemporary issues. The theoretical background provided by utopian studies – including research on young adult dystopian fiction – also informs my close reading of the show. Thus, I argue that some aspects of the BBC's *Merlin* are particularly dystopian and the series could be situated in the context of young adult dystopian fiction, with its dystopian social landscape populated by main characters who are and act according to the trends and tropes of YA fiction, and with its focus on the period presumably leading up to Arthur's utopia rather than on the realised utopia of his reign.

Language of AI: Constructivism and Generative Linguistics in AI

Laskovics László, osztatlan tanár szakos hallgató

Témavezető:

Vaughan Geoffrey Alan, nyelvtanár, Idegennyelvi Képző és Szolgáltató Központ

In this study, I aimed to research whether a generative linguistic system backed by a constructivist learning system could be the key to a future neuro-symbolic AI that successfully imitates humanlike thinking. I also explain how LLMs like ChatGPT, which have also been called AI, differ from a neuro-symbolic model, and in which areas they fall short and why. I have examined how LLMs work, how they learn and provide their answers. I also use examples of where they fall short.

I also give a brief overview of what neuro-symbolic AI is an attempt to prove why a constructivist learning system could provide a viable solution. Afterwards, I move on to generative linguistics and how this could not only provide a humanlike linguistic system but could also provide a data storage-friendly solution. I also explain how generative linguistics complement each other, considering the incompatibilities between the two theories, and ultimately how these two tie into the Chomsky hierarchy, the computational system used in the majority of computers and computational devices for decades.

Biomedicalization and the Overmedicalization of the Elderly in American Society- The Double-Edged Sword

Nickerson Szilvia Ibolya, angol nyelv és kultúra tanára MA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Szamosi Barna, adjunktus, EKKE Anglisztika, Amerikanisztika és Germanisztika Intézet

Kulcsszavak: biomedicalization, medicalization, healthcare, elderly, business, discourse, double-edge sword

This thesis explores the ongoing biomedicalization of the elderly population in the United States. Medical science and biotechnology are in an advanced stage and have improved the quality of life, health, and longevity, but it has also accelerated the process of overmedicalization. The boundaries of what is considered „normal” aging have been artificially moved; the elderly are balancing on a double-edged sword. Using Critical Discourse Analysis (CDA), the thesis examines how language, media, and business practices construct aging into a pathological condition and how medical, commercial, and cultural discourses influence the older population’s choices. The thesis points out and argues that business interests are intertwined with healthcare, resulting in a double-edged sword in the medical world that the elderly must navigate.

IRODALOMTUDOMÁNYI TEHETSÉGMŰHELY

TDK-KONFERENCIÁJA

IRODALOMTUDOMÁNYI TAGOZAT

2026. 04. 29.

1. Molnárné Pauer Csilla

1. hely

A zsűri tagjai:

Dr. Onder Csaba, kutatóprofesszor

EKKE Nyelv- és Irodalomtudományi
Intézet (elnök)

Dr. Kispál Dániel, adjunktus

EKKE Nyelv- és Irodalomtudományi
Intézet

Dr. Körömi Gabriella, egyetemi docens

EKKE Nyelv- és Irodalomtudományi
Intézet

Juhász Szilvia, osztatlan tanár szak

EKKE Nyelv- és Irodalomtudományi
Intézet

A történetmesélés oktatási módszereinek alkalmazása technikai osztályban

*Molnárné Pauer Csilla, osztatlan magyar nyelv- és irodalomtanár –
etikatanár szakos hallgató*

Témavezető:

Dr. Farkas Anett, adjunktus, Bölcsészettudományi Kar

Kulcsszavak: történetmesélés, oktatási módszerek, irodalomtanítás, tanulásszervezés

Az utóbbi években olyan pedagógiai szemlélet érvényesül, amely célja az oktatás hatékonyságának növelése és a tanulás aktív, komplex folyamatú értelmezése (l. Forray és Juhász, 2009). Az irodalomtanításban a művek megismerésén túl a pedagógus feladata olyan tanulási környezet kialakítása, amely támogatja az értelmezési folyamatokat és a vélemények megfogalmazását (Herédi, 2022). A narratív struktúrák létrehozása az ismeretlen jelenségek értelmezését segíti. A történetalapú tevékenységek lehetővé teszik, hogy a tanulók saját élményeiken keresztül kapcsolódjanak a szövegekhez (Farkas, 2022), ami szorosan összefügg a konstruktivista pedagógia alapelveivel. A kutatás középpontjában a történetmesélés és a történetalkotás pedagógiai alkalmazhatóságának vizsgálata áll a szövegértés, a szövegalkotás és a tanulói motiváció fejlesztésére vonatkozóan. A kutatás egy technikai 9. évfolyamos osztályban valósult meg, attitűdvizsgálat és akciókutatás módszereinek kombinálásával. A kutatás a történetalapú tanulásszervezés megvalósítására irányult. Az elméleti háttér a konstruktivista pedagógia alapelveire épül (Nahalka, 1997). Az akciókutatás 2025. szeptember 1. és 2026. január 16. között zajlott, egy 18 fős tanulócsoporthoz bevonásával. A kutatás során hét tanórába épültek be a történetmesélés különböző módszerei: a kreatív írás, a szerepjáték és a képregénykészítés. A fejlesztési folyamat az RJR-modell alapján szerveződött, és kétheti rendszerességgel valósult meg. A tanulók szövegértési képességének alakulását három mérési ponton – bemeneti, köztes és kimeneti tesztek segítségével – vizsgáltam, míg a szókincsfejlődést fogalmazások elemzésével követtem nyomon. A kutatást attitűdvizsgálat zárta, amely a tanulói visszajelzések feltárására irányult. Az eredmények azt mutatják, hogy a történetmesélésre épülő módszerek pozitív hatást gyakorolnak a tanulók szövegértési és szövegalkotási készségeire, valamint hozzájárulnak a motiváció és a kreativitás erősödéséhez. A vizsgálat rámutat arra, hogy a történetalapú tanulásszervezés hatékony eszköze lehet az élményszerű és kompetenciafejlesztő irodalomtanítás megvalósításának.

Irodalomjegyzék

Forray K. & Juhász E. (szerk.). (2009). *Nonformális – informális – autonóm tanulás*. Debreceni Egyetem.

Farkas A. (2022). Az irodalmi művek feldolgozása a történetmesélés–történetalkotás módszerével. In Herédi R., Kispál D. & Kusper J. (szerk.), *Tanulmányok a magyartanítás módszertanairól*. (IrKa Könyvek 1., pp. 55–68).

Herédi R. (2022). Irodalomtanítás – elvárások, szerepek, modellek, megközelítésmódok: Pedagógusnézetek vizsgálata fogalomtérképpel. *Iskolakultúra*, 32(5), 110–126.

Nahalka I. (1997). Konstruktivista pedagógia – egy új pedagógiai paradigma a láthatáron. *Iskolakultúra*, 7(2), 3–14. <http://epa.oszk.hu/00000/00011/00122/pdf/1997-2.pdf>

MAGYAR NYELVÉSZETI TEHETSÉGMŰHELY

TDK-KONFERENCIÁJA

MAGYAR NYELVÉSZETI TAGOZAT

2026.04.30.

1. Bakos Dorina Fanni	3. hely
2. Ozsvárt Eszter	2. hely
3. Polgár Viktória	1. hely
4. Szémán Tünde	
5. Váradi Loretta	

A zsűri tagjai:

Dr. Gréczi-Zsoldos Enikő,
egyetemi docens

EKKE Nyelv- és Irodalomtudományi
Intézet (elnök)

Dr. Jánk István, egyetemi docens

EKKE Nyelv- és Irodalomtudományi
Intézet

Dr. Takács Judit, egyetemi docens

EKKE Nyelv- és Irodalomtudományi
Intézet

Kovács Erik, osztatlan tanár szak

EKKE Nyelv- és Irodalomtudományi
Intézet

A hatékony pedagógiai kommunikáció és lehetőségei az oktatás gyakorlatában

Bakos Dorina Fanni, osztatlan magyarnyelv- és irodalomtanár – angol nyelv és kultúra tanár szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Csató Anita, adjunktus, EKKE Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet

A pedagógiai kommunikáció az oktatási folyamat egyik meghatározó és komplex tényezője, amely alapvetően befolyásolja a tanulási eredményességet, a tanulói motiváció alakulását, valamint az osztálytermi interakciók minőségét és dinamikáját. A tanár és a tanulók közötti kommunikáció nem csupán az ismeretek átadását szolgálja, hanem olyan interakciós folyamatként értelmezhető, amelyben a résztvevők kölcsönösen alakítják egymás megértését, viselkedését és tanulási folyamatait. A dolgozat célja annak feltárása, hogy a tanári kommunikáció különböző dimenziói és megnyilvánulási formái miként járulnak hozzá a hatékony pedagógiai folyamat kialakulásához, valamint milyen módon befolyásolják a tanulók aktivitását, részvételét és teljesítményét az iskolai környezetben. A vizsgálat elméleti keretét a kommunikáció fogalmának több szempontú értelmezése, az alapvető kommunikációs modellek bemutatása, valamint a kommunikáció formáinak és akadályainak rendszerezése adja. A dolgozat ezen elméleti alapokra építve elemzi a pedagógiai kommunikáció sajátosságait, különös tekintettel a tanári beszéd szervezettségére, a kérdezőtechnika tudatosságára, valamint az empátia, az aktív figyelem és a visszacsatolás szerepére. Ezek az elemek együttesen alakítják az osztálytermi kommunikáció jellegét, és meghatározó módon befolyásolják a tanulók bevonódását, a tanulási folyamat mélységét és a tanórai aktivitás mértékét. Kiemelt hangsúlyt helyez a tanári elvárások hatásának vizsgálatára, különösen a Pygmalion-effektus pedagógiai elemzésén keresztül. A jelenség rávilágít arra, hogy a pedagógusok tanulókkal kapcsolatos – gyakran implicit módon működő – elvárásai a kommunikáció különböző szintjein keresztül közvetítődnek, és hosszabb távon jelentős hatást gyakorolhatnak a diákok teljesítményére, önértékelésére, tanulási attitűdjére és motivációjára. A tanári kommunikáció így nemcsak információátadásként, hanem a tanulói önkép és teljesítmény alakulását befolyásoló tényezőként is értelmezhető. Kitérőt célként szerepel továbbá olyan pedagógiai módszerek bemutatása és elemzése, amelyek elősegítik a kommunikáció fejlesztését az osztálytermi gyakorlatban. A kooperatív tanulás, a drámapedagógia és a projektalapú tanulás mint tanulásszervezési eljárások hozzájárulnak az aktív tanulói részvétel erősítéséhez, az együttműködésen alapuló tanulási környezet kialakításához, valamint a kommunikációs kompetenciák tudatos fejlesztéséhez. A dolgozat a pedagógiai kommunikáció komplex értelmezésére törekszik, és célja annak bemutatása, hogy a tudatosan alkalmazott kommunikációs stratégiák miként járulhatnak hozzá a tanulási folyamat eredményességéhez, valamint a tanulók aktív reflektív és együttműködő részvételéhez.

A falak is beszélnek – Az iskolai nyelvi tájkép pedagógiai és szociolingvisztikai vizsgálata két Heves vármegyei településen

*Ozsvárt Eszter, osztatlan történelemtanár –
magyarnyelv- és irodalomtanár szakos hallgató*

Témavezető:

Dr. Márku Anita, egyetemi docens, EKKE Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet

A jelen kutatás a nyelvi tájkép (linguistic landscape), azon belül is az iskolai nyelvi tájkép (schoolscape) pedagógiai és szociolingvisztikai vonatkozásait vizsgálja. A dolgozat fő célkitűzése két földrajzilag egymáshoz közel elhelyezkedő, Heves vármegyei általános iskola vizuális nyelvhasználatának és a falak által közvetített rejtett tantervének (hidden curriculum) elemzése. A vizsgált intézmények szociokulturális háttere eltérő. A kutatás módszertana vizuális dokumentáción (fotózáson) és tartalomelemzésen alapul, amelyet az egyik intézményben egy pedagógussal készített interjú egészít ki.

Az eredmények rávilágítanak arra, hogy mindkét intézményben jelentős a felülről jövő (top-down), egynyelvű (sztenderd magyar) és hivatalos kommunikáció túlsúlya. Az esettanulmányok alapján a roma diákokat oktató intézményben a kisebbségi nyelv és kultúra vizuálisan nem jelenik meg a közösségi terekben. Viszont a pedagógiai üzenetek az empátiát és a közösségépítést hangsúlyozzák. Ezzel szemben a többségi iskolában jóval nagyobb teret kapnak az alulról jövő (bottom-up), a diákok és pedagógusok önkifejezését egyaránt támogató megnyilvánulások, például matricák és informális feliratok formájában.

A dolgozat egyik fontos következtetése, hogy a fizikai terek tudatos, diákokat is bevonó alakításával vagy a helyi nyelvváltozatok megjelenítésével sokkal befogadóbb, motiválóbb és nyelvileg otthonosabb iskolai környezet teremthető.

Anglicizmusok a magyar középiskolás diákok nyelvhasználatában: nyelvi változások, identitás és pedagógiai lehetőségek

Polgár Viktória, osztatlan tanár szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Márku Anita, egyetemi docens, EKKE Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet

Kulcsszavak: anglicizmusok, diáknyelv, digitális diskurzus, nyelvi változás, identitás és nyelvhasználat, nem standard nyelvváltozatok, pedagógiai attitűdök, középiskolai populáció, kvalitatív és kvantitatív módszerek, nyelv és oktatás

Jelen kutatás középpontjában a 14 és 17 év közötti középiskolás diákok nyelvhasználatában – a legfőképpen, de nem kizárólag – újonnan megjelenő angol eredetű lexémák állnak, különös tekintettel fordulva ezek nemcsak kommunikációs, de pedagógiai jelentősége felé is. Vizsgálatom abból a felismerésből indul ki, hogy a digitális kommunikációs terek (különösen a TikTok, az Instagram és az azonnali üzenetküldő alkalmazások, mint a Messenger és Snapchat) nem egyszerűen a nyelvek közvetítő közegei, hanem azoknak sokszor aktív formálói és alakítói is.

Kutatásom kvalitatív és kvantitatív módszerekre is egyaránt építkezik. A téma közelebbi megértéséhez egy kérdőíves adatgyűjtés, 15-15 fővel történő fókuszcsoportos beszélgetések, illetve különböző korosztályú pedagógusinterjúk segítségével közelítettem. Ezekkel a kutatási módszerekkel nemcsak az volt a célom, hogy megállapíthatóvá váljon, milyen anglicizmusok jelennek meg a diáknyelvben, hanem az is, hogy ezek pontosan milyen szereppel bírnak a tanulók kommunikációjában, milyen helyzetekben használják őket, és hogyan lehet ezeket hozzákapcsolni identitásukhoz.

A kutatás aktualitását az adja, hogy a nyelvi változás tempója ebben a közegben gyors ütemű, és emiatt az empirikus adatok az aktualitásukból idővel veszítenek. Pedagógiai szempontból is mindez különösen jelentőssé válik, hiszen a diákok és pedagógusok közötti nyelvi különbségeket nem lehetséges egyszerűen a generációk közötti eltéréseknek tulajdonítani. A nem standard nyelvváltozathoz való viszonyulás (mint az elfogadás vagy elutasítás) hatással van a diákok és a tanárok megszólalási módjára, a diákok felé történő közeledés lehetőségeire és legfőképpen a létrejövő tanulási környezet légkörére is. A kutatás célja ezért az, hogy hozzájáruljon egy olyan pedagógiai szemlélet kialakításához, amely egyrészt érzékenyen reagál a diákok valós nyelvhasználatára, miközben nem mond le a standard nyelvi normák közvetítéséről sem.

Ugyanakkor a kutatás további vizsgálatok szükségességére mutat rá. A már említett gyorsan változó nyelvi környezet és az általam feldolgozott minta korlátozott mérete miatt indokolt lehet később egy nagyobb adatközlői kör bevonásával folytatni, illetve kiterjeszteni a vizsgálatot. A jelen munkát tehát elsősorban egy kiindulópontként érdemes értelmezni, amely alapjául szolgálhat későbbi, nagyobb volumenű és reprezentatívabb kutatásoknak is.

A narratív tanulásszervezés hatása a tanulói motivációra – akciókutatása magyarnyelv-órán

*Szémán Tünde, osztatlan média-, mozgókép- és kommunikációtanár –
magyarnyelv- és irodalomtanár szakos hallgató*

Témavezető:

Dr. Farkas Anett, adjunktus Bölcsészettudományi Kar

Kulcsszavak: történetmesélés, történetalkotás, motiváció, akciókutatás, magyarnyelv-óra

A tanulói motiváció kérdésköre a pedagógiai gyakorlat egyik meghatározó területe, különösen a magyar nyelv és irodalom tantárgy tanításában, ahol a tanulói érdeklődés fenntartása gyakran kihívásokba ütközhet. A hagyományos, elsősorban frontális tanulásszervezési formák mellett napjainkban egyre nagyobb hangsúlyt kapnak azok az eljárások, amelyek a tanulási folyamatot élményszerűbbé, személyesebbé és a tanulók számára relevánsabbá teszik.

A történetmesélésen alapuló tanulásszervezés ilyen lehetőséget kínál, mivel egyszerre épít a tanulók képzeletére, kreativitására és aktív részvételére. A narratív keretbe ágyazott tanulás lehetőséget teremt arra, hogy a tanulók saját tapasztalataikon keresztül kapcsolódjanak a tananyaghoz, ezáltal mélyebb megértést és tartósabb tudást eredményezve (l. Muzsalyiné Molnár, 2021; Nyitrai, 2017; Erdei, 2025).

A dolgozat célja annak vizsgálata, hogy a történetmesélésen alapuló tanulásszervezés milyen hatást gyakorol a tanulók motivációjára, tanulási bevonódására, valamint szövegalkotási készségeire. Az elméleti keretet a tanulási motiváció kutatásának meghatározó irányzatai adják, különös tekintettel az önmeghatározás-elméletre (Self-Determination Theory, SDT), amely a belső motiváció, az autonómia, a kompetencia és a kapcsolódás szerepét hangsúlyozza a tanulási folyamatban (Ryan és Deci, 2000).

A dolgozat felépítését tekintve először a történetmesélés pedagógiai jelentőségét és a tanulók fejlődésére gyakorolt hatásait mutatja be. Ezt követően a tanulási motiváció legfontosabb elméleti megközelítéseinek áttekintése következik, majd a magyar nyelv és irodalom tantárgyhoz kapcsolódó attitűdvizsgálatok eredményeinek ismertetése.

Irodalomjegyzék

Erdei N. (2025). Storytelling a középiskolai anyanyelvi órán. *Anyanyelv-pedagógia*, 18(4), 55–72. <https://doi.org/10.21030/anyp.2025.4.5>

Muzsalyiné Molnár H. (2021). A történetmesélés mint pedagógiai eszköz a természettudományos oktatásban. *Iskolakultúra*, 31(09), 101–112. <https://www.iskolakultura.hu/index.php/iskolakultura/article/view/34705>

Nyitrai Á. (2017). Az összefüggés-kezelés fejlesztésének segítése. In Nagy J. (szerk.), *Fejlesztés meséssel: Az anyanyelv, a gondolkodás fejlődésének segítése meséssel 4–8 éves korban* (pp. 53–79). Mozaik Kiadó.

Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2000). Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. *The American psychologist*, 55(1), 68–78. <https://doi.org/10.1037//0003-066x.55.1.68>

Digitális nyelvhasználat az alfa generáció online kommunikációjában

Váradi Loretta drámapedagógia, magyar BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Farkas Anett, adjunktus Bölcsészettudományi Kar

Kulcsszavak: alfa generáció, írott szóbeliség, online jelenlét, digitális készségek, túlzott médiafogyasztás, digitális generáció

A digitális környezet térnyerése jelentősen átalakította a nyelvhasználat formáit, különösen az alfa generáció körében. A 2010 után született fiatalok mindennapjait a digitális eszközök, az állandó online jelenlét és a multitasking határozza meg (Néma, 2023). Az online kommunikáció sajátos nyelvhasználatot eredményez, amelyben megjelennek a rövidítések, emotikonok, mémek és idegen nyelvi elemek (Mehta & Giunchiglia, 2025). A fiatalok kommunikációját a gyors visszacsatolás és a vizuális elemek dominanciája jellemzi, ezért a hagyományos kommunikáció kevésbé hatékony számukra (Tomesz, 2026).

Kutatásomban azt vizsgálom, hogyan jelenik meg a digitális környezet az alfa generáció kommunikációjában. Elemzem a rövidítések, emotikonok és online platformok szerepét, valamint a szleng és az angol kifejezések használatát. A vizsgálat online kérdőíves módszerrel valósul meg, amely a nyelvhasználati és olvasási szokások feltárására irányul. A kutatás kitér arra is, hogy a digitális kommunikáció milyen hatással van a nyelvi igényességre és a helyesíráásra. A dolgozat a generációelméleti megközelítésekre, valamint a digitális kommunikáció jellegzetességeit bemutató hazai és nemzetközi kutatásokra épül. A vizsgálat online kérdőíves módszerrel valósul meg, amely a fiatalok nyelvhasználati mintázataira fókuszál. A kérdőívben az olvasási szokások is feltérképezésre kerülnek, hiszen a digitális szövegtípusok dominanciája és az online kommunikáció sajátosságai hatással lehetnek az olvasási preferenciákra is.

A kutatás célja feltárni, hogy a digitális kommunikáció miként alakítja a nyelvi normákat és az önkifejezést. Az eredmények hozzájárulhatnak a fiatalok nyelvhasználatának jobb megértéséhez, valamint a generációk közötti kommunikációs különbségek csökkentéséhez, és támogatást nyújthatnak a pedagógiai gyakorlat számára is.

Irodalomjegyzék

Mehta, M., & Giunchiglia, F. (2025). Understanding Gen Alpha's digital language: Evaluation of LLM safety systems for content moderation. In *Proceedings of the ACM Conference on Fairness, Accountability, and Transparency (FAccT '25)*. <https://doi.org/10.1145/3715275.3732184>

Néma J. E. (2023). Szempontok a megváltozott olvasási szokások oktatási integrációjához a generációkutatás tükrében. *Új Pedagógiai Szemle*, 73(1–2), 100–108.

Tomesz, T. H. (2026). Amikor a tanár és a diák más nyelvet beszél: Kommunikációs kihívások és konfliktusok a Z és alfa generáció oktatásában. In Bodolai R. (szerk.), *Tanulmányok a mozgóképkultúra és médiaismeret tantárgy tanárainak* (pp. 19–29). Líceum Kiadó, <https://doi.org/10.17048/Mozgokepkultura.2026.19>

TÖRTÉNELEMTUDOMÁNYI TEHETSÉGMŰHELY

TDK-KONFERENCIÁJA

TÖRTÉNELEMTUDOMÁNYI TAGOZAT

2026. 04. 28.

1. Attila Péter Gábor	
2. Benke Zoltán	
3. Bollók Botond	2. hely
4. Bóta Anna	1. hely
5. Gömöri Ádám	3. hely
6. Tóth László	

A zsűri tagjai:

Dr. Ambrus László , adjunktus	EKKE Történelemtudományi Intézet (elnök)
Dinnyés Patrik , tudományos segédmunkatárs	EKKE Történelemtudományi Intézet
Dr. Rakita Eszter , adjunktus	EKKE Történelemtudományi Intézet
Boros Bálint László , történelem BA	EKKE Történelemtudományi Intézet

Szerzetes és hadvezér: Tomori Pál felekezeti alapú narratívái és értelmezési mintázatai a dualizmus kori historiográfiában

Gábor Attila Péter, történelem MA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Kristóf Ilona, egyetemi docens, EKKE Történelemtudományi Intézet

A dolgozat a mohácsi csata egyik meghatározó, ám a történetírásban háttérbe szorulni látszó alakját, Tomori Pált állítja vizsgálatának középpontjába. Ez nemcsak történeti szerepének értékelésében érhető tetten, hanem abban is, hogy egyházi személyként miként vált a történeti értelmezések tárgyává. A kutatás nem a csata eseménytörténetét rekonstruálja, hanem azt elemzi, miként tükröződtek Tomori alakjában a dualizmus szellemi irányzatainak és felekezeti megosztottságának a lenyomatai a történetírói és közéleti narratívákban. Így a dolgozat a historiográfia és az emlékezetkutatás metszéspontján helyezkedik el. A kutatás Tomori alakján keresztül egy eddig kevésbé vizsgált értelmezési dimenziót emel be a történetírói diskurzusokba. Központi kérdése, hogy miként konstruálták újra Tomorit a felekezeti alapú narratívák, valamint ezek mögött milyen politikai-ideológiai kontextus rajzolódik ki. A dolgozat abból indul ki, hogy a felekezeti és politikai hovatartozás között ugyan a dualizmus korában már nem állt fenn determinisztikus kapcsolat, ugyanakkor a historiográfiai és közéleti diskurzusokban visszatérő értelmezési mintázatokként mégis megjelentek ezek az összefüggések. A kutatás több síkon vizsgálja a korszak értelmezési kereteit: bemutatja Tomori életútjának narratív szempontból releváns elemeit, feltárja a felekezeti értelmezések Mohácsig visszanyúló történeti gyökereit. Bár a dolgozat nem vallásfilozófiai szempontból közelít, de szükséges kitérni azokra a felekezeti-dogmatikai különbségekre, amelyek nem csupán formáltak, de bizonyos szempontból értelmezhetővé is teszik a narratívák közötti eltéréseket. Az élettörténetből kiemelésre kerültek azok az elemek, amelyek e felekezeti-dogmatikai különbségek alapjait képezték. Ezen aspektusból a narratívák közötti eltéréseket a *vita activa* és *vita contemplativa* filozófiai ellentétpár és ezzel szoros összefüggésben a mártírológia és bűnbocsánat katolikus és protestáns értelmezési különbözőségében tudtam megragadni. A kutatás kimutatta, hogy a konfesszionális megosztottság hosszú távú történeti öröksége miként hatott a közgondolkodásra még a dualizmus korában is, és hogyan nyert új értelmezési dimenziókat a történetírói és közéleti diskurzusokban Tomori alakján keresztül. Több szinten kirajzolódtak olyan dialektikus ellentétpárok, amelyek meghatározták az értelmezések dinamikáját: a felekezeti alapú megközelítések, a mögöttük húzódó vallásfilozófiai értelmezési keretek és mindezek politikai-ideológiai vetületei.

**Kísérletek az európai és magyar hadügyi fejlődés összeegyeztetésére
a 17. században. Esterházy Pál nádor javaslatai az 1688-as országgyűlésen**

Benke Zoltán, történelem BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Borbély Zoltán, egyetemi docens, EKKE Történelemtudományi Intézet

Kulcsszavak: Esterházy Pál, magyar Einrichtungswerk, 17. századi hadseregreform, hadtörténeti áttekintés, 1688-as országgyűlés

A kora újkori magyar történelem 1526–1790 szemináriumi órán tanultunk a török elleni visszafoglaló háborúról, ahol vázlatosan említésre került az 1687–88-as országgyűlés, amelyen a visszahódított területek rendezésével kapcsolatban Esterházy Pál véleményét is kikérték. Engem legfőképp a tervezet katonai vonatkozásai érdekeltek, bár tudjuk, hogy nem az ő elképzelései szerint történt az érintett országrész rendezése, szerettem volna utánajárni, hogy ez pontosan mit tartalmazott, és Európa modern hadseregeire mennyire hasonlított volna, valamint a 17. századi Magyarország két jelentős hadvezérének, Esterházy Miklósnak és Zrínyi Miklósnak a hadseregfejlesztési tervei mennyire fedték le Esterházy Pál elképzeléseit.

Azért, hogy egy viszonylag kerek képet kapjunk a nádorról és a hivatali mozgásköréről, dolgozatomban a teljesség igénye nélkül igyekeztem bemutatni Esterházy Pál magánéletét, a gyermekkorát, házasságait, katonai pályafutását nádorságáig és nádorrá választását követően nagy vonalakban kifuttatva a Rákóczi-szabadságharcig, illetve hivatali szempontból a nádorsággal járó, gyakorlatban is használható jogköröket.

A vizsgálathoz fontos ismertetni a korszak modern hadseregeit, valamint a Habsburg és magyar helyzetet, hogy pontosan lássuk, mik a hiányosságok, és hogy hol mekkora a lemaradás.

**„Az nem szégyen, ha valaki szabadkőműves!” Szabadkőműves jelenlét
Gyöngyösön a dualizmus korában**

Bollók Botond, történelemtanár MA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Pap József, egyetemi tanár, EKKE Történelemtudományi Intézet

Kulcsszavak: szabadkőművesség, páholy, dualizmus, egyesületek, kapcsolatok

A magyarországi szabadkőművesség a dualizmus időszakában élte fénykorát. A szervezet ekkor volt a legkiterjedtebb. A szabadkőművesek tevékenysége elsősorban a jótekönyködásban és a polgárosodás folyamatának támogatásában nyilvánult meg, de a mozgalom eszményei és képviselői megjelentek a korszak kulturális, társadalmi és politikai életének minden területén. Egyesületeik, szervezeteik és páholyaik nemcsak a fővárosban, de több jelentős vidéki településen is jelen voltak. Heves vármegyében azonban csak Gyöngyös városában hoztak létre szabadkőműves páholyt. Ez volt az Akác a Mátraalján, mely 1906-tól egészen 1919-ig működött. Működése alatt összesen 63 tagja volt, akik a város, illetve a vármegye értelmiségi rétegéből, valamint a helyi birtokosok, kereskedők és a banki szféra képviselői közül érkeztek. Tevékenységük nem csak Gyöngyös városának kulturális és társadalmi életére terjedt ki, emellett igyekeztek a szabadkőművesség eszményét a megye más településeire is meghonosítani. A páholy tagjainak munkássága tagadhatatlan hatással volt a város történetére és fejlődésére. Feloszlásukat követően pedig a páholy szabadkőművesei és tevékenységük több alkalommal is politikai támadások célpontjává vált, főleg a helyi közvéleményen belül. Kutatásom elsődleges célja, hogy megvizsgáljam, milyen személyes, illetve szakmai kapcsolatban álltak egymással a Akác páholy szabadkőműves testvérei a páholyéleten kívül, legyen szó például a városigazgatásban, a helyi kulturális egyesületekben, illetve pénzintézetekben betöltött szerepükről. Jelenlegi előadásom tárgya az Akác páholy felekezeti, illetve foglalkozási összetételének vizsgálata. Ezenkívül igyekszem bemutatni, milyen meghatározó tevékenységeket folytattak a helyi szabadkőművesek Gyöngyös legjelentősebb egyesületeiben. Vizsgálatomban a páholy fennmaradt levéltári anyaga mellett feldolgozom a korabeli városi sajtóban található és egyes online elérhető adatbázisokban (Geni, PANDEA) fellelhető információkat is.

Demográfiai vizsgálatok a nagyvisnyói református közösségben a 19. század folyamán

Bóta Anna, történelemtanár MA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Pap József, egyetemi tanár, EKKE Történelemtudományi Intézet

Kulcsszavak: történeti demográfia, családrekonstrukció, termékenység, házasodás, anyakönyv, adatbázis

Kutatásom tárgya a Bükk hegység északi lábánál fekvő református magyar falu, Nagyvisnyó 19. századi demográfiai átmenet előtti demográfiatörténete. Célom, hogy megvizsgáljam, miként változott a termékenységi magatartás, jelen volt-e a születésszabályozás, milyen hatással volt a termékenységre a magas csecsemő- és gyermekhalandóság, az országos szintű demográfiai katasztrófák hogyan hatottak a település lakosságára, milyen következményekkel jártak a halálozás, a házasodás és születések számának alakulására nézve. Előadásomban kitérek a település házasodási szokásaira, milyen kapcsolatban állt a környező településekkel, emellett kiemelt figyelmet fordítok arra, hogyan reagáltak a házastársak a megözvegyülésre, hogyan alakultak a nemek szerinti újránházasodási szokások, valamint arra, mennyire volt jellemző a településen a mozaikcsalád-modell. A kutatás újdonsága, hogy a település adatait demográfiai vizsgálatokhoz eddig még nem dolgozták fel. A falut elkerülték a nagyobb történelmi események, így kutatás középpontjába sem került. Lakosainak múltjáról – tudomásom szerint – nem áll rendelkezésre narratív forrás, viszont az egyházközség anyakönyveiben valamennyi helyben élő ember nyomot hagyott, megkeresztelték, megeskették és eltemették őket. Éppen ezért a református anyakönyvek adatainak családrekonstrukciós módszeren alapuló adatbázisba való feldolgozása lehetővé teszi a demográfiai struktúrák pontosabb leírását, a változások mélyebb megértését. Mindemellett a kutatás relevanciáját tovább növeli, hogy a demográfiai szakirodalom nem tartotta számon Nagyvisnyót az egykező községek között, így a kapott eredmények jó összehasonlítási alapul szolgálhatnak az egykezéssel foglalkozó kutatások számára. A település egy viszonylag zárt egységet alkotó medencében helyezkedik el, ami lehetővé teszi a párhuzamba állítást más hasonló régiók – elsősorban az Ormánság – kutatási eredményeivel.

A magyar olimpiai mozgalom működése 1948 és 1952 között

Gömöri Ádám, történelemtanár MA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Bartók Béla, egyetemi docens, EKKE Történelemtudományi Intézet

Kulcsszavak: sportpolitika, olimpia, MOB, Rákosi-korszak, hidegháború

A második világháború után Magyarországon az olimpiai mozgalom először a Magyar Olimpiai Társaság (MOT), 1947 februárjától pedig ismét az 1895-ben megalakult Magyar Olimpiai Bizottság (MOB) nevű szervezet irányítása alá került. A MOB tagságának létszáma ekkor 41 fő volt, amely annak érdekében kezdte meg a munkát, hogy Magyarország az 1936-os berlini olimpia után – 12 év elteltével – ismét részt vehessen Londonban a XIV. nyári olimpiai játékokon. A Jámbor Alajos vezetésével működő bizottság megbízatása – elviekben – 1948. december 31-ig szólt volna, viszont 1947 novemberétől kezdődően Magyarországon jelentős változások történtek a sportéletben. 1948. március 5-én a Minisztertanács rendeletével létrejött a magyar sportirányítás új, legfelsőbb szerve, az Országos Sporthivatal (OSH), ami tulajdonképpen a kommunista hatalomátvételt jelentette a sportirányítás területén. Pár héttel később – március 21-én – vezetője, Hegyi Gyula egy elnöki határozatban változtatta meg a MOB működésének kereteit, melynek értelmében eleinte egy háromtagú bizottság vette át az olimpiai ügyek irányítását. Április 8-án a Magyar Olimpiai Bizottság új ügykörét és feladatait is pontosan meghatározták. Az új szabályzat szerint a bizottság a továbbiakban az OSH, 1951-től pedig már az Országos Testnevelési és Sport Bizottság (OTSB) fennhatósága alatt működött tovább.

Fontos megemlíteni, hogy előző szakdolgozatom – a történelem BA szak keretein belül – leginkább az 1948-as londoni nyári olimpiával és az ott elért magyar eredményekkel, valamint azokkal a sportpolitikai változásokkal foglalkozott, amelyek akkoriban az ország sportéletét meghatározták. Jelenlegi kutatásom eredményei már sokkal inkább a szélesebb körű magyar olimpiai mozgalomra helyezik a fókuszot. Előadásom célja az, hogy bemutassa a hazai olimpizmus eseményeit, különösen az 1948-as londoni és az 1952-es helsinki olimpia közötti időszakra helyezve a hangsúlyt. Azon belül ismertetem a bizottság tevékenységét, mozgásterét és szerepét, a téli és a nyári olimpiára való felkészülés különböző módszerait, illetve az ott elért magyar eredményeket és sikereket a két nyári világverseny között végbemenő további sportpolitikai lépésekkel párhuzamosan, amelyek London és Helsinki között meghatározták a magyarországi olimpiai mozgalom mindennapjait is.

**„Császári vért, magyar szív.” Erdődi gróf Pálffy János
nádori tevékenysége (1741–1751)**

Tóth László, történelem MA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Kalmár János, egyetemi tanár, EKKE Történelemtudományi Intézet

Kulcsszavak: Pálffy János, kettős lojalitás, nádori tisztség, mediátori szerep/közvetítés, nemesi felkelés (inszurrekció)

Dolgozatom erdődi gróf Pálffy János nádori működését vizsgálja az 1741–1751 közötti időszakban, új megvilágításba helyezve a 18. századi magyar politikai elit egyik kulcsfogalmát, a kettős lojalitást. A kutatás alapfeltevése szerint e jelenség nem belső ellentmondásként vagy kényszerű alkalmazkodásként értelmezhető, hanem tudatos realpolitikai stratégiaként, amely lehetővé tette a dinasztikus és rendi érdekek egyidejű érvényesítését.

A vizsgálat bemutatja Pálffy pályájának meghatározó állomásait, különösen a török elleni háborúkban tanúsított szerepét, valamint a szatmári béke előkészítésében betöltött közvetítői tevékenységét, amelyek megalapozták későbbi nádori működését. Elemzésének középpontjában az 1741. évi pozsonyi országgyűlés, a redempció és az inszurrekció állnak, amelyek a Habsburg Monarchia fennmaradása szempontjából válságos történeti helyzetben zajlottak. A tanulmány amellet érvel, hogy Pálffy mediátori szerepe nélkül a rendek és Mária Terézia közötti együttműködés jelentősen korlátozottabb lett volna.

A kutatás rámutat arra, hogy Pálffy nem csupán végrehajtója, hanem aktív formálója volt a korszak politikai folyamatainak: közreműködött a rendi támogatás megszerzésében, a nemesi felkelés megszervezésében, valamint a rendi alkotmányosság kereteinek fenntartásában. Tevékenysége hozzájárult a monarchia stabilizálásához a trónválság idején, valamint a rendek és az udvar közötti együttműködés megszilárdításához, ami hosszabb távon a Magyar Királyság konszolidációját is elősegítette.

A kutatás forráselemzésre és levéltári kutatásokra épül. Felhasználtam többek között a bécsi Haus-, Hof- und Staatsarchiv Familienarchiv Pálffy, a pozsonyi Pálffy családi levéltár, valamint a Magyar Nemzeti Levéltár és egyes vármegyei levéltárak (Jász-Nagykun-Szolnok, Veszprém) releváns fondjait. Az eredmények azt mutatják, hogy a kettős lojalitás a 18. századi magyar elit esetében nem gyengeség vagy árulás, hanem a realpolitikai hozzáállás egyik kulcsfontosságú eszköze volt, amely érdemben hozzájárult a rendi jogok érvényesítéséhez és az állam stabilitásának fenntartásához.

GAZDASÁG- ÉS TÁRSADALOMTUDOMÁNYI KAR

GAZDASÁGTUDOMÁNYI TEHETSÉGMŰHELY

TDK-KONFERENCIÁJA

PÉNZÜGY, HR TAGOZAT

2026. 04. 29.

1. Cserni Bettina Rita	
2. Kabai Mirella	
3. Katonka Petra	
4. Kovács Renáta	
5. Lászlóné Takács Tímea	3. hely
6. Molnár Csenge Bianka	1. hely
7. Süli Viktória	2. hely

A zsűri tagjai:

Dr. Román Róbert , egyetemi docens	EKKE Gazdaságtudományi Intézet (elnök)
Dr. Baranyi Dániel Martin , adjunktus	EKKE Gazdaságtudományi Intézet
Dr. Sápi-Duduk Ildikó , adjunktus	EKKE Gazdaságtudományi Intézet

Tanulási motiváció és kulcskompetenciák vizsgálata különös tekintettel a hevesi alfa generációs hátrányos helyzetű fiatalokra

Cserni Bettina Rita, gazdálkodási és menedzsment BA szakos hallgató

Témavezető:

Matiscsákné dr. Lizák Marianna, mesteroktató, EKKE Gazdaságtudományi Intézet

Kulcsszavak: generációs különbségek, pályorientáció, szegénység, országos kompetenciamérés, munkaerőpiac

Dolgozatom célja a hátrányos helyzetű alfa generációs fiatalok kompetenciabéli különbségeinek bemutatása, különös tekintettel Heves vármegyére. A kutatás aktualitását az adja, hogy a 2010 után született fiatalokról, különösen a társadalmi hátrányokkal érintett csoportjaikról kevés kutatás áll rendelkezésre. A dolgozat első részében a generációk közötti különbségeket és azok társadalmi, technológiai és oktatási hátterét ismertetem. Ezt követően a hátrányos helyzet és a szegénység szociológiai megközelítését mutatom be, kiemelve a digitális jelenlét kettősségét: bár az eszköz- és internet-hozzáférés gyakran adott, a tudatos, fejlesztő használat hiánya tovább növeli az oktatási különbségeket.

A dolgozatomban kitérek a munkaerőpiaci elvárásokra is, különös tekintettel a digitális írástudásra, a csapatmunkára és a soft skillre, mint a kommunikáció és az önállóság, valamint ezek meglétére a vizsgált célcsoportban.

Szekunder kutatásként az országos kompetenciamérés adatainak elemzését végeztem el országos és Heves vármegyei szinten, idősorlemzések és összehasonlító módszerek alkalmazásával. Az eredmények szerint a megye tanulói szövegértésben és matematikában is elmaradnak az országos átlagtól, ami szoros összefüggést mutat a társadalmi-gazdasági háttérrel. A továbbtanulási arányok szintén alacsonyabbak, különösen a szakképzésben tanulók körében.

A primer kutatás során egyrészt félig strukturált interjúkat készítettem pedagógusokkal és pályorientációs szakemberekkel, másrészt kíváncsi voltam a fiatalok saját véleményére is, ezért körükben interjú felmérést végeztem. A pedagógusok szerint a tanulási motivációt leginkább a jövőkép hiánya, az alacsony önbizalom és a támogatás mértéke befolyásolja, és úgy vélik, hogy a pályaválasztást főként külső tényezők irányítják. Ezzel szemben a diákok döntéseiket inkább belső, tudatos választásként élik meg. A fiatalok saját megítélése szerint leggyengébb kompetenciájuk a matematika, míg legerősebbnek a szociális és állampolgári, valamint a digitális kompetenciákat tartják.

A kutatás rámutat arra, hogy a fiatalok pályaválasztását több tényező együttesen befolyásolja, és az nem kizárólag külső hatások eredménye. A jövőben a dolgozatomat további interjúkkal és a fiatalok mélyebb bevonásával tervezem bővíteni különböző teszteken keresztül.

A digitalizáció hatása a könyvelésre – avagy a könyvelői szakma jövője

Kabai Mirella, pénzügy és számvitel BA szakos hallgató

Témavezető:

Szarvas Anita, mesteroktató, EKKE Gazdaságtudományi Intézet

Kulcsszavak: számvitel, számviteli szakemberek, digitalizáció, mesterséges intelligencia

Napjainkban a digitalizáció, a technológia fejlődése meghatározó szerepet játszik a társadalmi és gazdasági élet számos területén, nem kivétel ez alól a számviteli szektor sem. A kutatásom célja, hogy bemutassa a digitalizáció által okozott változásokat a különböző könyvelési tevékenységek tekintetében, különös figyelmet fordítva a mesterséges intelligencia (MI) térnyerésére. Az átfogó célkitűzés megválaszolásához kutatási kérdések kerültek azonosításra. Tanulmányoztam, hogy mely tényezők lehetnek a digitalizáció erősségei, továbbá gyengeségei. Fontosnak tartottam megvizsgálni, hogy a könyvelők milyen képességek, készségek birtokában kell legyenek a hatékony munkavégzéshez. Továbbá a mesterséges intelligencia térnyerése ellenére mely munkafolyamatokban lesznek továbbra is nélkülözhetetlenek a szakemberek. A módszertant illetően primer és szekunder kutatási módszert is alkalmaztam. A szakirodalmi feldolgozás által megismertem a témával kapcsolatos elméleteket, koncepciókat, valamint előző kutatási eredményeket. Az egyik primer kutatásom egy kérdőív volt, amely a társadalomtudományokban az egyik leggyakrabban alkalmazott empirikus kutatási módszer. Emellett készítettem egy mélyinterjút egy olyan szakemberrel, aki már régóta a könyvelés területén dolgozik. A kutatás konklúziója, hogy a digitalizáció és a mesterséges intelligencia jelentősen átalakította az egyes könyvelési munkafolyamatokat. A munkavégzés során felértékelődött a szerepe a rugalmasságnak, az alkalmazkodóképességnek és az informatikai tudásnak. Előtérbe került a tanácsadás, az ellenőrzés és az elemzés. A kutatásom eredményeit alapul véve elmondható, hogy a számviteli szakemberek nyitottan állnak a változásokhoz, a mesterséges intelligenciára pedig egy hatékony eszközként tekintenek.

A digitalizáció hatása a kereskedelmi banki működésre, különös tekintettel az OTP Bankra

Katonka Petra, gazdaságinformatikus BA hallgató

Témavezető:

Dr. Csorba László, egyetemi docens, EKKE Gazdaságtudományi Intézet

Kulcsszavak: digitalizáció, digitális bankolás, mesterséges intelligencia, ügyfélélmény, OTP Bank

A kutatás középpontjában a digitalizáció hatása áll a kereskedelmi banki működésre, különös tekintettel az OTP Bank gyakorlatára. A vizsgálat célja annak feltárása, hogy a digitális technológiák, különösen az online bankolás és a mesterséges intelligencia milyen módon befolyásolják az ügyfelek bankhasználati szokásait, az ügyfélélményt, valamint a bankokkal szembeni bizalom alakulását.

A kutatás során elemzésre kerül az elektronikus banki szolgáltatások elterjedése, valamint azok előnyei és hátrányai a felhasználók szemszögéből. Vizsgálom, hogy milyen tényezők ösztönzik az online bankolás használatát, például a kényelem, a gyorsaság és az időmegtakarítás, illetve melyek azok az akadályok, amelyek visszatartják az ügyfeleket, mint például az adatbiztonsággal kapcsolatos aggodalmak vagy a digitális kompetenciák hiánya.

A kutatás kitér a mesterséges intelligencia szerepére is, különös tekintettel arra, hogy az ilyen megoldások milyen hatással vannak a banki szolgáltatások minőségére és a használati gyakoriságra. Vizsgálom továbbá az ügyfelek hozzáállását és bizalmát ezen technológiák iránt.

A kutatás módszertana primer és szekunder elemekre épül. A szekunder kutatás szakirodalmak feldolgozásán alapul, míg a primer kutatás online kérdőíves felmérés keretében valósult meg. Az eredmények lehetővé teszik a különböző demográfiai csoportok összehasonlítását, valamint az OTP Bank ügyfeleinek vizsgálatát is.

A kutatás hozzájárul a bankszektor digitalizációjának jobb megértéséhez, és gyakorlati szempontból is hasznos következtetéseket nyújt.

A mesterséges intelligencia lehetőségei a könyvvizsgálatban és a könyvelésben

Kovács Renáta, pénzügy és számvitel BA szakos hallgató

Témavezető:

Szarvas Anita, mesteroktató, EKKE Gazdaságtudományi Intézet

Kulcsszavak: mesterséges intelligencia, könyvvizsgálat, könyvelés, automatizáció

Napjainkban a mesterséges intelligencia (AI) egyre rohamosabb ütemben fejlődik, ami hatással van a mindennapi életre és az üzleti világra egyaránt. A mesterséges intelligencia mint modern technológiai eszköz jelentős mértékben átalakította a számviteli szektorban tevékenykedők munkavégzését is. Ebből kifolyólag kutatásom során fontosnak tartottam megvizsgálni, hogy a mesterséges intelligencia megjelenése hogyan formálta át a könyvvizsgálók munkáját, inkább pozitív vagy negatív változásokat okozott, illetve milyen képességekre, készségekre lesz szükségük a szakembereknek a jövőben. Ennek tanulmányozására hazai és nemzetközi szakirodalmakat, továbbá egy könyvvizsgálóval készített interjú válaszait használtam fel. Emellett azt is kulcsfontosságúnak tartottam áttekinteni, hogy a mesterséges intelligencia elterjedése milyen hatással volt a könyvelői szakmára. A vizsgált téma elemzésére primer és szekunder kutatási módszert is alkalmaztam. Primer kutatásként egy kérdőíves felmérést végeztem, szekunder kutatásom során pedig különböző szakirodalmakat dolgoztam fel. Kutatásom alapján elmondható, hogy a mesterséges intelligencia nem tudja helyettesíteni a könyvvizsgálók munkáját, hiszen még nem alkalmas teljes munkafolyamatok elvégzésére, azonban hatására megváltoznak a könyvvizsgálói tevékenységhez szükséges képességek. Emellett az AI a könyvelői tevékenységet is támogatni tudja azáltal, hogy segítségével automatizálhatóvá válnak a gyakori rendszerességgel végzett, rutinszerű feladatok. A mesterséges intelligencia térnyerése tehát összességében pozitív változásokat eredményezett a számvitel területén dolgozók számára.

A munkaerőpiac új kihívása – a „Z” generáció motiválása

Lászlóné Takács Tímea, közgazdászstanár MA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Juhász István, adjunktus, EKKE Gazdaságtudományi Intézet

Kulcsszavak: Z generáció, munkahelyi motiváció, intrinzik motiváció, munka–magánélet egyensúly, generációs különbségek, kérdőíves kutatás, regresszióelemzés

A kutatás célja a Z generáció munkahelyi motivációinak feltárása, különös tekintettel a munka–magánélet egyensúlyára, a fejlődési lehetőségekre, a visszajelzés szerepére, valamint a technológiai környezet jelentőségére. A vizsgálat egyrészt szekunder források elemzésére, másrészt primer kutatásra épül. A primer adatfelvétel kérdőíves módszerrel történt, a kérdőívet online platformon keresztül 90 fő töltötte ki. A minta nem reprezentatív, hólabda mintavételi technikával került kialakításra. A kutatás során statisztikai módszerek – többek között kétmintás párosított t-próba, regresszióelemzés és keresztábra-elemzés – kerültek alkalmazásra. Az eredmények alapján megállapítható, hogy a válaszadók számára a munka és a magánélet egyensúlya szignifikánsan fontosabb, mint a magas fizetés. A fejlődési lehetőségek és az önmegvalósítás szintén kiemelt szerepet játszanak, különösen a fiatalabb generációk körében. A visszajelzés iránti igény szintén erőteljesen megjelenik, amit mind a kérdőíves eredmények, mind az interjúk tapasztalatok alátámasztanak. A technológiai tényezők vizsgálata során kimutatható volt a generáció és a digitális eszközhasználat közötti szignifikáns kapcsolat, ugyanakkor a szakirodalommal összevetve megállapítható, hogy a technológia szerepe nem egyértelműen motivációs tényező, hanem inkább támogató környezeti elem. A generációk közötti különbségek több esetben kimutathatók, azonban ezek mértéke nem minden esetben jelentős, ami összhangban áll a nemzetközi kutatások kritikai megközelítésével. A kutatás eredményei rámutatnak arra, hogy a Z generáció motivációja komplex és többdimenziós jelenség, amelyben az intrinzik, szociális és környezeti tényezők egyaránt meghatározó szerepet játszanak. A vizsgálat gyakorlati jelentősége abban áll, hogy hozzájárul a munkaadók számára releváns motivációs eszközök hatékonyabb kialakításához.

A személyiség szerepe a munkahelyi stressz előrejelzésében

Molnár Csenge Bianka, emberi erőforrások BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Juhász István, adjunktus, EKKE Gazdaságtudományi Intézet

Kulcsszavak: munkahelyi stressz, személyiségdimenziók, Big Five, stressz-előrejelzés, személyiségtesztek

Vizsgálatom középpontjában a munkahelyi stressz és a személyiség közötti összefüggések feltárása állt. A kutatás célja a személyiségjegyek és a munkahelyi stressz kapcsolatának, az egyes személyiségdimenziók és a munkahelyi stressz közötti összefüggések erősségének, valamint annak vizsgálata volt, hogy a személyiségvizsgálati módszerek miként járulhatnak hozzá a munkahelyi stressz felismeréséhez, előrejelzéséhez és megelőzéséhez a HR gyakorlatában. A szakirodalom alapján a munkahelyi stressz komplex jelenség, ezért vizsgálata során hangsúlyozni kell az egyéni különbségeket. A stressz előrejelzésében a személyiségdimenziók bevonása prevenciók szempontból hasznos lehet. A primer kutatás kérdőíves adatfelvétellel valósult meg, 115 fő részvételével. A vizsgálat során a BFI-10 kérdőívet alkalmaztam, valamint a munkahelyi stresszhez kapcsolódó tételek alapján stresszpontszámot képeztem. Az adatok feldolgozására korreláció- és regresszioelemzést végeztem. Az eredmények alapján a mintában kimutatható kapcsolat áll fenn a személyiségjegyek és a munkahelyi stressz között. A neuroticizmus esetében a kapcsolat közepes erősségű és pozitív volt, ez mutatta a legerősebb összefüggést, míg az extraverzió, a barátságosság és a lelkiismeretesség esetén gyenge negatív kapcsolat volt kimutatható. A regressziós modell szignifikánsnak bizonyult, és az elemzés eredményeként elmondható, hogy a vizsgált személyiségdimenziók együttesen magyarázó erővel bírnak a munkahelyi stressz különbségeit illetően. Közülük a neuroticizmus bizonyult a legerősebb magyarázó változónak, míg az extraverzió szignifikáns védőtényezőként jelent meg. Az eredmények alapján a személyiségdimenziók nemcsak a munkahelyi stressz megértéséhez járulnak hozzá, hanem annak előrejelzésében is szerepet kaphatnak. Bár önmagukban nem adnak teljes képet, a preventív szemléletben jelentős szerepük lehet a személyiségteszteknek a HR gyakorlatában. Összességében a kutatás rámutatott, hogy a személyiség és a munkahelyi stressz között érdemi kapcsolat áll fenn, és ezen összefüggések figyelembevétele hozzájárulhat a stressz megértéséhez, előrejelzéséhez és megelőzéséhez. Az eredmények alapján különösen a neuroticizmus és az extraverzió emelhető ki releváns személyiségdimenzióként. A kutatás gyakorlati jelentősége annak felismerése, hogy a HR területén alkalmazott személyiségvizsgálatok nemcsak a kiválasztásban, hanem a munkavállalói jóllét támogatásában és a megelőző stresszkezelési gyakorlatokban is hasznosak lehetnek.

Hol a határ a munka és magánélet között? – Generációs különbségek a munka-magánélet egyensúlyhoz való hozzáállásban

Süli Viktória, emberi erőforrások BA szakos hallgató

Témavezető:

Matiscsákné dr. Lizák Marianna, mesteroktató, EKKE Gazdaságtudományi Intézet

Kulcsszavak: munka-magánélet egyensúly, munkahelyi konfliktusok, Z generáció, Y generáció, X generáció

A kutatás a munka és a magánélet egyensúlyának fontosságát vizsgálja generációs megközelítésben, kitérve a munkahelyi motivációra, attitűdökre és konfliktusokra. A munka-magánélet egyensúly a munkahelyi motiváció és munkavállalók megtartásának egyik eszköze. A kutatásom kiindulópontja, hogy az egyes generációk eltérő társadalmi és gazdasági környezetben szocializálódtak, így a munka és magánélet egyensúlyát is eltérően értelmezhetik. A szakirodalom alapján a munka-magánélet egyensúlyának fogalma az elmúlt évtizedekben jelentősen kibővült, és ma már nemcsak a munka és a család összehangolását jelenti, hanem a munka, család, barátok, egészség és önmegvalósítás egyensúlyát. A szervezetek egyre inkább felismerik ennek fontosságát, és stratégiai szinten is foglalkoznak vele. A generációs különbségek azonban eltérő elvárásokat eredményeznek. A Baby Boomer és X generáció számára a stabilitás és munkaközpontúság meghatározó, az Y és Z generáció számára a rugalmasság, az önmegvalósítás és a mentális jóllét kiemelt fontosságú. A különbségek a motivációban és kommunikációban is megjelennek, amelyek konfliktusokhoz vezethetnek. Ezek kezelésére a szakirodalom a kommunikáció, tárgyalás, mediáció és mentorálás eszközeit javasolja. A megfelelő vezetői hozzáállás kulcsfontosságú a konfliktusok megelőzésében és kezelésében. A primer kutatás kérdőíves módszerrel, 155 fős mintán vizsgálta a generációk közötti különbségeket, összehasonlítva más demográfiai ismérvekkel. Az eredmények szerint a munkahelyválasztás során a legfontosabb tényező minden generáció számára a munkabér, és a generációs hovatartozás nem befolyásolja szignifikánsan a preferenciákat. Ellenben a munkahelyi attitűdökben kimutathatók különbségek: a fiatalabb generációk számára fontosabb az egészség és a magánélet, valamint kevésbé hajlandók munkaidőn kívül dolgozni. Továbbá megállapítható, hogy a munka és a magánélet egyensúlyából fakadó konfliktusok minden generációt érintenek, és nem köthetők kizárólag a fiatalabb munkavállalókhoz. A konfliktusok leggyakrabban a szabadságolás, a rugalmas munkaidő és a távmunka kérdéskörében jelennek meg, jellemzően a vezetők rugalmatlansága miatt. Összességében megállapítható, hogy bár a generációs különbségek léteznek, hatásuk korlátozott a munkahelyi preferenciákra, ugyanakkor jelentősebb a munkahelyi attitűdök és viselkedések terén. A szervezetek számára ezért a rugalmas, egyénre szabott munkakörnyezet kialakítása kiemelt fontosságú, ám nem szabad csupán a generációs különbségekre támaszkodniuk.

GAZDASÁGTUDOMÁNYI TEHETSÉGMŰHELY**TDK-KONFERENCIÁJA****TURIZMUS TAGOZAT****2026. 04. 29.**

1. Bartha Lilla	
2. Rácz Alexandra	2. hely
3. Sárík Bernadett	
4. Stadler Petra	
5. Uri Eszter	3. hely
6. Valócsik Vanda	1. hely

A zsűri tagjai:

Dr. Péczek Brigitta , egyetemi docens	EKKE Gazdaságtudományi Intézet (elnök)
Dr. Csorba László , egyetemi docens	EKKE Gazdaságtudományi Intézet
Dr. Németh Nikolett , adjunktus	EKKE Gazdaságtudományi Intézet
Jelen Gréta , turizmus-vendéglátás BA	EKKE Gazdaságtudományi Intézet

A református egyházhoz kapcsolódó vallási turizmus keresleti és kínálati oldalának vizsgálata Magyarországon

Bartha Lilla, turizmus-vendéglátás BA szakos hallgató

Témavezető:

Domjáné Dr. Nyizsalovszki Rita, egyetemi docens, EKKE Gazdaságtudományi Intézet

Kulcsszavak: gyülekezeti utazások, egyházi szálláshelyek, lelkészek, kérdőívek, interjúk

Kutatásomban a vallási turizmus egy speciális területével foglalkozom a református egyházhoz kapcsolódó utazások vizsgálatán keresztül. A témaválasztáskor fontos szempont volt számomra, hogy olyan területre essen a voksom, amely aktuális, ugyanakkor kevésbé feltárt a turizmuson belül.

A választásomat személyes tapasztalataim is befolyásolták, mivel korábban több alkalommal vettem részt református gyülekezeti utazásokon, valamint egy nemzetközi zárandókút során is megismerkedtem a vallási turizmus egy másik formájával. Ezek az élmények hívták fel a figyelmemet arra, hogy ezek az utazások nemcsak turisztikai, hanem közösségi és lelki jelentőséggel is bírnak.

A kutatás célja annak feltárása, hogy hogyan jelenik meg a vallási turizmus a református közösségek életében, milyen sajátosságai vannak a gyülekezeti utazásoknak, és hogyan kapcsolódik össze bennük a hit, a közösségi élmény és a turizmus.

A vizsgálat során hibrid módszertant alkalmaztam, amely ötvözi a kvalitatív és kvantitatív kutatási módszereket. Ennek keretében kérdőíves felmérést készítettem református lelkészekkel, valamint mélyinterjúkat a kínálati oldal szereplőivel, egyházi szálláshelyek vezetőivel.

Az eredmények alapján megállapítható, hogy a református vallási turizmus szorosan kapcsolódik a gyülekezeti élethez, és egyszerre tölt be lelki, közösségi és rekreációs szerepet. Az utazások motivációiban a lelki elmélyülés és a kikapcsolódás egyaránt megjelenik, miközben a közösségi élmény kiemelt jelentőséggel bír. A vizsgálat arra is rámutatott, hogy a szektor egyfajta átmeneti helyzetben van: a hagyományos egyházi működés mellett egyre erősebben jelennek meg a turisztikai elvárások is.

A dolgozat Magyarországra fókuszál, ahol a református gyülekezetek fontos szerepet töltenek be a vallási és kulturális életben. A kutatás célja, hogy hozzájáruljon a vallási turizmus ezen területének megismeréséhez, és alapot adjon a további kutatásokhoz.

Az emberközpontú gazdaság szemlélete, aktuális helyzete és implementálásának lehetőségei a magyar közgazdasági oktatásba

Rácz Alexandra, osztatlan közgazdászstanár szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Tánczos Tamás, egyetemi docens, EKKE Gazdaságtudományi Intézet

Kulcsszavak: emberközpontú gazdaság, oktatás, alternatív gazdaság, szemlélet, etika

Az emberközpontú gazdaság egy olyan alternatív gazdasági szemlélet, mely az emberre mint a gazdaság központi szereplőjére tekint. A szemlélet az erényetikát emeli be az üzleti döntésekbe, és a Katolikus Egyház Társadalmi Tanításán alapszik. Ha a jelen gazdasági rendszert vizsgáljuk, elmondható, hogy az egy haszonközpontú paradigmát képvisel, és paradigmaváltással – teljes szemléletváltással – válhat gazdaságunk emberközpontúvá. Jelen kutatásomban a szemlélet elméleti és történelmi hátterén túl a jelen gazdasági rendszer emberközpontú vonásait vizsgálom, hogy napjainkban fellelhető-e hasonló tevékenység vagy szervezet. Dolgozatom fő kérdése, hogy az oktatásban meg jelenik-e jelenleg az alternatív gazdasági szemléletek oktatása, hogy mennyire nyitottak a diákok és a tanárok/oktatók ezen szemléletek befogadására. Ezen információkat interjúkkal, kérdőívekkel és tesztoktatás módszerével vizsgálom fő kérdésem megválaszolása érdekében: vajon implementálható-e az etikus/emberközpontú gazdaság a közgazdasági oktatásban?

Az ehető vadnövények megjelenése a gasztronómiában

Sárik Bernadett, turizmus-vendéglátás BA szakos hallgató

Témavezető:

Nagy Zoltán, mesteroktató, EKKE Gazdaságtudományi Intézet

Kulcsszavak: ehető vadnövények, fenntartható gasztronómia, helyi alapanyagok, kortárs gasztronómia, vendéglátás, alapanyag-használat

Szaktervezőm az ehető vadnövények gasztronómiai szerepét vizsgálom, különös tekintettel azok jelenlegi felhasználására és jövőbeli lehetőségeire a magyar vendéglátásban. A téma aktualitását az adja, hogy a modern gasztronómiában egyre nagyobb hangsúlyt kap a fenntarthatóság, a helyi és szezonális alapanyagok használata, valamint a természetközeli gasztronómiai szemlélet. Az ehető vadnövények olyan alapanyagok, amelyek természetes környezetben nőnek, gyűjtés útján kerülnek felhasználásra, és különleges ízviláguk miatt a modern konyhában is egyre nagyobb figyelmet kapnak.

A kutatás során arra kerestem a választ, hogy az ehető vadnövények milyen módon jelennek meg a gyakorlatban, hogyan jutnak el a természetből a gasztronómiába, valamint milyen tényezők befolyásolják felhasználásukat. A vizsgálat kvalitatív módszertanra épült, amelynek keretében mélyinterjúkat készítettem különböző területeken dolgozó szakemberekkel, többek között túravezetővel, termelővel és vendéglátóipari szakemberrel. Ez lehetőséget adott arra, hogy a témát több nézőpontból, gyakorlati tapasztalatokon keresztül vizsgáljam.

Az eredmények alapján megállapítható, hogy az ehető vadnövények jelenleg elsősorban a magasabb kategóriájú vendéglátásban jelennek meg, és felhasználásuk sok esetben még kiegészítő jellegű. A kisebb vendéglátóhelyek esetében gyakran hiányzik a megfelelő szakmai tapasztalat, így ezek az alapanyagok jellemzően dekorációként jelennek meg, és csak korlátozott mértékben épülnek be az ételek ízvilágába. Ugyanakkor a fogyasztók részéről egyre nagyobb nyitottság figyelhető meg az ilyen jellegű alapanyagok iránt.

A kutatás során SWOT- és PESTEL-elemzést is alkalmaztam, amelyek segítségével feltártam az ehető vadnövények felhasználásának lehetőségeit és korlátait. Az eredmények azt mutatják, hogy ezek az alapanyagok jelentős potenciállal rendelkeznek, különösen a fenntartható gasztronómia és a helyi alapanyagokra épülő konyha szempontjából. Ugyanakkor a szélesebb körű elterjedést több tényező is nehezíti, például a növényismeret hiánya, a szezonális elérhetőség és a beszerzési nehézségek.

Az ingatlanárakat befolyásoló tényezők és a Z generáció lakáspiaci attitűdjeinek vizsgálata

Stadler Petra, gazdálkodási és menedzsment BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Gyurkó Ádám, egyetemi docens, EKKE Gazdaságtudományi Intézet

A dolgozat célja az ingatlanárakat befolyásoló tényezők átfogó elemzése, valamint a Z generáció lakáspiaci attitűdjeinek, preferenciáinak és döntési mechanizmusainak vizsgálata. A kutatás középpontjában annak feltárása áll, hogy a fiatal generáció miként értékeli a jelenlegi lakáspiaci környezetet, mennyire tartja reálisnak a saját tulajdonú ingatlan megszerzését, valamint milyen alternatív lakhatási stratégiákat tekint elfogadhatónak. Emellett kiemelt hangsúlyt kapnak az ingatlanárakat befolyásoló tényezők, különösen a lokáció és az energetika.

A dolgozat részletesen bemutatja az állami otthonteremtési támogatásokat. Foglalkozik ezek szerepének és megítélésének elemzésével, különös tekintettel azok lakáspiaci hatásaira és a fiatalok döntéseire gyakorolt befolyására.

A kutatás során több módszert alkalmaztam. A primer adatgyűjtés egyik eleme egy kérdőíves felmérés, amelynek során 105 válaszadó véleménye került feldolgozásra hólabda mintavételi eljárás alkalmazásával. A kérdőív célja a lakosság, azon belül is kiemelten a Z generáció lakáspiaci attitűdjeinek és jövőbeli terveinek feltárása volt. A kvantitatív adatokat kvalitatív elemek is kiegészítették, mivel a válaszadók nyílt kérdések keretében saját véleményüket is kifejezheték az állami támogatásokról és a lakhatási lehetőségekről. A kutatás második részét egy szakértői interjú képezte, amely az ingatlanpiac gyakorlati működésébe és az árakat befolyásoló tényezők mélyebb megértésébe nyújtott betekintést. A harmadik elemként alkalmazott szekunder kutatás az Eurostat adatbázisára épült, ami lehetővé tette az európai unió országainak összehasonlítását.

A kutatás eredményei alapján megállapítható, hogy a Z generáció körében a saját tulajdonú ingatlan továbbra is kiemelkedően fontos értéket képvisel, ami nem csupán gazdasági, hanem társadalmi és biztonsági szempontból is meghatározó, még akkor is, ha a válaszadók többsége nem tartja reálisnak a lakásszerzést a jelenlegi gazdasági környezetben. A kutatás egyik fontos megállapítása, hogy azok a fiatalok, akik hasznosnak tartják az állami támogatásokat, nagyobb arányban tekintik reálisnak a saját ingatlan megszerzését. Emellett a vizsgálat rámutat arra is, hogy az állami otthonteremtési támogatások megítélése összességében inkább pozitív. Az interjúkutatás alátámasztja, hogy bár a támogatások feltételei miatt az ingatlanok energetikai besorolása egyre fontosabbá válik, még mindig a lokáció a legmeghatározóbb tényező az árazásban.

A vendéglátás átalakulása a 21. században: a sztereotípiák, a munkaerőhiány és az automatizáció hatása a szakma jövőjére

Úri Eszter, turizmus-vendéglátás BA szakos hallgató

Témavezető:

Nagy Zoltán, mesteroktató, EKKE Gazdaságtudományi Intézet

Kulcsszavak: vendéglátás, sztereotípiák, társadalmi megítélés, munkaerőhiány, automatizáció, digitalizáció

A vendéglátás összetett mind gazdaságilag, mind társadalmilag, a szakma működését nagyban befolyásolja a munkaerőpiac állapota, a társadalmi megítélés és a technológia fejlődése. A kutatásom célja, hogy feltárja, hogy a társadalmi megítélés hogyan befolyásolja a pályaválasztást, milyen tényezők járulnak a munkaerőhiányhoz, valamint az automatizáció milyen hatással van a vendégekre. A kutatás során a szakirodalmak feldolgozása mellett primer adatgyűjtésre is sor került. A primer kutatás két kérdőívre és négy mélyinterjúra épül, amelyek lehetővé tették a vendégek, a pályaválasztás előtt álló középiskolás diákok és a szakmában dolgozók véleményének összehasonlítását. Az elemzés központjában a társadalmi megítélés, a szakma vonzereje és a digitalizációval kapcsolatos attitűdök álltak. Az eredmény azt mutatja, hogy a szakma jelentős kihívásokkal küzd, amelyeket mindhárom kategória felismer, de még mindig erősen emberközpontú szakma. A szakma megítélése kettős, hiszen a többség elismeri a szakma nehézségeit, és megbecsülendőnek gondolja, ugyanakkor jelen vannak a kedvezőtlen munkakörülmények, és sokan alulértékeltek gondolják. A magas terhelés, a munkakörülmények és az alacsony anyagi megbecsülés mind olyan negatív tényezők, amelyek befolyásolják a pályaválasztási döntéseket, főleg a fiatalok körében, akik a stabilitást, a karrierépítési lehetőséget és a magas jövedelmet részesítik előnyben. A munkaerőhiány hátterében elsősorban strukturális problémák állnak, ilyen a hosszú és kiszámíthatatlan munkaidő, a magas fizikai és mentális terhelés és az alacsony bérek. A technológiai fejlődés és az automatizáció a válaszadók szerint képes javítani a munkavégzés hatékonyságán és gyorsaságán, valamint enyhít a munkaerőhiány következményein, ugyanakkor nem lehet általa teljes mértékben helyettesíteni az emberi munkaerőt. A vendéglátás alapvető értéke még mindig az élmény és az emberi kapcsolat, ezt a digitális megoldások inkább kiegészíteni, mintsem helyettesíteni tudják. Az automatizáció megítélése erősen kontextusfüggő, a gyors és funkcionális kiszolgálásnál elfogadottabb, míg egy élményközpontú vendéglátásban kevésbé elfogadott. A kutatásom rámutat arra, hogy a vendéglátás jövője azon múlik, hogy a technológiai fejlődés és az emberi tényező között kialakuljon az egyensúly. A szakma fenntartásához elengedhetetlen a munkakörülmények javítása, a társadalmi megbecsülés növelése, valamint olyan működési modellek kialakítása, amelyek egyszerre képesek biztosítani a kiszolgálás hatékonyságát és a magas színvonalú vendégélményt.

**Az ESG-keretrendszer integrálása a szállodaiparban:
fenntarthatósági gyakorlatok és azok hatásai a Magyarországon jelen lévő
nemzetközi szállodaipari vállalatok példáin keresztül**

Valócsik Vanda, turizmus-vendéglátás BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Gyurkó Ádám, egyetemi docens, EKKE Gazdaságtudományi Intézet

Dr. Piskóti-Kovács Zsuzsa, szakmai projektvezető, EKKE Szénrégió Bizottság

Kulcsszavak: ESG-tényezők, fenntartható turizmus, turizmusfejlesztés, szállodaipar

Napjainkban a turizmus területén egyre erőteljesebb a fenntarthatóság iránti igény mind a kínálati, mind a keresleti oldal szemszögéből. Egyre inkább tapasztalható, hogy a szállodák ezen elvárásoknak megfelelően és ezekhez alkalmazkodva különböző fenntarthatósági kezdeményezéseket vezetnek be, mint például a kutatásom alapját képező ESG-keretrendszert is (Environmental, Social, Governance). Az intézkedéscsomag középpontjában a környezeti, társadalmi és irányítási dimenziók komplex elemzése áll. Tudományos diákköri kutatásom során öt globális szállodaipari vállalat gyakorlatát vizsgáltam, melyek Magyarországon is elismert egységeket működtető nemzetközi szállodaláncokkal rendelkeznek. Az elemzett vállalatok az alábbiak: Essendi, Four Seasons, Hilton, Kempinski és Marriott International. A kutatás fő célja annak meghatározása volt, hogy melyek a vendégek és a szállodai egységek által meghatározott legfontosabb fenntarthatósági prioritások. A primer kutatást tekintve kérdőíves felmérés készült a potenciális szállodai vendégek fenntarthatósággal kapcsolatos attitűdjeiről, valamint egy szakmai interjú is megvalósult a Novotel Budapest City & Budapest Congress Center, Talent & Culture Coordinator munkatársával. Szekunder kutatásom során összehasonlító tartalomelemzést végeztem az említett szállodaláncok 2023-as és 2024-es angol nyelvű ESG-jelentései alapján. Az eredmények rámutattak arra, hogy a szállodaláncok ESG-gyakorlatainak célrendszere megegyező, csupán a mérték és a céljaik elérésének folyamata különbözik egymástól. A vendégoldali vizsgálatok alapján megállapítható, hogy a válaszadók elméleti szinten a környezeti dimenziót tartják a legfontosabbnak, azonban konkrét intézkedéseken keresztül már az irányítási terület elemei is felértékelődnek. Azáltal, hogy a szállodákban bevezetésre kerül az ESG-keretrendszer, az nemcsak a fenntarthatóbb működést erősíti, hanem megfelelő implementálás esetén versenyelőnyt is biztosíthat az egységek számára.

SZOCIÁLPEDAGÓGIAI TEHETSÉGMŰHELY

TDK-KONFERENCIÁJA

SZOCIÁLPEDAGÓGIA TAGOZAT

2026. 04. 28.

1. Suki Ernő Dániel	1. hely
2. Farkas Vanda	2. hely
3. Vágusz Otília	2. hely

A zsűri tagjai:

Dr. Sárkány Péter , egyetemi tanár	EKKE Társadalomtudományi Intézet (elnök)
Dr. Ludányi Ágnes , egyetemi docens	EKKE Társadalomtudományi Intézet
Sándor Tamás , mesteroktató	EKKE Társadalomtudományi Intézet
Szilágyi István , professor emeritus	EKKE Társadalomtudományi Intézet
Ináncsi Henrietta , szociálpedagógia BA	EKKE Társadalomtudományi Intézet

Sport, azon belül az ökölvívás mint alternatív mobilitási út egy szegregált közösségben

Suki Ernő Dániel, szociálpedagógia MA szakos hallgató

Témavezető:

Pacsuta István, adjunktus, EKKE Társadalomtudományi Intézet

A kutatás középpontjában a sport, azon belül kiemelten az ökölvívás társadalmi szerepének vizsgálata áll hátrányos helyzetű, szegregált közösségben élő, jellemzően roma fiatalok körében. A dolgozat arra a kérdésre keresi a választ, hogy a sport milyen mértékben járul hozzá a társadalmi mobilitás elősegítéséhez, a normakövető magatartás kialakulásához, valamint a közösségen belüli státuszviszonyok formálódásához. A téma relevanciáját egyrészt a magyarországi roma népesség tartós társadalmi hátrányai, másrészt a sport – mint potenciális kitörési lehetőség – egyre hangsúlyosabb szerepe indokolja.

A kutatás empirikus alapját egy kvantitatív kérdőíves adatfelvétel képezi, amely 112 fő bevonásával valósult meg egy konkrét, hátrányos helyzetű települési közegben. A kérdőív zárt, egyszerűen értelmezhető válaszkategóriákat tartalmazott annak érdekében, hogy az alacsonyabb iskolázottságú válaszadók körében is megbízható adatgyűjtést tegyen lehetővé. Az adatfeldolgozás során leíró statisztikai módszerek kerültek alkalmazásra.

A vizsgálat három fő hipotézisre épül: egyrészt arra, hogy a közösség tagjai a sportot potenciális kitörési lehetőségként azonosítják, azonban annak intézményes feltételei korlátozottan állnak rendelkezésre; másrészt arra, hogy a sportban – különösen az ökölvívásban – való részvétel a közösségen belül státusznövelő tényezőként jelenik meg; harmadrészt pedig arra, hogy a sportközösségekhez való tartozás elősegíti a többségi társadalom által preferált normák és értékek interiorizációját.

Az eredmények azt mutatják, hogy a sport nem csupán fizikai aktivitásként értelmezhető a vizsgált közegben, hanem komplex társadalmi funkcióval bír. Jelentős szerepet játszik az önfegyelem, a kitartás és a szabálykövetés kialakulásában, továbbá alternatívát kínál a deviáns viselkedési mintákkal szemben. Emellett a sport közösségformáló ereje hozzájárul a társas kapcsolatok erősödéséhez és a társadalmi integráció esélyeinek növekedéséhez. A kutatás eredményei alátámasztják, hogy megfelelő szakmai háttér és strukturált programok mellett a sport – különösen az ökölvívás – hatékony eszköze lehet a társadalmi egyenlőtlenségek mérséklésének és a mobilitási csatornák megnyitásának.

A segítséghez-kortárssegítéshez kapcsolódó viszonyulás vizsgálata fiatalok körében (köznevelés, felsőoktatás)

Farkas Vanda, szociálpedagógia BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Hadnagy József, EKKE Társadalomtudományi Intézet

Kulcsszavak: mentális egészség, kortárssegítés

A Z generáció mennyire képes segítséget kérni a 21. század európai uniós és társadalmi kihívásainak megfelelően? Feltételezésem szerint ennek a korosztálynak a mentális egészsége nem megfelelő. Céloom megtudni, hogy a középiskolás diákoknak, illetve az egyetemi hallgatóknak a segítségkérési hajlandósága mennyire tér el egymástól, valamint ők milyen viszonyban vannak a kortárssegítéssel.

A szociálpedagógusi kompetenciába tartozó csoportmunka módszertanának vizsgálata

Vágusz Otília, szociálpedagógia BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Hadnagy József, EKKE Társadalomtudományi Intézet

Kulcsszavak: csoportmunka, szociális beavatkozások

A szakdolgozat célja a gyakorló szakemberek véleményének, tapasztalatainak feltárása. A módszertan gyakorlatban látható sokszínűségét szeretném kutatni.

INFORMATIKAI KAR

DIGITÁLIS TECHNOLOGIA TEHETSÉGMŰHELY**TDK-KONFERENCIÁJA****DIGITÁLIS TECHNOLOGIA TAGOZAT****2026. 04. 29.**

1. Czeber Dóra	3. hely
2. Heinisch Szimonetta	
3. Joharchy Brigitta	
4. Kajári Katalin	3. hely
5. Kormos Kornél	
6. Majoros Ádám	
7. Szmutku Zoltán	1. hely
8. Takács Viktória	2. hely

A zsűri tagjai:

Dr. Czeglédi László , egyetemi docens	EKKE Digitális Technológia Intézet (elnök)
Dr. Csernai Zoltán , adjunktus	EKKE Digitális Technológia Intézet
Hajdu Krisztián , tanársegéd	EKKE Digitális Technológia Intézet
Ujhelyi Gábor , tanársegéd	EKKE Digitális Technológia Intézet
Neufeld Lilla Erika , informatikus könyvtáros BA	EKKE Digitális Technológia Intézet

A digitális írástudás fejlesztésének lehetőségei – igényfelmérés az egri Bródy Sándor Könyvtár nyugdíjas látogatóinak képzési szükségleteiről

Czeber Dóra, gyógypedagógia BA szakos hallgató

Témavezető:

Radics Krisztina, tanársegéd, EKKE Digitális Technológia Intézet

A digitális szakadék csökkentése érdekében elengedhetetlen, hogy a könyvtári szolgáltatások és képzések rugalmasan alkalmazkodjanak a nyugdíjas korosztály specifikus tanulási igényeihez és változó médiafogyasztási szokásaihoz. Kutatásom elsődleges célja felmérni a Bródy Sándor Könyvtár nyugdíjas korú olvasóinak igényeit aziránt, hogy mely témakörök lennének kedvezők számukra a NetChat haladó és NetHelp kezdő tanfolyamok tananyagainak összetételét illetően. Az említett két, igazán sikeres könyvtári tanfolyam az idős emberek eszközhasználatát és digitális írástudását hivatott fejleszteni: a képzésre jelentkezők tíz másfél órás alkalmon vehetnek részt, és tanulhatnak a könyvtáros kollégák segítségével többek közt a számítógép felépítéséről, alapfunkcióiról, a webböngészők használatáról, a levelezésről vagy épp az online jegyvásárlásról stb. A felmérés alapja a kezdetekben kialakított tanfolyam anyagainak összehasonlítása a legfrissebb, 2025 őszén lezajlott képzések anyagaival. Az így kapott válaszok és eredmények tükrében pedig egy olyan képzési tematika tervezése a cél, amely a lehető legpontosabban veszi figyelembe a vizsgált korosztály digitális írástudásának fejlesztésére vonatkozó igényeket. A kutatás alapját a képzésben részt vevők körében végzett kérdőíves felmérés képezi, amelynek célja a képzés anyagával kapcsolatos elvárások és a tényleges tapasztalatok feltárása. A korábbi oktatási gyakorlat és a jelenlegi igények összevetése mellett a résztvevői attitűdök változása, a témákra szánt órák hossza és a tananyag optimális mélysége került a vizsgálat fókuszába.

A digitális eszközök hatásainak megjelenése az óvodáskorú gyermekeknél óvodapedagógiai szemmel

Heinisch Szimonetta, óvodapedagógus BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Nagy Róbert, adjunktus, EKKE Digitális Technológia Intézet

Kulcsszavak: digitális eszközök, óvodáskor, IKT, személyiségfejlődés, óvodapedagógia

Dolgozatomban az infokommunikációs (IKT) eszközök hatásait vizsgálom az óvodáskorú gyermekek fejlődésére óvodapedagógiai megközelítésben. A téma aktualitását az adja, hogy a digitális eszközök egyre korábbi életkorban jelennek meg a gyermekek mindennapjaiban, és jelentős hatást gyakorolnak viselkedésükre, kommunikációjukra és figyelmi működésükre. A szakirodalmi áttekintés során bemutatom a digitális eszköz-használat lehetséges pozitív és negatív hatásait, különös tekintettel a személyiségfejlődésre, a nyelv- és beszédfejlődésre, valamint az óvodai nevelésben betöltött szerepükre. Kutatásomban kvalitatív módszert alkalmaztam, melynek során négy óvodapedagógus két héten keresztül figyelt meg egy-egy gyermeket természetes óvodai környezetben, strukturált szempontok alapján. A megfigyelések célja annak feltárása volt, hogy milyen összefüggések mutathatók ki a digitális eszközhasználat és a gyermekek viselkedési, kommunikációs és figyelmi jellemzői között. Az eredmények alapján megállapítható, hogy a túlzott és nem megfelelő tartalmú digitális eszköz-használat összefüggésbe hozható a figyelem csökkenésével, a kommunikációs nehézségekkel és bizonyos szociális problémákkal. Ugyanakkor a tudatosan irányított, pedagógiai célú eszközhasználat támogathatja a kognitív és nyelvi fejlődést. Összességében a digitális eszközök hatása nem egyértelműen pozitív vagy negatív, hanem nagymértékben függ a használat módjától, időtartamától és a felnőttek irányító szerepétől.

A biblioterápia története, alkalmazási lehetőségei a könyvtárosi szakmában

Joharchy Brigitta, informatikus könyvtáros BA szakos hallgató

Témavezető:

Pozsonyi Enikő, tanársegéd, EKKE Digitális Technológia Intézet

Kulcsszavak: biblioterápia, fejlesztés, könyvtár, könyvtári szolgáltatás, irodalomterápia

A történetek gyógyító ereje régóta ismert, jótékony hatása már az írásbeliség előtti időkben is jelen volt minden kultúrában mesék, népmesék vagy akár istenekhez szóló imák formájában (Csorba-Simon, 2023). Az elképzelés, hogy a szépirodalom olvasása enyhíti a betegségeket, Arisztotelész Poétika című művéhez köthető, mely felismerés az idők folyamán feledésbe merült. Csak a 19. század környékén nyert újra nagyobb teret, mikor a szépirodalmat terápiás célra használták a pszichiátriai kórházakban biblioterápia néven. A biblioterápia a görög „biblion”, könyv és „therapeia”, terápia szóból tevődik össze, legtömörebb jelentése a könyvekkel való gyógyítás. Gyökerei az ősi könyvtárakhoz nyúlnak vissza, egészen Kr. e. 300-ra, amikor a könyvtárak bejárata fölött látható felirat lelki gyógyulást ígért (Hussaini és mtsai., 2024). Manapság a biblioterápia definíciója sokkal tágabb, módszertana magában foglalja nemcsak a könyveket, de a filmeket, zenéket vagy épp a terápiás foglalkozáson részt vevők írásait is (Zunkovic, 2025). A könyvtáros szakma szempontjából alapjait az Amerikai Egyesült Államokban fektették le, mikor 1939-ben az Amerikai Könyvtáros Egyesület biblioterápiás bizottságot alapított, ezáltal hivatalosan is elismerve a biblioterápiát mint könyvtári szolgáltatást (Odiri, 2023). Magyarországon az Országos Széchényi Könyvtár vállalta magára a biblioterápia meghonosítását, egyik célcsoportként pedig a könyvtárosokat nevezte meg. A törekvés legismertebb úttörője Bartos Éva és Hász Erzsébet, akik nagy szerepet játszottak a biblioterápia felsőoktatásba való beépítésében is. Mára a felsőoktatásban elérhető képzéseknek köszönhetően egyre nagyobb teret nyer a biblioterápia a magyar könyvtárakban is, nemcsak mint terápiás eszköz, hanem mint oktatást támogató módszer is. Az előadás célja, hogy röviden bemutassa a biblioterápiát, annak alapjait és történelmét, valamint egy kutatás keretében a magyarországi könyvtáros szakmában dolgozó és biblioterápiás eljárásokat alkalmazó könyvtárosok hogyan építik be munkájukba a módszer kínálta lehetőségeket a fejlesztés, megelőzés érdekében.

Makerspace eszközök a közkönyvtárak nyári táborában: 2022–2025

Kajári Katalin, könyvtárostanár MA szakos hallgató

Témavezető:

Lengyelné dr. Molnár Tünde, egyetemi docens, EKKE Digitális Technológia Intézet

Kulcsszavak: makerspace, közkönyvtár, ifjúsági tábor, könyvtári foglalkozás

Kutatásom középpontjában a közkönyvtárak nyári táborában megjelenő makerspace eszközök állnak. A magyarországi makerspace-ek megfigyelése után írásbeli interjúval mértem fel a könyvtárak táboroztatási szokásait az elmúlt négy évre vonatkozóan. A kutatást kiterjesztettem a makerspace helyiséggel nem rendelkező közkönyvtárakra is. Ezt követően vizsgáltam a külföldi jógyakorlatokat, mivel feltételezésem szerint a külföldi makerspace-ek nagyobb múltra nyúlnak vissza a hazaiaknál, ezért a táboraikban is változatosabb módszereket alkalmaznak. Az eredményeket összevetettem a felső tagozatos és középiskolás korosztály körében készített táborozási szokás- és igényfelméréssel. Munkámmal szeretném inspirálni azokat a könyvtárosokat, akik még nem szerveznek tábor, vagy eddig még nem vontak be makerspace eszközöket a nyári táboraikba.

Esélyegyenlőséget támogató technológiák – IoT a cukorbetegség támogatásában

Kormos Kornél, gazdaságinformatikus BA szakos hallgató

Témavezető:

Lengyelné dr. Molnár Tünde, egyetemi docens, EKKE Digitális Technológia Intézet

Kulcsszavak: esélyegyenlőség, IoT, diabétesz, CGM, életminőség

A dolgozatom az IoT alkalmazását vizsgálja a cukorbetegséggel élő emberek életében, különös tekintettel a folyamatos vércukormérő CGM-eszközökre. A kutatás célja az volt, hogy feltárja, milyen hatással vannak ezek az eszközök a diabétesszel élő emberek életminőségére, milyen gazdasági hatásai vannak, és milyen hatással vannak az ellátórendszerre. A dolgozat elméleti részében bemutatom az IoT technológiai háttérét, a háromrétegű architektúráját, mindennapi használatát, a diabétesz kezelését és annak fejlődését, a CGM-eszközöket, valamint a Magyarországon elérhető eszközöket is. A NEAK rendszerében különbséget tesznek az 1-es és 2-es típusú cukorbetegség támogatottságában. Míg előbbieknél széles körben elterjedt a technológia, mégis vannak gazdasági nehézségei a beszerzésnek. A dolgozat empirikus részében egy kérdőívet készítettem, amelyet 138 ember töltött ki. Ezt a kérdőívet gondosan a hipotéziseim köré építettem, hogy megerősítse vagy cáfolja azokat. Többek között kiderült, hogy a CGM-eszközök jelentős életminőség-javító hatással bírnak. Ezeknek az okoseszközöknek a széles körű elterjedését nemcsak technológiai háttérű, hanem gazdasági háttérű problémák is gátolják. A jövőbeli elterjedés kulcsai lehetnek a megfelelő támogatások további fejlesztései és az emberek digitális egészségügyi környezetekbe vetett bizalmának megerősítése.

Felső tagozatos diákok könyvtár- és internethasználata

Majoros Ádám, informatikus könyvtáros BA szakos hallgató

Témavezető:

Radics Krisztina, tanársegéd, EKKE Digitális Technológia Intézet

Kulcsszavak: felső tagozat, olvasás, könyvtárhasználat, internethasználat

A TDK-munkámhoz végzett kutatásommal a felső tagozatos diákok könyv- és könyvtárhasználatát, internethasználatát, valamint az ezek közti összefüggéseket vizsgáltam. A vizsgálatomhoz kérdőívet alkalmaztam, amelyet a konzulensem segítségével állítottam össze. Igyekeztünk olyan kérdéseket megfogalmazni, amelyeket a diákok könnyen megértenek, és még így is megkapjuk a legszükségesebb információkat. Először e-mailen próbáltam megosztani a kérdőívet különböző általános iskolákkal az országban, természetesen miután engedélyt kértem a Kutatás-etikai Bizottságtól, akik szabad kezet adtak a kutatásomhoz. Azonban mivel egyik intézmény sem jelzett vissza, így következő próbálkozásként olyan közösségimédia-csoportokba töltöttem fel a kérdőívet, amelynek a tagjai pedagógusok vagy többgyerekes szülők. A kérdőívet 184 diák töltötte ki, akik mind értékelhető válaszokat küldtek vissza. A válaszok alapján megállapításra került, hogy a mai fiatalok olvasási kedve továbbra is hanyatló állapotban van, és ugyanez igaz a könyvtárhasználatra is. A legtöbb kitöltő saját bevallása szerint az elmúlt 12 hónapban legfeljebb 1 vagy 2 könyvet elolvasott, és majdnem ugyanennyi jelezte vissza azt, hogy semmit sem olvasott ez alatt az idő alatt. A könyvtárhasználatnál szintén hasonló válaszok érkeztek be, a legtöbbjük vagy nem rendszeresen, vagy egyáltalán nem jár könyvtárba szabadidejében. Az olvasó tanulók körülbelül egy harmada állította, hogy figyelemmel kíséri a könyvtára eseményeit a közösségi médiákon, illetve a könyvtár honlapján. Szintén körülbelül egyharmaduk állította, hogy ismer olvasással kapcsolatos közösségimédia-tartalmakat és weboldalakat. Ezekről a diákokról lehet talán a legnagyobb magabiztossággal állítani, hogy akad köztük rendszeres olvasó és könyvtárhasználó. Az internethasználatra érkező válaszok szintén hasonló eredményt mutatnak a korábban erre épülő kutatásokhoz. A mostani felső tagozatos gyerekek szabadidejük jelentős részét továbbra is az internet nyújtotta lehetőségek kihasználásával, a közösségi médiákkal, tartalomfogyasztással és videójátékkal töltik. És mivel napjainkban egyre több eszköz van, amely ezt a célt szolgálja, így a legtöbb kitöltő is jelezte, hogy legalább egy ilyen eszköz van a birtokában.

Olvasás- és beszédképesség-fejlesztés a digitális történetmesélés módszerével

Szmutku Zoltán, gyógypedagógia BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Antal Péter, egyetemi docens, EKKE Digitális Technológia Intézet

Kulcsszavak: digitális történetmesélés, gyógypedagógia, beszédképesség-fejlesztés, szövegértés, multiszenzoros tanulás

A digitális történetmesélés (Digital Storytelling, DST) a 21. századi pedagógiai és gyógypedagógiai gyakorlat egyik ígéretes, multiszenzoros módszere, amely a vizuális, auditív és narratív ingerek együttes alkalmazásával támogatja a beszéd- és olvasásképesség fejlesztését. Jelen kutatás célja annak vizsgálata volt, hogy a DST módszerének alkalmazása milyen hatással van az alsó tagozatos, atipikus fejlődésű tanulók expresszív beszédképességére, hallott szövegértésére, valamint a történetmesélés során megőrzött narratív fókuszra. A vizsgálatban egy kontrollcsoport és egy DST-alapú kísérleti csoport vett részt, a fejlesztés eredményességét pedig saját készítésű megfigyelési és mérési adatlap segítségével, több szempont szerint értékeltem. Az eredmények alapján a DST-csoport összteljesítménye 69% volt, míg a kontrollcsoporté 54%, ami 15 százalékpontos különbséget mutat a digitális módszertan javára. A legnagyobb előrehaladás a célszókincs aktiválásában, az események időrendi visszaadásában és a történeti fókusz megtartásában jelentkezett, ugyanakkor a mondatalkotás és a kifejezőképesség terén nem mutatkozott számottevő eltérés. Az eredmények arra utalnak, hogy a digitális történetmesélés és a fizikai-manipulatív eszközök kombinációja hatékonyan támogatja a gyermekek nyelvi és narratív fejlődését, miközben csökkentheti a szorongást és növelheti az aktív bevonódást.

A fiatal felnőttek tudatos olvasási szokásai

Takács Viktória, könyvtár- és információtudomány MA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Szűts-Novák Rita, adjunktus, EKKE Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet

Kulcsszavak: tudatosság, olvasás, olvasáskutatás, tudatos olvasás

A szöveges információk feldolgozása évszázadok óta alapvető szerepet tölt be a társadalom mindennapjaiban. A modern információs társadalomban a szöveges tartalmak mennyisége szinte végtelen, folyamatosan változik és bővül, ami megnehezíti a tudatos elmélyülés megvalósulását. A gyors információáramlás miatt az olvasás és a megértés folyamata gyakran felületes, a feldolgozás hiányosan megy végbe. Ahhoz, hogy az információtömegben úszó egyén tudatos tartalomfogyasztóvá, könyvtárosi tekintetben tudatos olvasóvá váljon, az olvasás képességének elsajátításán felül más készségek és belső folyamatok fejlesztése és megismerése szükséges és számottevő. Az olvasás elsajátítása már kisiskoláskorban felmerül az oktatási keretek kötelező szegmenseként. Ettől függetlenül ez a közeg nem feltétlenül képes biztosítani a szövegértési kompetenciák fejlesztését. A felsőoktatásban és a munka világában a tudatos olvasás még inkább nélkülözhetetlen, ugyanis a figyelem és a jelenlét hiánya akadályozhatja a hatékony információfeldolgozást, általa pedig az egyéni teljesítményt is. A fiatal felnőttek körében a gyors technológiai fejlődés és a magas elvárások további kihívásokat jelentenek a figyelem fenntartásában. A folyamatos rohanás, a társadalmi elvárások, a kötelező feladatok közti változó fókuszfenntartás okán a valódi értelmezés és megértés is elmarad. Emiatt kiemelten fontos a tudatos jelenlét fejlesztése, különösen a tudatos olvasás segítségével. Az ilyen készségek elsajátítása lehetőséget ad arra, hogy a szövegeket ne csupán felületesen átfussuk, hanem mélyebben értelmezzük, akár a sorokon túl is lássuk az olvasott információkat. A tudatos olvasás azontúl, hogy maga egy pihenési és szórakozási tevékenység, hozzájárulhat a személyes fejlődéshez és a hatékonyabb információkezeléshez, ezáltal alkalmazkodóbbá válhatunk napjaink gyorsan változó világában.

MATEMATIKAI ÉS INFORMATIKAI TEHETSÉGMŰHELY**TDK-KONFERENCIÁJA****MATEMATIKA ÉS INFORMATIKA TAGOZAT****2026. 04. 29.**

1. Abe Shosei	
2. Borbás Péter	3. hely
3. Chen Yuqi	1. hely
4. Erdész Réka	2. hely
5. Nyilas Mihály, Szabó Judit Anna	
6. Valiskó Zsolt	

A zsűri tagjai:

Dr. Házy Attila, egyetemi docensEKKE Matematikai és Informatikai Intézet
(elnök)**Dr. Koczka Ferenc**, adjunktus

EKKE Matematikai és Informatikai Intézet

Balla Tamás, tanársegéd

EKKE Matematikai és Informatikai Intézet

Banyik Nándor, tanársegéd

EKKE Matematikai és Informatikai Intézet

Gunics Roland, programtervező
informatikus MSc

EKKE Matematikai és Informatikai Intézet

A Self-Improving Research Agent with Formal Verification: Toward Safe AGI

Abe Shosei, programtervező informatikus BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Tajti Tibor Gábor, egyetemi docens, Matematikai és Informatikai Intézet

Kulcsszavak: LLM, AI Agents, Self-Improving Systems, Formal Verification, AGI, Multi-Agent Systems, LangGraph, AI safety

This thesis presents a modular multi-agent architecture that enables large language model (LLM) agents to iteratively refine their own generation parameters under formal safety constraints. The system, implemented on the LangGraph framework, orchestrates specialized agents for planning, research, generation, verification, and feedback. Its core contribution is a verification-gated self-modification mechanism: every proposed change to the system's configuration must satisfy a fixed set of invariants — encoded in first-order logic and discharged by the Z3 SMT solver — before being applied. Across baseline measurements on five research topics, the system produced multi-section papers with quantifiable structural and citation-level metrics (AQS, task success rate, citation integrity). Multi-iteration runs exhibit self-modification proposals driven by measured deficiencies, and every applied modification satisfies the verifier's ten configuration invariants. This work offers a practical, reproducible foundation for integrating lightweight formal methods into LLM-based agent pipelines, and identifies concrete limitations — in particular, that current invariants cover configuration bounds rather than behavioral properties — that future work must address to approach stronger AGI safety guarantees.

Tájfutótérképek topológiatudatos neurális vektorizálása

Borbás Péter, programtervező informatikus BSc szakos hallgató

Témavezető:

Troll Ede Mátyás, mestertanár, EKKE Matematikai és Informatikai Intézet

Kulcsszavak: vektorizálás, szintvonal-szegmentálás, neurális hálózatok, topológiatudatos kiértékelés

Kutatásunk egy reprodukálható, végponttól végpontig felépített eljárást mutat be, amely nyomtatott tájfutótérképekből szerkeszthető vektorrétegeket állít elő. A tágabb keretrendszer több, az ISOM-szabvány szerinti jelkulcsosztály feldolgozására is alkalmas, jelen munka azonban a szintvonalakra fókuszál, mivel ezek jelentik a térképi domborzatábrázolás legfontosabb elemeit, miközben automatikus kinyerésük különösen nehéz feladat. A szintvonalakat gyakran más térképi elemek fedik, a nyomtatott raszteres források zajosak és töredezettek lehetnek, a raszter–vektor átalakítás során pedig már kisebb hibák is jelentős topológiai sérülésekhez vezethetnek.

A módszer mélytanulási alapú szegmentálást és determinisztikus utófeldolgozást kapcsol össze annak érdekében, hogy a kimenet ne csupán raszteres szinten legyen pontos, hanem későbbi térképszerkesztésre is alkalmas vektoros reprezentációt adjon. Az értékelés során ezért a hagyományos raszteres mutatók, mint a Dice, az IoU és a Boundary-F1 mellett topológiai és szerkezeti szempontokat is figyelembe veszünk, többek között a Betti-hibát, a warping hibát, valamint a gráfszintű hibák közelítő mutatóit.

Kísérleteink azt mutatják, hogy a raszteres validációban közel azonos eredményt adó modellek a vektorizálás után már jelentősen eltérő minőségű gráfstruktúrákat eredményezhetnek. Az összehasonlított architektúrák közül a ResNet-18 enkóderrel épített U-Net bizonyult a legkedvezőbb hatékonyság–minőség kompromisszumnak: raszteres teljesítménye versenyképes maradt a nagyobb modellekkel, miközben a vektoros kimenet szerkeszthetősége és a számítási költség szempontjából is előnyösebbnek bizonyult. A topológiatudatos veszteségfüggvények ugyan javították az egyes raszteres topológiai mutatókat, ez az előny azonban nem jelent meg egyértelműen a vektorizálás utáni értékelésben.

Eredményeink alapján a szerkeszthető térkép-rekonstrukció minősége nem ítéhető meg kizárólag raszteres átfedési mutatókkal. A gyakorlati használhatóság megértéséhez elengedhetetlen a végponttól végpontig, vektordoménben végzett értékelés, mivel ez jobban tükrözi a strukturális hűséget és a szükséges utólagos szerkesztési ráfordítást.

Explainability and Verifiability of Artificial Intelligence in ICU Mortality Prediction

Chen Yuqi, programtervező informatikus MSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Kovásznai Gergely, egyetemi docens, EKKE Matematikai és Informatikai Intézet

Machine learning models have demonstrated strong potential for predicting in-hospital mortality in intensive care settings, consistently outperforming traditional severity scoring systems that rely on fixed variable sets and linear assumptions. However, two fundamental barriers prevent their clinical adoption: predictions remain opaque to clinicians, and there is no established method to verify that a model's learned behavior is consistent with accepted medical knowledge. While individual auditing techniques — such as post-hoc feature attribution, robustness testing, fairness evaluation, and monotonicity checking — have each been studied in isolation, they have not been combined into an integrated verification pipeline for clinical mortality prediction. This thesis bridges explainability and verifiability by developing an ICU mortality prediction system that integrates Shapley-value-based explanations with a structured set of five empirical verification experiments. Using a large publicly available critical care database (MIMIC-IV), I built an ensemble classifier combining a gradient-boosted tree model with a neural network, trained on vital signs and laboratory markers from the first day of ICU admission. The ensemble matched the predictive performance of leading approaches reported in recent studies, and its feature importance rankings aligned closely with the variables prioritized by established clinical severity scores. The verification experiments — covering clinical monotonicity, perturbation robustness, subgroup fairness, explanation stability, and cross-model agreement — revealed findings that standard performance metrics alone could not detect, including a case where one model component learned a key physiological relationship in the direction opposite to clinical expectation. These results were operationalized in a clinical decision support prototype that presents mortality predictions alongside real-time explainability outputs and verifiability indicators, equipping clinicians with the information needed to assess both the risk estimate and its reliability.

Csoportalapú megközelítés a reward hacking detektálására Reinforcement Learningben

Erdész Réka, programtervező informatikus MSc szakos hallgató

Témavezető:

Troll Ede Mátyás, mestertanár, EKKE Matematikai és Informatikai Intézet

Kulcsszavak: Reinforcement Learning, Reward Hacking, PPO, AI, Deep Learning

A megerősítéses tanulásban gyakori probléma a jutalomfüggvény hibás specifikációjából fakadó reward hacking, amikor az ágens nem a valódi célt optimalizálja, hanem annak torzított reprezentációját használja ki. Bár a Proximal Policy Optimization széles körben alkalmazott algoritmus, érzékenysége a véletlen inicializációra gyakran elfedi az ilyen viselkedéseket, ami megnehezíti a detektálást és a megbízható értékelést. A létező megoldások jelentős része utólagos ellenőrzést vagy külső felügyeletet igényel, ami növeli a számítási költséget és csökkenti az általánosíthatóságot.

A bemutatott módszer egy csoportalapú megközelítést alkalmaz, amely a tanulási folyamat során keletkező statisztikai jellemzőkre támaszkodva azonosítja az anomáliákat. A keretrendszer a rolloutokból származó metrikákat csoportokba rendezi, majd ezeket egy gördülő referenciaablakhoz hasonlítja. A detekció két szinten történik: az első szint az optimalizáció instabilitását vizsgálja, például jutalomkiugrások, entrópia és értékvesztés-ingadozások alapján, míg a második szint a szemantikus torzulásokat azonosítja, mint a jutalom és epizódhossz közötti kapcsolat vagy az ismétlődő akcióminták. Az észlelt eltérések esetén a rendszer adaptív büntetést alkalmaz a jutalomra, amely dinamikusan igazodik a detekció mértékéhez, ezáltal stabilizálva a tanulást.

A módszer környezetfüggetlen, nem igényel külső címkézést vagy módosított jutalomfüggvényt, kizárólag a nyers jutalom és a tanulási dinamika statisztikai deriváltjaira épít. Kísérletekben kimutatható, hogy képes megszüntetni azokat a stratégiákat, amelyekben az ágens a jutalom maximalizálása érdekében mesterségesen növeli az epizód hosszát. Kontrollkísérletek igazolják, hogy anomáliák hiányában a tanulási folyamat nem romlik, a módszer átlátható marad, és nem vezet teljesítménycsökkenéshez. Az eredmények alapján a csoportalapú statisztikai detekció hatékony és skálázható megközelítést kínál a reward hacking problémájának kezelésére felügyelet nélküli környezetben.

TAIPO

Nyilas Mihály, programtervező informatikus BSc szakos hallgató
Szabó Judit Anna, programtervező informatikus BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Kúspér Gábor, egyetemi docens, EKKE Matematikai és Informatikai Intézet

Dr. Tajti Tibor Gábor, egyetemi docens, EKKE Matematikai és Informatikai Intézet

Kulcsszavak: TAIPÓ, GenAI, gemini, API, TAWOS, kanban

A szoftverfejlesztésben az úgynevezett „vibe coding” – vagyis a GenAI-ra támaszkodó, élményalapú programozás – gyors haladást tesz lehetővé, ugyanakkor ipari és oktatási környezetben minőségi, megbízhatósági és biztonsági kérdéseket vet fel. Ezekre a problémákra, valamint a több mint félmillió bejegyzést tartalmazó nyílt TAWOS-adathalmazra építve a bemutatott munka egy webalapú, modern agilis projektmenedzsment-rendszert valósít meg, amely egy vizuális feladatkezelő táblába integrál egy intelligens PO-asszisztens-t. A rendszer alapja egy interaktív, öt fázisból álló folyamatot leképező Kanban-tábla. A beépített szabályrendszer az agilis módszertanok elveit követve szigorú mennyiségi korlátokat alkalmaz a folyamatban lévő feladatokra a fejlesztés különböző szakaszaiban, ezáltal megelőzi a felhasználók túlterhelését és csökkenti a kontextusváltásokból eredő idővesztést. A hagyományos AI-csevegőkkel ellentétben az asszisztens közvetlenül ezen a feladatkezelő táblán működik. A feltett kérdések és strukturált válaszok a kártyákhoz kapcsolódnak, így a tervezési döntések visszakövethetőek maradnak. Az asszisztens képes automatikusan ötletelni, a meglévő követelményekből funkcióleírásokat (user story) készíteni, illetve azokat önállóan megvalósítható feladatokra bontani. Ezenfelül autonóm projektmenedzsment-tevékenységeket is végez: konfigurálható időközönként kontextusfüggő visszajelzéseket ad, és váratlan változtatási kérélmeket idéz elő a feladattáblán, valódi projektdinamikát szimulálva. A platform modern aszinkron kliensoldali architektúrára, valamint egy többféle relációs adatbázismotort is támogató objektumorientált szerveroldali rétegre épül. A backend PHP-alapú API-ként működik, míg a frontend Vue 3 keretrendszerrel megvalósított SPA-technológiát alkalmaz. A program interaktív felhasználói felülete reszponzív, prémium megjelenésű a TailwindCSS- és daisyUI-komponenseknek köszönhetően, támogatja a feladatok prioritizálását és a folyamatok fogd-és-vidd alapú állapotváltásait is. A projekt célja azon oktatási kurzusok támogatása, ahol egyetlen oktató egyszerre több hallgatói csapat PO-szerepkörét látja el. A Gemini API-ra épülő struktúra egy időjárás-előrejelző szoftver fejlesztése révén bizonyítja létjogosultságát. Noha az alkalmazás a forráskód automatikus generálását közvetlenül is támogatja, legfőbb értéke abban áll, hogy az élményalapú kódolás kreativitását egy szabályozott keretek között tartott, auditálható agilis struktúrában valósítja meg.

Hálózati topológiák szerkezeti elemzése k-hop-alapú entrópiametrika segítségével

Valiskó Zsolt, programtervező informatikus BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Biró Csaba, egyetemi docens, EKKE Matematikai és Informatikai Intézet

A dolgozat célja egy új, k-hop-alapú entrópiametrika bemutatása és alkalmazhatóságának vizsgálata különböző hálózati topológiák szerkezeti elemzésében. A klasszikus gráfmutatók gyakran csak lokális vagy globális tulajdonságokat ragadnak meg, miközben a hálózat közbülső léptékű szerkezeti jellemzői nehezebben írhatók le egyetlen mérőszámmal. Erre a problémára ad lehetséges megoldást a dolgozatban tárgyalt k-hop-entrópia, amely a csúcsok k lépéses környezetének szerkezetét veszi figyelembe, és ezáltal érzékenyen képes különbséget tenni eltérő topológiák között.

A dolgozat ismerteti a metrika matematikai definícióját, alapvető tulajdonságait, valamint több hálózattípuson végzett vizsgálatok eredményeit. Az elemzés kiterjed klasszikus gráfstruktúrákra, továbbá olyan modellekre is, amelyek a kvantumszámítógépes architektúrák reprezentációjában relevánsak lehetnek. A kapott eredmények azt mutatják, hogy a k-hop-alapú entrópiametrika alkalmas a hálózatok strukturális komplexitásának jellemzésére, valamint a különböző topológiák összehasonlítására. A megközelítés hozzájárulhat új gráfelméleti mérőszámok fejlesztéséhez, és hasznos eszköz lehet a klasszikus és kvantuminformatikai alkalmazásokhoz kapcsolódó hálózati modellek elemzésében.

MŰVÉSZETI KAR

MŰVÉSZETELMÉLETI ÉS MÉDIATUDOMÁNYI TEHETSÉGMŰHELY**TDK-KONFERENCIÁJA****MŰVÉSZETELMÉLETI ÉS MÉDIATUDOMÁNYI TAGOZAT****2026. 04. 27.**

1. Tóth Cintia	
2. Halász Norbert	
3. Kemecsi Ivett	
4. Kiss-Szitár Klára Orsolya	1. hely
5. Papp Mariann	
6. Szécsényi Anna Ilona	3. hely
7. Treszkot Regina	
8. Virág Viktória Klaudia	2. hely

A zsűri tagjai:

Dr. Boros Lili , egyetemi docens	EKKE Művészetelméleti és Médiatudományi Intézet
Dr. Körösvölgyi Zoltán , egyetemi docens	EKKE Művészetelméleti és Médiatudományi Intézet
Dr. Széplaki Irén Gerda , egyetemi docens	EKKE Művészetelméleti és Médiatudományi Intézet
Dr. Záhonyi-Ábel Márk , adjunktus	EKKE Művészetelméleti és Médiatudományi Intézet
Kishegyi Marcell Péter , művészeti instruktorkar MA	EKKE Művészetelméleti és Médiatudományi Intézet

A közösségi média szerepe fiatal képzőművészek tevékenységében

*Tóth Cintia osztatlan média-, mozgókép- és kommunikációtanár –
rajz- és vizuáliskultúra-tanár szakos hallgató*

Témavezető:

Dr. Szíjártó Imre, egyetemi tanár, EKKE Művészetelméleti és Médiatudományi Intézet

Kulcsszavak: közösségi média, fiatal képzőművészek, online jelenlét, művészeti önmenedzsment, interjúk

A kutatásom célja, hogy feltárjam, milyen módon és milyen célokra használják a fiatal képzőművészek a közösségi média felületeit, valamint miként befolyásolja ez alkotói tevékenységüket, láthatóságukat és szakmai fejlődésüket. A téma aktualitását az adja, hogy a digitális technológiák és a közösségi platformok az utóbbi évtizedben a művészeti önkifejezés és az önmenedzsment alapvető eszközeivé váltak. A közösségi média mára nem csupán kommunikációs csatorna, hanem a kortárs művészeti élet fontos színtere, ahol a művészek bemutatják és értékesítik alkotásaikat.

A kutatás során interjúkat készítettem fiatal, aktív képzőművészekkel, akik jelen vannak a közösségi médiában, és ott rendszeresen osztják meg munkáikat. A vizsgálat célja annak feltárása volt, hogyan használják ezeket a platformokat (például az Instagramot, a Facebookot vagy a Tiktokot) művészi és szakmai célokra, illetve milyen stratégiákat alakítanak ki a közönséggel való kapcsolatépítés és az önreprezentáció terén. A kutatás során összesen nyolc interjút készítettem, amelyek lehetőséget adtak a téma mélyebb megértésére.

Az interjúk eredményei rámutattak arra, hogy a közösségi média a fiatal képzőművészek számára nem csupán bemutatkozási felület, hanem a szakmai jelenlét alapvető eszköze. A vizsgálat alapján az Instagram bizonyult a legmeghatározóbb platformnak, amely elsősorban vizuális portfólióként és kapcsolatteremtési felületként működik. A művészek a közösségi médiát alkotásaik bemutatására, kapcsolatépítésre és bizonyos esetekben értékesítésre használják, miközben online jelenlétük tudatos stratégiák mentén alakul.

A kutatás arra is rámutatott, hogy a közönség visszajelzései fontos motivációs szerepet töltenek be, ugyanakkor nem minden esetben befolyásolják közvetlenül az alkotói döntéseket. A közösségi média használata egyszerre jelent lehetőséget és kihívást, növeli a láthatóságot és az elérhetőséget, ugyanakkor folyamatos jelenlétet és tudatos önmenedzsmentet igényel.

A dolgozat a média-, mozgókép- és kommunikációtanár-, valamint a rajz- és vizuáliskultúrtanár-képzés szempontjából is fontos szerepet tölt be, mivel rávilágít arra, hogy a jövő művészeti oktatásában milyen szerepet kaphatnak a digitális kompetenciák és az önreprezentáció tudatos fejlesztése.

A helyi televíziózás átalakulása az újmédia korában – a kazincbarcikai Kolor TV esettanulmánya

Halász Norbert, kommunikáció és médiatudomány BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Hulyák-Tomesz Tímea, EKKE Művészetelméleti és Médiatudományi Intézet

Kulcsszavak: közösségi média, újmédia, helyi televízió

A dolgozat a helyi televíziózás átalakulását vizsgálja az újmédia korában a kazincbarcikai Kolor TV esettanulmányán keresztül. A kutatás központi kérdése, hogy egy lokális televízió milyen feltételek mellett tud releváns, működőképes és közösségileg jelentős médium maradni egy olyan médiakörnyezetben, amelyet a digitális platformok, a médiakonvergencia és a megváltozott fogyasztói szokások alakítanak. A vizsgálat célja bemutatni a helyi televíziózás szerepváltozásait, valamint feltárni azokat az innovációs és platformintegrációs megoldásokat, amelyek a hosszú távú fenntarthatóságot támogathatják.

A dolgozat vegyes módszertani megközelítésre épül. A kvalitatív vizsgálat félig strukturált interjúkra támaszkodik, és a Kolor TV történetének, intézményesülésének, szerkesztőségi kultúrájának és működési logikájának feltárását szolgálja. A kvantitatív elemzés ezzel párhuzamosan a lineáris elérés és a digitális platformok mérhető adatait vizsgálja, így a történeti és szervezeti tapasztalatok számszerű eredményekkel is összevethetők.

A PariSat Kft. 2024-es, 1000 fős mérésének eredményei szerint a Kolor TV a teljes mintában 49,4%-os aktív eléréssel rendelkezik, Kazincbarcikán pedig ez az arány 57%. A digitális platformok elemzése azt mutatja, hogy a csatorna Facebook- és YouTube-jelenléte a lineáris működés kiterjesztéseként értelmezhető, és jelentős közönségelérést biztosít.

A kutatás egyik legfontosabb következtetése, hogy a helyi televíziózás jövője az integrált médiamodellben, a tudatos platformhasználatban és a professzionális stáb által biztosított minőségben rejlik. A Kolor TV példája azt igazolja, hogy a helyi televízió a digitális korszakban is képes közösségi, identitásformáló és stratégiai jelentőségű médiumként működni. A dolgozat eredményei ezért más helyi médiumok számára is értelmezhető szakmai tanulságokkal szolgálnak.

A halál és testi sérülés ironikus ábrázolása az online térben

Kemecsi Ivett, osztatlan vizuáliskultúra-tanár szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Szíjártó Imre, egyetemi tanár, EKKE Művészetelméleti és Médiatudományi Intézet

Kulcsszavak: médiaerőszak, deszenzitizáció, morális távolság, médiakultiváció, mémesítés, újrakontextualizálás, digitális videókultúra, digitális esztétizálás, médiatudatosság

A modern médiakutatás régóta foglalkozik az erőszak és a tragikum reprezentációjának kérdésével, különösen a televízió és a film hatásait vizsgálva. A digitális platformok megjelenésével azonban a tartalmak előállításának és terjedésének módja jelentősen átalakult, ami új szempontokat vet fel a befogadás és az értelmezés vizsgálatában. A szakirodalomban a médiaerőszak hatásával kapcsolatban több eltérő megközelítés létezik. Egyes elméletek a deszenzitizáció jelenségét hangsúlyozzák, amely szerint a gyakori erőszak-ábrázolás csökkentheti a nézők érzelmi érzékenységét. Más megközelítések inkább a reprezentáció és a médiakörnyezet szerepére helyezik a hangsúlyt, és azt vizsgálják, hogy a tartalmak milyen kulturális és narratív keretben jelennek meg, illetve hogyan befolyásolják a valóságról alkotott képet. A pszichológiai kutatások emellett arra is rámutatnak, hogy a komikum, az irónia vagy a nevetés bizonyos helyzetekben affektív védekezési mechanizmusként működhet, különösen akkor, amikor a befogadó nehezen feldolgozható eseményekkel találkozhat. A dolgozat kiindulópontját az a jelenség adja, hogy a digitális médiában a halált vagy súlyos testi sérülést ábrázoló videók gyakran olyan formában jelennek meg, amely eltávolítja őket eredeti kontextusuktól, és szórakoztató tartalomként teszi őket fogyaszthatóvá. Ez arra utal, hogy a mediális újrakeretezés nemcsak az értelmezést, hanem az érzelmi reakciókat is módosítja, és hozzájárulhat ahhoz, hogy a befogadók ironikus vagy humoros módon reagáljanak olyan eseményekre, amelyek a valóságban tragikus következményekkel járnak. A kutatás során nyolc, rövid formátumú videót választottam ki, amelyek valós baleseteket és testi sérüléseket ábrázolnak, és jelentős elérést értek el közösségimédia-felületeken. A kiválasztásnál kifejezetten azokat a tartalmakat kerestem, amelyekben a tragikus események humoros, ironikus vagy mémesített keretben jelennek meg. Az elemzés során a videók formai és narratív sajátosságait, a hozzájuk kapcsolódó felhasználói kommentekben megjelenő befogadói reakciókat, valamint a videókat közzétevő oldalak jellemzőit vizsgáltam.

LÁT-KÉP Kiállítások szervezésének, rendezésének gyakorlata a közművelődésben

Kiss-Szitár Klára Orsolya, művészeti instruktork MA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Boros Lili, egyetemi docens, EKKE Művészetelméleti és Médiatudományi Intézet

Kulcsszavak: kiállításszervezés, közművelődés

Szakedolgozatom a közművelődési intézményrendszerben megvalósuló kortárs művészeti kiállítások szervezési és rendezési lehetőségeit vizsgálja, különös tekintettel a Kispesti KMO Művelődési Központ és Könyvtár intézményére és annak tagintézményeire. Témaválasztásomat az a szakmai helyzet indokolta, hogy a Wekerlei Kultúrház tagintézmény vezetése mellett 2025-től a teljes intézményrendszer kiállításainak koordinálása is feladatommá vált. A dolgozat központi kérdése, hogy milyen módon és milyen feltételek mentén valósíthatók meg kortárs művészeti kiállítások közművelődési környezetben, valamint mely szakmai, intézményi, jogi és társadalmi keretek határozzák meg a kiállításszervezés lehetőségeit és korlátait. A vizsgálat kitér arra is, hogy e keretek miként alakíthatók tudatos intézményi szemlélettel és kurátori döntésekkel. Múzeumpedagógusként kiemelten fontosnak tartom a múzeumpedagógiai és múzeumandragógiai szemlélet integrálását a kiállításszervezési folyamatba, különös tekintettel az aktív befogadásra, az élményalapú tanulásra és a közösségi részvétel erősítésére. A dolgozat hangsúlyozza a kortárs kiállítótér közösségi és társadalmi szerepét, valamint a kultúrához való hozzáférés esélyegyenlőségének fontosságát. A kutatás célja olyan, a gyakorlatban is alkalmazható szempontok és kiállítási koncepciók megfogalmazása, amelyek hozzájárulhatnak ahhoz, hogy a közművelődési intézmények – a kultúrához való hozzáférés jogát és az esélyegyenlőség elvét szem előtt tartva – a kortárs művészet hiteles, befogadó és közösségformáló közvetítőivé váljanak.

A reklámkampány transzmediális narratíváinak és társadalmi hatásainak vizsgálata Szoboszlai Dominik és a Magyar Telekom közös együttműködésének köszönhető Tuning kampánysorozaton keresztül

Papp Mariann, kommunikáció és médiatudomány BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Hulyák-Tomesz Tímea, EKKE Művészetelméleti és Médiatudományi Intézet

Kulcsszavak: történet, storytelling, retorika, emlékezés, reklámkarakter, transzmédia, platform, generáció, reklámhatás

Dolgozatom központi kérdése, hogy egy reklámkampány során milyen tényezők járulnak hozzá az üzenet hatékony felidézéséhez és eléréséhez. Vizsgálatom három fő hipotézisre épül: egyrészt arra, hogy a történetbe ágyazott információ növeli-e az emlékezetességet, másrészt arra, hogy a platformspecifikus, széles körű megjelenés fokozza-e az elérést, harmadrészt pedig arra, hogy egy ismert karakter alkalmazása erősíti-e a reklám hatását.

A kutatás elméleti keretét a retorika marketingben betöltött szerepe, a storytelling emlékezésre gyakorolt hatása, valamint a meggyőzés alapelvei adják, különös tekintettel a pozitív asszociációk kialakulására. Emellett a transzmédia szerepét is vizsgáltam, amely lehetővé teszi a tartalmak több platformon történő, differenciált megjelenését.

Esettanulmányként a Magyar Telekom Tuning kampányát elemeztem, külön figyelmet fordítva Szoboszlai Dominik szerepére. A kutatás módszertanát egy 2024-es NMHH-felmérés, valamint két saját empirikus vizsgálat alkotta: egy manuális tartalomelemzés a kampány közösségi médiás visszhangjáról, illetve egy kérdőíves kutatás, amely az emlékezést, érzelmi hatást, attitűdváltozást és üzenetértést mérte.

Az eredmények igazolták, hogy a történetbe ágyazott információ növeli a reklám emlékezetességét, továbbá a széles platformhasználat hozzájárul a nagyobb eléréshez. Megállapítást nyert az is, hogy Szoboszlai Dominik karaktere erősítette a kampány hitelességét. Ugyanakkor a kampány fő üzenetének egyértelmű értelmezése a közönség körében nem volt egyértelműen kimutatható.

Novellafeldolgozás az 1990 utáni magyar filmben

Szécsényi Anna Ilona, mozgóképkultúra és médiaismeret BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Szíjártó Imre, egyetemi tanár, EKKE Művészetelméleti és Médiatudományi Intézet

Dolgozatom központi témájaként olyan 1990 után készült magyar filmeket választottam, amelyek novellaadaptációk. Esetemben a dolgozat témájának ötlete az olvasás és a filmek szeretetéből ered. Úgy gondolom, hogy ebben az írásban ötvözni tudom a kettőt. A magyar irodalom és a filmművészet többször kapcsolódik össze novellafeldolgozás formájában. A novella mint tömör, sűrített forma gyakran kínál érdekes és izgalmas alapanyagot filmes adaptációkhoz. Úgy vélem, hogy a novellák terjedelméből adódóan nem egy egyszerű feladat ezeknek a filmvászonra vitele, de nem lehetetlen. Ebből kifolyólag az ilyen adaptációk változatosak, és nem feltétlenül azonos elv alapján készülnek el. A dolgozat célja, hogy feltérképezze, hogyan viszonyulnak a magyar filmek ezekhez a novellaadaptációkhoz, és milyen formai és tartalmi megoldásokkal élnek. A munkám során a fő szempontomnak tekintem a novella és a film viszonyát: miben egyezik meg és miben tér el egymástól ez a két műalkotás? Illetve olyan további problémákat vagy motívumokat emelnék ki, amelyek az adott filmben fontos, központi szerepet töltenek be. 1990 után számos feldolgozás készült (pl.: a Hajónapló sorozat, mely kortárs írók novelláit dolgozza fel 12 epizódon keresztül vagy Szász János Csáth Géza-adaptációi), ebből kifolyólag igen gazdag és bő kínálatból tudtam választani. Célom volt az is, hogy több adaptációtípust mutassak be és vizsgáljak meg. Az általam választott filmek listája:

- Cserhalmi Sára: Vadhuss-Hajónapló sorozat (2010)
- Gothár Péter: A részleg (1995)
- Nagy Dénes: Lány eső (2013)
- Pálfi György: Taxidermia (2006)
- Török Ferenc: 1945 (2017)

Az újmédia hatása a székelyföldi magyarok hírfogyasztási szokásaira*Treszko Regina, kommunikáció és médiatudomány BA szakos hallgató*

Témavezető:

Dr. Hulyák-Tomesz Tímea, EKKE Művészetelméleti és Médiatudományi Intézet

Kulcsszavak: újmédia, hírfogyasztás, médiahasználat, székelyföldi magyarság, magyar nyelvű média, identitásmegőrzés

A kutatás célja annak vizsgálata, hogy az újmédia térnyerése miként alakította át a székelyföldi magyarok hírfogyasztási és médiahasználati szokásait. A téma különösen érdekes a kisebbségi közösségek szempontjából, ahol a média nem csupán információforrásként szolgál, hanem a közösségi identitás megőrzésében is kiemelt szerepet játszik.

A vizsgálat vegyes módszertanra épül, hisz kérdőívet és félig strukturált interjút is tartalmaz. Az online kérdőívet 156 székelyföldi magyar töltötte ki, míg az interjúk során négy, a médiában dolgozó szakember osztotta meg tapasztalatait. A kvantitatív és kvalitatív módszerek együttes alkalmazása lehetővé tette a hírfogyasztási szokások átfogóbb megértését, valamint a mögöttes folyamatok feltárását. Az eredmények rámutattak arra, hogy a hírfogyasztás egyértelműen az online térbe helyeződött át, ami leginkább a fiatalabb korosztálynál érzékelhető. Az online téren belül pedig a közösségimédia-felületek és az online hírportálok töltik be a legdominánsabb szerepet hírfogyasztás esetén. A kutatás továbbá megerősítette, hogy a székelyföldi magyarok elsősorban magyar nyelvű médiatartalmakból tájékozódnak, ugyanakkor a magyarországi hírek követése alacsonyabb gyakoriságot mutat a helyi hírekhez képest. Az interjúk eredményei rávilágítottak arra is, hogy a médiaszakemberek alkalmazkodni kényszerülnek a digitális környezet által támasztott elvárásokhoz, különös tekintettel a gyorsaságra és a platformválasztásra. Emellett hangsúlyossá vált a hitelesség kérdése, különösen a közösségi médiában terjedő ellenőrizetlen tartalmakkal szemben.

A kutatás hozzájárul a kisebbségi médiakörnyezet jobb megértéséhez, és rámutat arra, hogy a médiahasználat nemcsak kommunikációs, hanem társadalmi és identitásformáló tényezőként is értelmezhető.

A road movie a magyar filmekben az 1990 utáni időszakban

Virág Viktória Klaudia, mozgóképkultúra és médiaismeret BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Szíjártó Imre, egyetemi tanár, EKKE Művészetelméleti és Médiatudományi Intézet

Kulcsszavak: road movie

A TDK-dolgozatom központi témája a road movie. Azért esett a választásom erre a témára, mivel mindig is érdekelték az olyan filmek, amelyekben a szereplők (többségében) az egész film alatt úton vannak. A dolgozatom elején ismertetem a road movie fogalmát, létrejöttét és elterjedését. Kiemeltem a műfaji és formai elemeket, mivel ezen információk ismerete hozzájárul a választott filmek elemzéséhez. Kitérek az Egyesült Államokban és az Európában elterjedt road movie hagyományainak hasonlóságaira, különbségeire. A road movie nem egy gyakori műfaj a magyar filmművészetben. Azért döntöttem a magyar filmek elemzése mellett, mert megszerettem volna vizsgálni, hogy ezekben a filmekben is megfigyelhetőek-e a road movie elemei. Öt olyan magyar filmet választottam, melyek műfajiságban is eltérnek egymástól, ezáltal is részletesebb képet kapva a road moviekról. Kiemelendő, hogy a road movie olyan filmes műfajnak tekinthető, mely ritkán jelenik meg önálló formában. Gyakran más műfajokkal keveredik, és átvesz más műfaji elemeket is (pl.: a thriller, a vígjáték vagy a dokumentarizmus). Az elemzett filmek:

- Csujka László: Virágölgy (2018) – dokumentarista játékfilm
- Reisz Gábor: VAN valami furcsa és megmagyarázhatatlan (2014) – groteszk, coming of age
- Janisch Attila: Hosszú alkony (1997) – thriller, tudatfilm
- Szajki Péter: Most van most (2019) – romantikus vígjáték
- Paczolay Béla: Kalandorok (2008) – vígjáték, kalandfilm

A filmek elemzésénél olykor hasonló vagy megegyező szempontokat is figyelembe vettem (pl. az utazás, a hősök jelleme, filmek befejezése). A választott filmek bemutatásával szerettem volna kifejtetni, miért gondolom, hogy az elemzett filmek road movie-knak tekinthetők. Megfigyelhető road movie stílusjegyek voltak például:

- a főhős mellett utazó társ,
- az autó motívuma,
- a véletlenek sorozata,
- a cél elérésének háttérbe szorulása,
- lezáratlan, nyitott befejezés.

MÉDIA ÉS DESIGN TEHETSÉGMŰHELY**TDK-KONFERENCIÁJA****ANIMÁCIÓ TAGOZAT****2026. 04. 27.**

1. Balogh-Fehér Adrienn	1. hely
2. Berta Dorka	2. hely
3. Findt Panna	3. hely
4. Csákány Emma	
5. Kecskés Csenge	
6. Kocsis Emma	
7. Pincési Panna Otília	
8. Stach Nikoletta	
9. Tábornszki Zsófia	3. hely
10. Téglás Nikolett	2. hely

A zsűri tagjai:

Sipos Levente , adjunktus	EKKE Média és Design Intézet (elnök)
Elekes Pál , művésztanár	EKKE Média és Design Intézet
Szilágyi Rudolf Dániel , művésztanár	EKKE Média és Design Intézet
Tóth Zsuzsanna , mesteroktató	EKKE Média és Design Intézet
Endzel Nóra Márta , tervezőgrafika BA	EKKE Média és Design Intézet

Bolond Világ

Balogh-Fehér Adrienn, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Tóth Zsuzsanna, mesteroktató, EKKE Média és Design Intézet

Vékony Dorottya, tanársegéd, EKKE Média és Design Intézet

Kulcsszavak: animáció, rövidfilm, 2D animáció, cirkusz, kötél táncos, porondmester

A Bolond Világ című diplomamunkám egy cirkuszi környezetbe helyezett animációs rövidfilm, melyben a kötél táncos és a porondmester dinamikáján keresztül vállalom fel a saját megéléseimet, bizonyos belső részeimet és azok egymáshoz való viszonyát.

Kapilláris

Berta Dorka, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Tóth Zsuzsanna, mesteroktató, EKKE Média és Design Intézet

Kulcsszavak: digitális animáció, cianotípiás animáció, animációs kisfilm

A Kapilláris című animációs kisfilmem a főszereplő életútjához és emlékeihez fűződő kapcsolatát dolgozza fel.

Algia

Findt Panna, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Szilágyi Rudolf Dániel, művésztanár, EKKE Média és Design Intézet

Kulcsszavak: animáció, animációs rövidfilm, digitális, lelki állapot, gyógyulás

Az Algia című animációs rövidfilmben a néző bepillantást nyerhet abba, hogy milyen állomásokat él meg a főszereplő egy mély lelki állapotból a gyógyulás, a konklúzió felé vezető úton.

Bogárka

Csákány Emma, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Szentesi Imre Balázs, animációs tervező, Corvin Rajziskola

Kulcsszavak: szülő-gyerek kapcsolat, gyermekbántalmazás/-elhanyagolás, szimbolizmus, túlvilág, gyerek, öngyilkosság, felhők

Burok hívószóra készült ~5 perces animációs rövidfilm. Kettő világban játszódik, a túlvilágon, ahol a Szenvedést megtestesítő Csillaganya él, és a felhőkben, ahol Bogárka, a Szülő és a felhőemberek élnek. Csillaganya kiküldi az általa „szült” szenvedést szimbolizáló csillagokat, akik visszavezetik hozzá a szenvedőket, ezzel körforgást létrehozva. A kockavárák, amelyeket építenek, az eddigi életüket és azoknak a jelenlegi stabilitását szimbolizálják. Bogárka mindenkit másol, a Szülővel mindent meg akar osztani, de az elutasítja. Bogárka, amikor magába olvasztja a csillagot, metaforikus halált hal, és így jut a túlvilágra. Keretes szerkezetű, szimbolista, a napszakok, az égbolt és az égitestek, illetve a bogarak és a fény viszonyára épít rendszert. Az elején Bogárka letörhetetlennek tűnő optimizmusa egy kis humort is csal a kisfilmbe.

Szinopszis: Bogárka rájön, hogy a többi szülővel ellentétben az övé nem foglalkozik vele, ezért igyekszik felkelteni a figyelmét, értékessé válni számára. Ahogy másolja a cselekvés mintáját, úgy találkozik egy szenvedő a Szenvedéssel.

Ezt megtartjuk!

Kecskés Csenge, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Csáki László, főiskolai docens, METU, Animáció és Média Design Tanszék

Kulcsszavak: színház, próba, gyerek, véletlen

Ebben az animatikban egy gyermekkori élményt dolgoztam fel, amikor 13 éves koromban egy színházi darabban vettem részt. Az egyik próba alkalmával szórakozásból zenélni kezdő gyerekek játékából végül egy, a végső előadásba is bekerülő jelenet bontakozik ki.

Aletheia

Kocsis Emma, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Sipos Levente, adjunktus, EKKE Média és Design Intézet

Kulcsszavak: fantasy, videójáték, középkor, tűz, nyomasztó, narratíva

A projektem egy videójáték, amelyben a felelősségvállalást, a hatalmi hierarchiát és a társadalmi szerepet közelítem meg egy narratívaalapú, point and click fantasy műfajú vizuális novella keretei között.

16

Pincési Panna Otília, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Csáki László, főiskolai docens, METU, Animáció és Média Design Tanszék

16 című animációs rövidfilmem animatikja egy személyes élményt dolgoz fel, az első felnőtt csapatban játszott kézilabda-mérkőzést. A projekt egy 2D-s animáció formájában valósulna meg, amely felidézi a pályán átélt pillanatokat. A cím kettős jelentéssel bír: utal a mezszámomra, valamint az életkoromra a mérkőzés idején. A film az első komoly megmérettetés élményét jeleníti meg, ahol egyszerre jelenik meg a bizonyítási vágy, a megfelelési kényszer és az önbizalom kérdése. Az animatik a későbbi film vizuális és narratív alapjait fekteti le, hangsúlyt helyezve a dinamika, az időérzékelés és a szubjektív élmény torzulásainak bemutatására. A projekt célja, hogy egy személyes sportélményen keresztül mutassa be a felnőtté válás egy meghatározó pillanatát, és érzékelhetővé tegye azokat a belső folyamatokat, amelyek egy ilyen helyzetben zajlanak.

Surge

Stach Nikoletta, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Sipos Levente, adjunktus, EKKE Média és Design Intézet

Kulcsszavak: képregény, animáció, grafikus novella, tervezőgrafika, karakterdesign

Egy olyan képregény, amelyben az elmúlt évek személyes tapasztalatai szimbolikus módon vannak lefordítva egy gengsztertörténeten keresztül.

A Fiók

Táborszki Zsófia, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Tóth Zsuzsanna, mesteroktató, EKKE Média és Design Intézet

Kulcsszavak: animáció, stop motion, gyerekkori rajz

Egy fantasztikus utazás során egy művész megérti a saját inspirációs forrásának alapjait, átgondolja és újradolgozza a gyerekkori rajzainak világát.

Daisy World

Téglás Nikolett, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Szilágyi Rudolf Dániel, művésztanár, EKKE Média és Design Intézet

Kulcsszavak: környezetvédelem, politika, születés, identitás, újraépítés, körforgás

Daisy World című animációs rövidfilmben a főhős, Arion születését követően nagy utat jár be, hogy a mindentudás legősibb aggastyánjával, az igazság és bölcsesség mindenkori birtokosával, Minggel, az óriás kagylóval találkozzon, aki elmeséli neki a világtörténelem globális eseményeit, örököseként hagyva maga után a fiút. Arion felelőssége, hogy miként jár el ennek a hatalmas tudásnak a birtokában ebben a magára hagyott világban.

KÉPZŐMŰVÉSZETI TEHETSÉGMŰHELY**TDK-KONFERENCIÁJA****FESTÉSZET 1. TAGOZAT****2026. 04. 27.**

1. Bencsik Dominik	
2. Derecskei Előd	
3. Zahorán Dorka	
4. Harman Katalin Boglárka	3. hely
5. Kerekes Csenge Anna	
6. Kerekes Csenge Anna	
7. Kovács Tamás	
8. Miló Eszter	2. hely
9. Tóth Réka	1. hely
10. Visontai Viktória	

A zsűri tagjai:

Dr. Lenkey-Tóth Péter , egyetemi docens	EKKE Képzőművészeti Intézet (elnök)
Dr. Balázs Péter , egyetemi docens	EKKE Képzőművészeti Intézet
Kopasz Tamás , egyetemi docens	EKKE Képzőművészeti Intézet
Molnár Zsolt , művésztanár	EKKE Képzőművészeti Intézet
Szalai Petra , festőművész hallgató	EKKE Képzőművészeti Intézet

Játék emberek

Bencsik Dominik, osztatlan festőművész szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Horváth Dániel, egyetemi docens, EKKE Képzőművészeti Intézet

Kulcsszavak: figura, legó, harsány színek

A sorozatomban a legóember van középpontban. Ez a kicsi játékfigura rengeteg karaktert és egyént hordoz magában, és mindenki megtalálja a magához illőt. A festményeken külön karaktereket ábrázolok, van, ami kibontakozott, felszabadult hangulatú, van, amelyik mély sötétségekbe fordul. A legófigurák néhol szétesnek, káoszba merülnek.

Tükrözik a lélek hangulatait.

Ebédszünet

Derecskei Előd, osztatlan festőművész szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Ferenczy Zsolt, egyetemi docens, EKKE Képzőművészeti Intézet

Kulcsszavak: antropomorf, szürrealizmus, portré, lágyság

A helyszín egy márvány kőfejtő. Ez a kőfejtő a merevség, az emberi beavatkozás és a monumentális állandóság szimbóluma. Ezzel szemben áll, azaz ül egy zöld nemtelen hús-vér karakter, akit ugyan megfertőzött a kőfejtő merevsége és korlátozottsága, de ő puha és hús-vér. Ez a karakter olyasvalaki, aki keresi a természetes helyét egy épített, gyakran rideg társadalmi struktúrában. A kőfejtő a múlt és a munka, a karakter pedig a jelen és a létezés öröme. Ez a pocakos zöld alak a pillanatnyi elégedettséget és belső békét szimbolizálja (akárcsak egy jó ebédszünet után), egyfajta buddhai állapotot jelképezve és teremtve magának egy helyet a kőfejtőtől elszakadva, ahol az egyén nem éhezik semmire, mert kerek az élete. A festményen megjelenik egy pipacs, amelyet ez a pocakos karakter a lábujjai között tart, nemrég szakított le és letekint rá. Amíg a láb magát a földhöz való kötődésünket szimbolizálja, az anyagi világhoz való tartozásunkat, addig a pipacs a mulandóságot és az álmokat, álomvilágot jeleníti meg. És ezt az álomvilághoz való kötődést és belemerülést jeleníti meg maga a festmény stílusa, képi és színvilága.

Intra

Harman Katalin Boglárka, osztatlan festőművész szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Ferenczy Zsolt, egyetemi docens, EKKÉ Képzőművészeti Intézet

Kulcsszavak: áramlás, rétegek, organikus absztrakció, vitalitás

Az „Intra” című képpár a test belső architektúrája és a külső megjelenési formák közötti határvonalat kutatja. A festmény központi témája a külső és belső terek dinamikus kapcsolata, amely egyfajta biológiai és spirituális ötvözetben ölt testet. Alapköve az anatómiai ismeret és az absztrakt elnagyoltság kettőssége. A formák nem statikusak; a hibridizációs folyamat során a testrészek elveszítik merev határaikat, és egymásba áramlanak. Ez a megközelítés lehetőséget ad arra, hogy a néző ne csak egy biológiai entitást lásson, hanem a „létezés folyamatát” magát – ahol a belső vázrendszer (a stabilitás) és a külső felület (az érzékelés) folytonos párbeszédben áll egymással. Ahogy az emberi test is rétegekből épül fel, úgy a kép is fázisról fázisra készült el. A csontok és a mélyebb szövetek különálló rétegekben jelennek meg, melyek a lazúr áttetszőségének köszönhetően „átsejlenek” a felsőbb rétegeken.

Tudatalatti

Zahorán Dorka, osztatlan festőművész szakos hallgató

Témavezető:

Kopasz Tamás, egyetemi docens, EKKÉ Képzőművészeti Intézet

Kulcsszavak: tudatalatti, önreflexió, szimbolika, művészetterápia

A tudattalan jelen esetben a zöld indaszerű Gyönyörű, mégis rothadó anyag. Aktívan működik a térben, könnyen és akadálymentesen integrálódik a passzív személyek tudatába. Szimbolikán keresztül kommunikál, mely a festményen utólagosan nyert értelmet, gyógyító hatást gyakorol. A tükör törött, kulcsfontosságú elem a festményen, hiszen betekintést ad az intim térbe, mely még számomra is diszkomfortérzést nyújt. Önreflexióra készíti a befogadót, aki a szituációba tudatosan került. A tudatalatti vágya talán a torz törött világ egyben tartása, körbeöleli a darabokat, és lebegve létezik a térben.

Hippokampusz-szörnyeteg

Kerekes Csenge Anna, osztatlan festőművész szakos hallgató

Témavezető:

Kopasz Tamás, egyetemi docens, EKKE Képzőművészeti Intézet

Kulcsszavak: emlékezet, hiány, gyermekkor, identitás, kontraszt

Technika: olaj, vászon,

Méret: 70 x 50 cm

Készült: 2026

Ezt a festményt egy saját megfigyelés, illetve tapasztalat ihlette, mely nem más, mint amikor az ember fokozatosan, ahogy elkezd idősödni, elfelejt részleteket, időszakokat a gyermekkorából, vagy éppen eleve nem emlékszik kulcsfontosságú dolgokra valamilyen traumatikus élmény miatt. Ezt szerettem volna megismerésíteni a „Hippokampusz-szörnyeteg” (az agyban a hippokampusz felelős az emlékek rögzítéséért és előhívásáért, valamint a rövid távú emlékek hosszú távúvá alakításáért) formájában. A kép főszereplőjét alkotja ez a szörny, mivel éppen egy „evőkanálnyi” gyermekkori emléket, játékokat készül elnyelni a sötétben tátongó szájával. Ez jelképezi azoknak az emlékeknek az elvesztését is, amelyek szerepet játszottak az identitásom kialakításában, melyek örömteli részletek a gyermekkorból, amelyeket az ember nem szívesen veszít el. Ez kapcsolódik a saját tapasztalataimhoz abban, hogy a saját gyermekkorom és fiatalkorom nagyobb százalékára nem emlékszek. Ez egy olyan űrt hagy bennem, melyet semmi mással nem vagyok képes kitölteni. Nem tudok visszaemlékezni egy olyan időszakra, amikor az élet még egyszerű és viszonylag gondtalan volt. A kanálban lévő részletesebben kidolgozott gyermekkori játékok olyanok, amikkel játszottam. Közöttük kissé eldugva észrevehető egy agy, mely reflektál az emlékezésre. A szörny személyében egy gyermek számára ijesztő és borzasztó lényt jelenítettem meg, mely hátborzongató szemeivel a kanálra fókuszál, mint a prédára. Maga a festői stílus is, amelyben a képet megalkottam, a gyermeki fantázia határtalanságára utal, szinte mesekönyvbeli hatást kelt. Ugyanakkor kontrasztot alkot a szörny félelmetes látványával az aranyos gyermekkori játékoknak a szembeállításával. Ezt a festmény színvilágával is próbáltam kihangsúlyozni, a sötét és a pasztellszínek ellentétével.

Árnyék. Én (Doppelgänger)

Kerekes Csenge Anna, osztatlan festőművész szakos hallgató

Témavezető:

Kopasz Tamás, egyetemi docens, EKKE Képzőművészeti Intézet

Kulcsszavak: vágyakozás, kiegészítés, impulzusok, vonzás, ösztön

Technika: olaj, vászon

Méret: 120 x 80 cm

Készült: 2025

A festményt egy érzés ihlette, mely a személyiségem, a stílusom és a mentális állapotom kettősségéből fakad. Gyakran érzem úgy, hogy két ellentétes személyiség lakozik bennem, melyek kiegészítik egymást, de ugyanakkor küzdenek is egymással, azonban az egyik nem létezhet a másik nélkül. Ezt a vonzást, kapcsolatot – és olykor vágyódást az egyesülésre – szerettem volna megjeleníteni a festményen. A képen lévő két figura, melyek szinte vágyakozóan, de kissé szomorúan néznek egymásra, kontrasztban állnak a fekete háttérrel, szinte világítanak. Olyan, mintha az aurájuk fénylene a sötétségben. Ezt az élénk színek sötét színekkel való szembeállításával értem el. A két figura egymást kiegészíteni akarását a lilás és sárgás körvonalak, komplementer színek párosításával oldottam meg. A viszályra utalást a háttérben lecsorgó vörös festékekkel érzékeltettem. Ugyanakkor a figurák fejében az agyak foltszerű és szinte méhkasban zsongó méhekre hasonlító módon történő ábrázolása is a belső nyugalom hiányára hívja fel a figyelmet. Az olajfestéket rendkívül megfelelő médiumnak tartottam ennek a képnek a megfestésére, ugyanis ezáltal is tudtam különböző gesztusokat alkalmazni és olykor a lazúros festéssel kontrasztot felállítani.

A király új koronája

Kovács Tamás, osztatlan festőművész szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Ferenczy Zsolt, egyetemi docens, EKKE Képzőművészeti Intézet

Ezzel a festménnyel szeretném kifejezni, hogy mennyire fontosnak tartom a környezetünk megóvását, és ezt absztraktban próbálom létrehozni és közölni az emberekkel.

Az oroszlánt sokan ruházzák fel az állatok királya címmel, ezért választottam őt, mert vele akarom kifejezni, mennyire komolyan gondolom a környezetvédelmet, és azt akarom, hogy ennek a festmények az üzenete legyen erős és magabiztos hatással a célközönségre, mint egy oroszlán.

Az egyszerű oroszlán sörényét lecseréltem más állatok színes mintázatára, pl. a páva faroktollára, a zebra és a tigris csíkos bundájára és az anakonda pikkelyes bőrére. Így adni akarok egy új és absztrakt külsőt a jól ismert állatok királyának, mint „a király új koronája”. A festményemen a különféle állatok mintázatát egymásba olvasztottam, kifejezve vele, hogy minden élőlény a cselekedeteivel hozzájárul földünk törekeny egyensúlyának fenntartásához, ahogyan a mi életben maradásunkhoz is. Az alkotásomat akrilfestékkel készítettem, és szintén megfigyelhető az a festményeimen, hogy sokféle színnel szeretek dolgozni, ezzel is kifejezve, milyen sokféle oldala és színe lehet nemcsak a természetnek, hanem embernek is.

Memória játék 1-3

Miló Eszter, osztatlan festőművész szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Horváth Dániel, egyetemi docens, EKKE Képzőművészeti Intézet

Kulcsszavak: emlékek, szórakozás, önfeledtség, montázselv

A Memória játék festménysorozatam személyes emlékek feldolgozására épül, amelynek kiindulópontját saját gyermekkori fotók adják. Ezeket kollázsszerűen digitálisan szerkesztettem meg, így a képek egyszerre hordozzák az átalakított emlékezeti rétegeket. A sorozatom célja több idősíki és nézőpont egyidejű megjelenítése, reflektálva az emlékezés töredezett, nem lineáris működésére. A jelenetek játékok, közös pillanatok, családi helyzetek, a gyermeki önfeledtséget és vidámságot idézik meg, ugyanakkor az idő múlásával halványuló emlékek kérdését is felvetik.

Uroborosz

Tóth Réka, osztatlan festőművész szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Ferenczy Zsolt, egyetemi docens, EKKE Képzőművészeti Intézet

Kulcsszavak: zöld, egzisztencializmus, zabszem, parazita, teremtés

A mű egy olyan szimbiotikus, önszabályozó rendszert ábrázol, amely a tenger mélyének nyugalmaiban, a társadalmi elvárásoktól mentesen létezik. Itt az energiaáramlás tartja fenn az egyensúlyt, a növényi lét egyszerre tápláló forrás és elszívó erő, amely nem rombol, hanem egy közös megegyezésen alapuló harmóniát teremt. A kompozíció központi alakja egy nemtelen, állandó változásban lévő lény, aki kívül helyezi magát a materiális rendszer bináris felosztásán. A női és férfi jegyeket egyszerre hordozó test a szabad önmeghatározás jelképe. Lázadás a társadalmi megbélyegzés és a nemi szerepek merev szabályozása ellen. Itt a falak leomlanak, és az egyén a saját döntése által teljesebbé válhat. Idilli hangulatban megjelenik a hibridizáció abszurd valósága. Az ember okozta klímaváltozás és a természet pusztulása kényszerű alkalmazkodást szül. A jegesmedve/farkas és az anakonda/madár egymásból kinövő, torz, mégis életerős láncolata a túlélés utópisztikus formája. Az emberi alakból kitörő állatok többféleképpen értelmezhetők, lehetnek a természet bosszúja, a vadon áttörése az emberi gátakon vagy az emberi egó végső feloldódása. A mű arra emlékeztet, hogy az ember csupán átmeneti jelenség a Földön. Bár egónk különlegesnek tart minket, valójában a nagy egész részei vagyunk. Formát váltunk, átalakulunk, és végül visszatérünk abba a körforgásba, ahol a lényeg nem a birtoklás, hanem a létezés és a változás folyamata ebben az abszurd világban.

Hatásvadász

Visontai Viktória, osztatlan festőművész szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Ferenczy Zsolt, egyetemi docens, EKKE Képzőművészeti Intézet

Kulcsszavak: önreflexió, provokáció, intimitás, bizonytalanság

Hol válik el a pusztá mozdulat a művészettől? Mikor lesz egy előkészített vászonból festmény, és mikortól nevezünk egy alkotást „művészinek”? Ezek a kérdések feszülnek a Hatásvadász című alkotás csendes, mégis nyugtalanító terében. A kép nem a végeredményt, hanem a folyamatot vagy talán a folyamat előtti bizonytalanságot ragadja meg egy hétköznapi, szinte intim műtermi környezetben. A kompozíció magja egy önportré, amelyen az alak nem a munkájára, hanem egyenesen ránk, nézőkre tekint. Ez a tekintet feszített hangulatot áraszt; egyfajta néma párbeszéd ez, amely megállítja az időt a zsúfolt asztal és a falak között. A környezet kendőzetlenül őszinte: a festékes tubusok mellett ott sorakoznak a mindennapi élet tárgyai, az étel, az italok és a dohányárúk. Ezek a részletek mementóként szolgálnak: emlékeztetnek arra, hogy a művészet nem egy steril vákuumban születik, hanem a hús-vér emberi szükségletek és a hétköznapi realitás sűrűjében. Az állványon megfordított vászon gesztusa központi talányként uralja a teret: azzal, hogy a hátoldalát mutatja, megtagadja a hagyományos vizuális befogadást, és arra kényszerít, hogy a tartalom helyett a létezés értelmére kérdezzünk rá. Van-e értelme az alkotásnak, ha az rejtve marad? Vagy maga a szándék, a festő jelenléte és az asztalon heverő tárgyak együttese már önmagában is érvényes műalkotás? Az ecsetkezelés nyers és őszinte; a látható, határozott vonások nem törekszenek steril simaságra, ezzel is hangsúlyozva a műtermi munka fizikai valóságát. A szélesebb, helyenként lazább ecsetjárás vibráló feszültséget kelt a térben.

KÉPZŐMŰVÉSZETI TEHETSÉGMŰHELY**TDK-KONFERENCIÁJA****FESTÉSZET 2. TAGOZAT****2026. 04. 27.**

1. Bereczky András Tamás	
2. Bíró Sára	
3. Havelda Eszter Ágnes	
4. Havelda Eszter Ágnes	3. hely
5. Havelda Eszter Ágnes	
6. Gáspár Mariann	1. hely
7. Mártai Liliána Vivien	
8. Ruska Panna	
9. Ruska Panna	
10. Váradi Eszter	2. hely

A zsűri tagjai:

Dr. Balázs Péter, egyetemi docens

EKKE Képzőművészeti Intézet
(elnök)

Dr. Lenkey-Tóth Péter, egyetemi docens

EKKE Képzőművészeti Intézet

Kopasz Tamás, egyetemi docens

EKKE Képzőművészeti Intézet

Molnár Zsolt, művésztanár

EKKE Képzőművészeti Intézet

Szalai Petra, festőművész hallgató

Metamorfózis

Bereczky András Tamás, osztatlan festőművész szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Horváth Dániel, egyetemi docens, EKKE Képzőművészeti Intézet

Kulcsszavak: tájképek, expresszionizmus

A festménysorozatomban a témája a tájképek. Festészeti technikámmal a célom a tájképek absztrahálása. Expresszionista, enyhén absztrakt vonalak mentén szeretnék a megszokott idillképek helyett egy újabb perspektívát adni a tájképeknek, ahol a dinamika fontos szerepet játszik számomra. A képek célja a silabizálás, nem az egyből kivehetőség, valamint a mégis utaló részletek kitüremkedése.

Renegát

Bíró Sára, osztatlan festőművész szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Ferenczy Zsolt, egyetemi docens, EKKE Képzőművészeti Intézet

Kulcsszavak: deesztetizáció, szubkulturális rezisztencia, rétegződés

A RENEGÁT a személyes élettér és a szubkulturális identitás ütközési pontjait vizsgálja. A háttérben felsejlő kollégiumi szoba panorámája az intézményi keretekre, a szabályozott, szűkös és uniformizált életterekre utal. Erre a perspektivikus térre rétegződik rá a graffiti nyers, gesztusértékű világa, amely mintegy „vizuális vandalizmusként” sajátítja ki a teret. A renegát alakja itt nem csupán árulót jelent, hanem olyasvalakit, aki elhagyja a számára kijelölt társadalmi vagy művészeti kategóriákat. A fekete, piszkos kézből formált pisztoly gesztus az agresszió és a kiszolgáltatottság paradoxonát hordozza: nem valódi fegyver, hanem egy szimbolikus válaszreakció a marginális létből fakadó frusztrációra. A mű technikai kivitelezése tudatosan játszik a kontrasztokkal. Az olajfestékekkel megfestett részek rendszert, struktúrát adnak a képnek. Az akril spray-vel felvitt rétegek, a megfolyások és a harsány színek a kontroll elvesztését és az ösztönös önkifejezést képviselik. Ez a deesztetizált vizuális nyelv nem a klasszikus szépségre törekszik. A graffiti áttöri a képsíkokat, elmosza a határt az előtér és a háttér között, ezzel is jelezve, hogy a belső feszültség nem maradhat a „falak” között.

Have you found what you looking for?

Havelda Eszter Ágnes, osztatlan festőművész szakos hallgató

Témavezető:

Kopasz Tamás, egyetemi docens, EKKE Képzőművészeti Intézet

Olaj, vászon, 100x86 cm

Elidegenítő érzés, mert tudom, hogy más vagyok, mint a többiek, és tudom, hogy tudják. Az emberek keresik a másokban a hibát, folyamatosan ítélkeznek mások fölött, és ez ellen nem tudsz tenni semmit, csak várod, hogy megalkossák rólad a képet.

Családias hangulat

Havelda Eszter Ágnes, osztatlan festőművész szakos hallgató

Témavezető:

Kopasz Tamás, egyetemi docens, EKKE Képzőművészeti Intézet

Olaj, vászon, 100x120cm

A legtöbb kollégiumban, iskolákban és ilyen helyeken a családias hangulat szlogent használják. A kép a kollégiumi élményeimet jeleníti meg, a túlszűfolttság miatt keletkező fojtogató érzést, azt, hogy sose vagy egyedül, mindig van, akinek van egy kérdése, egy problémája, amit tőlem vár el, hogy megoldjam. Rendszeresen vannak problémáim az alvással a koliban amiatt, hogy sokan vagyunk, és nem figyelnek egymás igényeire az emberek.

You are what you are!

Havelda Eszter Ágnes, osztatlan festőművész szakos hallgató

Témavezető:

Kopasz Tamás, egyetemi docens, EKKE Képzőművészeti Intézet

Olaj, vászon, 120x100 cm

Saját testi vívódásaim, önmagam elfogadásának egy lépése, hogy a tükörbe nézek. Az „apáca koli”, ahol lakom jelenleg, egy olyan hely számomra, amely csak rontja az önbizalmamat, és felerősíti a negatív gondolataimat magammal szemben.

Hazatérés

Gáspár Mariann, osztatlan festőművész szakos hallgató

Témavezető:

Kopasz Tamás, egyetemi docens, EKKE Képzőművészeti Intézet

Kulcsszavak: olaj, plüss

A „Hazatérés” című 160x120 cm-es képet kék akril alapra olajjal festettem. A festményt az inspirálta, ahogyan a hosszú egyetemi óráim után nap mint nap hazatértem a sötét, plüssökkel teli szobámba.

Hangulat I-II.

Mártai Liliána Vivien, osztatlan festőművész szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Horváth Dániel, egyetemi docens, EKKE Képzőművészeti Intézet

Kulcsszavak: kontraszt, színpárok, textúrák, érzetek, akt

A Hangulat című sorozatomban leginkább a különböző kontrasztokat kerestem és próbáltam ábrázolni úgy, hogy kiegészítsék egymást az ellentétek, mint például a kissé homályos figurák, a nagyon éles kontúrú és homogén hátterek, illetve a színek kiválasztásánál is erre törekedtem. A figurák mozdulataiban próbáltam az egyszerű, hagyományos női aktábrázolásokra törekedni, technikájában pedig a Gerhard Richter-féle elmosást használtam. Összességében a képek elkészítésénél nem törekedtem arra, hogy teljes történeteket ábrázoljak, inkább különböző hangulatokat, érzeteket próbáltam tükrözni a színek és a textúrák kontrasztjaival.

Magyar életérzés

Ruska Panna, osztatlan festőművész szakos hallgató

Témavezető:

Kopasz Tamás, egyetemi docens, EKKE Képzőművészeti Intézet

Kulcsszavak: vicc, popkultúra, giccs, népművészet, komolyan komolytalan

Témám a magyar népművészet volt. Inspirációm a Néprajzi Múzeumban tett látogatásom után megélt csalódás volt. A kép háttérében a turulmadár elpusztítja a Néprajzi Múzeumot, középen egy jurta McDonald's drive thru-jából kijövő, csodaszarvas hátán utazó, magyar népviseletes, kigyúrt Tunyacsápot festettem, aki kezében happy mealeket tart. A csodaszarvas matyómintát húz maga után. A jurta McDonald's jobb oldalán egy életfásor van, bal oldalán pedig egy gémeskút. A festmény előterében Mátyás király található, aki hüen a meséhez a szegényeket imitálva repontos üvegeket kukázik. Festményemben a frusztrációt vezettem le egy vidámabb megközelítéssel.

Lépcsőn leeső akt

Ruska Panna, osztatlan festőművész szakos hallgató

Témavezető:

Kopasz Tamás, egyetemi docens, EKKE Képzőművészeti Intézet

Kulcsszavak: szédülés, groteszk, mozgás, friss, elvarázsolt

Témában a már sok ízben feldolgozott lépcsőn lemenő akt volt a kiindulópontom. Kíváncsi voltam arra, hogy ezt a témát még milyen új nézőpontból lehet megközelíteni. Komolyságában nem vonzott a téma, de ez nem állított meg abban, hogy számomra is érdekessé tegyem azt. A mozgás dinamikáját én is megragadtam, ellenben a lemenés helyett a lépcsőn leesést választottam. Akárhányszor lépcsőzöm, előjön belőlem az a félelem, hogy lépcsőzés közben elfelejtkezem arról, hogyan kell lépcsőzni, és megbotlok vagy leesek róla. Ennek folyamatát kívántam vászonra vinni. Színhasználatban továbbra sem ragaszkodom, törekszem a valóság visszaadására. Fontosabb számomra a téma hangulatát hüen visszaadni, és ha ezt a színhasználattal fokozni tudom, akkor azt meg is teszem.

Giccsoldás

Váradi Eszter, osztatlan festőművész szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Horváth Dániel, egyetemi docens, EKKE Képzőművészeti Intézet

A festményeimben azt kutatom, hogyan lehet a giccses, trash tartalmakat beemelni a művészetbe. Számomra talán azért vált ez annyira fontossá, mert a mostani digitális világban már nehéz kikerülni a giccset. Így a folyamatot egyszerre élem meg esztétikai játékként és kritikaként is. Már egy jó ideje mások írásaira megkérdőjelezhető reakcióképeket küldök, ezért nagyon megörültem egy kiadott montázsorozat-feladatnak. Ezáltal kezdtem el újabb pinterestes mémeket és bizarr képeket lementeni, a galériában pedig az új AI-funkcióval kivágni a szereplőiket. Ezeket pedig szintén Pinteresten, illetve Google Képeken talált vagy saját fotókon helyeztem el. Az alapján válogattam ki a háttérrel és a szereplőiket, hogy amelyek a legjobban összeillőnek tűntek, azokat egymásra próbálgattam. Ezek közül azokat hagytam meg, amelyek a legjobban összeálltak kompozíció vagy színek szempontjából. Ami számomra ebben lényeges, hogy a szereplők, akik amúgy is sokszor deformáltak, tovább változnak: eltűnnek testrészeik, vagy éppen olyan, mintha növesztenének egyet. Mindezt eredetileg feszítetlen vászonra terveztem volna, viszont a sorozat kivitelezéséhez nem volt keretem, így végül takaróhuzatokat szedtem ketté. Korábban dolgoztam már lepedőre, így ez kezdetben nem váltott ki belőlem különösebb kíváncsiságot vagy izgalmat. Kiválasztottam a montázsokból egyet, felszögeltem a falra a huzatot, majd felhígított olajfestékkel és egy vékonyabb ecsettel felvázoltam azt. A festményeim többségét színfoltokból építem fel, ezeket folyamatosan fejlesztem és rétegezem a kép befejezéséig. Emiatt általában az első háromnegyed–egy órában még bőven marad kitöltetlen felület. Az első huzat, amelyre festettem, fehér volt erős kék pöttyökkel, és bár korábban is alkalmaztam kihagyásokat a festményeimben, ennyire még nem mozgatta meg a fantáziámat néhány üres rész. Ezért elkezdtem ezt a mintában rejlő lehetőséget is felhasználni a festménysorozat során. Igyekeztem odafigyelni arra, hogy a kettészedett huzat egyik felére világosabb, a másokra sötétebb festmény kerüljön. Nehézségként a szövetyanyag festékfelvételét éltem meg: szivacsként szívta magába az olajfestéket, bárhogy is használtam. Száradás után azonban ugyanúgy lehetett rétegezni. Végeredményben a sok kaotikus kivágás összeállt, és a kihagyásokkal térbe is került.

MÉDIA ÉS DESIGN TEHETSÉGMŰHELY

TDK-KONFERENCIÁJA

FOTOGRAFIA TAGOZAT

2026. 04. 27.

1. Kecskés Csenge	
2. Kecskés Csenge	3. hely
3. Nagy Réka	2. hely
4. Pincési Panna Otília	2. hely

A zsűri tagjai:

Vékony Dorottya, tanársegéd

EKKE Média és Design Intézet
(elnök)

Dr. Szolnoki József, egyetemi docens

EKKE Média és Design Intézet

Tarr Kálmán, adjunktus

EKKE Média és Design Intézet

Tóth Zsuzsanna, mesteroktató

EKKE Média és Design Intézet

Hutás Anna, tervezőgrafika BA

EKKE Média és Design Intézet

Roots

Kecskés Csenge, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Vékony Dorottya, tanársegéd, EKKE Média és Design Intézet

Kulcsszavak: kultúra, folklór, népviselet, kapcsolódás

A Roots című kiadványom a kultúrák közötti különbségekről és hasonlóságokról mesél. Egy palesztin és egy magyar néptáncos páros interakcióin keresztül mutatom be, hogyan tud két távoli országból származó lány kapcsolódni egymáshoz tradícióikon keresztül. Közös pontokat a népi motívumokban kerestem, a népi táncokban, a női, anyai, illetve testvéri szerepekben, illetve az egymással való törődésben, ami minden kultúrában változatlanul jelen van. A fotók között a kiadványban arab, illetve magyar népdalok is szerepelnek, a modelljeim által kiválasztva.

Mária vetélése

Kecskés Csenge, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Vékony Dorottya, tanársegéd, EKKE Média és Design Intézet

Kulcsszavak: nőiség, vallás, gyermekáldás, gránátalma, teher

Ebben a fotósorozatban a nők és a szülés kapcsolatát dolgozom fel. A képek alapjául egy azonos című versem, illetve Sergei Parajanov „Color of the Pomegranates” című filmje szolgált. Mindegyik képen gránátalmával szimbolizálom a gyermekáldást. Különböző mitológiákban különböző jelei vannak a terhességnek, de a gyümölcs szinte mindenhol megjelenik. Például a görög mitológiában az alvilág szimbóluma (lásd Hádész és Perszephoné), de az arab kultúrában a termékenységet jelképezi, a kereszténységben pedig bizonyos fordítások szerint a bűnbeesés gyümölcse is ez.

Az öt képen öt terhességhez való női hozzáállást mutattam be:

1. A szüzet, akinek még a szeme is el van takarva, azaz még érintetlen, de ez lehet a tudatlanság, a kontroll hiánya is.
2. Aki áldásként fogja fel, és az égből leszálló gyümölcsöt nemcsak elfogadja, de nyúl is érte.
3. Aki nem tudja ezt az állapotot elfogadni, és megtöri ezt a gyümölcsöt, ruháján olyan foltokkal, ami vetélésre utal.
4. Aki erőszakként éli meg, és szenved.
5. Végül pedig aki több különböző gyümölcs közül válogat, és még mi sem tudjuk, hogy mit választ.

NO TITLE NO MEMORIES

Nagy Réka, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Vékony Dorottya, tanársegéd, EKKE Média és Design Intézet

Kulcsszavak: fotogram, gyász

Projektemben a gyász feldolgozását próbálom megfogni valamilyen módon. Pontosabban azon formáját, amikor nem egy adott személyt, hanem szerepének hiányát gyászoljuk. Az „emlékkönyvben” megjelenő képek családi fotók fotogrammal előhívott lenyomatai. Az elfelejtett vagy meg sem élt emlékek hatását keltő fehér foltokat fotókra helyezett ragasztószalagokkal értem el. A továbbiakban megjelenő szövegek tartalmaznak hivatalos dokumentumokat, gyermekkori naplóbejegyzéseket, illetve olyan saját gondolatokat, amelyek a téma feldolgozása folyamán vagy az azt megelőző évek alatt fogalmazódtak meg bennem. A továbbiakban szívesen bontanám még ki ezt a témát, akár más materiák használatával, illetve mélyebb személyes kutatással ötvözve.

Endometriosis

Pincési Panna Otília, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Vékony Dorottya, tanársegéd, EKKE Média és Design Intézet

Endometriosis című fotóprojektem analóg technikával készült, fényérzékeny papírra helyezett fóliák segítségével. A fóliákon negatívban jelennek meg az eredeti képek, melyeket különböző tárgyakkal egészítettem ki a fotópapír felületén.

Az endometriózis egy krónikus betegség, amely során a méhnyálkahártyához hasonló szövet a testen belül, nem a megfelelő helyeken jelenik meg. Ez gyakran erős fájdalommal, kimerültséggel és egyéb, a mindennapi életet megnehezítő tünetekkel jár, mégis sokszor láthatatlan marad a külvilág számára. A fotóprojekt ezt a betegséget dolgozza fel, annak fizikai és érzelmi tüneteit vizuális formában megjelenítve. A képek szimbolikus megközelítéssel ábrázolják a fájdalom és a kiszolgáltatottság érzését.

A projekt célja, hogy egy kevésbé ismert, mégis sokakat érintő betegséget és annak tüneteit vizuális eszközökkel tegye érzékelhetővé.

KÉPZŐMŰVÉSZETI TEHETSÉGMŰHELY**TDK-KONFERENCIÁJA****INSTALLÁCIÓ TAGOZAT****2026. 04. 27.**

1. Kovács Anna Emese	
2. Miklós Diána	2. hely
3. Pincési Panna Otília	
4. Polgár Panna	1. hely
5. Polgár Panna	

A zsűri tagjai:

Dr. Balázs Péter , egyetemi docens	EKKE Képzőművészeti Intézet (elnök)
Dr. Lenkey-Tóth Péter , egyetemi docens	EKKE Képzőművészeti Intézet
Kopasz Tamás , egyetemi docens	EKKE Képzőművészeti Intézet
Molnár Zsolt , művésztanár	EKKE Képzőművészeti Intézet
Szalai Petra , festőművész hallgató	EKKE Képzőművészeti Intézet

Vesszősátor

Kovács Anna Emese, képi ábrázolás BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Balázs Péter, egyetemi docens, EKKE Képzőművészeti Intézet

Kulcsszavak: fűzfavessző, ív, természetművészet, installáció

Az installáció egy 1 méter magas, 1,5 méter hosszúságú, áztatott fűzfavesszőkből font alkotás. A másodéves természetművészekhez köthető projekthét alkalmából készült, gondos tervezéssel és változtatásokra nyitottan. Amikor elkezdtem ötletelni a projekthétre, már tudtam, hogy valamilyen íves formával akarok foglalkozni, amely kimutatná a gondoskodó ösztöneimet és az otthonkeresés kétségbeesett viszonyát. Tulajdonképpen ez egy kosárból álló esőbeálló, mely bárkit szívesen megvéd az esőtől. Építése megpróbáltatásokkal járt, hiszen saját tanárain se hitték, hogy időben befűzöm az ágakat a betonvas és mogyoróvesszők közé. Azonban fáradtságos munkával és némi kitarással pont időben befejeztem a megnyitóra. Miközben dolgoztam a munkán, rájöttem, hogy szeretem a fűzfavesszők mintáját. Nem olyan szemkápráztató, villogós, mint egy pepita, hanem az érdes ágak puha egymásba simulásáról szól, valahogy valami egyszerre nagy és kicsi, széles és vékony, kemény, de rugalmas. Ezek az ellentétek, melyeket az anyag gyakorlatilag önmagában hordoz, egy rendkívül feszes és festői formát alkotnak. Sok tapasztalatot szereztem ebből a munkából, nem csupán a vesszőhajlítás mesterségét gyakoroltam, hanem megtudtam, milyen a saját munkavégzési határait feszegetni, legfőképpen pedig azt, hogy milyen önállóan dolgozni. Természetesen a professzorunk végig segített, de a nap végén mégiscsak a mi egyhetes munkáink voltak, melyek díszíteni fogják az MG udvarát, egy ideig.

Függő felületek

Miklós Diána, képi ábrázolás BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Balázs Péter, egyetemi docens, EKKE Képzőművészeti Intézet

Kulcsszavak: tér, véletlenszerűség, felületek

A munkám egy közel húsz darab textillepedőből álló, helyspecifikus installáció, amelyet az egyetem udvarának természeti és épített környezete inspirált. A projekt kiindulópontja az volt, hogy a hétköznapi, tiszta fehér lepedőt mint hordozót és felületet vizsgáljam: hogyan reagál a természetes koszolódásra, a véletlenszerű nyomhagyásra, illetve hogyan változik meg a jelentése, ha mesterséges festéssel is beavatkozom a felületébe. A lepedők így egyszerre működnek tiszta, üres felületként és a környezet által formált, organikus lenyomatként. A koncepció nem előre megtervezett formában született, hanem egy folyamat alapú, improvizatív munkamódszer eredményeként. A lepedők mozgatása, elhelyezése, a különböző felületek egymás mellé rendezése során folyamatosan alakult a kompozíció. A tiszta és a színezett textíliák közötti kontraszt új jelentésrétegeket hozott létre: a természetes és a mesterséges, a véletlen és a szándékos, a kontrollált és a kontrollálhatatlan viszonyát vizsgálja. Az installáció mérete – körülbelül 5 méter magas és 9 méter széles – lehetővé teszi, hogy a néző testi léptékben tapasztalja meg a textil jelenlétét. A lepedők a fák, a szél és az épület ritmusára reagálva folyamatosan változó felületet hoznak létre. A munka így nem csupán egy statikus kompozíció, hanem egy élő, környezeti folyamat része, amelyben a természet és az emberi beavatkozás egyaránt szerepet kap. A projekt számomra a kísérletezés szabadságáról, a véletlen elfogadásáról és a textil médiumának érzékeny vizsgálatáról szól. A lepedők egyszerre hordozzák a tisztaság, az intimitás és a hétköznapiság jelentéseit, miközben a környezetben elhelyezve új kontextusba kerülnek. A munkám célja az volt, hogy ezt az ártértelemeződést térben és anyagban is láthatóvá tegyem.

EXCORIATIOS GYAKORLATOK

Pincési Panna Otília, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Szabó Károly, tanársegéd, EKKE Média és Design Intézet

Kulcsszavak: installáció, mikro-makro, passzív-agresszív, egyén és közösség, feldolgozás, trauma

A munkámban azt szeretném bemutatni, hogy a szokásaink milyen sok mindent tudnak rólunk mesélni. A stresszhelyzetekben megjelenő, ismétlődő bőrpiszkálás, vagyis a dermatillomania egy testközpontú kényszeres viselkedésforma. Ebben a munkában azt vizsgálom, hogyan válik ez a sokszor észrevétlen cselekvés látható nyommá, és miként működhet tükörként, egy belső feszültség külső megjelenéseként.

A koncepció szerint a kis üvegben összegyűjtött bőr tárgyként különválik a cselekvéstől, így már nem a stresszhelyzetre adott automatikus mozdulat következménye, hanem valami, amivel megjeleníthetek magamból egy darabot. Az installáció célja annak bemutatása, hogy a test apró nyomai konkrét információkat hordoznak az adott személyről.

Csendbe zárt zaj

Polgár Panna, képi ábrázolás BA szakos hallgató

Témavezető:

Kopacz Kund László, tanársegéd, EKKE Képzőművészeti Intézet

Kulcsszavak: belső feszültség, térbeli installáció, ember-természet viszony, organikus–geometrikus ellentét, kontroll és szabadság

A pályamunka az ember és természet kapcsolatát vizsgálja az organikus és geometrikus struktúrák ellentétének vizuális és konceptuális kibontásán keresztül. Kiindulópontja az a párhuzam, amely az ember természet feletti kontrolligénye és a belső pszichés működések, különösen a szorongás és a megfelelési kényszer között feszül. Ahogyan a természet rendszerei nem szoríthatók tartósan mesterséges keretek közé, úgy az egyéni érzelmi és mentális folyamatok sem korlátozhatók következmények nélkül. A forma nem előre meghatározott, hanem az anyaggal folytatott folyamatos párbeszéd során alakul ki, így az alkotói folyamat az együttműködés és a természetes folyamatok elfogadásának gesztusává válik. Az installáció nagy méretű, térbe kiterjedő struktúráként jelenik meg, amely lehetővé teszi a néző számára a körbejárást és a különböző nézőpontokból való értelmezést. A mű két, egymással feszültségben álló szerkezeti egységből épül fel. A külső, statikus váz simára gyalult, világos lécekből áll, amelyek az emberi beavatkozás, a szabályozás és a kontroll vizuális jelei. A szerkezet nem homogén. Az elemek szándékosan elcsúsztatott elrendezése a rendszer instabilitását és töredezettségét hangsúlyozza. Ezzel szemben a belső, csillagszerű organikus struktúra faágakból épül fel, megőrizve azok természetes felületét és kergét. A sötétebb tónusú, nyers anyaghasználat és az áramló, mozgást idéző forma az életfolyamatok és az energia jelenlétére utal. A belső forma úgy jelenik meg, mint ami ki akar törni a külső vázból, miközben a külső szerkezet egyidejűleg próbálja azt kontrollálni. Ez a kölcsönhatás nemcsak formai, hanem konceptuális szinten is értelmezhető: a kontroll és a szabadság, a társadalmi normák és az egyéni belső késztetések közötti feszültségként. Az anyaghasználat ebben a rendszerben nem pusztán hordozó, hanem jelentéshordozó elem, amely közvetlenül reflektál az ember és természet viszonyára. A forma és tartalom szoros egysége révén az installáció egy olyan vizuális állapotot hoz létre, amelyben a korlátozás és a kitörés egyszerre van jelen.

Támasz

Polgár Panna, képi ábrázolás BA szakos hallgató

Témavezető:

Kopacz Kund László, tanársegéd, EKKE Képzőművészeti Intézet

Kulcsszavak: kölcsönös függés, támasz és instabilitás, anyagellentét, organikus és mesterséges rendszerek, gépesítés és kézi munka

A Támasz című munka egy már meglévő tárgyhoz, egy régi, lóvontatású, kovácsoltvas boronához készült kiegészítésként jött létre. Az alkotás középpontjában különböző ellentétpárok állnak, amelyek a két egymásnak döntött szerkezet viszonyán keresztül válnak érzékelhetővé. A borona ívelt vázszerkezete egy nehéz, mesterségesen formált, de még kézműves eredetű tárgy. Tüskéire vékony drótot tekertem körbe, hogy tovább erősítsem a feszültséget és a szűrős, kemény hatást. Ezzel szemben a másik elem egy kézzel épített kerítés faágakból, amelyet kötözéssel rögzítettem, majd vályoggal fedtem be. A vályog a kötözések találkozási pontjain gombócszerűen jelenik meg, részben elfedve a fa természetes struktúráját, és egy lágyabb, hullámzó, organikus felületet hoz létre. A munka így egyszerre állítja szembe egymással a kézműves és gépiesedés előtti technológiát a természetesebb, kézi építéssel. A támasz fogalma ebben az értelmezésben nem stabilitást, hanem kölcsönösen függő, ideiglenes egyensúlyi állapotot jelöl, ahol a megtartás és az összeomlás lehetősége egyszerre van jelen. Egy egymásra utalt viszonyként értelmezi, amelyben az ellentétek nem feloldódnak, hanem együtt működnek. Az anyaghasználat nem csupán szerkezeti, hanem jelentéshordozó szerepet tölt be: a vályog takarása és a drót finom jelenléte olyan rétegzettséget hoz létre, amelyben a természetes és mesterséges, a lágy és a szűrős, a látható és a rejtett folyamatos átmenetben létezik.

KÉPZŐMŰVÉSZETI TEHETSÉGMŰHELY**TDK-KONFERENCIÁJA****KÉPGRAFIKA TAGOZAT****2026. 04. 27.**

1. Gangl Barnabás	2. hely
2. Gáspár Csongor Levente	
3. Ládi-Dsupin Petra	1. hely
4. Urbán Orsolya	

A zsűri tagjai:

Dr. Lenkey-Tóth Péter , egyetemi docens	EKKE Képzőművészeti Intézet (elnök)
Dr. Balázs Péter , egyetemi docens	EKKE Képzőművészeti Intézet
Kopasz Tamás , egyetemi docens	EKKE Képzőművészeti Intézet
Molnár Zsolt , művésztanár	EKKE Képzőművészeti Intézet
Szalai Petra , festőművész hallgató	EKKE Képzőművészeti Intézet

Mycellium

Gangl Barnabás, osztatlan grafikusművész szakos hallgató

Témavezető:

Sárosi Dániel, művésztanár, EKKÉ Képzőművészeti Intézet

Kulcsszavak: konceptuális művészet, grafika, vizuális metafora, installációművészet, organikus hálózati struktúra, élet és elmúlás motívuma, transzcendencia a vizuális művészetben

A grafikai sorozat és installáció a csiga életciklusának vizuális és szimbolikus feldolgozásán keresztül vizsgálja az élet, a pusztulás és a generációk közötti folytonosság kérdését. A művek elsődleges motívuma a csiga, amely a grafikai kompozíciókban domináns szerepet tölt be.

A cím a gombák föld alatti hálózatos szerkezetére utal. A micélium a talajban rejtetten jelen lévő, egymással összekapcsolódó gombafonalak rendszere, amely egy nagyobb, egységes organizmusként működik. E struktúra metaforikus párhuzamot képez a sorozat felépítésével: a négy grafika és az installáció nem különálló alkotásokként értelmezhetők, hanem egyetlen összefüggő rendszer különböző fázisaiként. A művek között a csigák testéből kiinduló, vizuálisan és konceptuálisan összekötő „gombafonál” teremti meg a kapcsolatot.

A sorozat második értelmezési rétege a biológiai körforgás gondolatához kapcsolódik. A csiga életének végén elpusztul és lebomlik, azonban a gombafonalak továbbra is fennmaradnak a talajban. A fizikai test megszűnik, de az életfolyamat nem ér véget: a lebomló szervezet táptalajt biztosít az új generációk számára. Az így létrejövő folytonosságban az előző generációk nyomai tovább élnek az új formákban, még ha azok megjelenésükben és viselkedésükben különböznek is.

Az installáció ezt a generációkon átívelő kapcsolódási rendszert jeleníti meg. Szimbolikusán a csiga „lelkének” vizuális megjelenítéseként értelmezhető, amely a fizikai lét megszűnése után is tovább él a következő nemzedékekben. A kompozícióban a sötét, földi anyagként értelmezett csigaalakokat egy fényforrás emeli ki, amely transzcendens dimenziót kölcsönöz a teljes sorozatnak. A fény így a materiális és a szellemi lét közötti átmenetet, valamint az élet folytonosságának metaforáját jelképezi.

A csend moraja

Gáspár Csongor Levente, osztatlan grafikusművész szakos hallgató

Témavezető:

Kótai Tamás, egyetemi docens, EKKE Képzőművészeti Intézet

Kulcsszavak: psziché, tudat, absztrakció, tükör

Az ITDK-pályázati munkám középpontjában a gondolat mint struktúra, valamint az emberi psziché működésének vizuális megjelenítése áll. Alkotói gyakorlatomban a kép nem statikus végtermékként, hanem folyamatosan alakuló, önmagát felülíró rendszerként jelenik meg, amely párhuzamba állítható a gondolkodás dinamikus, mindig változó természetével. A gondolat nem lineáris folyamat, hanem rétegzett, ellentmondásos működés, mely ideiglenes központokat hoz létre. Ezt a működést a képeim vizuális struktúráként értelmezik, ahol az elemek egymásra íródnak, felülírják egymást, és a munka végpontjaként stabil rendszert alkothatnak. A dolgozat elméleti és vizuális háttérét a szürrealizmus automatizmusa, az absztrakció különböző irányzatai, valamint a biomorf formaképzés alkotja. Az absztrakciót nem elvonatkoztatásnak, hanem még nem dekódoltnak, megfejtetlennek értelmezem. Az automatikus képalkotás a tudatos kontroll felfüggesztésén keresztül a tudatalatti megnyilvánulását, jellegét teszi lehetővé. A biomorf forma az élő rendszerek működésével, az ember állati mivoltával állítható párhuzamba, és annak a természettől való elidegenedésével. A vizuális kultúra peremterületei, mint például a graffiti, a naiv művészet vagy az art brut, szintén fontos referenciapontokat jelentenek, mivel számomra ezekben az ösztönös, közvetlen kifejezőmód válik hangsúlyossá. Pályázati munkám egyfajta naplóként értelmezhető, ahol az emlékek, benyomások és vizuális elemek rögzítésre kerülnek. A képek egyfajta adattárként működnek, amelyben az információ nem lineárisan, hanem rétegzett, hálózatos formában jelenik meg, a három idő (múlt, jelen, jövő) egyszerre, egy felületen. A mechanikus és organikus rendszerek találkozása az emberi tudat kettősségére reflektál: az ösztön és az intellektus folyamatos párbeszédben, konfliktusban áll egymással. Az alkotói folyamat során kiemelt szerepet kap az improvizáció, a véletlen és a „hiba”, amelyek nem zavaró tényezők, hanem a kép fejlődésének katalizátorai. A rajz mint médium lehetővé teszi az azonnali, ösztönös reakciókat, így a gondolati folyamatok közvetlen lenyomatává válik. A képek burjánzó, „végtelen” struktúrái a gondolkodás ismétlődő és önmagát újratermelő természetét tükrözik. Munkáim a művészetet kommunikációs formaként értelmezik, amely képes komplex pszichés és érzelmi tartalmak gyors és közvetlen közvetítésére. A kép ebben az értelemben tükörként működik, amelyben a befogadó (illetve az alkotó) saját mentális folyamataival szembesül. A művészet így számomra nem csupán esztétikai gyakorlat, hanem önismereti és világértelmezési eszköz is, amely a káosz strukturálására és a rend keresésére irányuló folyamatos kísérletként értelmezhető.

Set In Stone – alienation

Ládi-Dsupin Petra, osztatlan grafikusművész szakos hallgató

Témavezető:

Fábián Erika, művésztanár, EKKE Képzőművészeti Intézet

Kulcsszavak: elidegenedés, elszigeteltség, rétegződés, struktúrák

A munkám központjában az „alienation”, elidegenedés tapasztalata áll, alkotói folyamatomban egyre inkább elszakadok a konkrét referenciáktól, és nehezen azonosítható struktúrákat jelenítek meg, amelyek utalhatnak belső folyamatokra, illetve egyfajta kollektív és személyes idegenségérzetre. A „Set In Stone – alienation” az elidegenedés rögzült, időben megdermedt állapotát vizsgálja. A cím egyszerre utal a kőbe vésett, megváltoztathatatlannak tűnő struktúrákra, valamint azokra a pszichológiai és társadalmi mechanizmusokra, amelyek az egyént a tartós elszigeteltségbe kényszerítik. Személyesen is több olyan tapasztalatom volt, amelyek elmélyítették bennem a téma iránti érdeklődést. A munkámban megjelenő formák, textúrák a merevség, a rétegződés és a repetíció érzetét keltik, amelyek az elidegenedés tapasztalatának vizuális metaforái számomra. A téma aktualitása sem elhanyagolható, hiszen napjainkban, a háborúk, identitásválságok, migrációk, klímaváltozás korában az elidegenedés egyre több ember mindennapi valóságává válik. Az elidegenedés fogalmát több filozófus is vizsgálta különböző korszakokban. Napjainkra a fogalom különféle rétegekben értelmeződik, más és más aspektusokból. Georg Wilhelm Friedrich Hegel (1770–1831) filozófiájában az elidegenedést ontológiai szempontból fejti ki, számára az önismeret, kreativitás része. Karl Marx (1818–1883) számára az elidegenedés a kapitalista termelési mód eredményeképpen jön létre, inkább gazdasági szempontból közelít a fogalomhoz.

Nem-létforma

Urbán Orsolya, osztatlan grafikusművész szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Lenkey-Tóth Péter, egyetemi docens, EKKE Képzőművészeti Intézet

Kulcsszavak: metamorfózis, papírmetszet, nőiség

Munkáimban a metamorfózis és a női identitás alakulását a báb motívumán keresztül vizsgálom, amely az átmenet, az átalakulás és a belső változás szimbóluma. Az egyetem utáni létélmény inspirálta ezt a megközelítést: azt a bizonytalan állapotot, amikor az egyén kilép egy korábbi struktúrából, miközben az új önazonosság még formálódóban van. Alkotásaimban a báb nem csupán biológiai állapotként jelenik meg, hanem szimbolikus formaként, amely egyszerre hordozza a bezártság, a védelem és a metamorfózis lehetőségét. A létrejövő struktúrák nem lezárt alakzatok, hanem alakuló formák, amelyek a változás köztes állapotát rögzítik. Ezek a vizuális megjelenítések a fiatal felnőtt női lét testi és társadalmi tapasztalataival fonódnak össze, így az átmenet és az identitásformálódás érzékeny, nyitott folyamatát teszik láthatóvá. Közel négy éve foglalkozom a papírmetszet sokszorosító grafikai eljárással, amelynek egyedi ábrázolásmódja különösen közel áll hozzám. Tudatosan törekszem a festői ecsetvonások finomabb, kifejezőbb megmunkálására, valamint az intim képi világ felnagyítására. A technika sajátossága – törekenysége és a korlátozott példányszámban előállítható nyomatok – összhangban áll a munkáim intimitásával és egyediségével.

MÉDIA ÉS DESIGN TEHETSÉGMŰHELY**TDK-KONFERENCIÁJA****MÉDIA ÉS DESIGN TAGOZAT****2026. 04. 30.**

1. Difiore Dalma Terézia	3. hely
2. Lukács Szabolcs	3. hely
3. Mihóková Dóra	2. hely
4. Orosz György	1. hely
5. Váli Livia	2. hely

A zsűri tagjai:

Birkás Mónika , tanársegéd	EKKE Média és Design Intézet (elnök)
Elekes Pál , művésztanár	EKKE Média és Design Intézet
Gyöngy Dániel , mesteroktató	EKKE Média és Design Intézet
Sztojka Melissza , tanársegéd	EKKE Média és Design Intézet
Erdős Bence , tervezőgrafika BA	EKKE Média és Design Intézet

Whittle Woods

Difiore Dalma Terézia, tervezőgrafikus művész MA szakos hallgató

Témavezető:

Tarr Kálmán, adjunktus, EKKE Média és Design Intézet

Kulcsszavak: játék, 3D, szorongás, mentális egészség, interaktív

A Whittle Woods egy 3D-s side scroller videójáték, amelynek célja, hogy enyhítse a szorongás és a pánikrohamok tüneteit. Célja, hogy megnyugtató és nosztalgikus környezetet teremtsen a kellemes hangok és megértő karakterek segítségével. Kalandod egy fa játékfigurákból álló világban zajlik, amely nosztalgikus és gyermeki érzést hangsúlyoz. A terápiában gyakran az a cél, hogy segítsen meggyógyítani a belső gyermekedet. Ezért úgy gondoltam, hogy a fantáziadús és mesebeli stílus megfelelő lenne egy ilyen játékhoz. Miközben az erdőben kirándul a játékos, azt látjuk, hogy zavaró szorongásai vannak. A történet előrehaladtával számos faállattal találkozik, akik egyszerű tanácsokat adnak, amelyek segítenek ezek leküzdésében, megkönnyítésében. A játékos minijátékok segítségével tudja könnyebben vizualizálni és felhasználni a tanácsokat, amelyeket kapott.

Revelli

Lukács Szabolcs, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Elekes Pál, művésztanár, EKKE Média és Design Intézet

Kulcsszavak: applikációterv, turizmus, felfedezés, kiterjesztett valóság

A 21. században a nagymértékű digitális fejlődésnek köszönhetően, beleértve a közösségi médiát, drámaian átalakult a turizmus szektora. Az internet demokratizálta az utazástervezést, a közlekedéseszköz- és szállásfoglalást, illetve a közösségi médián és a szállásfoglaló weboldalakon szabadon lehet véleményeket megosztani és ajánlásokat adni más emberek számára. Az utóbbi pár évben a digitális térben a foglalási rendszereken és az utazási applikációkon kívül olyan eszközöket vehetnek igénybe az utazni vágyók, mint a mesterséges intelligencia vagy az ajánló szoftverek, ahol egy kérdőív kitöltése után utazási célpontokat kaphatnak a felhasználók. A Revelli egy GPS-alapú irányítási rendszerrel működő turisztikai játék edukatív elemekkel. A játék lényege, hogy mikor a látogató felfedezi a várost, közben információkat kap a főbb nevezetességekről, és további érdekességeket kínál számára az applikáció. A használat során a felfedezés mellett a felhasználónak lehetősége van kedvezménykuponokat szerezni, amelyeket helyi üzletekben tud felhasználni.

Hálóba akadva – oktatási célú videójáték

Mihóková Dóra, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Tarr Kálmán, adjunktus, EKKE Média és Design Intézet

Kulcsszavak: videójáték, oktatási videójáték, digitális biztonság, internethasználat, gamifikáció, szituációalapú tanulás, gyermekek, interaktív tanulás, manuális technika, akvarell, saját fejlesztés

A jelen pályamunka egyben a diplomamunkám gyakorlati projektje is, amelynek keretében a Hálóba akadva (Caught in the Net) című oktatási célú videójátékot terveztem és fejlesztettem. A projekt célja egy olyan interaktív tanulási eszköz létrehozása, amely a 8–10 éves korosztály számára segíti az online térben való biztonságos eligazodást.

A játék szituációalapú minijátékokon keresztül mutat be olyan hétköznapi digitális helyzeteket, mint az idegenekkel való kommunikáció, a személyes adatok védelme, az online megtévesztés felismerése, az önértékelési problémák vagy a segítségkérés fontossága. A tanulási folyamat élményalapú módon valósul meg: a játékos egy történetbe ágyazott környezetben, problémamegoldáson keresztül jut el a tanulságokhoz.

A minijátékokat rövid, narrációval kísért animációk vezetik be és zárják le, amelyek segítik a helyzetek megértését, valamint megerősítik és tudatosítják a játék során szerzett tapasztalatokat. Ezáltal a tanulás nemcsak a játékmenet során, hanem a történeti keretben is megjelenik, ami hozzájárul a mélyebb megértéshez.

A játék elsősorban oktatási környezetbe készült, ahol pedagógus vagy szülő bevonásával közösen dolgozhatnak fel a megjelenő helyzetek és azok tanulságai. A koncepció kialakítását pedagógiai és pszichológiai konzultációk is segítették, amelyek hozzájárultak a tartalom életkorhoz igazításához és érthetőségéhez.

A vizuális világ kézzel festett akvarell technikával készült, amely egyedi, személyes hangulatot ad a digitális környezetnek. A fejlesztés a Unity környezetben történt, saját programozással.

A projekt célja nem csupán az információátadás, hanem a tudatos internethasználat alapjainak élményszerű, befogadható formában történő közvetítése.

A szétesés esztétikája

Orosz György, tervezőgrafikus művész MA szakos hallgató

Témavezető:

Csontó Lajos, egyetemi docens, EKKE Média és Design Intézet

Kulcsszavak: 3D szkennelés, mentális szétesés, önarckép, glitch, digitális roncsolódás, identitás, üres héj, digitális valóság, adatvesztés, kísérleti kiállítás

A projektem és a kutatásom témája a LiDAR-alapú 3D szkennelés során keletkező hibák esztétikája és a mentális szétesés közötti párhuzam. A kutatásomat három fő területre osztottam:

Filozófia: Mi számít valóságnak a fizikai és a digitális térben?

Pszichológia: Hogy titkoljuk el a belső küzdelmeinket, és mi történik, ha az ember csak egy tárgyasult „héj” vagy vizualizált adat lesz?

Technológia: Hogy lesz a digitális hibából (glitchből) és a szándékos roncsolásból, adatvesztésből művészet?

A végeredmény egy experimentális kiállítás lesz, amely kiadványból, plakátokból, 3D animációból és installatív kísérletekből áll majd.

A projektem alapja a manipulált 3D scannelt önarckép sorozat. A szkennelési folyamat szándékos torzításával a formák egyre jobban szétesnek, ami a belső mentális darabokra hullást szimbolizálja.

A munkám üzenete az, hogy ezek a beszkenelt felszínek belül teljesen üresek, csak tartalom nélküli, héjszerű felületek. Bár a torzított formákkal mély érzéseket adok át, valójában csak a felszínt látjuk és a mögötte rejlő ürességet. Pont úgy, ahogy az emberek is gyakran elrejtik a valódi énjüket a világ előtt.

Panelprogram

Váli Livia, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Troll Ede Mátyás, mestertanár, EKKE Matematikai és Informatikai Intézet

Kulcsszavak: kreatív kódolás, projection mapping, generatív művészet, audioreaktív, glitch art

A Panelprogram a szigorú logikai rendszerek és a vizuális monotonitás lebontására tesz kísérletet a generatív művészet eszközeivel. A kiindulópont a véletlen megtapasztalása volt, ahol egy meghibásodott táblázatkezelő (Excel) nyújtotta a váratlan esztétikai élményt. Ez a szoftverhiba adta az inspirációt ahhoz, hogy a számomra taszító, elidegenítő és rendezett struktúrákat miként lehet szándékosan megbontani, esztétikus káosszá alakítani. A cél a glitch (digitális hiba) tudatos reprodukálása lett egy ugyancsak kötött rendszer, a programozás eszközével. Saját értelmezésemben a táblázatok szigorú rendszerének az építészeti megfelelője a szocialista modernizmus öröksége, a panelház. Az uniformizált életterek és a városképet uraló szabályos betonblokkok ugyanazt a nyomasztó rendezettséget képviselik. A projekthez fotósorozat készült a szülővárosom panelépületeiről, amelyet a szoftver audioreaktív módon generatívan dolgoz fel. A vizuális glitch iránya a digitális zajok frekvenciája és amplitúdója függvényében valós időben változik, ezzel megbontva a statikus építészetet. A projekt végkifejlete a digitális térből való kilépés volt, egy gerilla épületvetítés mapping technikával. Beavatkozva a városképbe az épület fotója a generált hibák integrálásával visszavetült önmagára, ezzel bemutatva a technológia térformáló erejét, és létrehozva az algoritmus és a beton szürreális szintézisét.

MOZGÓKÉPMŰVÉSZETI TEHETSÉGMŰHELY**TDK-KONFERENCIÁJA****MOZGÓKÉP TAGOZAT****2026. 04. 29.**

1. Csehely Rebeka	3. hely
2. Fülöp Anna Veronika, Dézsi Donát Márk, Nagy Adél	
3. Gál Ákos	
4. Kiss-Molnár Áron, Számadó István Gergő, Rácz Róbert József	2. hely
5. Köpe Viktória Dzszenifer, Máté Hunor, Mikó Jázmin	
6. Zakhar Vivien, Majoros Dorina Gina, Véghseő Tamás, Merena Gréta Hanna, Madarász Patrik	
7. Naszvadi Martin, Bercsenyi Levente László, Soós Dominik, Vinkovics Ágnes Julianna	2. hely
8. Szatai Péter, Szepesi Zoltán	1. hely
9. Kalocsai Rita, Oláh Attila Ferenc	

A zsűri tagjai:

Bollók Csaba , egyetemi docens	EKKE Mozgóképművészeti Intézet (elnök)
Bak Zsuzsanna , mesteroktató	EKKE Mozgóképművészeti Intézet
Borbás László , mesteroktató	EKKE Mozgóképművészeti Intézet
Dr. Tóth Tibor , egyetemi docens	EKKE Mozgóképművészeti Intézet
Pandur Réka , mozgóképkultúra és médiaismeret BA	EKKE Mozgóképművészeti Intézet

Mosollyal a végén

Csehely Rebeka, mozgóképkultúra és médiaismeret BA szakos hallgató

Témavezető:

Borbás Dávid Kristóf, tanársegéd, EKKE Mozgóképművészeti Intézet

Kulcsszavak: elmúlás, öregedés, élet, idősök, gondolatok

Az élet egyszer elér a végső szakaszba. Az ember elkezd egyre jobban foglalkozni az elmúlással. Az idős emberek tudják, és készülnek rá, de hogyan élik ezt meg?

Szeretném egy idősothton lakóin keresztül ezt az életszakaszt, ezt az utolsó fejezetet megmutatni. Vajon hogyan élték meg, hogy be kell költözniük egy otthonba? Hogyan formálódott át a véleményük erről, hogyan érzik magukat most? Kíváncsi vagyok, hogyan kezelik és hogyan élik meg az életük utolsó állomását, ami sok esetben az idősothont jelenti. Egy jó intézményben megélhetik jókedvűen a napjaikat, egy jó közösségben sorstársra találhatnak. Nem feltétlenül negatív, nem feltétlenül szomorú a fejezet vége. Tudnak még mosolyogni, nevetni egyet. Persze mindenki más, mindenkinek más a gondolata s elvárása a végről, ezt a jelenlegi fizikai és szellemi állapotuk is befolyásolja. Szeretném megismeri ezen különböző életállapotokat, gondolatokat. Meghallgatom az időseket, beszélgetek velük, összebarátkozom velük. Számomra fontos, hogy jó és bensőséges kapcsolat legyen köztünk, erre különösen sok időt szánok, hiszen így tudok tiszta és őszinte pillanatokat, gondolatokat megörökíteni. A velük való kapcsolatom pedig engem is feltölt és inspirál. Ez a film az elmúlást, annak elfogadását/kezelését mutatja be olyan személyeken keresztül, akik különösen sokat foglalkoznak ezzel, hiszen közel állnak hozzá. Szeretném megmutatni a jót és a rosszat is egyaránt, hiszen az ember és a halál közötti kapcsolat mindkettőből áll.

Már pár hónapja rendszeresen bejárok az otthonba, és azt érzékeltem, hogy elfogadtak a lakók engem. Összebarátkoztunk, így könnyen megnyílnak előttem. Mély és tiszta beszélgetéseket tudok folytatni velük, beengednek az életükbe, a napi rutinjukba. Meg tudom figyelni a kevésbé jó napokat és a nehezeket is. Nem zavarja a jelenlétem őket, és ez a kölcsönös bizalomnak köszönhető.

A film pár „főszereplőn” mutatja be az öregedés, elmúlás időszakát, sajátos gondolataikon keresztül.

Kötélék

Décsi Donát Márk, mozgóképkultúra és médiaismeret BA szakos hallgató
Fülöp Anna Veronika, mozgóképkultúra és médiaismeret BA szakos hallgató
Nagy Adél, mozgóképkultúra és médiaismeret BA szakos hallgató

Témavezető: –

Kulcsszavak: család, felnövés, titok, trauma

A történet középpontjában a 15 éves Kincső áll, aki egy hideg téli napon nagymamájához, Erzsébethez utazik vidékre a nagypapa nemrég bekövetkezett halála után.

Erzsébet zárkózott és hallgató, nem beszél a nagypapáról. A ház pedig szokatlanul üres és élettelen. Az egyik szobából hiányzik a nagypapa fotelja, a falról eltűntek a nagypapáról készült fényképek, a papa személyes tárgyai sincsenek a helyükön, és a pince ajtaja is zárva van.

A szomszéd Károly bácsi az egyetlen, aki szóba hozza a nagypapát Kincső előtt. Károly bácsi szavai ellentétesek azzal, amit Kincső tud a nagypapja halálának körülményeiről. Kincső kezdi sejteni, hogy valami nincs rendben, valamit titkolnak előle. Kincső az édesanyjától próbálna kicsikarni némi információt, de az anyukája hallgatással vagy háritással reagál Kincső kérdéseire. Kincső ezért egyedül próbálja meg összerakni, mi történt valójában a papával. Felkeresi Károly bácsit is, hogy meséljen el mindent, amire emlékszik a nagypapa halálának napjáról.

Amikor Kincső lejut a pincébe, szembesül az elrejtett emlékekkel. Ott találja a nagypapa összes holmiját, valamint a fotelt és egy bakelitlejátszót is. Kincső, hogy jobb kedvre derítse Erzsébetet, felviszi a lejátszót a házba, és elindít rajta egy zenét, ezzel akaratlanul is felszínre hozva mindazt, amit Erzsébet elfojtott.

A konfrontáció során kiderül az igazság. A nagypapa nem betegségben halt meg, hanem öngyilkos lett. Erzsébet kénytelen szembenézni saját bűntudatával, Kincső pedig hirtelen elindul a felnőtté válás útján.

Peter Parker karakterének különböző ábrázolásai a Pókember-filmekben

Gál Ákos, mozgóképkultúra és médiaismeret BA szakos hallgató

Témavezető:

Becskei Gábor, művésztanár, EKKÉ Mozgóképművészeti Intézet

Kulcsszavak: filmadaptáció, képregény, Pókember

Szakdolgozatom fő kérdése, hogy a Raimi, a Webb vagy a Watts által rendezett Pókember-filmadaptációk közül melyik hasonlít a legjobban a Stan Lee és Steve Ditko nyomán megalkotott Pókember-képregények hősére és annak világára.

Amikor megjelent a Pókember: Nincs hazaút c. film 2021-ben, a már fennálló preferenciák jobban kiélesedtek: vagyis kinek melyik színész által alakított Peter Parker és Pókember a kedvence. Hiszen azelőtt külön lehetett látni a feldolgozások hőseit, most viszont a Nincs hazaútban egyszerre volt jelen mindhárom karakter. Bármelyik közösségi oldalra lépünk föl és keresünk rá Pókemberrel kapcsolatos témákra, elkerülhetetlen az olyan posztokkal, short videókkal való találkozás, amelyben valamelyik színész által megszemélyesített Pókembert dicsőítették olyan jelzőkkel, mint „a legjobb Pókember” vagy „a legjobb film”.

Témaválasztásomat nemcsak ez a kérdés indokolja, hanem az is, hogy miért született újabb és újabb feldolgozás Pókember történetéről. Vajon hiányzott-e valami az előző feldolgozásból, és mennyire igazodtak az egyes adaptációk a képregényben megírtakhoz? Úgy vélem, hogy a Nincs hazaútban a három színész jelenléte miatt felkapott lett a kérdés, hogy ki a legjobb – ezért is gondolom, hogy fényt kell deríteni arra, hogy valóban van-e legjobb Parker-, illetve Pókember-alakítás, és van-e olyan világábrázolás, amelyik a leghitelesebben visszaadja a képregényben leírtakat.

Kutatásom célja, hogy elemezzem a három filmadaptáció által megjelenített Parker és Pókember személyét, illetve eredettörténetét, valamint mindez mennyiben hasonlít és tér el a képregények szuperhősétől. Az összehasonlítást részletesen vezettem le, a világ felépítéstől egészen a hobbiig. Továbbá pszichológiai oldalról is megközelítettem a hős személyét, ahol Freud pszichoanalízisét és Erikson pszichoszociális fejlődésméleteét használtam fel Parker belső világának vizsgálatához. Az eredményeket empirikus kérdőív segítségével támasztottam alá, ahol a közönség véleményét mértem fel.

Bár a kutatás az élszereplős filmekre terjedt ki, nem szabad megfeledkezni a Miles Morales életét bemutató Pókember: Irány a Pókverzum! (2018) filmről sem, amely új nézőpontot adhatott volna az elemzésnek, amit a jövőben szívesen vizsgálnék.

Irodalomjegyzék

Estefánné Varga M., Hatvani A. & Taskó T. (2015). A tanári tevékenység pszichológiai alapjai. Líceum Kiadó. (pp. 30–31, 117–118, 120–124, 144–145.)

Gonzalez, E. (2023). Spider-Man Vs. Mental Health: How Our Heroes (Don't) Cope with Trauma. Book Riot. <https://bookriot.com/spider-man-vs-mental-health/>

Peaslee, R. M. (2005). „With great power comes great responsibility”: Central psychoanalytic motifs in Spider-Man and Spider-Man 2. PSYART: A Hyperlink Journal for the Psychological Study of the Arts.

Oroszterem c. dokumentumfilm

Kiss-Molnár Áron, mozgóképkultúra és médiaismeret BA szakos hallgató
Rácz Róbert József, mozgóképkultúra és médiaismeret BA szakos hallgató
Számadó István Gergő, mozgóképkultúra és médiaismeret BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Tóth Tibor, egyetemi docens, EKKE Mozgóképművészeti Intézet

Kulcsszavak: repülőgép-baleset, kollektív emlékezet, dokumentumfilm, kollázs animáció, késő szocializmus

A kutatás témája egy 1986. május 6-án, Áporkán történt repülőgép-baleset, amely során a Magyarországon állomásozó szovjet légierő egyik MIG-23-as típusú vadászgépe műszaki meghibásodás következtében az Áporkai Általános Iskola épületébe csapódott. A dokumentumfilm célja, hogy feltárja, miként rekonstruálható az esemény a hivatalos kommunikáció hiányában, valamint hogyan viszonyulnak egymáshoz a személyes, sokszor abszurd visszaemlékezések és a később megjelent sajtóanyagok. A vizsgálat középpontjában a késő szocialista korszak információkezelése, valamint a kollektív emlékezet működése áll. A projekt módszertana oral history interjúkra, valamint archív források, többek között sajtóanyagok és fotóarchívumok elemzésére épül. A film vizuális világát a megmaradt fotóanyagokból készített kollázs animáció segíti. Ezek az archív anyagokból készült animációk nemcsak illusztratív szerepet töltenek be, hanem kiegészítik a szóban elhangzókat, olykor pedig reflektálnak a személyes emlékezet hiányosságaira is. A különböző narratívák összevetésével kirajzolódik az esemény értelmezése, amelyben a tényszerű elemek mellett szubjektív, esetenként torzult vagy legendaszerű részletek is megjelennek. A film nemcsak az esemény rekonstruálására tesz kísérletet, hanem arra is rávilágít, hogy a véletlenek és az emberi tényezők milyen szerepet játszottak egy súlyosabb tragédia elkerülésében. Az elkészült alkotás hozzájárul a korszak társadalmi és kommunikációs viszonyainak jobb megértéséhez, valamint annak vizsgálatához, hogyan formálja az emlékezet a történelmi narratívákat.

Hajnal

Köpe Viktória Dzszenifer, mozgóképkultúra és médiaismeret BA szakos hallgató

Máté Hunor, mozgóképkultúra és médiaismeret BA szakos hallgató

Mikó Jázmin, mozgóképkultúra és médiaismeret BA szakos hallgató

Témavezető:

Bak Zsuzsanna, mesteroktató, EKKE Mozgóképművészeti Intézet

Balogh Máté, mesteroktató, EKKE Mozgóképművészeti Intézet

Borbás Dávid Kristóf, tanársegéd, EKKE Mozgóképművészeti Intézet

Kulcsszavak: vallás, gyász

A diplomafilmünk egy 16 éves lányról, Hajnalkáról szól, aki pár hónapja veszítette el édesapját, akivel szoros viszonyban volt. A hívő lány könnyebben gyászolja édesapját, mint édesanyja, aki mára eltávolodott a vallástól és egyben lányától. Elhanyagolta magát és környezetét is. Hajnalka mindent megtesz, hogy segítsen édesanyján, de édesapja születésnapján rájön, hogy sajnos nem tud segíteni szeretettén, bármennyire is akarná. Konfliktusuk addig fajul, míg a lány saját haláláért imádkozik, hiszen azt gondolja, anyukájának nincsen már rá szüksége. Képes lenne visszahozni apukáját is annak érdekében, hogy a családi harmónia visszatérjen. A film végére a két szereplő elfogadja egymás érzéseit.

Apória

Madarász Patrik, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Majoros Dorina Gina, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Merena Gréta Hanna, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Véghseő Tamás, tervezőgrafika BA, történelem BA szakos hallgató

Zakhar Vivien, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Szolnoki József, egyetemi docens, Média és Design Intézet

Szilágyi Rudolf Dániel, művésztanár, Média és Design Intézet

Kulcsszavak: videó, asszociatív, szürreális, kísérleti film, mozgókép

A munkánk központi témája a célok elérésének folyamata, illetve annak sokszínűsége. A videóban különböző nézőpontokból mutatjuk be a „cél elérését”, de ugyanakkor a be nem teljesülés lehetőségét is, hiszen az életben számos olyan cél létezik, amely elérhetetlen marad. A projekt a 2025-ös DesignAir művésztelepre készült, amelynek központi motívuma a levegő.

Együtt költözünk a paradicsomba

Bercsényi Levente László, mozgóképkultúra és médiaismeret BA szakos hallgató

Naszvadi Martin, mozgóképkultúra és médiaismeret BA szakos hallgató

Soós Dominik József, mozgóképkultúra és médiaismeret BA szakos hallgató

Vinkovics Ágnes Julianna, mozgóképkultúra és médiaismeret BA szakos hallgató

Témavezető:

Bak Zsuzsanna, mesteroktató, EKKE Mozgóképművészeti Intézet

Balogh Máté, mesteroktató, EKKE Mozgóképművészeti Intézet

Kulcsszavak: család, felnövés

A családi kapcsolatok egészséges szinten tartása sosem egyszerű feladat, főleg akkor, ha bizonyos negatív tényezők, történések is közrejátszanak. Hogy fejlődhet és dolgozhat jellemén egy gyerek, ha nincs előtte egy kiforrott apai kép? Mi az a szint/állapot, ahonnan meg lehet menteni egy széthullott kapcsolatot, ha ez egyáltalán lehetséges? Ezekre a kérdésekre keressük a választ filmünkben, vagy sokkal inkább ezt a témakört járjuk körbe. Mert a válasz minden egyén, minden család számára más és más.

Szabadlánc

Szatai Péter, mozgóképkultúra és médiaismeret BA szakos hallgató

Szepesi Zoltán, mozgóképkultúra és médiaismeret BA szakos hallgató

Témavezető:

Bak Zsuzsanna, mesteroktató, EKKE Mozgóképművészeti Intézet

Baranyi Gábor Benő, óraadó, EKKE Mozgóképművészeti Intézet

A mai fiatalságban egyre gyakrabban jelenik meg egyfajta reménytelenség a jövőjüket illetően – gyakran az anyagi helyzetük miatt, illetve abból fakadóan, hogy mekkora sikerrel tudnak beilleszkedni, megfelelni a társadalmi elvárásoknak. Filmünkben ezt a feszengés, megfelelési kényszer és ennek sikertelenségét mutatjuk be két fiatalember sorsán keresztül. A környezetük kegyetlensége és a saját alkalmatlanságuk miatt lassan minden reményt elvesztenek, hogy érényes életet folytassanak.

Daj

Kalocsai Rita, mozgóképkultúra és médiaismeret BA szakos hallgató
Oláh Attila Ferenc, mozgóképkultúra és médiaismeret BA szakos hallgató

Témavezető:

Bollók Csaba, egyetemi docens, EKKE Mozgóképművészeti Intézet

Kulcsszavak: anya, trauma, cigány

Egy rövid, szubjektív, poétikus portré hangvételű dokumentumfilm, amely komoly, őszinte és mély vallomás egy cigány származású nőről, akinek sorsa már gyermekkorában megpecsételődött, viszont a nehéz életkörülményei ellenére pozitívan tekint a jövőbe. Egy olyan mélyszegény cigány családban, amelyben a faji kultúra fontos szerepet játszik, akik bizonyos dolgokban hajthatatlanok, meggyőzhetetlenek, és mindemellett az apuka alkoholista, az anya pedig gyógyszerfüggő, igencsak keserű sors vár egy leánygyermekre: bántalmazások, éhség, kiszolgáltatottság, elrendezett házasság. A neki szánt frigyben sem talál békére. Két gyermek és folyamatos, többéves brutális agresszió után, neveltetésének ellenszegülve, összeszedi minden bátorságát, és elszökik, kimenekíti onnan a gyerekeit. Az új élet reményében tele van tervekkel, talán végre érez némi boldogságot, hisz ott van önállóan, szabadon ő és a három gyermeke, akikért felelős, és akik egyetlen forrásai a boldogságának, melyet azelőtt nem nagyon volt módjában megtapasztalni. Aztán az élet ismét közbeszól. A kisfia beteg lesz, ami felülírja az addig elszenvedett összes trauma fájdalmát. Három gyermekkel az oldalán küzdi át magát gondokon, pénztelenségen, kilátástalanságon. Elszántsága és az önmagának tett ígéret folytán lassan és nehezen, hosszú évek alatt, rengeteg munkával, de talpra áll. A fia meggyógyul, de nem tud térben tájékozódni, ezért mindenhová kíséri. A boldogság neki mást jelent, mint a legtöbb ember számára. Neki a gyermekei és azóta született unokái adják meg az érzelmi biztonságot, amit sokaknak egy stabil párkapcsolat adhat meg. Büszke arra, hogy egy olyan közegeből, ahonnan ő jön, idáig jutott. Ön- és céltudatos, erős nő. Félelem nélkül szeret, és szeretve van.

KÉPZŐMŰVÉSZETI TEHETSÉGMŰHELY**TDK-KONFERENCIÁJA****SZOBRÁSZAT TAGOZAT****2026. 04. 27.**

1. Csorba Lilla Bianka	1. hely
2. Takács Rebeka Márta	2. hely
3. Farkas Titanilla	
4. Zsiga Ella Zsófia	

A zsűri tagjai:

Dr. Balázs Péter , egyetemi docens	EKKE Képzőművészeti Intézet (elnök)
Dr. Lenkey-Tóth Péter , egyetemi docens	EKKE Képzőművészeti Intézet
Kopasz Tamás , egyetemi docens	EKKE Képzőművészeti Intézet
Molnár Zsolt , művésztanár	EKKE Képzőművészeti Intézet
Szalai Petra , festőművész hallgató	EKKE Képzőművészeti Intézet

Jelen-lét

Csorba Lilla Bianka, képi ábrázolás BA szakos hallgató

Témavezető:

Kopacz Kund László, tanársegéd, EKKE Képzőművészeti Intézet

A gömbbe helyezett disznófej egy valós után mintázott, majd viaszból kiöntött forma, roncsolt felületkezeléssel nyers, gesztusos, szimbolikusan jelenik meg egy zárt szerkezetben. A forma nem a részletek kidolgozottságára törekszik. A gömbben elhelyezett forma inkább csak sejteti egy jelenlét nyomát, vagy éppen mulandóságára utal. A felhasznált méhviasz mint anyag saját fizikai tulajdonságain keresztül válik jelentéshordozóvá: hőre lágyuló, alakítható, ugyanakkor sérülékeny és idővel változó felületet képez. Ez az instabilitás a forma kialakításában is megjelenik, a roncsoltság és az egyenetlenségek nem elfedett hibák, hanem a folyamat részei. A nyers anyaghasználat a közvetlenebb, kevésbé kontrollált beavatkozás lehetőségét teremti meg. A mű így egy olyan állapotot rögzít, amelyben a forma egyszerre van jelen és rejtve, mindehhez fotók is kapcsolódnak, amelyekkel együtt értelmezendő.

Vályogtestek

Takács Rebeka Márta, képi ábrázolás BA szakos hallgató

Témavezető:

Kopacz Kund László, tanársegéd, EKKE Képzőművészeti Intézet

Kulcsszavak: szobor, vályog

A Vályogtestek olyan formákból épül fel, amelyek egyszerre hatnak ismerősként és idegenként. Megjelenésük zsigeri reakciót vált ki, mintha valami ősi, testhez kötődő emlék törne felszínre. A felületük és alakjuk nyers, organikus, húsrá emlékeztető, mégis van bennük valami nehezen azonosítható, szinte idegenszerű minőség, mintha egy földi és földön túli lét határán lebegnének. A két forma mogyoróágakból hajított és épített vázra készült, amelyre vályog került rétegről rétegre. Az anyaghasználat egyszerre ösztönös és tudatos: az egyik test tömörebb, zártabb, súlyosabb jelenléttel bír, míg a másik lazább szerkezetű, törékenyebb, nyitottabb felületű. Ez a különbség nemcsak fizikai, hanem érzelmi is.

Tájba metszett idő

Farkas Titanilla, képi ábrázolás BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Balázs Péter, egyetemi docens, EKKE Képzőművészeti Intézet

Kulcsszavak: landart, természetművészet, idő, tér

Tájba metszett idő műleírás: A Tájba metszett idő egy földbe készített, koncentrikus körökből álló beavatkozás, amely közvetlenül a tájban jön létre. A munka nem a tájat ábrázolja, hanem magát a felszínt alakítja át: a körök a talajba vannak kimélyítve, így a forma nem rákerül a tájra, hanem abból jön létre. A körök egymást követve, lépcsőzetesen mélyülnek a középpont felé. Ez a kialakítás nemcsak egy egyszerű mintát hoz létre, hanem egyfajta „metszetet” is, amelyben a talaj rétegei láthatóvá válnak. A néző így nemcsak egy formát lát, hanem a föld belseje felé irányul a figyelme. A címben szereplő „metszés” erre a gesztusra utal: a föld megvágására, feltárására. A különböző mélységekben megjelenő eltérő textúrák és színek az idő nyomaiként is értelmezhetők, hiszen a talaj rétegződése hosszabb folyamatok eredménye. Így a munka az időt nem elvont módon, hanem konkrét, anyagi formában jeleníti meg. A körforma egy befelé irányuló mozgást sugall, amely a felszíntől a középpont felé vezet. Ez a struktúra egyszerre hat vizuálisan és térben is: a mű nemcsak nézhető, hanem bejárható, testileg is megtapasztalható. Fontos szerepe van a környezetnek is. A munka a természet részeként létezik, és folyamatosan változik: az időjárás, a növényzet és az erózió alakítják. Emiatt nem tekinthető végleges, lezárt formának, inkább egy folyamatként értelmezhető. A Tájba metszett idő a föld, a forma és az idő kapcsolatával foglalkozik. Egy egyszerű geometriai alapformán keresztül mutat rá arra, hogy a táj nemcsak felszín, hanem rétegekből álló, folyamatosan alakuló közeg.

Tapasztalás

Zsiga Ella Zsófia, képi ábrázolás BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Balázs Péter, egyetemi docens, EKKE Képzőművészeti Intézet

Kulcsszavak: felület, tapasztás, vályog, organikus forma

A szobor egy körülbelül 200 cm magas, 120 cm széles, organikus térbeli forma, amely természetes anyagok – bambusz és vályog – találkozásából született. A mű formáját három egymásra helyezett, tölcészerű elem adja, amelyek váza bambuszból készült. A vázat hasított bambuszsálakkal fontam körbe, majd erre a rugalmas, mégis stabil szerkezetre tapasztottam fel a vályogréteget. A két anyag közötti kontraszt és az anyagok sajátos tulajdonságai végig meghatározták a munkafolyamatot. A szobor létrehozásának elsődleges célja az volt, hogy a vályoggal mint anyaggal mélyebb, tapasztalati viszonyba kerüljek. Érdekelt, hogyan viselkedik ez az anyag különböző rétegvastagságokban, különböző felületeket alkotva. Hogyan reagál a bambusz struktúrájára, és miként képes organikus formákat létrehozni a természetes építőanyagok együttműködése? A felület egyenetlen, mégis következetes: a kézi tapasztás nyomai nem hibák, hanem a folyamat lenyomatai, amelyek a forma élő jellegét erősítik. A mű az egyetem udvarán épült fel, ahol a környezeti hatások így később tovább alakítják majd azt. Számomra ez a szobor nem csupán egy tárgy, hanem egy kísérlet arra, hogyan lehet a természet anyagaival együttműködve, azok saját törvényszerűségeit tiszteletben tartva új, organikus formákat létrehozni.

MÉDIA ÉS DESIGN TEHETSÉGMŰHELY

TDK-KONFERENCIÁJA

TERVEZŐGRAFIKA TAGOZAT

2026. 04. 29.

1. Glotz Viktória	
2. Szász Alexandra	
3. Hutás Anna	3. hely
4. Hutás Anna	2. hely
5. Kiss Réka	
6. Lukács Eszter	
7. Lukács Eszter	3. hely
8. Elham Almasi Nafouti <i>Almasinafouti</i>	
9. Majoros Dorina Gina	3. hely
10. Majoros Dorina Gina	
11. Molnár Petra	
12. Molnár Petra	
13. Zakhar Vivien	
14. Szőke Csaba	
15. Szőke Csaba	1. hely
16. Tóth Ágnes	
17. Tóth Ágnes	
18. Uszkai Blanka	
19. Uszkai Blanka	

A zsűri tagjai:

Zeman-Juhász Éva, művésztanárEKKE Média és Design Intézet
(elnök)**Mizsák-Bandis Barbara Melitta**, művésztanár

EKKE Média és Design Intézet

Szánthó Boglárka, művésztanár

EKKE Média és Design Intézet

Szigeti Csongor, adjunktus

EKKE Média és Design Intézet

Sztojka Melissza, tanársegéd

EKKE Média és Design Intézet

Difiore Dalma Terézia, tervezőgrafikus
művész MA

EKKE Média és Design Intézet

Faa Dorottya, tervezőgrafikus művész MA

EKKE Média és Design Intézet

Plot Twist

Glótz Viktória, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Szánthó Boglárka, művésztanár, EKKE Média és Design Intézet

Kulcsszavak: hibrid társasjáték, gamifikáció, mentális egészség, digitális tudatosság, UX/UI-tervezés, társadalmi szatíra, kapunyitási pánik

Napjaink fiatal felnőtt generációja – a Z és a késői Y generáció – olyan komplex társadalmi és gazdasági kihívásokkal néz szembe, amelyek korábban nem tapasztalt mentális terhet rónak az egyénre. A pályamunka tárgya a Plot Twist nevű hibrid társasjáték, amely a gamifikáció eszközeivel reflektál a „felnőtté válás” (adulthood) nehézségeire, a kiégésre és a mentális egészség megőrzésének fontosságára.

A projekt egy olyan innovatív játékelményt valósít meg, amely egyensúlyt teremt a fizikai tábla és a dedikált mobilapplikáció között. A fejlesztés során kiemelt szempont volt a technológiai integráció mértékének tudatos szabályozása. Bár az applikáció kiterjesztett élményt, automatizált karaktergenerálást és alternatív játékmódot kínál, a Plot Twist tervezése lehetővé teszi a tisztán analóg felhasználást is. Ez a döntés válasz napjaink digitális telítettségére: a koncepció célja az autentikus emberi kapcsolódás elősegítése limitált képernyőhasználattal. Így a technológia nem akadály, hanem opcionális katalizátora a társas interakciónak.

A játék nyolc tematikus életterületet fed le: lakhatás, karrier, szerelmi élet, család, pénzügyek, egészség, szociális élet és mentális egészség. A mechanika központi eleme az egyedi Dashboard, amelyen a játékosok a mentális állapotukat jelző Traumapontokat nyomon követhetik. A győzelemhez a játékosoknak három fő célt kell teljesíteniük: saját ingatlan megszerzése, három egyedi életcél elérése, valamint a Traumapontok kritikus szint (10 pont) alatt tartása – a játék célja egyfajta kifigurázása a jelenlegi fiatalok realitásának, amelyben a saját otthon csak vágyálom.

A Plot Twist különlegessége a „Kiégés” és a „Pszichológus” mezők beemelése, ahol a játékosoknak önismereti kérdések megválaszolásával van lehetőségük csökkenteni mentális terheiket. A vizuális koncepció a minimalista, szatirikus ikonográfiára épít, amely vizuálisan is közvetíti a játék fanyar, társadalomkritikus humorát. A pályamunka bemutatja a hibrid tervezés folyamatát, valamint azt, hogy a társasjáték hogyan válhat a mentális egészségről való diskurzus eszközévé a modern vizuális kultúra keretein belül.

SERVUS CERVUS

Szász Alexandra, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Zeman-Juhász Éva, művésztanár, EKKE Média és Design Intézet

A SERVUS CERVUS egy olyan ismeretterjesztő, de szórakoztató kiadvány, amely bolondos illusztrációkkal és poénos történetmeséléssel teszi a szarvasokról bemutatott információkat emlékezetessé.

LUMÉ – cianotípiá otthon

Hutás Anna, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Szigeti Csongor, adjunktus, EKKE Média és Design Intézet

Kulcsszavak: csomagolástervezés, logó, package design, arculat

A Lumé egy cianotípiá kezdőkészlet, amely az analóg, fényalapú fotográfiai eljárást teszi könnyen hozzáférhetővé a kísérletezni vágyók számára. A csomagolás tervezésekor a hordozhatóság és a tartósság fő szempontom volt: a megerősített szerkezet stabil használatot biztosít, miközben egyszerűen szállítható.

A doboz natúr barna színe tudatos választás, amely a technika kézműves, anyagközpontú jellegére utal, és vizuálisan is ráhangolja a felhasználót az alkotási folyamatra. A doboz belseje pedig fekete színű, amely egyrészt a fényérzékeny anyagok biztonságáért felelős, másrészt a fény ellentétére, az árnyékra utal. A készlet célja, hogy végigvezesse a használat a teljes cianotípiá-folyamaton: minden szükséges eszközt tartalmaz az azonnali kísérletezéshez, akár napfény segítségével.

A fényérzékeny anyagok por formában kerülnek a csomagba, így a felhasználó már az oldatot is maga készítheti el. Ez mélyebb betekintést ad a technika kémiai és manuális működésébe. A Lumé alapkészlet a folyamat elsajátítására és szabad kísérletezésre szolgál, miközben rendszere bővíthető, így később haladóbb felhasználók számára is továbbfejleszhető.

Lucida Poetica

Hutás Anna, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Koronczi Endre, egyetemi docens, EKKE Média és Design Intézet

Kulcsszavak: alternatív fotográfia, alternatív eljárások, cianotíпия, sópapír eljárás, argirotíпия, van dyke, antotíпия

Diplomamunkám célja egy olyan kiadványsorozat létrehozása, amely az alternatív fotográfiai eljárások iránt érdeklődőket közelebb hozza a technikákhoz, és gyakorlati szinten is hozzáférhetővé teszi azt számukra. A jelenleg elérhető kiadványok közül valamennyi angol nyelvű, többségük átfogó, sokszor túlságosan elméleti módon írja le az eljárások működését. A tervezett sorozat ezzel szemben olyan technikákra épít, amelyek akár otthoni környezetben is kivitelezhetőek.

A projekt minden kötetben egy eljárást mutat be, lehetőséget adva arra, hogy az olvasó kiválassza azt a technikát, amely iránt különösen érdeklődik. Kutatásom során a történeti eredetű eljárásokra fókuszáltam. Tudatosan kerestem az alacsony kockázatú anyagokat használó technikákat, és kizártam azokat, amelyek súlyosan egészségkárosító anyagokat igényelnek. A kiválasztott technikák közös jellemzője, hogy negatív nélkül napfénnel (vagy UV-fénnyel) exponálhatók. A kézzel felhordott emulziók fotogramként is használhatók, és nem fotópapír-specifikusak. Az öt vizsgált eljárás öt különálló kötetben kerül bemutatásra: cianotíпия, sópapír eljárás, van dyke barna nyomat, antotíпия és argentotíпия vagy más néven argirotíпия.

Biomimetikus tipográfia

Kiss Réka, tervezőgrafikus művész MA szakos hallgató

Témavezető:

Vajdics Tamás, művésztanár, EKKE Média és Design Intézet

Kulcsszavak: tipográfia, tervezőgrafika, biomimetika

A biomimetika alapvetően az orvostudományban és a mérnöki területeken van jelen mint eszköz, de érdekelt a gondolat, hogy miként lehet a tipográfia és a tervezőgrafika vizuális nyelvével összevonni ezt a tudományos irányzatot. A témában több kisebb sorozat és néhány önálló plakát készült el.

Fekete Rózsa Rebranding

Lukács Eszter, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Zeman-Juhász Éva, művésztanár, EKKE Média és Design Intézet

Kulcsszavak: temetkezés, futurisztikus, minimalista

Metallum

Lukács Eszter, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Szigeti Csongor, adjunktus, EKKE Média és Design Intézet

Kulcsszavak: hímzés, felületnemesítés, játék, memória

Színező

Elham Almasi Nafouti Almasinafouti, tervezőgrafikus művész MA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Süli-Zakar Szabolcs, EKKE Média és Design Intézet

Kulcsszavak: newspaper, layout, Persian art, illustration

This project is based on the selection and editorial reinterpretation of an article. The chosen article explores biomimetic aesthetics in Iranian design, with a particular focus on Persian architecture and art. The concept is inspired by the similarities between natural forms and patterns, and the way these have influenced and been reflected in Iranian artistic traditions.

The project continues through the design of a newspaper format, developing the visual layout and editorial presentation of the selected articles. The Tissue Culture & Art - Edited by: Dalma Terézia DiFiore Graphic Design and Environmental Sustainability - Edited by: Gideon Nii Lartey Cheetham

Aki vagyok, azt csak én tudom, gyerekkönyv

Majoros Dorina Gina, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Szigeti Csongor, adjunktus, EKKE Média és Design Intézet

Kulcsszavak: illusztráció, mesekönyv, interaktív kiadvány, felületnemesített kiadvány

Egy interaktív könyv gyerekeknek, amely önismeretre bátorítja őket egy egyszerű, de fontos kérdésen keresztül: Ki vagyok valójában? Különleges karakterekkel végigmegyünk az olyan kérdéseken, amelyek a gyerek fejlesztésére és önértékelésére koncentrálnak. Hogyan érzed magad ma? Mit gondolsz magadról? Mi az, amiért hálás vagy? A könyvben van tér rajzolásra, írásra, válaszadásra. Nem egy olvasmány csupán, ez egy olyan eszköz, amellyel a szülő és a gyerek közösen felfedezhetik, hogy ki is a gyermek valójában. Az önismeret alapozza meg az önbizalmat, az érzelmi intelligenciát és az egészséges fejlődést. Ez a könyv erre tanít, játékosan, kíváncsian és szeretetteljes módon.

MDI Magazin

Majoros Dorina Gina, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Zeman Zoltán, tanársegéd, EKKE Média és Design Intézet

Kulcsszavak: magazin, illusztráció, editorial, risográfia

Az MDI Magazin egy kézzel rajzolt, Riso-nyomtatott, 24 oldalas kiadvány, amely az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Média és Design Intézetébe jelentkező diákokat segíti. Bemutatja Eger diákéletét, a képzéseket (BA/MA), specializációkat (grafika, web, média, animáció), valamint a hallgatói tapasztalatokat. Gyakorlati tanácsokat ad portfóliókészítéshez, felvételihez, szoftverekhez és eszközökhöz, mindezt játékos illusztrációkkal. A magazin célja az, hogy bemutassa a tervezőgrafika szakot diákszemmel, ezzel egy belsőbb réteget is megmutatva az itt folyó oktatásnak. A magazing designja a középiskolás diákok, érdeklődők figyelemfelkeltésére lett tervezve.

Szépen szóló csúnyaságok

Molnár Petra, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Koronczi Endre, egyetemi docens, EKKE Média és Design Intézet

Kulcsszavak: kiadványtervezés

A Szépen szóló csúnyaságok koncepciója egy olyan kiadvány létrehozása, amely széleskörűen bemutatja a magyar káromkodás és csúnya beszéd jelenségét, kitérve az idősebb rokonaink idejében használt kifejezésekre is. Szeretném, ha ez által a projekt által részletesebben is megismernénk ennek a nyelvi egységnek a kialakulását, a miértjeit. Szeretném, hogy a fiatalabb generációnak is könnyen befogadható és érdekes legyen a könyv, mind vizuálisan, mind tartalmilag. Szeretném, hogy akár az oktatásban forrásként is használható produktum legyen, de a legfontosabb célom mind közül a kiadványban megjelenő régies, más szóval virágnyelvű kifejezések ismertetése és terjesztése a társadalmunk, a gyerekek körében, ezzel segítve a durvuló nyelvezetünk átférfmálását.

Kotlós – biotójás-csomagolás

Molnár Petra, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Szigeti Csongor, adjunktus, EKKE Média és Design Intézet

Kulcsszavak: csomagolás, tojáscsomagolás, hullámkarton csomagolás, csomagolásdizájn

A magyar piacon leggyakrabban használt tojáscsomagolásokkal azt tapasztaltam a környezetemben, hogy sokszor egy logikai feladványnak bizonyul, hova tegyük a bevásárlószatyorban, mivel eléggé mozognak benne a tojások, ezáltal előfordulhat a tojások összekoccanása, megrepedése.

Ennek megoldására terveztem meg a Kotlós, egy fiktív magyar biotermék arculatát, csomagolását (2 mm-es, E-típusú hullámkartonból), illetve egy hozzá tartozó kampányt is. Fontos volt még az arculat edukáló jellege, ezért a csomagoláson és a kampány elemein hasznos tippek, érdekességek találhatók a tojással, annak tárolásával és felhasználásával kapcsolatban, valamint időszakosan egy receptet is feltüntet a doboz.

A szabályos nyolcszögletű doboz egy masszívabb hatást eredményez, amelyre más termékeket is könnyebb pakolni. A legtöbb magyar biotójás-csomagolásban 6 db tojás található, a Kotlós ezzel ellentétben 9 db tárolására alkalmas, erre a kampány szlogenje is utal. A dobozon belül 9, ugyancsak nyolcszögletű bevágással rendelkező betét van, ami a tojások stabilan tartására szolgál.

Matyó népdalok

Zakhar Vivien, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Szigeti Csongor, adjunktus, EKKE Média és Design Intézet

Kulcsszavak: kiadvány, népdal, illusztráció, népdal, felületnemesítés

Egy matyó népdalgyűjtemény, amelyben 11 népdalt illusztráltam és szerkesztettem meg. Egy olyan kotta gyűjteményt szerettem volna létrehozni, amely az általános iskolai ének- és szolfézsórákon megragadja a gyerekek figyelmét, és segít a dalok értelmezésében és megjegyzésében az illusztrációk segítségével, és megkönnyíti a tanulást.

Csipeszcsomagolás

Szőke Csaba, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Szigeti Csongor, adjunktus, EKKE Média és Design Intézet

Kulcsszavak: csomagolás, tervezőgrafika, csipesz

C’PIN KIT Ruhacsipesz csomagolás. A projekt formája egy doboz, benne 48 db fa ruhacsipesszel. A különlegessége, hogy a csipeszeknek tervezett csomagolás kihajtható, és így a ruhaszáritóra akasztható. Így válik a doboz funkcionális tárolóvá, nem pedig egy csomagolás, amit eldobunk. A termékhez készül még kampány, online, valamint nyomtatott.

Számkorszak

Szőke Csaba, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Koronczi Endre, egyetemi docens, EKKE Média és Design Intézet

Kulcsszavak: kiadvány, számok

Nap mint nap olyan impulzusok érnek minket, amelyek során hatalmas mennyiségekkel találkozunk – milliárd dolláros pénzmozgásokról szóló hírekkel, százezres nagyságrendű emberi eseményekkel és tragédiákkal –, amelyeket valójában képtelenek vagyunk teljes mértékben befogadni.

A nagyság teljes valósága ugyanis ilyen szinten teljesen befogadhatatlan számunkra.

Kutatásom hipotézise szerint a művészeti megközelítés hatékonyabban teszi érzékelhetővé és értelmezhetővé ezeket a nagy mennyiségeket, mint a hagyományos, tudományos ábrázolásmód.

A téma aktualitását a digitális korszak információs túlterheltsége adja: a médiában folyamatosan megjelenő, nagyságrendileg nehezen értelmezhető adatok és események gyakran elvesztik jelentésüket a befogadók számára. Ez indokolja annak vizsgálatát, hogy milyen alternatív – például művészeti – megközelítések tehetik ezeket a mennyiségeket érzékelhetőbbé és értelmezhetőbbé.

A téma tudományos háttérét a pszichofizikai és kognitív kutatások adják, amelyek rámutatnak, hogy az emberi érzékelés nem abszolút módon, hanem arányosan működik: a nagy mennyiségek befogadása során az ingerek „összenyomódnak”, és logaritmikus módon kerülnek feldolgozásra. Weber és Fechner munkái, valamint kortárs kognitív kutatások egyaránt azt igazolják, hogy az emberi agy korlátozottan képes nagy számok intuitív megértésére, és elsősorban viszonyítások mentén tájékozódik. Ezzel párhuzamosan a képzőművészet területén számos alkotó foglalkozik a megszámlálhatatlan, a végtelen vagy a túl nagy mennyiségek kérdésével olyan formákon keresztül, amelyek érzékileg és érzelmileg közelítik meg ezeket a fogalmakat. Ez a kettősség alapozza meg a kutatás kiindulópontját, miszerint a művészeti megközelítés alkalmasabb lehet a nagy mennyiségek befogadhatóvá tételére.

A kutatás eredményeiből levont tanulságok alapján egy kézzelfogható, több száz oldalas kiadvány készül „Számkorszak” címmel, mely a problémát egy teljesen új módon jeleníti meg.

A mű általam kitalált címe a jelenkor metaforikus megnevezése. A kiadvány a jelenkor azon aktuális híreit tartalmazza (2026. március–május), amelyekben nagy számok fordulnak elő, és minden cikkhez digitális kollázs-montázs technikával készült illusztráció kapcsolódik. Újító jellegét az adja, hogy a tartalom egy folyamatos nagyítási effektus mentén halad cikkről cikkekre. A vizuális szerkesztés az újságok esztétikáját idézi, nagy címekkel és sűrű tipográfiával.

FUNGI FARM

Tóth Ágnes, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Szigeti Csongor, adjunktus, EKKE Média és Design Intézet

A FUNGI FARM egy gombacsomagolás-koncepció, amely alternatívát kínál az otthoni gombatermesztésre. A projekt négy különböző csomagolást foglal magában, mindegyik egy-egy gombafajhoz kapcsolódik. A fogyasztók saját otthoni környezetükben nevelhetik a gombát, amelyet később főzéshez használhatnak fel. A csomagolás alján minden esetben egy recept található, amely inspirációt és segítséget nyújt az elkészítéshez.

Zedország arculat

Tóth Ágnes, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Zeman-Juhász Éva, művésztanár, EKKE Média és Design Intézet

Zedország egy fiktív állam, amely a matematikai kompetenciamérésekben egy példaország volt. A projekt azt vizsgálja, hogyan működhet egy komplex arculati rendszer különböző felületeken és médiumokban. A projekt célja egy olyan egységes vizuális világ létrehozása volt, amely nemcsak grafikai elemek összességeként, hanem egy működő rendszerként jelenik meg. Az arculat kiterjed a hivatalos dokumentumokra, például a pénzjegyekre, az útlevelekre és a személyazonosító igazolványokra, valamint a kommunikációs felületekre, mint a plakátok, a szórólapok és a digitális platformok. A különböző elemek együttese egy olyan rendszert alkot, amely egyszerre reflektál a valós állami struktúrákra, és épít fel egy önálló, fiktív világot. A projekt fontos része a nyomtatott és térbeli megjelenés vizsgálata. A tervezési folyamat során a háttérvilág kialakításában a mesterséges intelligencia is szerepet kapott, amely narratív és strukturális alapot adott a projekthez. A vizuális megoldások azonban minden esetben saját tervezési döntések eredményei, amelyek erre az alapra épülnek.

Playable

Uszkai Blanka, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Szigeti Csongor, adjunktus, EKKE Média és Design Intézet

Kulcsszavak: szociális kampány, branding

A projekt egy szociális érzékenyítő kampány, amely különböző fogyatékoságokra hívja fel a figyelmet, és az elfogadást, valamint az inklúziót támogatja. A kampány egy gyerekeknek szóló programsorozat formájában valósul meg, ahol a résztvevők akadálymentesített tevékenységekben vehetnek részt, kipróbálhatják, milyen különböző fogyatékoságokkal élni, valamint készségfejlesztő játékokban is részt vehetnek. A kampány üzenete: „Differences Make Us Playable”, azt hangsúlyozza, hogy a különbségek összekötnék minket, nem pedig elválasztanak. A projekt célja, hogy ezekkel az élményekkel erősítse az empátiát, csökkentse a megfélemlítést, és arra ösztönözze a gyerekeket, hogy a fogyatékosággal élő embereket a társadalom ugyanolyan értékes és teljes értékű tagjainak lássák, mint bárki más.

Falatka

Uszkai Blanka, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Szigeti Csongor, adjunktus, EKKE Média és Design Intézet

Kulcsszavak: csomagolástervezés

A projekt célja a gyermekek, iskolások és egyetemisták mindennapi étkezési szokásainak támogatása, segítve őket az egészséges rutinok kialakításában, valamint a stressz okozta emésztési problémák megelőzésében. A projekt a 10–25 éves korosztályra fókuszál, és a márka üzenete, hogy az étkezés ne teher, hanem egy pozitív, stresszoldó élmény legyen. A Calmbbox négy étkezési rekeszt és egy evőeszköztartót, valamint egy kulacsot tartalmaz, így minden külön tárolható, könnyen hozzáférhető és adagolható, ezzel támogatva a rendszeres étkezést. A doboz tartalma laktóz- és gluténmentes, valamint organikus alapanyagokból készül.

MÉDIA ÉS DESIGN TEHETSÉGMŰHELY**TDK-KONFERENCIÁJA****WEB TAGOZAT****2026. 04. 30.**

1. Fenyvesi Lilla	2. hely
2. Fenyvesi Lilla	3. hely
3. Lőrincz Gergő András	1. hely
4. Magtamas Csilla	3. hely

A zsűri tagjai:

Gyöngy Dániel, mesteroktató

EKKE Média és Design Intézet (elnök)

Faa Balázs, egyetemi docens

EKKE Média és Design Intézet

Vajdics Tamás, művésztanár

EKKE Média és Design Intézet

Remecz Márton Gergely,
tervezőgrafika BA

EKKE Média és Design Intézet

Bivack

Fenyvesi Lilla, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Kiss Péter, mesteroktató, EKKE Média és Design Intézet

Kulcsszavak: applikáció, természet, felfedezés, kaland, hordozható eszköz, technológia

A Bivack egy féldigitális kalandrendszer, amely a természetben való jelenlétet helyezi vissza a fókuszba anélkül, hogy elvenné a technológiai biztonságérzetet. Fiktív brand, melynek központi terméke egy okoskarabiner és a hozzá készített applikáció.

A cél egy olyan rendszer megalkotása, amely felkelti a természeti kalandok iránt érzett érdeklődést, és képes hosszú távon megtartani ezt a motivációt vizuális és gamifikációs elemekkel.

Portfóliós weboldal

Fenyvesi Lilla, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Kiss Péter, mesteroktató, EKKE Média és Design Intézet

Vajdics Tamás, művésztanár, EKKE Média és Design Intézet

Kulcsszavak: portfólió, weboldal

Fermata

Lőrincz Gergő András, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Szigeti Csongor, adjunktus, EKKE Média és Design Intézet

Kulcsszavak: weboldal, csend

A Fermata egy konceptuális weboldal, amely nem a hagyományos UX-szabályokat követi. A csend különböző aspektusait és értelmezéseit dolgozza fel. Egyes esetekben hangok segítségével hívja meg a látogatót a csend megtapasztalására, más esetekben egy levezetett gondolatmenet megértésére ösztönöz, amelyet a látogató önállóan fedez fel. A weboldal egységében egy digitális műtárgyként értelmezhető. A weboldalam logikáját az intuícióm és a kutatásom során szerzett ismereteim határozzák meg, illetve az ezekből kialakult gondolkodásmódom formálta.

ÄR – Landing page

Magtamas Csilla, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Kiss Péter, mesteroktató, EKKE Média és Design Intézet

Kulcsszavak: ÄR, levegő, landing page, társadalomkritika, kapitalista működésmód

Az ÄR című fiktív landing page tervezése során a digitális felület- és élménytervezés komplex eszköztárát alkalmaztam. A vizuális koncepció és az interfész kialakítása a Figma használatával történt, míg a működő prototípust HTML, CSS és JavaScript segítségével valósítottam meg. A projekt részeként egy termékközpontú 3D vizuális elemet is létrehoztam a Blender programban, amely a weboldal vizuális identitásának meghatározó eleme.

A weboldal társadalomkritikai céllal jött létre, és elsősorban a fogyasztói társadalom, illetve a kapitalista működésmód mechanizmusaira reflektál. A koncepció központi eleme egy fiktív termék: levegőkapszulák értékesítése, amelyeket minimalista, luxusesztétikába ágyazva jelenítek meg. A projekt arra a jelenségre kíván rávilágítani, hogy a megfelelő vizuális kommunikáció és márkaépítés képes értéket konstruálni még olyan alapvető, mindenki számára hozzáférhető erőforrások esetében is, mint a levegő.

Az oxigén – mint az emberi élet alapfeltétele és egyben mindenkit körülvevő természeti elem – ebben a kontextusban árucikké válik, ezáltal ironikus módon hangsúlyozva a fogyasztói kultúra abszurditását. A projekt célja, hogy kritikai párbeszédet indítson a túlzott fogyasztás, az esztétizált termékkommunikáció és az értékteremtés mesterséges mechanizmusai kapcsán.

ZENEI TEHETSÉGMŰHELY

TDK-KONFERENCIÁJA

ZENEI TAGOZAT

2026. 04. 28.

1. Dr. Tajti Tibor Gábor

1. hely

A zsűri tagjai:

Dr. Asztalos Bence, egyetemi tanár

EKKE Zenei Intézet (elnök)

Dr. Nagy Zoltán, egyetemi docens

EKKE Zenei Intézet

Dr. Zombola Péter, egyetemi tanár

EKKE Zenei Intézet

Laskai Boglárka, zenekultúra BA

EKKE, Zenei Intézet

A mesterséges intelligencia alkalmazási lehetőségei az egyházi zenében

Dr. Tajti Tibor Gábor, kántor BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Nagy Zoltán, egyetemi docens, EKKE, Zenei Intézet

Kulcsszavak: mesterséges intelligencia, katolikus egyházzene, liturgikus zene, zeneterápia, kognitív fejlesztés, szellemi fejlődés, érzelmi szabályozás, lelki jóllét, spirituális élmény

A zene a katolikus egyház életében a liturgia, a közösségformálás, a vallási nevelés, az érzelmi szabályozás és a spirituális elmélyülés egyik meghatározó közege. A mesterséges intelligencia (MI) újabb eszközöket ad a zenei anyagok létrehozásához, személyre szabásához és valós idejű illesztéséhez; kérdés, hogy ezek hogyan illeszthetők a katolikus egyházzene és a pasztorális gyakorlat keretei közé. A nemzetközi szakirodalom alapján a zene stresszcsökkentő és érzelmi szabályozó hatása erős empirikus alátámasztással rendelkezik. A kognitív hatások iránya és mértéke a konkrét zenei jellemzőktől, a befogadótól és az alkalmazási kontextustól függ. Az MI-vel támogatott zenei rendszerek esetében egyelőre kevés közvetlen bizonyíték van arra, hogy a generált vagy ember-MI együttműködésben készült zene jobb hallgatói kimeneteket eredményez. A katolikus egyházzenei gyakorlat azért sajátos alkalmazási terület, mert a zene itt egyszerre tölt be liturgikus, nevelési, közösségi és spirituális funkciót. Ebben a közegben az MI az emberi alkotás segítő eszközeként értelmezhető. A jelenlegi technológiai fejlődési ütem alapján rövid időn belül elérhető lehet az a szint, amelyen az MI a kántori, zeneszerzői és pasztorális zenei munka egyes részfeladataiban emberihez hasonló minőséget nyújt, ennek érdemi értékelése azonban csak empirikus vizsgálatok útján lehetséges. Az MI katolikus egyházzenei alkalmazása akkor megalapozott, ha használata a liturgikus hitelesség és a közösségi részvétel megőrzése mellett hozzájárul a zene kognitív, szellemi, érzelmi, lelki és spirituális funkcióinak tudatosabb kibontakoztatásához.

PEDAGÓGIAI KAR

GYÓGYPEDAGÓGIAI TEHETSÉGMŰHELY**TDK-KONFERENCIÁJA****INTERDISZCIPLINÁRIS GYÓGYPEDAGÓGIA TAGOZAT****2026. 04. 29.**

1. Cserép Júlia	2. hely
2. Litkei Panka	
3. Majnár Csenge Loretta	1. hely
4. Pető Réka	
5. Rafael Lilla Mónika	3. hely

A zsűri tagjai:

Dr. Jászi Éva , egyetemi docens	EKKE Gyógypedagógiai Intézet (elnök)
Csernus Ildikó , mesteroktató	EKKE Gyógypedagógiai Intézet
Dr. Czövek Andrea , főiskolai docens	EKKE Gyógypedagógiai Intézet
Novák Csenge , gyógypedagógia BA	EKKE Gyógypedagógiai Intézet

A kitagolás társadalmi hatásai és a támogatott lakhatás lakossági megítélése

Cserép Júlia, gyógypedagógia BA szakos hallgató

Témavezető:

Hegyi Lili, mesteroktató, EKKE Gyógypedagógiai Intézet

Kulcsszavak: kitagolás, támogatott lakhatás, társadalmi attitűdök, fogyatékoság, integráció

A dolgozat a kitagolás társadalmi hatásait vizsgálja, különös tekintettel a lakossági attitűdök alakulására és a támogatott lakhatás elfogadottságára. A téma aktualitását az adja, hogy a fogyatékosággal élő személyek intézményi ellátásának kiváltása az elmúlt években egyre hangsúlyosabbá vált a hazai szociális ellátórendszerben. A téma választását személyes tapasztalataim is indokolták, mivel korábbi munkám során közvetlen betekintést nyerhettem a kitagolás gyakorlati megvalósulásába. Ez lehetőséget adott arra, hogy a jelenséget elméleti megközelítésben és gyakorlati tapasztalataim alapján is vizsgáljam. A kitagolás egy mély társadalmi és szemléleti átalakulás, amelynek sikerességét nagymértékben befolyásolja a helyi közösségek hozzáállása. A kutatás célja annak feltárása volt, hogy a lakosság miként viszonyul a támogatott lakhatáshoz, valamint milyen tényezők segítik vagy akadályozzák az elfogadást. A vizsgálat kvalitatív módszerrel, félig strukturált interjúk segítségével zajlott, 15 fő bevonásával. A minta kialakításánál szempont volt a heterogenitás annak érdekében, hogy minél átfogóbb képet kapjak a helyi attitűdökről. Az eredmények alapján megállapítható, hogy a lakosság tájékozottsága eltérő, és gyakran megjelenik körükben a feltételes elfogadás jelensége is. Többen nyitottan viszonyulnak a támogatott lakhatáshoz, ezzel egy időben azonban megjelenik az ismerethiány következtében kialakult bizonytalanság és félelem is. A személyes találkozások és közvetlen tapasztalatok jelentős szerepet játszanak az attitűdök pozitív irányú változásában, míg a megfelelő tájékoztatás és kommunikáció csökkenti az előítéleteket és erősíti a befogadást. A kutatás rámutat arra, hogy a társadalmi integráció tudatos és hosszú távú szemléletformálást igényel. Az eredmények gyakorlati szempontból hozzájárulhatnak a támogatott lakhatás társadalmi elfogadottságának növeléséhez, valamint a helyi közösségek és az ellátórendszer közötti együttműködés erősítéséhez.

**A terápiás kutya hatásainak vizsgálata az önszabályozás, az
érzelemszabályozás, a végrehajtó funkciók, a szociális interakciók és
a motiváció működésében**

Litkei Panka, gyógypedagógia BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Ládi Tünde, adjunktus, EKKE Gyógypedagógiai Intézet

Kulcsszavak: állatasszisztált terápia, önszabályozás, érzelemszabályozás, végrehajtó funkciók, motiváció, szociális interakciók

Jelen kutatás célja a terápiás kutya alkalmazásának vizsgálata az óvodáskorú gyermekek fejlődésében, különösen az önszabályozás, az érzelemszabályozás, a végrehajtó funkciók, a szociális interakciók és a motiváció területén.

A vizsgálatban olyan gyermekek vettek részt, akiknél felmerült a tanulási zavar általi veszélyeztetettség gyanúja. A kutatás módszertana többféle adatgyűjtési módszert ötvöz. A kutatás vizsgálja a gyermekek fejlődését standardizált kérdőívekkel, mint a CHEXI, SDQ, CSBQ. Valamint adatgyűjtési módszerként megfigyelési adatok, interjúk, önértékelő kérdőívek kerültek felvételre a gyermekekkel és a velük dolgozó szakemberekkel. A vizsgálat kiegészül továbbá a hazai kutyás terápiás szervezetek körében végzett kérdőíves felméréssel is.

Az eredmények arra utalnak, hogy a terápiás kutya jelenléte pozitív hatással van a gyermekek motivációjára, együttműködési készségeire és érzelemszabályozására, valamint elősegíti a végrehajtó funkciók fejlődését. Az elvégzett vizsgálat hozzájárul a hazai gyógypedagógiai gyakorlat bővítéséhez azáltal, hogy empirikus adatokat szolgáltat az állatasszisztált intervenciók hatékonyságáról. Az eredmények alátámasztják, hogy a kutyás terápia komplex fejlesztő módszerként hatékonyan alkalmazható a vizsgált gyermekcsoport körében.

Együttnevelés Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye egy járásának óvodáiban

Majnár Csenge Loretta, gyógypedagógia BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Hegedűs Roland, egyetemi docens, EKKE Gyógypedagógiai Intézet

Kulcsszavak: sajátos nevelési igény, együttnevelés, óvodapedagógus, attitűdvizsgálat, módszertani felkészültség

A dolgozat a sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek együttnevelésének helyzetét vizsgálja Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye egy járásának óvodáiban az óvodapedagógusok véleménye alapján. A kutatás aktualitását a diagnosztizált gyermekek számának folyamatos növekedése és az együttnevelés társadalmi elvárásai adják. A dolgozat elméleti része áttekinti az SNI jogszabályi hátterét, a diagnosztikai folyamatot, valamint az óvodai nevelés tárgyi és személyi feltételeit.

A kvantitatív kutatás során 107 óvodapedagógus kérdőíves válaszait elemeztem településtípus és munkatapasztalat alapján. Az eredmények rávilágítottak arra, hogy az óvodapedagógusok egységesen elégtelennek tartják az egyetemi alapképzés során megszerzett tudást az SNI-gyermekek hatékony ellátásához. A vizsgálat igazolta, hogy az együttnevelhetőség legfőbb gátjának a pedagógusok a viselkedésszabályozási zavarokat, különösen az agresszív és kiszámíthatatlan magatartást tekintik. Az összefoglalás javaslatokat fogalmaz meg a gyakorlatorientáltabb pedagógusképzés és a rendszerszintű szakmai támogatás fejlesztésére.

A szülési komplikációk hatása a tanulási zavarok és tanulási nehézségek kialakulására

Pető Réka, gyógypedagógia BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Révész-Kiszela Kinga, egyetemi docens, EKKE Gyógypedagógiai Intézet

Kulcsszavak: szülési komplikációk, perinatális kockázati tényezők, tanulási nehézségek, tanulási zavarok, korai intervenció

A tanulási nehézségek kialakulása komplex, többtényezős folyamat, amelyben a biológiai, pszichológiai és környezeti hatások együttesen érvényesülnek. A jelen kutatás célja annak feltárása, hogy a szülési komplikációk – különös tekintettel a koraszülésre, a perinatális oxigénhiányra és az alacsony szülési súlyra – milyen módon és mértékben járulnak hozzá a későbbi tanulási nehézségek és zavarok megjelenéséhez.

A hazai és nemzetközi szakirodalom szintézise alapján megállapítható, hogy a perinatális kockázati tényezők az idegrendszeri érés finom eltérésein keresztül elsősorban a végrehajtó funkciók, a figyelmi működés és a munkamemória fejlődését befolyásolják. E kognitív rendszerek sérülékenysége meghatározó hatást gyakorol az alapvető iskolai készségek – az olvasás, az írás és a matematika – elsajátítására, miközben a problémák gyakran csak az iskolai követelmények növekedésével válnak egyértelművé.

Az empirikus vizsgálat kvantitatív módszerrel, kérdőíves adatgyűjtés útján, 65 fős mintán valósult meg. Az adatok feldolgozása leíró statisztikai és keresztábrák elemzéssel történt. Az eredmények egyértelmű tendenciát jeleznek a szülési komplikációk és a tanulási nehézségek előfordulása között: az érintett személyek körében nagyobb arányban jelennek meg specifikus tanulási problémák, különösen az olvasási, írási és matematikai teljesítmény területén, valamint a figyelmi folyamatok zavarai. Az eredmények továbbá alátámasztják a korai fejlődési eltérések prediktív szerepét, valamint rámutatnak arra, hogy a tanulási problémák egy része diagnosztizálatlan marad, illetve a fejlesztő beavatkozások gyakran késve vagy nem megfelelő mértékben valósulnak meg.

A vizsgálat megerősíti, hogy a szülési komplikációk jelentős, ugyanakkor nem determinisztikus rizikótényezők a tanulási nehézségek kialakulásában. A fejlődési kimenetek alakulásában meghatározó szerepet játszanak a környezeti feltételek, a korai intervencióhoz való hozzáférés, valamint az inkluzív pedagógiai gyakorlat minősége. A tanulmány hangsúlyozza a perinatális anamnézis pedagógiai jelentőségét, valamint a korai felismerésen és komplex, célzott fejlesztésen alapuló preventív szemlélet szükségességét.

Egy egész életúton át – szülők és testvérek aspektusai a fogyatékossgal élő gyermekkel kapcsolatban

Rafael Lilla Mónika, gyógypedagógia BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Hegedűs Roland, egyetemi docens

Kulcsszavak: testvérkapcsolat, sérülékeny gyermek szindróma, testvérgondozás, fogyatékossgal élő gyermek, szociális kapcsolatok

A kutatás célja annak feltárása, hogy hogyan hat az egészséges testvérek pszichoszociális fejlődésére, érzelmi megélésére, jövőképeire a fogyatékossgal élő testvér. A kutatás nagy hangsúlyt fektet arra, hogy a szakirodalomban kevésbé hangsúlyos testvéri megélést mélyebben mutassa be kitérve a családi működés dinamikájára.

A kutatás kvalitatív módszerrel, félig strukturált interjú keretében valósult meg, amely során olyan 7 szülő és 8 testvér válaszolt a kérdésekre, akiknek a családjában értelmi fogyatékos gyermek él. A mérőeszköz lehetővé tette az interjúban részt vevő egészséges testvérek és szülők érzelmi megélésének és attitűdjeinek részletes feltárását. Az interjúk elemzése tematikus feldolgozással történt, amely során kirajzolódtak a testvérkapcsolatok főbb jellemzői, valamint az egészséges testvérek szerepértelmezései, jövőbeli tervei.

Az eredmények alapján megállapítható, hogy az egészséges testvérek aktív szereplői a családi rendszernek. A vizsgált testvérkapcsolatok többségét a szeretet, elfogadás és a támogatás jellemzi, amelynek kialakulásában meghatározó szerepet játszik a nyílt családi kommunikáció és a szülői attitűd. A fogyatékossgal élő testvér jelenléte jelentős hatást gyakorol az egészséges testvérek személyiségfejlődésére, az empátia, felelősségérzet és szociális érzékenység erősödése kiemelkedő pozitívumként jelenik meg. A kutatás gyakorlati jelentősége, hogy rávilágítson az egészséges testvérek támogatásának szükségességére. A testvércsoportok és támogató közösségek szervezése, valamint segítő szakemberek bevonása hozzájárulhat a megküzdési stratégiák erősítéséhez és az érzelmi feldolgozás támogatásához.

GYÓGYPEDAGÓGIAI TEHETSÉGMŰHELY**TDK-KONFERENCIÁJA****KOMMUNIKÁCIÓ ÉS MOZGÁS TAGOZAT****2026. 04. 29.**

1. Czeglédi Rita	2. hely
2. Erdélyi Alexandra	
3. Hámbor Regina	
4. Horváth Zsófia	
5. Lakatosné Steiner Judit	1. hely

A zsűri tagjai:

Dr. Havasi-Kovács Helga, adjunktus**Burom Katalin**, mesteroktató**Dr. Ládi Tünde**, adjunktus**Bránya Zita**, gyógypedagógia BAEKKE Magyar Nyelv- és
Irodalomtudományi Intézet (elnök)

EKKE Gyógypedagógiai Intézet

EKKE Gyógypedagógiai Intézet

EKKE Gyógypedagógiai Intézet

Nem magyar anyanyelvű tanulók iskolai integrációja

Czeglédi Rita, gyógypedagógia BA szakos hallgató

Témavezető:

Hegyí Lili, mesteroktató, EKKE Gyógypedagógiai Intézet

A dolgozat a nem magyar anyanyelvű tanulók iskolai integrációjának komplex kérdéskörét vizsgálja a magyar közoktatásban. A nemzetközi mobilitás erősödésével egyre több eltérő nyelvi és kulturális háttérrel rendelkező gyermek jelenik meg az iskolákban, ami új pedagógiai kihívásokat teremt. A kutatás célja, hogy feltárja, milyen tényezők befolyásolják a tanulók sikeres beilleszkedését, különös tekintettel a nyelvelsajátítás szerepére. Igyekszik többek között ráirányítani a figyelmet arra, hogy ha a tanulónak nem áll rendelkezésére az adott közösség által közösen használt nyelvi kód, könnyen kívül maradhat a kapcsolati hálón, mely megtartja tagjait.

A szakirodalmi áttekintés bemutatja a nyelv és kommunikáció jelentőségét, a beszédészlelés, a beszéd biológiai és kognitív folyamatait, valamint a nyelvi hátrány kialakulásának lehetséges okait, kiemelve a differenciálás fontosságát. Ahhoz, hogy a differenciálás sikeres legyen, a MID (magyar mint idegen nyelv) -pedagógusok alacsony száma miatt fontos a pedagógusok és gyógypedagógusok szakirányú továbbképzése. A jogi keretek és pedagógiai módszertanok lefedtetik a téma kereteit, melyek teret adnak az elmélet gyakorlatba történő adaptálására. A Magyarországra érkező külföldi állampolgárok mobilitási motivációja hatással van az iskolai integrációra is. A Központi Statisztikai Hivatal adatbankjában elérhető nyilvános információkkal, számszerűsített adatokkal igyekszik a dolgozat feltérképezni az okokat és az országos területi megoszlásokat. Ez nyújt alapot több következtetéshez és összehasonlítási szemponthoz is, melyek a dolgozat meghatározó részét képezik.

A kutatás interjúk és kvalitatív elemzések alapján vizsgálja az integrációs folyamatokat, külön figyelmet fordítva a pedagógusok, az intézmények és támogató rendszerek szerepére. Az eredmények rámutatnak, hogy a nyelvi kompetencia önmagában nem elegendő. A nyelvi, intézményi és szociális tényezők egyaránt kulcsfontosságú szerepet töltenek be, és az iskola falain messze túlmutat a sikeres integráció feltételeinek megteremtése.

A dolgozatom fő következtetése szerint a hatékony integráció érdekében szükség van egy strukturált, egységes nyelvi támogatási rendszerre, amely figyelembe veszi a tanulók egyéni szükségleteit. A megfelelő diagnosztika, a célzott pedagógiai fejlesztések és az inkluzív szemlélet együttesen járulhatnak hozzá a nem magyar anyanyelvű tanulók sikeres iskolai és társadalmi beilleszkedéséhez.

A mozgásfejlesztés hatásai az 5–8 éves korosztályú gyermekek tanulási képességeire

Erdélyi Alexandra, gyógypedagógia BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Révész-Kiszela Kinga, egyetemi docens, EKKE Gyógypedagógiai Intézet

Kulcsszavak: alapozó mozgásterápia, kognitív képességek, neuroplaszticitás, iskolaérettség, idegrendszeri fejlődés

A dolgozatom elméleti háttére az idegrendszeri éretlenség és a tanulási képességek összefüggéseit vizsgálja a neuroplaszticitás és a mozgásterápia mentén. A kutatás célja az alapozó mozgásterápia hatékonyságának mérése a beszéd, a mozgás, valamint a szociális viselkedés és magatartásformák fejlődésének figyelembevételével.

A mozgásfejlesztő terápia a neuroplaszticitás révén intenzív szenzoros és motoros ingerekkel új idegpályákat hoz létre, különösen a vestibuláris rendszer aktiválásán keresztül, ezáltal támogatva a megfelelő kognitív működést.

A mozgás és a kognitív funkciók szoros kapcsolatban állnak egymással, mivel a rendszeres és tudatos mozgás fejleszti az idegrendszert, javítja a figyelmet, a memóriát és a végrehajtó funkciókat, ezáltal hozzájárul a hatékony tanuláshoz és iskolai teljesítményhez.

A hatásvizsgálatban 200 fő 5–8 éves korosztályú gyermek vett részt, az alapozó mozgásterápia standardizált vizsgálati protokollja alapján. A kutatás során hét részterületet emeltem ki (időbeli tájékozódás, térbeli tájékozódás, egyensúly, szerialitás, ritmus, mozgás és beszéd együttes szervezése, finommotorikus képességek), melyeket pontozásos rendszerrel elemeztem, a bemeneti és az egy évvel későbbi kimeneti mérések eredményeinek összehasonlításával.

Az eredmények mind a hét vizsgált részterületen szignifikáns javulást mutattak a két mérési pont között. Összességében a vizsgált funkciók mindegyikében szignifikáns fejlődés mutatkozott (átlagosan ~40–60%-os növekedés), amelynek eredményeként a kimeneti teljesítmények többsége a 80–95%-os tartományba került, míg a térismeret relatíve alacsonyabb, 62,3%-os szinten maradt. A statisztikai adatok igazolják az alapozó mozgásterápia hatékonyságát és létjogosultságát a vizsgált korcsoport tekintetében, alátámasztva, hogy a mozgásterápia nemcsak a motoros képességeket fejleszti, hanem prevenciószerepe is van a tanulási képességek terén, így kulcsszerepet játszik az iskolai kudarcok megelőzésében és elkerülésében.

**Az óvodáskorú gyermekek beszéde: az expresszív szókincs és
a szövegértés vizsgálata saját mérőeszkővel**

Hámbor Regina, gyógypedagógia BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Hegedűs Roland, egyetemi docens, EKKE Gyógypedagógiai Intézet

Kulcsszavak: logopédia, szókincsvizsgálat, longitudinális vizsgálat, hallott szövegértés, óvodáskor, szókincsfejlődés

A kommunikáció és a beszéd kialakulása egy gyermek életében elengedhetetlen, mert szükséges a mindennapi életben való boldoguláshoz. Napjainkban egyre több gyermeknél figyelhető meg valamilyen készség, képesség atipikus fejlődése, amibe az aktív szókincsfejlődés, valamint a hallott szövegértés alakulása is beletartozhat. Kutatásomban ezen két terület vizsgálata került fókuszba. A vizsgálatot 30 ötéves, óvodáskorú gyermekkel végeztem el, közöttük 15 lánnyal és 15 fiúval. 2025 áprilisában, majd 2025 októberében mértem fel a gyermekek teljesítményét, így összehasonlíthattam a gyermekek fél éven belüli fejlődését is. A vizsgálat során standard tesztek (LAPP; GMP12 alteszt) mellett egy általam készített képanyaggal mértem fel a gyermekek aktív szókincsét. A saját teszt menete a LAPP-tesztével megegyezett, a 23 főnevet és 7 igét/cselekvést ábrázoló rajzomat kellett a gyermekeknek megnevezni. A kutatás kvantitatív jellegű, mert számszerű adatok vizsgálata történt. A kutatás longitudinális, mert ugyanazon gyermekeket mértem fel fél év elteltével. A vizsgálatok elvégzését követően az eredményeket Excel-táblázatba rögzítettem, majd SPSS statisztikai programban elemeztem. A vizsgálat eredménye összefüggésbe hozható a szakirodalomban olvasottakkal. A kutatás rávilágít arra, hogy a vizsgálatban részt vevő gyermekek többségének szükségeszerű a vizsgált terület fejlesztése. A vizsgálat alátámasztotta azt is, hogy ha azonos életkorú gyermekeket vonunk be a mérésbe, akkor is nagy mértékben lehetnek eltérések bármely területen. Megfigyelhető, hogy annak a gyermeknek, aki az első alkalommal gyengébb eredményeket ért el, mint a másik, ettől függetlenül fél év elteltével magasabb értékeket mutattak a tesztben elért százalékos kimenetelei társaiétól. Kutatásom hozzájárulhat a fél éven belüli óvodáskorú szókincsfejlődés elemzéséhez, ami további kutatások kiindulási szempontja lehet. A szókincs alakulásával kapcsolatos adatok felhasználhatóak olyan jellegű felmérések során, amelyek az iskoláskori olvasás, írás vagy helyesírás egyes területeit helyezik előtérbe. Az eredmények összevethetőek a sajátos nevelési igényű gyermekek szókincsfejlődésének és hallott szövegértésének féléves fejlődésével, különösen a beszédfogható gyermekek vizsgálatának eredményeivel.

Táncterápiák szerepe a gyógypedagógiai fejlesztésben: módszerek és alkalmazási lehetőségek

Horváth Zsófia, gyógypedagógia BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Révész-Kiszela Kinga, egyetemi docens, EKKE Gyógypedagógiai Intézet

A szakdolgozat a táncterápiás megközelítések gyógypedagógiai fejlesztésben betöltött szerepét, valamint azok módszertani és gyakorlati alkalmazási lehetőségeit vizsgálja. A téma jelentőségét az adja, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztésében egyre nagyobb szerepet kapnak a nonverbális, test- és élményalapú módszerek. A szakirodalmi áttekintés rámutat arra, hogy a tanulási és pszichés fejlődési zavart mutató gyermekek esetében a mozgásos tapasztalatok gyakran atipikus módon szerveződnek, ezért indokoltak a differenciált, testtudatra építő mozgásnevelési megközelítések. A dolgozat célja annak feltárása volt, hogy a gyógypedagógiai és terápiás területen dolgozó szakemberek milyen szerepet tulajdonítanak a táncterápiás szemléletnek, milyen keretek között alkalmazzák, és milyen hatásokat tapasztalnak. A kutatás kvalitatív megközelítésben, félig strukturált interjúk segítségével valósult meg, amelyben nyolc, eltérő szakmai háttérrel rendelkező szakember vett részt. Az interjúk elemzése alapján a táncterápiás megközelítések nemcsak mozgásfejlesztő eszközként, hanem komplex személyiség- és kapcsolatfejlesztő lehetőségként is értelmezhetők. A szakemberek tapasztalatai szerint a módszer különösen az önkifejezés, a testtudat, az érzelmi szabályozás, a figyelem, az együttműködés és a csoporthoz tartozás élményének támogatásában lehet jelentős. A válaszok arra is rámutattak, hogy az alkalmazás eredményessége nagymértékben függ a biztonságos, strukturált keretektől, a szakember reflektivitásától és a célcsoport szükségleteihez való igazodástól. Nehézségként jelent meg az intézményi keretek szűkössége, az idő- és térbeli korlátok, a módszer összetettsége, valamint a megfelelő szakmai felkészültség és elfogadottság hiánya. A dolgozat következtetése szerint a táncterápiás megközelítések értékes kiegészítői lehetnek a gyógypedagógiai fejlesztésnek, ha alkalmazásuk tudatosan és a gyermek egyéni sajátosságaihoz igazodva történik. Az eredmények egyúttal jelzik a további módszertani kidolgozás és a szakmai továbbképzések szükségességét is.

Játékosan a tiszta beszédért

Lakatosné Steiner Judit, gyógypedagógia BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Hegedüs Roland, egyetemi docens, EKKE Gyógypedagógiai Intézet

Kulcsszavak: logopédia, artikulációs zavarok terápiája, játékgyűjtemény, motiváció

A szakdolgozat az artikulációs zavarok terápiájában alkalmazott játékos módszerek szerepét vizsgálja. Az elméleti fejezetek áttekintik az anyanyelv-elsajátítás és a gyermekkori beszédfejlődés zavarait, azok hazai ellátórendszerét, diagnosztizálását, osztályozását és terápiás lehetőségeit. A játék szerepét az oktatás-nevelés rendszerén belül vizsgálja, ezen belül kitér a gyógypedagógiában, kiemelten a logopédiai ellátásban betöltött szerepére.

A szakdolgozat részeként készített játékgyűjtemény az artikulációs zavarok terápiájában alkalmazható játékos eszköztár rendszerezését és bővítését szolgálja. A kutatás egyrészt azt vizsgálja, hogy a gyakorló logopédusok milyen mértékben alkalmaznak játékos módszereket terápiás munkájuk során, másrészt a játékgyűjtemény szakmai megítélését is feltárja. A vizsgálat kérdőíves adatgyűjtésen alapult, amelynek során a résztvevők a játékgyűjtemény kipróbálását követően osztották meg tapasztalataikat.

Az eredmények alapján megállapítható, hogy a játékos módszerek alkalmazása kedvezően befolyásolja a kliensek motivációját és együttműködését az artikulációs terápia során. A válaszadók többsége pozitívan értékelte a játékgyűjtemény alkalmazhatóságát, és hasznosnak találta azt a terápiás gyakorlatban. A visszajelzések alapján a bemutatott játékgyűjtemény gyakorlati segítséget nyújthat a logopédiai munka hatékonyságának növeléséhez az artikulációs zavarok terápiájában.

JÁSZBERÉNYI CAMPUS TEHETSÉGMŰHELY**TDK-KONFERENCIÁJA****JÁSZBERÉNYI CAMPUS GYÓGYPEDAGÓGIAI TAGOZAT****2026. 04. 28.**

1. Bene-Varga Éva	3. hely
2. Darázs-Cserős Réka	
3. Herendiné Magyar Tünde	1. hely
4. Kalcsó Judit	
5. Király Gabriella	
6. Mészáros Anna	
7. Nagy Péter	
8. Németh-Sebestyén Kitti	
9. Pásztor Anna	2. hely
10. Soósné Kovács Mónika	
11. Spenger Réka	
12. Szaláncziné Rémán Barbara	
13. Telepy Ágnes Zsuzsanna	
14. Urbán László Zoltán	

A zsűri tagjai:

Dr. Novák István, általános rektorhelyettes	EKKE (elnök)
Dr. Tóth Mariann, adjunktus	EKKE JC Alkalmazott Neveléstudományi Intézet
Zsemeri Zoltán, mesteroktató	EKKE JC Alkalmazott Neveléstudományi Intézet
Balogh Benjámín Márkó, programtervező informatikus BSc	EKKE JC Tudástechnológiai Intézet

Végtaghiánnyal élő gyermek a családban

Bene-Varga Éva, gyógypedagógia BA szakos hallgató

Témavezető:

Szántainé Baráth Anita, mesteroktató, EKKE JC Alkalmazott Neveléstudományi Intézet

Kulcsszavak: végtaghiány, végtagredukciós fejlődési rendellenesség, krízis, családi rendszer, attitűd, kora gyermekkori intervenció, szemléletformálás, inklúzió

A dolgozat középpontjában a végtaghiánnyal élő gyermek és családja áll. A hazai szakirodalomban rendelkezésre álló publikációk korlátozott száma miatt a kutatás célja a témával kapcsolatos tudományos ismeretek bővítése. A dolgozat áttekinti a végtagredukciós fejlődési rendellenességeket, valamint bemutatja azokat a pszichés és életvezetési nehézségeket, amelyekkel a család egy végtaghiányos gyermek érkezésekor szembesül. Egy ilyen helyzet jelentős stresszt ró a szülőkre. Az így kialakult krízis sikeres megoldásában, továbbá a helyzet és a gyermek elfogadásában a külső támogatás mellett kiemelt szerepe van az egyéni protektív személyiségtényezőknek. A dolgozat tárgyalja a fogyatékoság családi rendszerre gyakorolt hatását, valamint hangsúlyozza a szociális környezet attitűdjének jelentőségét is. Emellett bemutatja a kora gyermekkori intervenció és az ellátórendszer szerepét. Az empirikus kutatás célja a végtaghiánnyal élő gyermeket nevelő szülők tapasztalatainak és nehézségeinek megismerése volt, ami a szülők körében végzett kérdőíves vizsgálat eszközével valósult meg. Ennek eredményei a dolgozat második részében kerülnek ismertetésre. További célként jelent meg a társadalom attitűdjének vizsgálata a végtaghiánnyal élő személyekkel kapcsolatban, ennek érdekében készült egy szélesebb körű társadalmi attitűdvizsgálat, amely feltárja a végtaghiányos személyek felé irányuló tényleges szociális viszonyulásokat. Az eredmények összességében pozitív társadalmi attitűdöt jeleznek, ugyanakkor rávilágítanak a kora gyermekkori intervenciók rendszer hiányosságaira. Jelentős igény mutatkozik a szülők pszichológiai és mentálhigiénés támogatására, valamint az ágazatok közötti együttműködés fejlesztésére. Utóbbi elengedhetetlen ahhoz, hogy a családok minél korábban kapcsolatba kerüljenek az ellátórendszer szereplőivel, és azok hatékonyan reagálhassanak a felmerülő igényekre. Ezek mellett megjelenik a szemléletformálás szükségessége, amely iránt valódi igény is megmutatkozott, a társadalom és az érintett családok részéről egyaránt. Ez mind a felnőttek, mind a gyermekek körében indokolt annak érdekében, hogy minden korosztály természetesebben tudjon kapcsolódni a végtaghiánnyal élő személyekhez, elősegítve ezzel társadalmi inklúziójuk megvalósulását.

A fonológiai tudatosság vizsgálata hátrányos helyzetű nagycsoportos óvodások körében a Hangtani Tudatosság Gyorsteszt alkalmazásával

Darázs-Cserős Réka, gyógypedagógia BA szakos hallgató

Témavezető:

Bús Ágnes, mesteroktató, EKKE JC Alkalmazott Neveléstudományi Intézet

Kulcsszavak: fonológiai tudatosság, szocioökonómiai státusz, olvasás- és írástanulás, hátránykompenzáció

A tanulmány a családi háttér és a korai nyelvi képességek közötti összefüggést vizsgálja, kiemelt figyelmet fordítva a fonológiai tudatosságra mint az olvasástanulás alapvető előfeltételére. A kutatás hipotézise szerint a szocioökonómiai státusz meghatározó szerepet tölt be a beszélt nyelv hangtani szerkezetének felismerésében és manipulálásában. A vizsgálatban két csoport (magas és alacsony szocioökonómiai státuszú) vett részt, összesen 30 fő nagycsoportos óvodás. A felmérés egy hat feladatból álló fonológiai tesztsorral, valamint a szülők által kitöltött háttérkérdőívvel valósult meg. Az eredmények igazolták a feltételezést: a hátrányos helyzetű környezetből érkező gyermekek szignifikánsan gyengébb eredményt értek el. A tanulmány rávilágít, hogy a szocioökonómiai státuszból fakadó nyelvi hátrányok már az iskolakezdés előtt megjelennek, ezért a sikeres olvasás- és írástanuláshoz elengedhetetlen a célzott, korai fonológiai intervenció bevezetése az óvodai nevelésbe.

Út a tiszta artikulációhoz: a PROMPT-terápia szerepe a gyógypedagógiában

Herendiné Magyar Tünde, gyógypedagógia BA szakos hallgató

Témavezető:

Bús Ágnes, mesteroktató, EKKE JC Alkalmazott Neveléstudományi Intézet

Kulcsszavak: PROMPT, artikuláció, kommunikáció, beszéd

A kommunikációs kompetenciák fejlesztése alapvető jelentőséggel bír az egyének életminőségének javításában és társadalmi beilleszkedésük elősegítésében. A beszéd- és nyelvi készségek zavara különösen a sajátos nevelési igényű gyermekek esetében jelent komoly kihívást, ezért kiemelten fontos a hatékony, tudományosan megalapozott terápiás módszerek kiválasztása, alkalmazása. Szakdolgozatomban a Prompts for Restructuring Oral Muscular Phonetic Targets (PROMPT) terápia szerepét vizsgálom a gyógypedagógiai gyakorlatban, hangsúlyt helyezve arra, hogy milyen módon és milyen hatékonysággal alkalmazható különböző fogyatékoságok esetén. Magyar megfelelője hozzávetőlegesen: „Segítő mozdulatok a száj körüli izmok fonetikai funkciójának helyreállítására”. A módszer hazai elterjedtsége még korlátozott, ezért fontos a szakmai ismeretek bővítése és a szélesebb körű megismertetése. Kutatásomban azt vizsgálom, hogy a PROMPT-terápia milyen mértékben járul hozzá a beszédfejlődéshez, valamint a verbális és nonverbális kommunikációs készségek alakulásához olyan gyermekek körében, akik különböző beszédzavarral, autizmus spektrum-zavarral, értelmi fogyatékosággal vagy Down-szindrómával élnek. A vizsgálatom során elsősorban kvalitatív módszereket alkalmaztam, a megfigyeléseimre, a hospitálási tapasztalataim elemzésére, az érintett gyermekek szüleivel készített interjúkra támaszkodtam. A dolgozatomban bemutatom a PROMPT-terápia elméleti hátterét, melynek alapja a taktilis-kinesztetikus megközelítés, és magába foglalja a fizikai-szenzoros, kognitív-nyelvi, érzelmi-társas területek kölcsönhatásának fontosságát. A módszer a beszédmotoros folyamatok fejlesztésén keresztül segíti a helyes artikuláció kialakulását. Komplex szemléletet képvisel, mivel a motoros, kognitív, nyelvi és szociális tényezőket egyaránt figyelembe veszi, ezáltal több szinten támogatja a kommunikáció fejlődését. Az esettanulmányom és a megfigyeléseim alapján megállapítható, hogy a PROMPT-terápia alkalmazása pozitív hatással van a beszédprodukcóra, az artikuláció pontosságára, és nagymértékben hozzájárul a verbális és nonverbális kommunikációs készségek fejlődéséhez. Ugyanakkor fontos kiemelni, hogy hatékonyságát általánosságban több tényező is befolyásolhatja, többek között a terápia megkezdésekor az életkor, a terápiás folyamat intenzitása, illetve a családi háttér és az otthoni gyakorlás. A kutatás eredményei azt is megmutatják, hogy a PROMPT-terápia hatékonyan egészítheti ki a hagyományos logopédiai eljárásokat, különösen akkor, ha – a módszer egyik nagy előnyét kihasználva – az egyéni szükségletekhez igazodva kerül alkalmazásra. Az elemzések alapján megállapítható, hogy a PROMPT-terápia ígéretes módszer a kommunikációs zavarok kezelésében, hozzájárul a beszédprodukcó és a kommunikációs készségek fejlődéséhez.

Gyógypedagógusok és többségi pedagógusok együttműködése

Kalcsó Judit, gyógypedagógia BA szakos hallgató

Témavezető:

Bús Ágnes, mesteroktató, EKKE JC Alkalmazott Neveléstudományi Intézet

Kulcsszavak: elfogadás, megérteni és elfogadni, szemlélet az SNI-s gyermekek felé, támogatás, együttműködés, kommunikáció, nehézségek, befogadás, inkluzív szemlélet

A szakdolgozat a gyógypedagógusok és a többségi pedagógusok közötti együttműködés szerepét és jelentőségét vizsgálja. A kutatás célja annak feltárása, hogy milyen formákban valósul meg a két szakember között a kooperáció az oktatási intézményekben. A téma jelentőségét az adja, hogy az inkluzív oktatás sikeressége nagymértékben függ a különböző szakemberek közötti hatékony kommunikációtól, a közös tervezéstől és a kölcsönös szakmai bizalomtól. A dolgozat elméleti részében bemutatásra kerül a sajátos nevelési igény fogalma, az integráció és inklúzió pedagógiai háttere, valamint az együttnevelés előnyei és kihívásai a hazai oktatási rendszerben.

A kutatásomban empirikus módszerekkel vizsgáltam a kérdéskört. A vizsgálat kérdőíves felméréssel és interjúk készítésével történt három általános iskola és egy gyógypedagógiai intézmény bevonásával. A kérdőíveket többségi pedagógusok, gyógypedagógusok és szülők töltötték ki. A válaszok és adatok alapján elemzést végeztem, mely során százalékos megoszlásokat és tartalmi szempontokat is figyelembe vettem.

Az eredmények rámutatnak arra, hogy a sikeres együttműködés alapja a rendszeres kommunikáció, a szakmai kompetenciák kölcsönös ismerete, valamint a közös tervezés és fejlesztés. Ugyanakkor több intézményben nehézséget jelent a szakemberhiány, a pedagógusok túlterheltsége és a gyógypedagógusok korlátozott jelenléte. A kutatás eredményei hangsúlyozzák, hogy az inkluzív nevelés hatékonyságának növelése érdekében fontos a szakmai együttműködés erősítése, valamint a pedagógusok megfelelő szakmai támogatása és továbbképzése.

Kutatásommal nemcsak az együttműködés fontosságának hangsúlyozása volt a cél, hanem az is, hogy bemutassam, milyen nehézségek vannak, amelyek miatt esetleg nem tud megvalósulni az együttműködés. A dolgozat végén javaslatok kerülnek megfogalmazásra az együttműködés hatékonyságának fejlesztésére, amelyek hozzájárulhatnak a befogadó pedagógiai gyakorlat erősítéséhez és a sajátos nevelési igényű tanulók sikeresebb iskolai részvételéhez.

A MediBall labdajátékban rejlő lehetőségek a 14–16 éves beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő szakiskolai tanulók mozgáskoordinációjának fejlesztésében

Király Gabriella, gyógypedagógia BA szakos hallgató

Témavezető:

Kovács-Bogya Tünde, mesteroktató, EKKE JC Alkalmazott Neveléstudományi Intézet

Kulcsszavak: MediBall labdajáték, mozgáskoordináció, BTMN, kutatás, mozgásfejlesztés, 14–16 éves tanulók

Pályamunkám a MediBall labdajáték lehetőségeit a testnevelésórák keretein belül vizsgálja, célzottan a 14–16 éves beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel (BTMN) küzdő, szakiskolai tanulók mozgáskoordinációjának fejlesztésében. A téma aktualitását az adja, hogy az utóbbi években növekedett azon tanulók száma, akik a pedagógiai szakszolgálatok szakértői bizottságának véleménye alapján BTMN-kategóriába tartoznak, miközben koordinációs képességeik és figyelmi teljesítményük kiemelt pedagógiai feladattá vált. Továbbá hangsúlyozni szeretném a fontosságát annak, hogy ezen tanulók megsegítése, támogatása felelősségteljes és elengedhetetlen feladat. A koordinációs képességek fejlettsége pedig az élet minden aspektusára kihatnak, ideértve a fizika, mentális, érzelmi és szociális területeket is.

A kutatás kvalitatív és kvantitatív módszerek együttes alkalmazására épült, beleértve a dokumentumelemzést, a megfigyelést, a fókuszcsoporthoz és a félig strukturált interjúkat, valamint a kísérlethez használt különböző méréseket és teszteket.

A kutatás célja annak feltárása volt, hogy a MediBall labdajáték rendszeres alkalmazása milyen hatással van a tanulók mozgáskoordinációjára, különös tekintettel a figyelemkoncentráció tartósságára, a dinamikus és a vegyes egyensúlyi képességre és a térbeli elmozdulások pontosságára.

A vizsgálat során egy kísérleti és egy kontrollcsoport került kiválasztásra. Mindkét csoportnál 2024 szeptemberében kezdődtek el a megfigyelések, 2024 októberében a dokumentumelemzések és 2024 novemberében a bemeneti mérések. 2025 januárjában és márciusában kontrollteszteket alkalmaztam, majd 2025 májusában került sor a kimeneti mérésekre. A mérések már ismert motorikus tesztekkel (Flamingó, Séta a gerendán) és a MediBall labdajáték eszközeinek felhasználásával (Séta az egyensúlyozó párnán MediBall ütőt és labdát a kézben tartva, MediBall labda adogatása egyensúlypárnán állva, térbeli elmozdulások MediBall labdakezeléssel) történtek. A kísérleti csoportnál a testnevelésórákon a MediBall mozgásforma elemeit rendszeresen gyakoroltuk, míg a kontrollcsoportnál a MediBall eszközeinek használata csak a mérések során került elő.

A MediBall labdajátékra épülő fejlesztő foglalkozások a vizsgált képességek területén a kísérleti csoportnál nemcsak a mozgás minőségében, hanem számokban is egyértelműen megjelenő fejlődést eredményeztek. Az eredmények alapján a kísérleti csoport teljesítménye nagyobb pontértékű és százalékos növekedést mutatott, mint a kontrollcsoporté.

A kutatás eredményei arra utalnak, hogy a MediBall labdajáték hatékony pedagógiai eszköz lehet a mozgáskoordináció és a figyelmi funkciók fejlesztésében a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő szakiskolai tanulók körében is. A vizsgálat során megfogalmazott hipotézisek megalapozottnak bizonyultak.

Lóval és kutyával asszisztált terápia hatásai a kisiskoláskorú autizmussal élő gyermekek szociális kapcsolataira

Mészáros Anna, gyógypedagógia BA szakos hallgató

Témavezető:

Bús Ágnes, mesteroktató, EKKE JC Alkalmazott Neveléstudományi Intézet

A kutatás célja annak vizsgálata, hogy az állatasszisztált terápiák – különösen a kutyával és lóval asszisztált foglalkozások – milyen hatással vannak a kisiskoláskorú, autizmusspektrum-zavarral élő gyermekek empátiájára, szociális készségeire és kezdeményezőképességére. A vizsgálat arra keresi a választ, hogy a kutyával asszisztált terápia elősegíti-e az empatikus viselkedés fejlődését, valamint milyen különbségek figyelhetők meg a kutyával és lóval végzett terápiák hatásai között.

A kutatás során online kérdőíves adatfelvétel történt két célcsoport bevonásával. A pedagógusi kérdőívet 72 fő, a szülői kérdőívet 62 fő töltötte ki. A kérdőívek négy fő területet vizsgáltak: demográfiai háttér, fejlesztési környezet, általános szociális készségek és empátia, valamint a kutyával asszisztált terápia során megfigyelhető viselkedésváltozások. Az adatok feldolgozása leíró statisztikai módszerekkel történt, valamint a nyitott kérdések kvalitatív elemzésére is sor került.

Az eredmények alapján megállapítható, hogy a kutyával asszisztált terápia pozitív hatással van az autizmussal élő gyermekek empatikus és szociális működésére. A válaszadók többsége szerint a gyermekek nyitottabbá, együttműködőbbé váltak, és gyakrabban mutattak empatikus reakciókat mind az állatok, mind a társaik irányába. A pedagógusi és szülői megfigyelések egyaránt alátámasztják, hogy a gyermekek szociális kezdeményezősei gyakoribbá váltak, valamint javult az érzelmi szabályozásuk. A lóval asszisztált terápia elsősorban a nonverbális kommunikáció és az érzelmi ráhangolódás területén mutatott kedvező hatásokat, míg a kutyával végzett foglalkozások inkább a közvetlen társas interakciók és az empatikus viselkedés erősödését támogatták.

A kutatás eredményei hozzájárulnak az állatasszisztált terápiák pedagógiai jelentőségének megértéséhez, és alátámasztják, hogy ezek a módszerek hatékony kiegészítő eszközt jelenthetnek az autizmussal élő gyermekek szociális és érzelmi fejlődésének támogatásában.

Vizuális-asszociatív alapú tanulási technikák lehetőségei a tanulásban akadályozott gyermekeknél

Nagy Péter, gyógypedagógia BA szakos hallgató

Témavezető:

Bús Ágnes, mesteroktató, EKKE JC Alkalmazott Neveléstudományi Intézet

Kulcsszavak: egyéni tanulási technikák, szóasszociációk, vizuális emlékezet, vizuális elem, kép, memória, előhívás, neurodiverzitás

A dolgozat egyéni tanulási módszerekkel foglalkozik. Kiemelten vizsgálja a vizuális elemek és a szóasszociációk kapcsolatát felhasználó módszereket. Mivel a szerző is egy ilyen sajátos, egyedi módszert használ, felmerült, hogy végül is miért hatékonyabb ez a módszer, a korábban használt elterjedtebb változatokkal szemben. Annak ellenére, hogy gyakran észszerűtlen, sokszor szinte képtelen kapcsolatokban rögzül egy-egy fogalom egy vizuális elemhez, tulajdonképpen annál könnyebb, vagyis hatékonyabb előhívni. Mi a magyarázat arra, hogy egyesek számára sokkal hatékonyabb a felidézés, ha vizuális elemként keresnek egy fogalmat, mintha csak egy szót, gondolatot keresnének a memóriájukban? Mi a kapcsolat a memória szerveződése és a szóasszociációk szerveződési tulajdonságai, valamint a vizuális elemek között? Mivel ebben a dolgozatban egyedi módszerről van szó, azaz arról, hogy a többségi tanulási stratégiákkal párhuzamosan milyen lehetőségek vannak még, felmerül a neurodiverzitás gondolata is. A tudományos kutatások vizsgálatában tehát itt nemcsak az volt a kérdés, hogy mi az, ami általánosan kijelenthető: túlsúly, mintázat, gyakoriság stb., hanem az is, hogy ezek mellett mi férhet még meg. Például az az általános tapasztalat, hogy a szóasszociációkban, azaz ahogy egyik szóról a másikra gondolunk, az életkorral egyre inkább „szemantikai” túlsúly, azaz jelentésalapú kapcsolatok alakulnak ki. Ám van olyan kutatás, amely azt mutatja, hogy az intellektusban és a kulturális háttérben előnyöket élvező gyerekcsoportok tulajdonságai éppen abban nyilvánulnak meg, hogy az asszociációs kapcsolatok stílusa egyre sokszínűbb lesz, tehát nem a jelentésalapú kapcsolatok sűrűsödnek náluk. Ezek az ellentmondások azonnal megszűnhetnek, ha kiemeljük az emberek közötti egyedi jelleget. Nemcsak külsődleges, hanem akár nem feltűnő, belső sajátos különbségek is lehetségesek. Akár már érzékelési szinten is másképp láthatjuk a világot, ezzel együtt a külvilág feldolgozásának is rengeteg egyedi módja lehet. A vizsgálat ezért egy olyan tanulásban akadályozott gyerekekből álló mikrocsoport viszonyulását igyekszik leíró jelleggel elemezni a vizuális-asszociatív módszerrel kapcsolatban, mely a sajátos nevelési igénye miatt a többségből kiszorulva kisebbségbe került.

A narratív készség fejlesztésének hatása sajátos nevelési igényű tanulók elbeszélő teljesítményére az ENNI-mérőeszköz alkalmazásával

Németh-Sebestyén Kitti, gyógypedagógia BA szakos hallgató

Témavezető:

Bús Ágnes, mesteroktató, EKKE JC Alkalmazott Neveléstudományi Intézet

Kulcsszavak: narratív készség, narratívák, sajátos nevelési igény, ENNI, fejlesztés

A jelenlegi kutatások szerint a narratív készség fejlettsége fontos előrejelzője a gyermek későbbi iskolai előmenetelének és társas beilleszkedésének. Ez különösen a sajátos nevelési igényű gyermekek esetében bír kiemelt jelentőséggel. Jelen kutatás célja annak vizsgálata volt, hogy az alkalmazott fejlesztő foglalkozások milyen hatással vannak a sajátos nevelési igényű gyermekek elbeszélő teljesítményére. A vizsgálatban nagyothalló, nyelvi, illetve egyéb pszichés fejlődési zavarral diagnosztizált gyermekek vettek részt. A kutatás során a fejlesztésben részesülő és a fejlesztésben nem részesülő csoport narratív teljesítménye került összehasonlításra. A narratív készségek mérésére az Edmonton Narrative Norms Instrument (ENNI) magyar, fejlesztés alatt álló adaptációját alkalmaztam. Az adatfelvétel két időpontban történt: a bemeneti mérést egy fejlesztési időszak követte, majd a kimeneti mérés zárta a folyamatot. A fejlesztési program célzott narratívaalkotást elősegítő feladatokat tartalmazott. A kutatás elején feltételeztem, hogy a fejlesztésben részesülő gyermekek narratív teljesítménye javulni fog, illetve a különböző diagnosztikus csoportok között jelentős eltérések figyelhetők meg. Az eredmények azonban azt mutatták, hogy a fejlesztés hatása csak korlátozott mértékben volt kimutatható, ugyanakkor a csoportok közötti különbségek megmutatkoztak. A vizsgálat rámutatott arra, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekek narratív készségei jelentős egyéni eltéréseket mutatnak, ami alátámasztja a célzott fejlesztés szükségességét, és hozzájárulhat a gyógypedagógiai intervenciók hatékony megtervezéséhez.

Hadaró személyek állapotmegismerésének modern eljárásai – David Ward COCAF-4-kérdőív

Pásztor Anna, gyógypedagógia BA szakos hallgató

Témavezető:

Tóthné dr. Aszalai Anett, óraadó, EKKE JC Alkalmazott Neveléstudományi Intézet
Bús Éva, mesteroktató, EKKE JC Alkalmazott Neveléstudományi Intézet

Kulcsszavak: hadarás, COCAF-4

A hadarás logopédiai szempontból a beszédfolyamatosság zavara (fluenciavar). A hadaró személyek állapotmegismerése és terápiája kevésbé kutatott terület. Az állapot megismerésére a magyar diagnosztikai gyakorlatban korlátozott eszköztár áll rendelkezésre, ezért is hasznos a kurrens szakirodalom és a külföldi vizsgálóeljárások megismerése. A szakemberek közötti tudásmegosztás és egységes vizsgálóeljárások alkalmazása segítené a hazai protokoll kialakítását, az evidencialapú ellátást.

Pályamunkám elméleti részében a hadarás beszédzavar megítélésének történetét (Simándiné & Bóna 2022), tüneteit (Szűcs 2024) és a nemzetközileg elfogadott meghatározásokat mutatom be (Ward 2018). Történeti ív segítségével szemléltetem, hogy a hadarás megállapítása milyen nehézségekbe ütközik, és milyen ideológiai alapon építkezik. A hadaró személyek állapotmegismerésének gyakorlatát ismertetem szakirodalmak segítségével.

Kutatásomban azt vizsgáltam, hogy David Ward COCAF-4, hadaró személyeket vizsgáló kérdőíve hogyan alkalmazható a logopédiai gyakorlatban.

A kutatás több lépcsőben, többféle módszer és eszköz felhasználásával valósul meg. Elsőként David Ward COCAF-4-kérdőívének és útmutatójának magyar fordítása készült el, ami pilotkutatás keretében került kipróbálásra (N = 20). A vizsgálat harmadik lépcsőjében szakértői véleményezésre került sor (N = 9), mely során logopédus szakemberek értékelték a kérdőívet és annak alkalmazhatóságát.

Az eredmények alapján megállapítható, hogy a vizsgált COCAF-4-kérdőív jól illeszkedik a hadarás állapotmegismerésének konceptuális keretébe, és a gyakorlati praxis számára egy könnyen és jól alkalmazható eszköz.

Szenzomotoros érzékelést fejlesztő játékok a bölcsődében: kísérleti vizsgálat és kisgyermeknevelői tapasztalatok

Soósne Kovács Mónika, csecsemő- és kisgyermeknevelő BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Szaszko Rita, egyetemi docens, EKKE JC Alkalmazott Neveléstudományi Intézet

Kulcsszavak: szenzomotoros játékok, érzékelés, kísérlet, kérdőív, kisgyermeknevelők

A korai életévekben szerzett szenzomotoros tapasztalatok meghatározó hatással vannak a gyermekek holisztikus fejlődésére (Franchak, 2020; Gibson, 1988; Adolph et al., 2019). E kutatás a szenzomotoros érzékelést fejlesztő játékok szerepét vizsgálja a bölcsődei nevelés keretein belül, különös hangsúlyt fektetve a 21-22 hónapos korosztályra. A téma relevanciáját és aktualitását az adja, hogy a 0–3 éves életkori szakaszban zajlik az idegrendszer legintenzívebb fejlődése, amely során az érzékelés és a mozgás összehangolt működése alapozza meg a későbbi tanulási folyamatokat. Ezekből eredően a kognitív képességek fejlesztésében a tudatosan alkalmazott fejlesztő tevékenységek szerepe kiemelt jelentőségű a jelzett korosztályban (Ayres, 1979; Ayres & Robinds, 2005; Piaget, 1952).

A kutatás azzal a céllal készült, hogy feltárja, a szenzomotoros fejlesztő játékok átgondolt alkalmazása milyen kapcsolatban lehet a 21-22 hónapos kisgyermek mozgási és érzékelési fejlődésével. További célkitűzés volt megvizsgálni, hogy a kisgyermeknevelők percepciói alapján milyen mértékben és milyen tudatossággal alkalmazhatók ezek a játékok a bölcsődei mindennapi gyakorlatban.

A kutatás során az adatgyűjtés és -elemzés két módszer felhasználásával történt: kísérleti vizsgálattal egy kísérleti és egy kontrollcsoport (N = 6) strukturált obszervációja által, valamint csecsemő- és kisgyermeknevelői kérdőíves felméréssel (N = 101). A szakirodalmi áttekintéssel és a kevert módszer alkalmazásával a kutatási téma megközelítését illetően megvalósult a trianguláció. A megfigyelések során a részt vevő gyermekek nagymozgási, finommotorikai és érzékelési reakcióinak fejlődése, nyomon követése valósult meg. Kvalitatív obszerváció történt, statisztikailag igazolható ok-okozati összefüggések vizsgálata nem szerepelt a kutatás céljai között. A kérdőív a csecsemő- és kisgyermeknevelők percepcióira, a szenzomotoros játékok gyakorlati alkalmazására és szakmai megítélésére irányult. A kutatás egésze során a kutatásetikai szabályok betartása prioritás volt, nagy hangsúlyt fektetve a részt vevő gyermekek védelmére (Bertram et al., 2024).

A kutatás legfontosabb leíró eredményei között említhető, hogy a kísérleti vizsgálat 12 hete alatt rendszeresen és tudatosan alkalmazott szenzomotoros tevékenységek strukturált obszervációi intenzívebb fejlődést jeleztek a kisgyermeknekél, mint a spontán játéktevékenység önmagában. A kísérleti csoportban észlelhetőbb volt a szenzomotoros fejlődés üteme, mely több területet érintett. A kontrollcsoportban szintén tapasztalható volt fejlődő változás, azonban mérsékeltébb módon, leginkább a természetes spontán érési folyamat volt megfigyelhető. Továbbá a kérdőív eredményei alapján a szakmai érdeklődés jelen van a szenzomotoros játékok tudatos bölcsődei használatára, mindemellett igény mutatkozik a témához kapcsolódó szakmai továbbképzésre.

A színész és a hangja. Beszédtechnikai kihívások és hanghigiéné a színházi gyakorlatban

Spenger Réka, gyógypedagógia BA szakos hallgató

Témavezető:

Bús Éva, mesteroktató, EKKE JC Alkalmazott Neveléstudományi Intézet

A dolgozat logopédiai tanulmányaim és a színház iránti érdeklődésem alapján született. Fő kérdésem: ha a színészek helyesen képzik a hangjukat, okozhat-e a tartós hangterhelés negatív változást a minőségében? Bár a színészek naponta intenzíven használják a hangjukat, sokszor nem ismerik az egészségét befolyásoló biológiai, technikai és prevenciós tényezőket. Célom átfogó képet adni a színészi hanghasználat sajátosságairól, a terhelés kockázatairól és feltérképezni az alkalmazott hangvédelmi stratégiákat. A kutatás fő állítása, hogy a színészi hang nemcsak kifejezőeszköz, hanem komoly igénybevételnek kitett munkaeszköz is. A színpadi beszéd paradoxona, hogy természetesnek kell hatnia, mégis erőlködés nélkül be kell töltenie egy nagy teret. Rávilágítok arra az ellentmondásra, hogy bár a művészek megkapják képzésük során a beszédtechnikai alapokat, a gyakorlatban nem alkalmazzák azokat következetesen. A hangproblémák ma már egzisztenciális fenyegetést jelentenek: a rekedtség és a hangfáradás komoly anyagi és szakmai kockázatot jelentenek. Mindezt súlyosbítják a káros életmódbeli tényezők, például a dohányzás és az alváshiány, amelyek a megszokás és a stressz miatt nagyon nehezen változtatnak. Az empirikus kutatást két módszerrel végeztem. Először egy online kérdőíves felmérést készítettem 50 hivatásos színész részvételével. A minta többségét több mint 20 éve pályán lévő művészek adták, akik főként prózai színházakban és filmben vagy szinkronban dolgoznak, ahol a hangterhelés különösen nagy. Ezt az adatfelvételt egy szakmai mélyinterjúval egészítettem ki Ságodi Gabriella logopédus-beszédtanárral, a hazai beszédtechnika-oktatás meghatározó alakjával. Így a mindennapi színpadi gyakorlatot egy több évtizedes tapasztalattal rendelkező szakértő szemével is megvizsgálhattam. A kutatás során kiderült, hogy a színészek 40%-a ritkán vagy soha nem melegít be előadás előtt, az aktív logopédiai levezetés pedig hiányzik a napi rutinból. A válaszadók felének már kellett hangprobléma miatt munkát lemondania, 54%-uk küzd rendszeres rekedtséggel, 40%-uk pedig fátyolos hanggal. Fontos eredmény, hogy a hangterhelés szempontjából nem az idősebbek, hanem a pályakezdő színészek a legveszélyeztetettebbek, mert náluk az intenzív bizonyítási vágy még nem párosul elég technikai rutinnal. A dolgozat fő következtetése, hogy a hangképzés nem érhet véget a színészi diplomával, hanem a hangot életen át karbantartást igénylő hangszerként kell kezelni. A hanghigiénét és a hangregenerációt érdemes beépíteni a színészképzés alaptantervébe, és elengedhetetlen a foniáterek és logopédusok rendszeres bevonása a színházi próbafolyamatokba. Ezt a felismerést erősíti, hogy a felmérésben részt vevő művészek többsége támogatná a hanghigiéné kiemelt oktatását.

Óvodai anyanyelvi nevelés gyógypedagógusi segítséggel

Szaláncziné Rémán Barbara, gyógypedagógia BA szakos hallgató

Témavezető:

Bús Éva, mesteroktató, EKKE JC Alkalmazott Neveléstudományi Intézet

Kulcsszavak: anyanyelvi fejlesztés, óvodapedagógus, logopédus, együttműködés, fejlesztő munkafüzet, prevenció

Napjainkban a szakirodalmi adatok és az óvodapedagógusok tapasztalatai egyaránt azt mutatják, hogy egyre több beszédhibás vagy megkésett beszédfejlődésű gyermek érkezik az intézményekbe. Miközben a gyermekek kognitív ismeretanyaga a digitális eszközök révén bővül, nyelvi-kommunikációs készségeik gyakran elmaradnak az elvárttól. A szakemberhiány és a logopédiai ellátórendszer leterheltsége miatt – különösen a vidéki térségekben – sok gyermek nem részesül időben megfelelő fejlesztésben. Ezért elengedhetlenné válik az óvodapedagógusok és gyógypedagógusok (logopédusok) szorosabb együttműködése, valamint olyan módszertani eszközök biztosítása, amelyek a mindennapi óvodai életbe integrálhatóak.

A dolgozat célja az óvodapedagógusok és gyógypedagógusok jelenlegi együttműködési formáinak feltárása, az óvodapedagógusi igények felmérése, valamint egy gyakorlati fejlesztő eszköz, a „Téli munkafüzet” hatékonyságának és alkalmazhatóságának vizsgálata a mindennapi nevelőmunkában.

A kutatásom során egyaránt alkalmaztam kvantitatív és kvalitatív módszereket. A kvantitatív adatgyűjtés során egy 50 fős online kérdőív mérte fel az óvodapedagógusok tapasztalatait és elvárásait. A kvalitatív szakaszban mélyinterjúk készültek egy logopédus-fejlesztőpedagógussal és egy beszédfejlesztő szakvizsgálóval rendelkező óvodapedagógussal. A gyakorlati beválást, megsegítést egy saját szerkesztésű, nyomtatott és laminált, grafomotoros, kognitív és nyelvi területeket fejlesztő munkafüzet kipróbálása és annak 8 fős pedagógusi mintán végzett értékelése biztosította.

A kutatás rávilágított, hogy az óvodapedagógusok 84%-ának csoportjában van logopédiai ellátást igénylő gyermek. Az együttműködés jelenleg leginkább alkalmoszerű (30%), és elsősorban konzultációkra korlátozódik. A hipotézisek beigazolták, hogy a pedagógusok leginkább szakmai tanácsadást és módszertani segédanyagokat várnak a gyógypedagógusoktól. A kísérleti „Téli munkafüzet” sikeresnek bizonyult: a pedagógusok egyöntetűen (100%) hasznosíthatónak ítélték, és kiemelték a laminált kivitel tartósságát, valamint az egyéni és mikrocsoportos foglalkozásokba való könnyű integrálhatóságát.

Az eredmények alátámasztják, hogy a rendszerszintű gyógypedagógusi támogatás és a konkrét fejlesztő eszközök biztosítása jelentősen növeli az óvodai anyanyelvi nevelés hatékonyságát. A kutatás távlati célja a fejlesztő feladatgyűjtemény további témakörökkel való bővítése és szélesebb körű terjesztése a prevenciós munka segítése érdekében.

Nagylabdás mozgásfejlesztési intervenció bemutatása egy autizmuspektrum-zavarral élő óvodáskorú gyermek esetén – esettanulmány

Telepy Ágnes Zsuzsanna, gyógypedagógia BA szakos hallgató

Témavezető:

Tompa Gyöngyvér, mesteroktató, EKKE JC Alkalmazott Neveléstudományi Intézet

A kutatás célja a nagylabdás mozgásfejlesztés során szerzett tapasztalataim rendszerezése és annak bemutatása, hogy egy autizmuspektrum-zavarral élő gyermek esetében milyen változások figyelhetők meg egy több éven át tartó, strukturált mozgásfejlesztési folyamat során. A kutatás jövőbeni célja továbbá a megszerzett gyakorlati és rendszerezett tudás megosztása olyan mozgásfejlesztő szakemberekkel és gyógypedagógusokkal, akik megfelelő szakmai háttérrel rendelkeznek a módszer alkalmazásához, mivel a nagylabda mint fejlesztőeszköz jelenleg kevésbé elterjedt a gyakorlatban.

A vizsgálat egy esettanulmány keretében valósult meg, amelyben a fejlesztés 2022 és 2025 között zajlott kiscsoportos formában. A kutatás módszertanát a szülő által kitöltött Quill-szemponstör, az óvodapedagógusi interjú, valamint a több éven át végzett saját megfigyelések képezték. A fejlesztési folyamat során alkalmazott nagylabdás gyakorlatok egymásra épülő, fokozatosan nehezedő rendszerben kerültek megvalósításra, blokkosított formában. A vizsgálat a motoros, szociális és kommunikációs működés alakulására, valamint ezek összefüggéseire irányult.

Az eredmények alapján a motoros működés több területén – különösen a kéz-szem koordináció, a bilaterális koordináció, a törzsstabilitás és a szenzoros integráció területén – kedvező irányú változások voltak megfigyelhetők. A szociális működésben a passzív részvételt fokozatosan aktívabb, együttműködőbb jelenlét váltotta fel, ami elsősorban a közös játékhelyzetekben volt tetten érhető. A kommunikáció területén a kezdeti nem verbális megnyilvánulásokat egyre érthetőbb, verbális kifejezés váltotta fel, bár az önálló kommunikációkezdemenyezés továbbra is korlátozott maradt.

A vizsgálat rámutat arra, hogy a mozgásos tevékenységek nem elszigetelten hatnak, hanem szoros kapcsolatban állnak a szociális és kommunikációs működések alakulásával. A nagylabdás mozgásfejlesztés – bár nem tekinthető önálló terápiának – a mozgásfejlesztési folyamat részeként hatékony eszköz lehet az idegrendszeri érés támogatásában. A kutatás eredményei hozzájárulhatnak a mozgásfejlesztés szerepének újragondolásához az autizmuspektrum-zavarral élő gyermekek fejlesztésében, valamint további vizsgálatok alapjául szolgálhatnak.

Amikor a család élete megváltozik – fogyatékkal élő gyermeket nevelő családok nehézségei, erőforrásai és támogatási lehetőségei

Urbán László Zoltán, gyógypedagógia BA szakos hallgató

Témavezető:

Bús Éva, mesteroktató, EKKE JC Alkalmazott Neveléstudományi Intézet

Kulcsszavak: család, fogyatékkal élő gyermek, nehézségek, erőforrások, támogatási lehetőségek

A TDK-dolgozatom célja a sérült gyermeket nevelő családok élethelyzetének, terheltségének és támogatottságának feltárása volt. A kutatás során kérdőíves módszert alkalmaztam, a kérdőívet Aszód város intézményeibe juttattam el. A 83 kiküldött kérdőívből 60 érkezett vissza, ami megfelelő alapot biztosított a vizsgálathoz. A kutatás feltáró jellegű volt, célja nem az általánosítható következtetések levonása, hanem a téma mélyebb megismerése és a legfontosabb összefüggések azonosítása volt. Az eredmények rámutattak, hogy a sérült gyermeket nevelő családok életében a problémák több területen, egymással összefüggve jelennek meg. A gyermekek speciális szükségletei gyakran halmozottan jelentkeznek, különösen a fejlesztési, gondozási, kommunikációs és viselkedési területeken, ami jelentős fizikai és pszichés terhelést ró a családokra. A vizsgálat igazolta, hogy a szülők több mint fele saját mentális vagy egészségügyi problémákkal is küzd, és hasonló arányban igényelne mentálhigiénés támogatást. A kutatás eredményei szerint a családok többsége korlátozott lehetőségekkel rendelkezik a szabadidő és a rekreáció terén, valamint sokan nem tudják gyermeküket mások felügyeletére bízni. Emellett a válaszadók döntő többsége nem tagja semmilyen támogató közösségnek vagy civil szervezetnek, így nem él a szervezett segítségnyújtás lehetőségeivel. A támogatottság mértéke összességében alacsonynak mondható, a családok főként az állami ellátásokra és a közvetlen családi környezetre támaszkodnak. A hipotézisek többsége igazolást nyert: a sérült gyermek jelenléte befolyásolja a gyermekvállalási döntéseket, a családok jelentős terheltséggel élnek, és a szülők mentális egészsége is érintett. A kutatás rámutat arra, hogy a családok támogatása komplex megközelítést igényel, amely a gyermek fejlesztése mellett a szülők jóllétére, a mentálhigiénés ellátásra és a közösségi kapcsolatok erősítésére is kiterjed.

JÁSZBERÉNYI CAMPUS TEHETSÉGMŰHELY**TDK-KONFERENCIÁJA****JÁSZBERÉNYI CAMPUS PEDAGÓGIAI TAGOZAT****2026. 04. 28.**

1. Bugyi Georgina	
2. Butkai-Berkó Boglárka	
3. Hajdu Anna	
4. Heiglné Voga Kata	
5. Honti-Kovács Ildikó	
6. Horváth Fanni	3. hely
7. Horváthné Tóásó Mária Judit	1. hely
8. Ispán Debóra	
9. Kardos Zsófia	
10. Pataki Zsófia	
11. Reviczkiné Pusztai Anett	2. hely
12. Sári-Zentai Evelin	
13. Somorjainé Kozma Tímea	

A zsűri tagjai:

Dr. Ronkay Ferenc György , egyetemi tanár	EKKE JC Tudástechnológiai Intézet (elnök)
Dr. Szaszko Rita , egyetemi docens	EKKE JC Alkalmazott Neveléstudományi Intézet
Tompa Gyöngyvér , mesteroktató	EKKE JC Alkalmazott Neveléstudományi Intézet
Takács Jázmin , gyógypedagógia BA	EKKE JC Alkalmazott Neveléstudományi Intézet

A kommunikációs nevelés szerepe a hátrányos helyzetű tanulók, különösen a roma gyerekek idő előtti lemorzsolódásának kezelésében

Bugyi Georgina, tanító BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Magyar Ágnes, adjunktus, EKKE JC Alkalmazott Neveléstudományi Intézet

A kutatás a kommunikációs nevelés hatását vizsgálja a hátrányos helyzetű, különösen roma tanulók iskolai sikerességében. A téma aktualitását az adja, hogy a nyelvi és kommunikációs hátrányok nem csupán a tanulási teljesítményt befolyásolják, hanem hatással vannak a tanulók önkifejezésére, önbizalmára, társas kapcsolataira és iskolai részvételére. A kommunikációs bizonytalanság gyakran passzivitáshoz és fokozatos kivonódáshoz vezet, amely a lemorzsolódás egyik meghatározó tényezője lehet. A kutatás célja annak feltárása volt, hogy a tudatos kommunikációs nevelés miként járul hozzá a nyelvi hátrányok csökkentéséhez, valamint a tanulók szociális és tanulási fejlődéséhez. A vizsgálat elméleti alapját Basil Bernstein nyelvikód-elmélete adta (Bernstein, 1997), amely a különböző nyelvi háttérből érkező tanulók iskolai kommunikációs nehézségeinek értelmezését segíti. A kutatás során azt feltételeztem, hogy a pedagógusok tudatos kommunikációfejlesztő gyakorlata és attitűdje jelentős mértékben befolyásolja a hátrányos helyzetű tanulók iskolai részvételét, valamint a kommunikációs kompetencia fejlesztése hozzájárul a lemorzsolódás csökkentéséhez és a tanulók szociális fejlődéséhez. A vizsgálat kvalitatív és kvantitatív módszerek kombinációjára épült. Az adatgyűjtés során pedagógusok (N = 50) és szülők (N = 50) körében kérdőíves vizsgálat történt, emellett interjúk készültek pedagógusokkal (N = 6), tanulókkal (N = 7) és külső szakmai példaképekkel (N = 3). A kutatás egy hátrányos helyzetű, többségében roma tanulókat oktató intézményben zajlott, több éven át tartó pedagógiai megfigyeléssel és esettanulmányok elemzésével kiegészítve. Az eredmények rámutattak, hogy a kommunikációs nevelés tudatos és következetes alkalmazása jelentős pozitív változásokat eredményez a tanulók megszólalási bátorságában, önkifejezésében és közösségi részvételében. A pedagógusok és szülők visszajelzései alapján a kommunikációs készségek fejlődése összefüggést mutat a tanulási motiváció növekedésével és a tanulmányi eredmények javulásával. Az esettanulmányok azt is alátámasztották, hogy a kommunikációs nevelés hosszú távon személyiség szintű fejlődést indít el. A kutatás eredményei megerősítik, hogy a kommunikációs nevelés nem csupán a nyelvi kompetenciák fejlesztését szolgálja, hanem kulcsszerepet játszik a hátrányos helyzetű tanulók szociális fejlődésében, közösségi beilleszkedésében és iskolai magatartásában. Kiemelten fontos szerepe van a roma lány tanulók esetében, akiknél a lemorzsolódás kockázata halmozottan jelenik meg. A kommunikációs nevelés így nem csupán pedagógiai módszer, hanem az esélyteremtés egyik alapvető eszköze.

Irodalomjegyzék

Bernstein, B. (1997). *Osztály, kód és kontroll I: Elméleti tanulmányok a nyelv szociológiájáról*. Osiris Kiadó.

Rejtett kihívások, látható megoldások – 1-es típusú diabétesz az óvodai nevelésben

Butkai-Berkó Boglárka, óvodapedagógus BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Bernhardt Renáta, egyetemi docens, EKKE JC Alkalmazott Neveléstudományi Intézet

A kutatás az 1-es típusú diabétesszel élő óvodáskorú gyermekek nevelésének sajátosságait és az egészségnevelés lehetőségeit vizsgálja az óvodai környezetben. A téma aktualitását a betegség növekvő előfordulása, valamint az inkluzív nevelés erősödő szerepe indokolja. Az inkluzív szemléletű óvodai nevelés célja, hogy minden gyermek biztonságos, támogató környezetben fejlődhesen, különös tekintettel a speciális szükségletű, például krónikus betegséggel élő gyermekekre is. A pedagógus feladata olyan rugalmas, differenciált nevelési környezet kialakítása, amely figyelembe veszi az egyéni különbségeket, és támogatja a gyermekek közötti pozitív kapcsolatok alakulását. Emellett fontos a közösség érzékenyítése is, hogy a gyermekek elfogadják a sokféleséget, és természetesnek tekintsék a különbözőségeket, ezáltal erősítve az elfogadó attitűdöt és megelőzve a kirekesztést (Bakonyi, 2021). A kutatás célja annak feltárása, hogy a diabétesz miként jelenik meg a mindennapi óvodai gyakorlatban, illetve milyen tényezők segítik vagy nehezítik a gyermekek biztonságos és elfogadó nevelését. A vizsgálat kiterjed az óvodapedagógusok szakmai felkészültségére és attitűdjeire, a szülők tapasztalataira, valamint a korszerű terápiás eszközök intézményi megjelenésére. Emellett hangsúlyt kap a pedagógusok, szülők és egészségügyi szakemberek közötti együttműködés szerepe is. Az elméleti háttér bemutatja az óvodáskorú gyermekek fejlődési sajátosságait, valamint az egészségnevelés módszertani alapjait, különös tekintettel a játékba ágyazott tanulásra. Az élménypedagógiai szemlélet a nevelés több területén is megjelenik, és minden esetben a gyermek aktív részvételére, valamint a tapasztalatszerzésre épít (Bábosik & Mérei, 2007). A játékos, élményalapú módszerek lehetővé teszik, hogy a gyermekek életkori sajátosságaiknak megfelelően, érzelmi biztonság mellett sajátítsák el a diabéteszhez kapcsolódó ismereteket. Az empirikus vizsgálat kérdőíves adatgyűjtésre és interjúkra épül, amelyek révén átfogó kép alakul ki az érintett szereplők tapasztalatairól. Az eredmények alapján megállapítható, hogy megfelelő támogatás és együttműködés mellett a diabéteszes gyermekek sikeresen integrálhatók az óvodai közösségbe, ugyanakkor a pedagógusok felkészültsége nem minden esetben tekinthető kielégítőnek. A kutatás rámutat arra, hogy a hatékony inklúzió érdekében elengedhetetlen a pedagógusok szakmai felkészítésének fejlesztése, a szakmaközi együttműködés erősítése, valamint a gyermekközpontú, játékos egészségnevelési módszerek tudatos alkalmazása.

Az óvoda-iskola átmenet támogatása: Az iskola-előkészítő tevékenységek bevezetése az óvodákban – pedagógusok tapasztalatai és kihívásai (kutatás a 2025-ös ONOAP-módosítás gyakorlati megvalósításáról)

Hajdu Anna, óvodapedagógus BA szakos hallgató

Témavezető:

Szántainé Baráth Anita, mesteroktató, EKKE JC Alkalmazott Neveléstudományi Intézet

Kulcsszavak: óvoda-iskola átmenet, ONOAP 2025, gyakorlati megvalósítás, óvodapedagógusok tapasztalatai, iskola-előkészítés

A dolgozat az óvoda-iskola átmenet kérdéskörét vizsgálja, különös tekintettel a 2025-ös ONOAP-módosítás gyakorlati megvalósulására és az ezzel kapcsolatos pedagógusi tapasztalatokra. Az átmenet a gyermekek fejlődésének egyik legérzékenyebb szakasza, amely hosszú távon befolyásolja az iskolai beavulást, a tanulási motivációt és az érzelmi biztonságot, ezért kiemelt jelentőségű annak feltárása, miként valósul meg mindez az óvodai gyakorlatban. A téma aktualitását az adja, hogy a módosított alapprogram a tanköteles kort megelőző nevelési évben napi rendszerességgel szervezett iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységet ír elő, ami a gyakorlati megvalósítás és az intézményi értelmezés kérdését a szakmai figyelem középpontjába helyezte. A kutatás célja annak feltárása volt, hogy az óvodapedagógusok tapasztalatai alapján milyen módon és milyen feltételek mellett valósulnak meg az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységek, valamint hogy a szervezési, személyi és tárgyi adottságok miként befolyásolják azok megvalósulását. A vizsgálat kitért arra is, hogy a homogén és heterogén csoportszervezés mennyiben alakítja a lehetőségeket és a nehézségeket, továbbá hogy a módosítás eredményezett-e valódi pedagógiai-tartalmi változást, a pedagógusok miként élik meg az előírások gyakorlati megvalósítását, és milyen szakmai támogatást tartanak szükségesnek. A kutatás online kérdőíves felméréssel valósult meg, amelyben 73 óvodapedagógus vett részt. A kérdőív a gyakorlati megvalósítás feltételeire, a pedagógusok tapasztalataira és a támogatási igényekre kérdezett rá. Az adatok feldolgozása statisztikai módszerekkel, valamint a nyitott válaszok tematikus elemzésével történt. Az eredmények alapján megállapítható, hogy az iskola-előkészítő tevékenységek a pedagógusok szerint korábban is jelen voltak az óvodai nevelésben, így a módosítás nem tartalmi megújulást, hanem elsősorban szervezési és működési kihívásokat eredményezett. A legjelentősebb nehézségek a nagy csoportlétszámhoz, a szakember- és helyhiányhoz, a gyermekek terhelhetőségéhez, valamint a megnövekedett dokumentációs feladatokhoz kapcsolódnak. A heterogén életkorú csoportokban mindez fokozottabban jelentkezik, különösen a differenciálás és az időbeosztás területén. A pedagógusok jelentős része szervezeti és módszertani támogatást tart szükségesnek a hatékony megvalósításhoz. A kutatás összességében arra hívja fel a figyelmet, hogy az óvoda-iskola átmenet támogatása akkor lehet eredményes, ha a szabályozás a gyermekek életkori sajátosságaihoz, az óvodapedagógia alapelveihez és az intézményi realitásokhoz egyaránt igazodik.

Láthatatlanul a rendszerben – az integrálható autizmussal élő tanulók „elveszése” és a valódi inklúzió tervrajza a magyar köznevelésben

Heiglné Voga Kata, tanító BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Molnár Marietta, főiskolai tanár, EKKE JC Alkalmazott Neveléstudományi Intézet

Kulcsszavak: autizmus, inklúzió, valóság, újjáépítés „elveszés”

A dolgozat az autizmuspektrum-zavarral élő, integrálható tanulók köznevelésben tapasztalható helyzetét vizsgálja, különös tekintettel arra a jelenségre, hogy ezek a tanulók gyakran „elvesznek” az oktatási rendszerben. Az „elveszés” alatt a tanulmányi lemaradást, a szociális elszigetelődést, a kudarcélmények halmozódását és az iskolaelhagyás kockázatát értjük. A kutatás célja annak feltárása volt, hogy milyen tényezők vezetnek ehhez a folyamathoz, valamint hogy a jelenlegi intézményi és pedagógiai feltételek mennyiben támogatják az érintett tanulók sikeres iskolai részvételét. A vizsgálat vegyes módszertannal zajlott: kvantitatív kérdőíves felmérés készült szülők és pedagógusok körében, valamint kvalitatív interjúk intézményvezetőkkel. Az eredmények alapján a szülők többsége úgy véli, hogy a tanulók nem kapják meg a számukra előírt gyógypedagógiai fejlesztést, és jelentős arányban tapasztalható diszkrimináció is. A pedagógusok részéről megjelenik a segítő szándék, ugyanakkor saját felkészültségüket sokan hiányosnak érzik. Mindkét csoport hangsúlyozza a szakemberhiányt, a nem megfelelő tárgyi feltételeket és az egyéni szükségletek figyelmen kívül hagyását, valamint a pedagógusképzés bővítését. A kutatás rámutat arra, hogy az integráció Magyarországon formálisan jelen van, azonban az inklúzió feltételei nem teljesülnek. A rendszerben hiányzik a hatékony szakmai együttműködés, a differenciált pedagógiai gyakorlat és a megfelelő támogatási háttér. Az „elveszés” fő okai között szerepel az egyéni sajátosságok figyelmen kívül hagyása, a kirekesztés, valamint a nem megfelelő intézményi ellátás. Összességében megállapítható, hogy az autizmussal élő tanulók sikeres iskolai integrációjához rendszerszintű változások szükségesek. Kiemelt jelentőségű a pedagógusképzés fejlesztése, a gyógypedagógiai támogatás biztosítása, valamint az inkluzív szemlélet erősítése az oktatási intézményekben. A vizsgálat nem reprezentatív, azonban alkalmas a jelenség tendenciáinak feltárására és további kutatások megalapozására.

A szülői tudatosság és az óvodás gyermek játéka a digitális térben

Honti-Kovács Ildikó, óvodapedagógus BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Bernhardt Renáta, egyetemi docens, EKKE JC Alkalmazott Neveléstudományi Intézet

Az elmúlt években megfigyelhetjük, hogy egyre gyorsabb iramban fejlődik hazánkban is a digitalizáció és a technológia (McCrindle, 2023). A gyermek személyiségfejlődését, társas kapcsolatait és viselkedését is nagyban befolyásolja a szülői mintaadás (Konok et al., 2020). Nincs ez másképp a digitális eszközök használatára vonatkozóan sem. A túl sok képernyő előtt töltött idő káros hatással van a kisgyermekek kognitív fejlődésére, és figyelemzavar is kialakulhat (Vida, 2024). A kutatásom egyik célja az volt, hogy megvizsgáljam az óvodáskorú gyermekek szüleinek, konkrétan az Y és Z generáció tagjainak digitális kompetenciáját Szolnok városában. Vizsgálatomban kvantitatív módszert alkalmaztam, mely során 73 szolnoki szülő (N = 73) adott választ a kérdéseimre egy szülői kérdőív keretén belül. Az adatok alapján nem igazolható az a hipotézisem, hogy a Z generáció a kompetenciájának megfelelően tudatosabb és megfontoltabb felhasználója az online térnek saját maga és gyermeke tekintetében, mint ahogy az sem, hogy önmagára és gyermekére nézve a hosszabb ideig tartó online jelenlét hasznos időtöltéssel párosul. A második feltételezésem szerint a 4–6 éves korosztály figyelmi fókuszja eltérést mutat attól függően, hogy digitális vagy hagyományos játékkal játszik a gyermek. A hagyományos játékkal való játszás a globális figyelmet aktivizálja a lokális figyelemmel szemben, ami azt jelenti, hogy ilyenkor a holisztikus észlelés dominál, függetlenül a gyermek átlagos képernyőidejétől. Ennek bizonyítására szintén egy kvantitatív módszert használtam. A jelenlegi munkahelyemen, a szolnoki Szivárvány óvodában 10 kisgyermeket figyeltem meg (N = 10), akiket két csoportra osztottam a kísérlet során. Az egyik csoport digitális játékkal játszott, a másik csoport pedig hagyományos játékkal. A megfigyelésem eredményei bizonyítják azt a hipotézisemet, miszerint azoknak a 4–6 éves gyerekeknek, akik digitális játékkal játszanak, eltérően alakul a figyelmi fókusz az analóg játékkal játszó gyerekekével szemben. A dolgozat rávilágít arra, hogy a digitális világba beleszületni nem egyenlő a technológiai szakértelemmel: a Z generáció tudása nem bizonyult mélyebbnek az Y generációénál. A szolnoki szülők körében tapasztalt optimista önértékelést a gyakorlati kérdések cáfolták meg. Mindez rávilágít arra, hogy a tudatosság növelése érdekében elengedhetetlen a szülők ösztönzése a releváns szakirodalom megismerésére.

A jelzőrendszer szerepe a hátrányos helyzetű gyermekek óvodai támogatásában

Horváth Fanni, óvodapedagógus BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Bernhardt Renáta, egyetemi docens, EKKE JC Alkalmazott Neveléstudományi Intézet

Kulcsszavak: jelzőrendszer, hátrányos helyzet, óvodapedagógia, szakmaközi együttműködés, szakemberhiány

A hátrányos helyzetű gyermekek esélyegyenlőségének biztosításában az óvoda mint első köznevelési intézmény kiemelkedő szerepet tölt be. A hatékony gyermekvédelmi jelzőrendszer alapja a prevenció és az a szakmaközi együttműködés, amely a rendszerszintű megközelítés szerint a család, az oktatás és a szociális szolgáltatók szoros interakciójára épül (Herczog, 2007). A professzionális segítségnyújtás sikere nem csupán egyéni kompetenciákon múlik, szükséges a jogszabályi keretek és a gyakorlati protokollok összehangolása (Gyermekvédelmi törvény, 1997). A kutatás célja a gyermekvédelmi jelzőrendszer működésének vizsgálata óvodapedagógusok és szociális segítők közös együttműködésének tükrében. Dolgozatom arra keresi a választ, miként tudja a jelzőrendszer támogatni az óvodáskorú gyermekek inklúzióját, és mely tényezők gátolhatják a hatékony segítségnyújtást. A kutatás keretén belül félig strukturált interjúk készültek jelzőrendszeri szakemberekkel (N = 11): 5 óvodapedagógussal, 6 szociális szakemberrel, emellett sor került a saját intézményen belül esettanulmányok elemzésére is. Az empirikus adatgyűjtés keretein belül kérdőíves felmérés készült, mely lehetővé tette a szélesebb körű kitöltés elérését (N = 173). Az adatok elemzése során Pearson-féle korrelációs számítások és összehasonlító elemzések készültek a változók közötti összefüggések feltárása érdekében. A vizsgálat rávilágított, hogy a szociális szféra jelentős mértékű szakemberhiánnyal küzd jelenleg. Bár a jelzőrendszer tagjai közt hatékony a kommunikáció, azonban az eredmények alapján gyakran előfordul, hogy későn érkezik a jelzés óvodapedagógusi részről. Ennek hátterében a rendszer működésével kapcsolatos információhiány és a jelzést követő visszacsatolás hiánya áll. Ugyanakkor pozitívum, hogy a megtett jelzéseket azonnali beavatkozás követi. A kutatás rávilágít, hogy a jelzőrendszeri tagok elkötelezettsége egyik oldalról sem megkérdőjelezhető, azonban a sikeres együttműködés nem csupán a tagok elkötelezettségén, de a megfelelő strukturális feltételeken is múlik. A helyzet javítása érdekében elengedhetetlen a szociális szakemberhiány rendszerszintű kezelése. Továbbá szükségesek a rendszeres szakmaközi megbeszélések, melyek segíthetik az óvodapedagógusok módszertani támogatását és a közös kompetenciahatárok tisztázását.

Neuropedagógiai alapú alternatív megközelítések az alfa generáció első évfolyamán jelentkező oktatási kihívások kezelésére

Horváthné Tóásó Mária Judit, tanító BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Molnár Marietta, főiskolai tanár, EKKE JC Alkalmazott Neveléstudományi Intézet

Kulcsszavak: neuropedagógia, neurodiverzitás, neurokonstruktivizmus, multiszenzoros tanulás, egyéni képességprofil, végrehajtó funkciók, intelligenciafaktorok

A kutatás kiindulópontját az a pedagógiai probléma képezte, hogy az iskolába lépő első osztályos tanulók képességprofilja és az iskolaérettséggel szemben támasztott követelmények között egyre nagyobb eltérés tapasztalható. A szakirodalmi áttekintés (Nagy, 2007; Nahalka, 2018; Stephens-Sarlós, 2025) rámutat arra, hogy a tanulási nehézségek háttérben gyakran idegrendszeri éretlenség és neurodiverzitás áll. A hagyományos iskolai keretek újragondolása szükségessé válik, melynek alapja a tanulók egyéni képességprofiljának (Gyarmathy, 2025), valamint a végrehajtó funkcióknak (Dawson & Guare, 2024) és az intelligenciafaktoroknak (Nicholson-Nelson, 2007) az ismerete. Kiemelt pedagógiai kérdés, hogy mindez miként érvényesíthető a csoportszintű tanórai gyakorlatban.

A kutatás célja az első osztályos pedagógusokat érintő kihívások feltárása, valamint egy neuropedagógiai alapokon nyugvó, tanórai keretek között megvalósítható fejlesztőprogram hatékonyságának vizsgálata volt. A kutatás első szakaszában pedagógusi kérdőívek és interjúk feldolgozásával – leíró statisztikai mutatók és Spearman-féle rangkorreláció alkalmazásával – kerültek feltérképezésre a jellemző problémák és pedagógiai stratégiák. Az eredmények alapján a pedagógusok nyitottak az innovatív módszerekre, ugyanakkor ezek alkalmazása gyakran nem kapcsolódik tudatosan a tanulási folyamatok idegrendszeri háttéréhez.

A kutatás második szakasza egy féléves longitudinális beavatkozásvizsgálat volt kísérleti és kontrollcsoport bevonásával. A fejlesztő stratégiák alapját a tanulók egyéni képességprofiljának feltérképezése képezte, amely DIFER-mérések, szenzomotoros és kognitív profilvizsgálat, valamint a végrehajtó funkciók és intelligenciafaktorok együttes értékelésével valósult meg. A bemeneti és kimeneti eredmények összehasonlítása Mann–Whitney-próbával történt.

Az eredmények több funkcióterületen szignifikáns különbséget, valamint közepes és nagy hatásnagyságot mutattak a kísérleti csoport javára. A vizsgálat rámutat arra, hogy a szenzomotoros, észlelési és kognitív funkciók egymásra épülő rendszert alkotnak, így fejlesztésük integrált megközelítést igényel. A multiszenzoros tanulási környezet és az adataalapú fejlesztőpedagógia hatékony eszközt jelenthet az első osztályos tanulók preventív támogatásában, alkalmazása érdemben hozzájárulhat az alsó tagozatos oktatás hatékonyságának növeléséhez.

A természeti környezet megismerésének lehetőségei gyermekkorban a digitalizált világ tükrében

Ispán Debóra, óvodapedagógus BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Sebők Balázs, egyetemi docens, EKKE JC Alkalmazott Neveléstudományi Intézet

Kulcsszavak: természet, óvodáskor, digitális eszköz-használat, környezeti nevelés, érzelmi fejlődés

A gyermekeknek szükségük van a természetben való felfedezésre, tanulásra, kísérletezésre, melyet semmilyen technikai innováció nem adhat meg a számukra. Korunk legnagyobb problémája, hogy egyre több gyermeket látni a digitális eszközök előtt, legyen szó akár hétfői bevásárlásról vagy éppen egy hosszabb utazásról.

A szakdolgozatom fókuszpontjában a természeti környezet megismerésének lehetőségei álltak a gyermekkorban a digitalizált világ tükrében. A témaválasztásomat a természet szeretete inspirálta, melyet megfigyelt a digitalizációval átszőtt mindennapok gondolata a gyermekek életében. A szakdolgozatom azt vizsgálta, hogy a mai modern digitális eszközök térhódításának köszönhetően a középső, illetve nagycsoportos óvodáskorú gyermekek sokkal kevesebb időt töltenek el a természetben, ami hosszú távon negatív hatással lehet az érzelmi fejlődésükre. Primer kutatást végeztem, amely a gyermekek eszközhasználati szokásait vette górcső alá (szülői attitűd, tartalomfogyasztás, képernyőidő, érzelmi fejlettség), valamint a természetben eltöltött időt (minőség, tartalom). A vizsgálatom kérdőív, illetve interjú formájában valósult meg. A nyitott kérdésekre érkezett válaszokat kvalitatív elemzéssel vizsgáltam. Az adatok elemzése közben a kitöltéseket tematikák szerint kategorizáltam, melyeket a kérdőívemből kiemelt idézetekkel támasztottam alá. A kérdőívet középső és nagycsoportos gyermekek szülei számára készítettem el. A kutatásom legnagyobb nehézségét az adta, hogy az adatszolgáltatás a szülők teljes önbevallásán alapult, ezáltal előfordulhatott, hogy a szülők tudatosan vagy épp tudattalanul alul- vagy felülbecsülték a gyermekük eszközhasználati idejét. Az interjút a Vizslási Bóbita Óvoda és Mini Bölcsőde igazgatójával készítettem. Az interjúm az óvodapedagógusi hozzáállást vizsgálta a témában.

A kutatási eredményeim nemcsak társadalmi kritikaként, hanem tükröként is szolgálnak, hogy bemutassam, a természet a legfontosabb, illetve legfőbb tanulási közeg a gyermekek számára. Mindemellett a környezeti nevelés elsődleges színtere a család, ezt pedig szorosan követi intézményes kereteken belül az óvoda.

A gyermek és a mese kapcsolata a XXI. században

Kardos Zsófia, tanító BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Tóth Mariann, adjunktus, EKKE JC Alkalmazott Neveléstudományi Intézet

Kulcsszavak: mese, könyv, vizualitás, illusztráció, környezet

A mese a gyermek fejlődésének egyik meghatározó eszköze, amely nemcsak szórakoztató funkciót tölt be, hanem fontos szerepet játszik az érzelmi biztonság kialakulásában, a belső képalkotás fejlődésében és a világ értelmezésében. A mai gyermekek azonban egy vizuálisan és digitálisan telített környezetben nőnek fel, ahol a gyorsan változó ingerek hatással vannak a figyelmükre és a befogadási szokásaikra. Ez a környezet gyakran megnehezíti az elmélyült mesehallgatást és az olvasás iránti tartós érdeklődés kialakulását. Ezért különösen fontossá válik annak feltárása, hogy milyen tényezők támogatják a könyvválasztási szokásokat, valamint az olvasáshoz való viszony pozitív kialakulását és megerősödését. A vizsgálat középpontjában a mesekönyvek vizuális megjelenése áll, különös tekintettel a borítókra és az illusztrációkra, amelyek már az első találkozás során meghatározó benyomást keltenek a gyermekben. Ezek az elemek jelentős mértékben befolyásolhatják a könyvválasztási döntést. Ugyanakkor fontos kérdés, hogy ez a hatás milyen mértékben érvényesül a tartalmi szempontokhoz képest, illetve hogyan alakul a különböző típusú könyvek megítélése. Emellett a dolgozat kiemelten foglalkozik az olvasási környezet szerepével is, mivel a könyvtári terek, valamint a szabadon választható, kényelmes és élményszerű olvasási helyszínek hozzájárulhatnak az olvasáshoz való pozitív viszony kialakulásához. Ez különösen fontos az alsó tagozatos életkorban, amikor az olvasáshoz való viszony még alakulóban van. A kutatás kérdőívek és interjúk segítségével azt vizsgálja, hogy az alsó tagozatos tanulók, pedagógusok és könyvtárosok miként látják az olvasáshoz és könyvválasztáshoz kapcsolódó szokásokat és tapasztalatokat. Az eredmények azt mutatják, hogy a gyermekek döntéseiben elsősorban a cím és a történet játszik meghatározó szerepet, míg a vizuális megjelenés inkább figyelemfelkeltő, a tartalomra irányító kiegészítő tényezőként jelenik meg. A környezet, amelyben a gyermekek a könyvekkel találkoznak, szintén befolyásolja az olvasási élmény alakulását. A könyvtárosok tapasztalatai szintén fontos szerepet kapnak, hiszen az ő gyakorlatuk és javaslataik a pedagógusokkal való együttműködéssel válhatnak igazán hatékonyá. Mivel a családi mintákra pedagógusként nem tudunk érdemben hatni, különösen fontos az iskolai környezet szerepe és a könyvtárlátogatás, amelyek hozzájárulhatnak az olvasás iránti pozitív viszony kialakulásához.

A média eszközeinek tudatos használata az élethosszig tartó tanulás folyamatában

Pataki Zsófia, tanító BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Tóth Mariann, adjunktus, EKKE JC Alkalmazott Neveléstudományi Intézet

Kulcsszavak: média, tanulás, Covid, szleng, online oktatás

A média és annak eszközei napjainkban kiemelt szerepet töltenek be az emberiség életében, különösen a Covid19-járványt követően, amely jelentős hatást gyakorolt a technológiai fejlődésre és a modern eszközökhöz való viszonyunkra. Kutatásom célja annak feltárása volt, hogy a média tudatos és megfelelő használata miként támogathatja a szülők, pedagógusok és tanulók élethosszig tartó tanulását, valamint hogyan szolgálhatja az egyéni fejlődést. Emellett vizsgáltam azt is, hogy az online térben használt szlengkifejezések milyen mértékben jelennek meg a tanulók személyközi kommunikációjában, és milyen hatást gyakorolnak arra. A kutatás során elemeztem a felnőttek és diákok médiahasználati tudatosságát, az online oktatás során tapasztalt nehézségeket, a legnépszerűbb médiumokat és digitális platformokat, valamint a tanulók nyelvhasználatát. Az első hipotézissel bizonyítani szerettem volna, hogy a digitális korban élő gyermekek könnyebben és hatékonyabban tanulnak a médiumok által, mintsem nélküle, a második pedig azt feltételezte, hogy az online térből átvett szlengkifejezések a gyermekek személyközi kommunikációjának az igényességét rontják. Az elméleti háttér feldolgozása szakirodalmi források alapján történt, az empirikus vizsgálat keretében pedig két kérdőívet alkalmaztam: egy online kérdőívet szülők és pedagógusok körében, valamint egy papíralapú kérdőívet diákok számára. Az eredmények alapján az online oktatás nagyobb kihívást jelentett a felnőttek számára, míg a tanulók könnyebben alkalmazkodtak, ugyanakkor kevésbé tudatos médiahasználónak bizonyultak. A legnépszerűbb eszköz az okostelefon volt, míg a gyakran használt platformok, eszközök közé tartozott többek között a YouTube, a mesterséges intelligencia (AI), a Duolingo, a Pinterest, a Wordwall és a LearningApps. Az első hipotézis részben igazolódott, mivel a felnőttek pozitívabban ítélték meg a digitális eszközök tanulást támogató szerepét, mint a diákok. A második hipotézis szintén részben nyert megerősítést: bár a tanulók gyakran használnak online eredetű szlengkifejezéseket, formális kommunikációs helyzetekben képesek azok mellőzésére. Összességében megállapítható, hogy a digitális technológiák használata napjainkban elengedhetetlen, ugyanakkor tudatos alkalmazásuk kulcsfontosságú a hatékony tanulás és kommunikáció szempontjából.

**Az asszertív kommunikáció és érzelmi intelligencia fejlesztésének
lehetősége óvodáskorban – egy népmesére épülő fejlesztő program
vizsgálata**

Reviczkiné Pusztai Anett, óvodapedagógus BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Magyar Ágnes, adjunktus, EKKE JC Alkalmazott Neveléstudományi Intézet

Kulcsszavak: óvodáskor, érzelmi intelligencia, asszertív kommunikáció, mesealapú fejlesztés

Az óvodáskor a személyiség és a szociális fejlődés érzékeny időszaka. Már óvodáskorban elkezdhető az önkifejezés és az érzelmi intelligencia fejlesztése. Ezt nagyban megkönnyítheti egy, a gyermekek életkori sajátosságaihoz illeszkedő, átgondolt, játékos program, amely egy sor egyszerű tevékenységből áll. A kutatás középpontjában annak vizsgálata áll, hogy egy nyolchetes program milyen hatással van a gyerekek érzelmefelismerésére, -kifejezésére és az asszertív viselkedésre. Kutatásom elméleti háttérét az asszertív kommunikáció, az érzelmi intelligencia és az óvodáskori társas és kommunikációs fejlődés szakirodalma adja. A kommunikáció az óvodai élet során nemcsak információátadás, hanem a társas kapcsolatok, az érzelmi fejlődés és a konfliktuskezelés egyik legfontosabb eszköze. Az empirikus kutatás során kvantitatív és kvalitatív módszereket egyaránt alkalmaztam. A kutatás egy kísérleti és egy kontrollcsoport vizsgálatával valósult meg. Az adatgyűjtés eszközei között szerepeltek szociometriai vizsgálat (N = 4), képes gyermekinterjú (N = 96), valamint egy szülői kérdőív (N = 40). A kutatás során három hipotézist fogalmaztam meg: feltételezem, hogy a kísérleti csoportban a szociometriai mutatók nagyobb mértékű javulást fognak mutatni a kölcsönös választások terén, mint a kontrollcsoportban, továbbá hogy a program hatására a kísérleti csoportban lévő gyerekek érzelmegnevezési képessége pontosabb és precízebb lesz, mint a kontrollcsoportban lévő társaiké, valamint hogy a program megvalósulása után a kísérleti csoport gyermekei nagyobb arányban fogalmaznak meg asszertív megoldásokat a konfliktushelyzeteket bemutató képekre adott válaszaikban, mint a kontrollcsoport gyermekei. Az eredmények azt mutatták, hogy a program hatására a kísérleti csoportban jelentős fejlődés volt megfigyelhető az érzelmek pontosabb felismerésében és kifejezésében. Emellett növekedett az asszertív reakciók aránya. A szociometriai vizsgálat eredményei a társas kapcsolatok kedvező irányú változását jelezték, különösen a kölcsönös választások számának növekedésében. A kontrollcsoportban ezzel szemben kisebb mértékű változás volt tapasztalható. A kutatás rámutatott, hogy a mesealapú élményekre épülő játékos tevékenységek hozzájárulnak a gyerekek érzelmi és szociális kompetenciáinak fejlődéséhez.

A múzeumpedagógiai foglalkozások szerepe a tanulók környezeti attitűdjeinek alakításában a formális oktatásban

Sári-Zentai Evelin, tanító BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Sebők Balázs, egyetemi docens, EKKE JC Alkalmazott Neveléstudományi Intézet

Kulcsszavak: környezeti nevelés, fenntarthatóságra nevelés, múzeumpedagógia, élményalapú tanulás, tanulói attitűdök

A dolgozatom a környezeti nevelés és a múzeumpedagógia kapcsolatát vizsgálja, különös tekintettel a tanulók környezeti attitűdjeinek alakulására a formális oktatás keretein belül. A kutatásom hipotézise, hogy a múzeumpedagógiai foglalkozások hatékonyan támogatják a környezeti nevelést és a fenntarthatóságra nevelést az általános iskolai oktatásban. Feltételezem továbbá, hogy ezek a programok és módszerek jelentős mértékben hozzájárulnak a környezettudatosság fejlődéséhez, valamint a környezethez kapcsolódó pozitív viselkedésminták kialakulásához. A dolgozat arra keresi a választ, hogy a múzeumi foglalkozáson való részvétel miként és milyen mértékben befolyásolja a tanulók környezeti attitűdjeit és fenntarthatósággal kapcsolatos, már meglévő szemléletét. A kutatás során több módszer együttes alkalmazásával történt a téma komplex feltárása. A kvantitatív adatgyűjtés kérdőíves módszerrel valósult meg, a célcsoportot az általános iskola 4. és 5. osztályos tanulói alkották. A kvalitatív adatgyűjtés két módszerrel történt. Egyrészt felmérést végeztem az általános iskolai pedagógusok, illetve múzeumpedagógusok körében félig strukturált interjúk segítségével. Másrészt a kutatás során metaforavizsgálatra is sor került, ami a tanulók attitűdjeinek és gondolkodásának mélyebb feltárását szolgálta. A dolgozatomban a különböző tanulási környezetekben az élményszerű, interaktív, közvetlen tapasztalatszerzésen alapuló oktatási lehetőségek hatékonyságát tárgyalom. A kutatásom végére arra a következtetésre jutottam, hogy a múzeumpedagógia módszertana hatékonyan támogatja mind a környezeti nevelést, mind a fenntarthatóságra nevelést a formális oktatásban. Ugyanakkor a pedagógusok szemszögéből akadnak kihívások, amelyek korlátozhatják a nonformális tanulási formák alkalmazását. Az eredmények alapján a múzeumi programok pozitív hatással vannak a szemléletformálásra, azonban ezek hatása hosszabb távon válik igazán érzékelhetővé.

Motivációs eszközök és technikák a digitális nemzedék nevelésében*Somorjainé Kozma Tímea, tanító BA szakos hallgató*

Témavezető:

Dr. Magyar Ágnes, adjunktus, EKKE JC Alkalmazott Neveléstudományi Intézet

Kulcsszavak: pedagógia, motiváció, digitális nemzedék

A mai pedagógusok olyan generációt tanítanak, akik már a digitális világba születtek bele, és mindennapjaikat a gyors információáramlás, az azonnali visszacsatolás és a folyamatos ingerkeresés határozza meg. A hagyományos frontális módszerek egyre kevésbé képesek lekötni a tanulók figyelmét, így a pedagógusok számára kulcskérdéssé válik, hogy hogyan lehet fenntartani az érdeklődést és tartós motivációt kialakítani ebben a megváltozott környezetben. Kutatásom célja megtudni, hogy milyen motivációs eszközök és technikák bizonyulnak hatékonynak a digitális nemzedék nevelésében. Vizsgálatom során kvantitatív (N = 82) és kvalitatív (N = 5) kutatás révén gyűjtöttem adatokat gyakorló pedagógusoktól, akik mindennapi tapasztalataikon keresztül közvetlen képet adnak a tanulók viselkedéséről és tanulási sajátosságairól. A kutatás hipotézisei között szerepelt, hogy a pedagógusok elsősorban játékos és digitális eszközöket alkalmaznak a motiváció növelésére, valamint a változatos, élményalapú módszerek hatékonyabbak a tanulók bevonásában. Több pedagógus is megjegyezte, hogy a tanulók folyamatos ingerigénye miatt a tanórák szervezése egyre tudatosabb tervezést igényel. Ugyanakkor az is megfogalmazódik, hogy a digitális eszközök önmagukban nem elegendőek. A hatékony motiváció kulcsa a tudatosan megtervezett, élményszerű és a tanulók aktív bevonására építő pedagógiai gyakorlatban rejlik. Kutatásom hozzájárulhat ahhoz, hogy jobban megértsük a digitális nemzedék tanulási sajátosságait, és olyan módszereket azonosítsunk, amelyek segítik a pedagógusokat a motiváció fenntartásában. A dolgozatom gyakorlati jelentősége abban rejlik, hogy alkalmazható irányokat kínál a korszerű, a tanulók igényeihez igazodó oktatási gyakorlat kialakításához. A téma aktualitását tovább erősíti, hogy a digitális környezet folyamatos változása újabb és újabb pedagógiai válaszokat igényel. A tanulók motiválása már nemcsak módszertani kérdés, hanem a tanulási környezet tudatos alakítását is magában foglalja. A pedagógus szerepe egyre inkább facilitátorivá válik, aki irányítja és támogatja a tanulási folyamatot, miközben figyelembe veszi a tanulók egyéni szükségleteit és digitális szokásait. A kutatásom ezért nemcsak a jelenlegi helyzet feltárására törekszik, hanem hozzájárulhat a jövő pedagógiai gyakorlatának formálásához. A motiváció fenntartása így komplex pedagógiai feladattá válik, amely tudatos tervezést és folyamatos megújulást igényel.

KÖZÖSSÉGI MŰVELŐDÉS TEHETSÉGGONDOZÓ MŰHELY

TDK-KONFERENCIÁJA

KÖZÖSSÉGI MŰVELŐDÉS – FELNŐTTKORI TANULÁS TAGOZAT

2026. 04. 29.

1. Bukta Szimonetta	2. hely
2. Csőke Zétény	1. hely
3. Verbói Rebeka	

A zsűri tagjai:

Tengely Adrienn, egyetemi docens

EKKE Neveléstudományi Intézet
(elnök)

Rakusz Márta, mesteroktató

EKKE Neveléstudományi Intézet

Zsolnay Norina, közösségsszervezés BA

EKKE Neveléstudományi Intézet

**„Ahol a tudás terem” /
Közösségi kertek lehetőségei a felnőttkori művelődésben**

Bukta Szimonetta, közösségsszervezés BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Simándi Szilvia, egyetemi docens, EKKE Neveléstudományi Intézet

Kulcsszavak: közösségi kertek, felnőttkori tanulás, LLL, informális tanulás

A dolgozat a közösségi kertek szerepét vizsgálja a felnőttkori művelődésben, különös tekintettel az informális és a nem formális tanulási folyamatokra. Napjainkban a felnőttkori tanulás egyre jobban kilép a hagyományos keretek közül, és olyan közösségi terekben jelenik meg, ahol a tudásszerzés tapasztalati úton, közös tevékenységek során valósul meg. A közösségi kertek ilyen tanulási környezetként működnek, amelyek egyszerre szolgálják a közösségépítést és a személyes fejlődést.

A dolgozat elméleti része bemutatja a felnőttkori tanulás főbb megközelítéseit, az élethosszig tartó tanulás jelentőségét, valamint az informális és a nem formális tanulás szerepét a modern társadalomban. A dolgozat kitér a közösségi kertek hazai és nemzetközi megjelenésére is, valamint arra, hogy ezek a kezdeményezések hogyan járulnak hozzá a közösségi tanulási folyamatok kialakulásához.

A kutatás célja annak feltárása volt, hogy a közösségi kertek milyen módon támogatják a felnőttek művelődését, és milyen tanulási folyamatok jelennek meg a kertközösségekben. Az empirikus vizsgálat online kérdőíves adatfelvételen alapult, amelyben kizárólag közösségi kertek tagjai vettek részt. A kérdőív a részvételi motivációkra, a megszerzett ismeretekre és a közösségi tapasztalatokra irányult. Az adatok feldolgozása statisztikai módszerekkel történt.

Az eredmények rámutatnak, hogy a közösségi kertek jelentős szerepet töltenek be a felnőttek informális tanulásában. A résztvevők gyakorlati tudást, környezettudatos szemléletet, valamint együttműködési és közösségi készségeket sajátítanak el, miközben a tanulás főként tapasztalatcserén és közös tevékenységeken keresztül valósul meg. A vizsgálat megállapítja, hogy a közösségi kertek a felnőttkori művelődés fontos színtereinek tekinthetők, amelyek a tanulást, a közösségi élményt és a fenntarthatóságot egyaránt integrálják.

**Tanulás felnőttkorban – teher vagy erőforrás?
A mentális egészség vizsgálata egri egyetemisták körében**

Csóke Zétény, közösségsszervezés BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Simándi Szilvia, egyetemi docens, EKKE Neveléstudományi Intézet

Kulcsszavak: mentális egészség, élethosszig tartó tanulás, felnőttkori tanulás, LLL

Jelen dolgozat a felnőttkori tanulás és a mentális egészség kapcsolatának vizsgálatára irányul, különös tekintettel arra, hogy a tanulmányok milyen módon befolyásolják a felnőtt hallgatók mentális jóllétét.

Mind az élethosszig tartó tanulás, mind a mentális egészség egyre nagyobb jelentőséggel bír napjainkban. A kutatási témám aktualitását az adja, hogy a kettő terület közötti összefüggések vizsgálata kevés figyelmet kap a felnőttkori tanulással kapcsolatos szakirodalomban.

A kutatás célja annak feltárása volt, hogy a felnőtt hallgatók miként élik meg tanulmányaik hatását mentális állapotukra, valamint hogy mely tényezők befolyásolják a mentális állapotukat.

A kutatás során egri levelező tagozatos hallgatók körében végeztem adatgyűjtést kérdőíves módszerrel. A vizsgálat keretében kvantitatív elemzések készültek leíró statisztikai módszerek, valamint az összefüggések feltárására keresztábrák vizsgálatok alkalmazásával. A kutatást kvalitatív tartalomelemzés is kiegészítette a nyitott kérdésekre adott válaszok feldolgozásával. Az adatgyűjtést szakirodalmi áttekintés előzte meg, amely a kutatás felnőttkori tanulással és mentális jólléttel kapcsolatos elméleti hátterét biztosította.

A kutatási eredmények rámutatnak arra, hogy a felnőttkori tanulás kettős módon jelenik meg a hallgatók életében: egyfelől mint jelentős terhelés, különösen az időgazdálkodási nehézségek és a szerepkonfliktusok következtében, másfelől mint öröforrás és fejlődési lehetőség. A vizsgálat többek között igazolta, hogy a munkahelyi leterheltség és a munkáltatói támogatás szignifikáns összefüggést mutat a tanulás mentális egészségre gyakorolt hatásának megítélésével. A tanulási motivációk között kiemelkedő szerepet játszottak a belső motivációs tényezők, valamint a kvalitatív eredmények alapján megállapítható, hogy a legjelentősebb nehézséget az időhiány jelentette a kérdőívet kitöltő hallgatók számára.

A kutatás eredményei hozzájárulnak a felnőttkori tanulás mentálhigiénés szempontú megközelítéséhez. A dolgozat legfontosabb üzenete, hogy a felnőtt tanulók támogatása – különösen a munkahelyi környezet részéről – kulcsfontosságú a mentális jóllét megőrzése szempontjából, ezért a jövőben indokolt lehet olyan intézményi és munkahelyi megoldások kidolgozása, amelyek elősegítik a tanulás, a munka és a magánélet összehangolását.

**A felnőttkori tanulás nehézségei és az esetleges lemorzsolódás fő okai
az egri álláskeresők és különböző munkaerőpiaci státuszú
résztevők körében**

Verbófi Rebeka, közösségsszervezés BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Oszlanczi Tímea, mesteroktató, EKKE Neveléstudományi Intézet

Kulcsszavak: felnőttkori tanulás, élethosszig tartó tanulás, egri álláskeresők, egyéb munkaerőpiaci státuszú részttevők, nehézségi tényezők, lemorzsolódási okok

Szakterdolgozatom során a felnőttkori tanulás nehézségeit és az esetleges lemorzsolódás fő okait vizsgálom az egri álláskeresők és különböző munkaerőpiaci státuszú részttevők körében. A téma aktualitását az indokolja, hogy napjainkban a vizsgált jelenség releváns problémaként jelentkezik. A felnőttképzés fontos szerepet tölt be a munkaerőpiaci alkalmazkodás területén, és a képzés félbeszakítása hatással van a részttevők munkaerőpiaci esélyeire. A kutatás célja annak feltárása, hogy melyek azok a nehézségek és lemorzsolódási okok, amelyek leginkább megjelennek a felnőttképzésben. A kutatás megkezdése előtt a témával kapcsolatos szakirodalom áttekintését végeztem el, amely megalapozta a vizsgálat háttérét. A vizsgálat során primer és szekunder kutatást végeztem. A primer adatgyűjtés során az Egri Foglalkoztatási Osztályon lévő két munkatárssal készítettem interjút, akik tanácsadó státuszt töltenek be. A kutatást kérdőíves felméréssel egészítettem ki, melyre 102 válasz érkezett, melyből 68 fő egyéb munkaerőpiaci, míg 34 fő álláskereső státuszban volt jelen a képzés ideje alatt. Az adatokat statisztikai módszerrel dolgoztam fel. Az eredményeket diagramok és táblázat formájában is megjelenítettem. A kutatás során a legfontosabb eredmények közé tartozik, hogy mind két csoportban megfigyelhető, hogy a lemorzsolódás okai között szerepelnek az anyagi és a családi okok, viszont az álláskereső körében ezek magasabb arányban jelentek meg. A kutatás kimutatta, hogy a képzés hossza, valamint a képzés formája is nagyban befolyásolja a lemorzsolódást, ugyanis mindkét csoportra jellemző volt, hogy hosszabb, illetve jelenléti képzés során volt magasabb arányú a lemorzsolódás, ami összefüggésbe hozható azzal, hogy a résztvevő nem tudta összeegyeztetni a tanulmányait a magánélettel. A képzés elvégzését követően mindkét csoport esetén megállapítható, hogy a képzés elvégzése pozitív hatással volt a munkaerőpiaci elhelyezkedésükre. A kutatás eredményei azt mutatják, hogy a nehézségek és a lemorzsolódási okok mögött sok tényező állhat, így a lemorzsolódás jelensége komplex módon értelmezhető. A hatások lehetnek élethelyzeti, intézményi és társadalmi tényezők is. További eredmények alapján úgy vélem, hogy a felnőttkori tanulás támogatásához javasolt a képzések rugalmasságának növelése, valamint a részttevők motiválása. A tényezők figyelembevétele elősegítheti az intézmények számára azt, hogy a képzés sikeres legyen, és sikeres elhelyezkedést biztosítson a munkaerőpiacon a részttevőknek.

TANÍTÓ- ÉS ÓVÓKÉPZŐ TEHETSÉGGONDOZÓ MŰHELY**TDK-KONFERENCIÁJA****TANÍTÓ- ÉS ÓVÓKÉPZŐS HALLGATÓK 1. TAGOZAT****2026. 04. 29.**

1. Batki Dóra	1. hely
2. Dancsok-Benyó Viktória	2. hely
3. Körömi Viktória	
4. Lugosi-Nyitrai Tünde	3. hely
5. Matiszné Balogh Georgina	
6. Törökné Budai Éva	
7. Tresó Lili	

A zsűri tagjai:

Dr. Taskó Tünde Anna , egyetemi docens	EKKE Pszichológia Intézet (elnök)
Gál Judit Erzsébet , mesteroktató	EKKE Tanító- és Óvóképző Intézet
Zagyváné dr. Szűcs Ida , adjunktus	EKKE Neveléstudományi Intézet
Mikk Boglárka Emese , óvodapedagógus BA	EKKE Tanító- és Óvóképző Intézet

A mesék ismeretátadó hatásának vizsgálata óvodáskorú gyermekek körében

Batki Dóra, óvodapedagógus BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Rázsi András, adjunktus, EKKE Kémiai és Fizikai Intézet

Kulcsszavak: mesék pedagógiai szerepe, természettudományos ismeretek, óvodáskor, élményszerű tanulás, mesealkotás, ismeretátadás

A szakdolgozat középpontjában a mesék pedagógiai szerepének vizsgálata áll, különös tekintettel a természettudományos ismeretek közvetítésére óvodáskorú gyermekek körében. A kutatás alapját az a feltevés képezi, hogy a mesék nem csupán szórakoztató funkcióval bírnak, hanem hatékony eszközei lehetnek az új ismeretek átadásának is.

A dolgozat célja annak feltárása, hogy a mesék milyen mértékben és milyen módon támogatják a 3–6 éves korosztály természettudományos tudásának bővítését, valamint ez a módszer mennyire tekinthető élményszerűnek és befogadhatónak.

A kutatás során egy általam és a témavezetőm által írt mese került megalkotásra, amely kifejezetten a vizsgálati célokhoz igazodik, mivel a meglévő mesék nem tartalmazták megfelelően a szükséges szemléleti és tartalmi elemeket. A történet középpontjában két óvodáskorú főszereplő áll, akik kalandjaikon keresztül egy természeti jelenség kialakulásával ismerkednek meg. A mese megírása során kiemelt szempont volt az életkori sajátosságok figyelembevétele, a figyelem fenntartása, valamint az élményszerű, érthető ismeretátadás biztosítása.

A dolgozat bemutatja a mesealkotás folyamatát, a karakterek és a cselekmény kidolgozását, valamint az illusztrációk szerepét a befogadás elősegítésében. A dolgozatom tartalmazza a szakdolgozatom által felmért óvodák és csoportok adatait. A vizsgálat eredményeit is bemutatom és kifejtem a tapasztalataimat.

Az eredmények várhatóan hozzájárulnak annak megértéséhez, hogy a mesék milyen hatékonyan alkalmazhatók a természettudományos nevelésben, és milyen pedagógiai lehetőségeket rejtene az óvodai gyakorlatban.

Az óvodapedagógusok énekléssel kapcsolatos attitűdjének vizsgálata zenei élményeik és előképzettségük tükrében

Dancsok-Benyó Viktória, óvodapedagógus BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Klem Dénes Attila, adjunktus, EKKE Zenei Intézet

Kulcsszavak: attitűd, hatások, éneklés fontossága, zenei nevelés

Mára megváltozott a világ, nem élnek együtt generációk, ahol az idősebb korosztály átadott minden fontosat és értékállót az utódoknak. Így van ez az énekléssel is. Megnőtt az óvodapedagógusok felelőssége, akik a gyerekekre és a szülőkre is hatással vannak. Kutatásommal arra szerettem volna választ kapni, hogy az óvodában dolgozó hallgatóknak és a pályán lévő pedagógusoknak milyen érzéseik, gondolataik vannak az énekléssel, az ének-zenei neveléssel kapcsolatban. Miként befolyásolja őket zenei előképzettségük, gyermek- és iskoláskori élményeik, egyetemi énekórákon szerzett tapasztalataik, milyen zenei hatás érte őket családi környezetben? Úgy vélem, a korábbi hatások befolyásolhatják attitűdjüket, éneklési gyakorlatukat az óvodában. Dolgozatom első felében a magyar zenei nevelés dalanyagáról, az óvodákban való megjelenésének történetéről írok, valamint a magyarországi óvodapedagógusok módszertani képzéséről és a Forrai Katalin művében megjelent jelenlegi módszertani elvárásokról. Ezután következik a kutatási rész, melyből kiderül, hogy a válaszadóknak az énekléshez való hozzáállása alapvetően pozitív. Sokan magabiztosnak érzik magukat éneklés közben, egy kisebb csoportnál viszont megjelenik a bizonytalanság és a szorongás. A legnagyobb visszatartó erő számukra nem a motiváció hiánya, hanem a csekély önbizalom és zenei tudás. Többeknél hiányzik az otthoni pozitív zenei tapasztalat. A megkérdezettek többségében az iskolai énekórák jó emlékként maradtak meg, de vannak, akik kifejezetten negatív élményeket őriznek. Ezek a korábbi tapasztalatok sok esetben ma is hatnak arra, hogyan viszonyulnak az énekléshez. A kitöltők zenei neveléshez való viszonyát alapvetően saját élményeik, tapasztalataik és önbizalmuk határozza meg.

A zenei nevelés szerepe és hatékonysága a gyermekek fejlesztésében a Stephens–Sarlós-módszer alkalmazásával az óvodai nevelésben

Körömi Viktória, óvodapedagógus BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Klem Dénes Attila, adjunktus, EKKE Zenei Intézet

Kulcsszavak: inkluzív óvodai nevelés, Stephens–Sarlós-módszer, zenei transzferhatás, idegrendszeri fejlődés, figyelmi működés, önszabályozás, érzelmi bevonódás

A kutatás célja annak feltárása, hogy a zenei nevelés és a Stephens–Sarlós-módszer mozgásos elemeinek tudatos összekapcsolása miként segítheti az idegrendszeri éretlenséggel küzdő óvodáskorú gyermekek fejlődését az inkluzív óvodai gyakorlatban. A téma aktualitását a figyelmi, önszabályozási és érzelmi kiegyensúlyozottságot érintő nehézségek egyre fokozódó jelenléte indokolja.

A dolgozat központi felvetése, hogy a zene és a szenzomotoros fejlesztőgyakorlatok egymást erősítve járulhatnak hozzá a gyermekek idegrendszeri fejlődéséhez. Ennek megfelelően arra kerestem a választ, hogy a zenei elemekkel kiegészített tevékenységek milyen irányban támogatják a gyermekek kiegyensúlyozottabb jelenlétét, valamint a figyelem és a viselkedés alakulását.

A kutatás kvalitatív pedagógiai megközelítésben valósult meg, nyolc egymást követő, mesés, zenei-mozgásos foglalkozás során egy vidéki óvoda kiscsoportjában, vegyes fejlettségi szintű gyermekek körében, összesen 20 fő részvételével. A megfigyelések a mindennapi óvodai tevékenységekbe ágyazva történtek, reflexiók jegyzetekkel kiegészítve.

A tapasztalatok azt mutatták, hogy a tevékenységek kedvezően hatottak a gyermekek érzelmi bevonódására, segítették az önbizalom erősödését és a nyugodtabb, kiegyensúlyozottabb jelenlét kialakulását. A megfigyelések alapján a zenei hatások más helyzetekben is megjelentek, ami a zenei transzferhatás megvalósulására utal, ezáltal a komplex tevékenységek hatékonyan hozzájárulhatnak a gyermekek fejlődéséhez a mindennapi óvodai életben.

Drámapedagógiai módszerek alkalmazása az óvodai nevelésben

Lugosi-Nyitrai Tünde, óvodapedagógus BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Tomori Tímea, adjunktus, EKKE Tanító- és Óvóképző Intézet

Kulcsszavak: drámapedagógia, óvoda, óvodapedagógus, intézmények, komplex személyiségfejlődés

A kutatás a drámapedagógiai módszerek óvodai alkalmazásának gyakoriságát, formáit és pedagógiai jelentőségét vizsgálta. A téma időszerűségét az adja, hogy az óvodai nevelésben mind nagyobb hangsúlyt kapnak azok a módszerek, amelyek játékos, élményszerű és gyermekközpontú módon támogatják a személyiség komplex fejlődését. A drámapedagógia ebből a szempontból különösen jelentős, mivel a közös élményre, a cselekvő részvételre, a szerepvállalásra és a képzelet mozgósítására építve segíti a gyermekek kommunikációjának, együttműködésének, önkifejezésének és érzelmi biztonságának fejlődését.

A kutatás célja annak feltárása volt, hogy az óvodapedagógusok milyen gyakorisággal és milyen formákban alkalmazzák a drámapedagógiai módszereket, milyen fejlesztési célokat kapcsolnak hozzájuk, továbbá milyen hatásokat és nehézségeket tapasztalnak a mindennapi gyakorlatban. A kutatás figyelmet fordított az állami és egyházi fenntartású óvodák gyakorlatának összevetésére is.

A kutatás vegyes módszertani megközelítésben valósult meg. A kvantitatív adatfelvétel online kérdőív segítségével történt, amelyet 110 óvodapedagógus töltött ki, míg a kvalitatív adatgyűjtés során 6 félig strukturált interjú készült. Az adatok feldolgozása a kérdőíves válaszok esetében százalékos megoszlások, átlagok és diagramok segítségével, az interjúk esetében pedig tematikus csoportosítással történt.

A kutatás megmutatta, hogy a drámapedagógiai módszerek széles körben jelen vannak az óvodai gyakorlatban, bár alkalmazásuk gyakorisága pedagógusonként és intézményenként eltérő. A legjellemzőbb formák: a szerepjáték, a bábjáték, a mozgásos dramatikus játékok, az improvizáció és a történetalkotás. A pedagógusok ezeket elsősorban a szociális és kommunikációs készségek fejlesztésére, valamint az érzelmi fejlődésre, az együttműködésre, az önkifejezésre és a kreativitás fejlesztésére használják. A tapasztalatok alapján a dramatikus tevékenységek pozitív hatással vannak a gyermekek nyitottságára, önbizalmára, kapcsolatteremtésre és érzelmi biztonságára. A kutatás ugyanakkor rámutatott arra is, hogy a módszer eredményes alkalmazását befolyásolja a pedagógusok módszertani felkészültsége, a gyermekek figyelmének fenntartása, valamint a megvalósítást befolyásoló gyakorlati tényezők.

A kutatás eredményei alapján a drámapedagógia az óvodai nevelésben hatékonyan és sokoldalúan alkalmazható pedagógiai módszertani lehetőség, amely tudatos tervezés mellett jelentősen hozzájárulhat a gyermekek komplex személyiségfejlődéséhez és a közösségi nevelés céljainak megvalósításához.

A mese és a gyermek

Matiszné Balogh Georgina, óvodapedagógus BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Kusper Judit, egyetemi docens, Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet

Kulcsszavak: élőszavas mese, vetített mese, kreativitás

Dolgozatomban a mese szerepét vizsgálom a kisgyermekkorai fejlődésben, különös tekintettel az élőszavas mesemondás és a digitálisan közvetített mesék hatásának összehasonlítására. A téma aktualitását a digitális eszközök térnyerése adja, amely jelentősen átalakítja a gyermekek meseélményeit és befogadási szokásait. Kutatásom célja annak feltárása volt, hogy a különböző meseátadási formák milyen hatást gyakorolnak az óvodáskorú gyermekek képzeletére, kreativitására és érzelmi reakcióira. A vizsgálat során „A kiskakas gyémánt félkrajcárja” című népmese feldolgozásán keresztül hasonlítottam össze az élőszavas és a vetített meseélményt. Az adatgyűjtés kérdőíves módszerrel, pedagógusok bevonásával, valamint a gyermekek reakcióinak és alkotásainak megfigyelésével történt. Az eredmények azt mutatják, hogy az élőszavas mesemondás erőteljesebb érzelmi bevonódást és aktívabb részvételt vált ki a gyermekekből. Gyakrabban tesznek fel kérdéseket, valamint spontán módon kapcsolódnak be a mese feldolgozásába. Ezzel szemben a vetített mesék inkább passzív befogadást eredményeznek, amit sok esetben fokozott izgatottság követ. A gyermekek rajzainak elemzése alapján megállapítható, hogy az élőszavas mese egységesebb belső képalkotást segít elő, míg a vetített mese nagyobb vizuális változatosságot eredményez. Ugyanakkor az élőszavas mesemondás kiemelt szerepet játszik az érzelmi biztonság megteremtésében és a fantázia fejlődésében.

Összességében megállapítható, hogy bár a digitális eszközök tudatos alkalmazása gazdagíthatja a pedagógiai gyakorlatot, az élőszavas mesemondás továbbra is meghatározó jelentőségű a gyermekek komplex fejlődése szempontjából.

A mese és a személyiségfejlődés kapcsolatának vizsgálata

Törökné Budai Éva, tanító BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Herédi Rebeka, adjunktus, EKKE Tanító- és Óvóképző Intézet

Kulcsszavak: mese, személyiségfejlődés, érzelmi fejlődés, pedagógiai alkalmazás

A dolgozat a mese és a személyiségfejlődés kapcsolatának vizsgálatára irányul, különös tekintettel a kisgyermekkorai érzelmi, szociális és kognitív fejlődésre. A téma aktualitását a digitális világ térnyerése adja, amely a hagyományos mesehallgatás visszaszorulásához vezethet, ugyanakkor a mesék személyiségformáló szerepe továbbra is kiemelkedő jelentőségű. A dolgozat elméleti részében bemutatásra kerül a mese fogalma, szerkezeti sajátosságai és szimbolikus jelentése, valamint a személyiségfejlődés pszichológiai háttere. A vizsgálat során kiemelt figyelmet kapnak olyan meghatározó elméletek, mint Bettelheim (1985), Jung (1993) és Erikson (1997) munkássága, amelyek rávilágítanak a mesék érzelmi és lelki fejlődésben betöltött szerepére. A kutatás célja annak feltárása volt, hogy a mesék milyen módon járulnak hozzá a gyermekek személyiségének alakulásához. A vizsgálat során kvalitatív és kvantitatív módszerek egyaránt alkalmazásra kerültek: szülői kérdőív, pedagógusokkal készített interjúk, valamint gyermekrajzok elemzése. A kutatásban óvodás és alsó tagozatos gyermekek, valamint szüleik és pedagógusaik vettek részt. Az eredmények alapján megállapítható, hogy a mesék rendszeres jelenléte pozitív hatással van a gyermekek érzelmi fejlődésére, empátiájára, szociális készségeire, valamint önbizalmuk és énképük alakulására. A vizsgálat azt is igazolta, hogy a mesék fontos szerepet töltenek be az erkölcsi normák megértésében és a problémamegoldó képességek fejlesztésében. Összességében elmondható, hogy a mesék tudatos pedagógiai alkalmazása hatékony eszköz a gyermekek harmonikus személyiségfejlődésének támogatásában, ezért alkalmazásuk kiemelt jelentőséggel bír mind a családi, mind az iskolai nevelés során.

Irodalomjegyzék

- Bettelheim, B. (1985). *A mese bővölete és a bontakozó gyermeki lélek*. Gondolat Kiadó.
- Boldizsár I. (2010). *Meseterápia – Mesék a gyógyításban és a mindennapokban*. Magiszter Fénye Kiadó.
- Cole, M., & Cole, S. R. (1998). *Fejlődéslélektan*. Osiris Kiadó.
- Erikson, E. H. (1997). *Gyermekkor és társadalom*. Universum Kiadó.
- Jung, C. G. (1993). *Az archetípusok és a kollektív tudattalan*. Akadémiai Kiadó
- Kádár, A. (2013). *Mesepszichológia 1.: Az érzelmi intelligencia fejlesztése gyermekkorban*. Kulcslyuk Kiadó.
- Kádár, A. (2014). *Mesepszichológia 2.: Útvaló kádermonstrumok és sárkányellenes szérumok*. Kulcslyuk Kiadó.
- Mérei F. & V. Binét Á. (2006). *Gyermeklélektan*. Medicina Könyvkiadó.
- Piaget, J. (1970). *Válogatott tanulmányok*. Gondolat Kiadó.
- Spitzer, M. (2014). *Digitális demencia: Hogyan teszi tönkre magát és gyermekét a számítógéppel irányított generáció*. Ursus Libris Kiadó
- Vekerdy, T. (2011). *A gyerekek: Óvodától kamaszkorig*. Saxa Kiadó.

Évszakok és időjárás az óvodában

Tresó Lili, óvodapedagógus BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Rácsi András, adjunktus, EKKE Kémiai és Fizikai Intézet

Kulcsszavak: évszakok, időjárási elemek, óvodai nevelés, tudatformáló hatás

Az évszakok és a különböző időjárási elemek ismerete elengedhetetlen a mindennapi életünkhöz. Az időjárás életünk minden területén befolyásoló szerepet játszik. Azon alapvető ismeretek közé tartozik, amelyet mindenkinek el kell sajátítania a felnőtté válás során. Az óvodai nevelésben is fontos szerepet játszik az évszakok és az időjárási elemek megismerése, valamint a hozzájuk kapcsolódó szokások (pl.: öltözködés, népszokások). Minden évszagnak megvannak a sajátos időjárási jellegzetességei. A klímaváltozás hatására viszont jobban elmosódnak a határvonalak az évszakok között. Ennek következtében a mai óvodásoknál már nem feltétlenül alakul ki éles ellentét a különböző évszakok és azok időjárása között. Sok időjárási fajtával nem vagy csak ritkán találkozunk (pl.: jégeső, havas eső). Az óvodai nevelésben nem az időjárási elemek pontos megnevezésén van a hangsúly, hanem azon, hogy mi történik (pl.: zivatar – esik az eső, villámlik, dörög az ég).

A legfontosabb azoknak az időjárási fajtáknak az ismerete, amelyek veszélyt hordoznak magukban (pl.: zivatar). Fontos, hogy a gyermekek ismerjék az időjárási elemek és fajták nevét, és hozzájuk tudják kapcsolni a jellegzetességeiket, hozadékaikat.

Az évszakok és az időjárás elemeinek ismerete része az alapvető műveltségi szintnek. Fontos, hogy az óvodában is foglalkozzanak vele, mert később az iskolai életben is gyakran előkerül. Ezen ismeretek elsajátítása közben környezettudatosságra neveljük a gyermekeket. Felhívjuk a figyelmüket a klímaváltozás következményeire, ezáltal ösztönözve őket a környezettudatos életmódra.

A dolgozatban kidolgozásra került egy óvodai foglalkozás, melyet egy 17 fős csoportban próbáltunk ki. Azt vizsgáltuk, hogy a gyermekekre nézve milyen tudatformáló hatása van a foglalkozásnak.

TANÍTÓ- ÉS ÓVÓKÉPZŐ TEHETSÉGGONDOZÓ MŰHELY**TDK-KONFERENCIÁJA****TANÍTÓ- ÉS ÓVÓKÉPZŐS HALLGATÓK 2. TAGOZAT****2026. 04. 29.**

1. Balázs Nikoletta	
2. Czető Fanni	2. hely
3. Csépanyi Barbara	
4. Kormos Emma, Hamar Péter,
Sike Bence, Takács Patrik	
5. Kriston-Hajdu Csilla	3. hely
6. Perlaki Zsófia	1. hely
7. Szabóné Bozó Aliz	

A zsűri tagjai:

Dr. Homoki Erika, egyetemi docensEKKE Tanító- és Óvóképző Intézet
(elnök)**Dr. Sáfrány Judit**, adjunktus

EKKE Pszichológia Intézet

Dr. Jánk Szilvia, adjunktus

EKKE Tanító- és Óvóképző Intézet

Németh Viktória, tanító BA

EKKE Tanító- és Óvóképző Intézet

A sakkipalota és a padlórobotok alkalmazása a napközis foglalkozásokon, főként az 1. és 2. osztályban

Balázs Nikoletta, tanító BA szakos hallgató

Témavezető:

Czapné dr. Makó Zita, adjunktus, EKKE Tanító- és Óvóképző Intézet

Kulcsszavak: motiváció, alsó tagozat, képességfejlesztés, padlórobot, sakk

Dolgozatom fő témája a sakkipalota és a robotika megjelenése az általános iskolában, főként első és második osztályos gyermekek vonatkozásában. Írásom innovációt tartalmaz, mivel a sakkipalota és a padlórobotok együttes alkalmazása új terület, eddig senkitől nem láttam. Tanításaim során tapasztaltam ki ezek kettősségének kombinációját, hatékony, tanulást elősegítő pozitívumait. A mai modern generáció számára elengedhetetlen, hogy olyan tanulást elősegítő eszközöket alkalmazzunk, amelyek folyamatosan fenntartják az érdeklődésüket, elvarázsolják őket, és egy mesevilágot teremtenek, főleg az általános iskola alsós korosztályában. Ezeknek az eszközöknek, módszereknek az együttes alkalmazásával fejleszthető számos terület, például az algoritmikus gondolkodás, a kódolás alapjai, a tér-irányok helyes alkalmazása, a problémamegoldás, a finommotorika, az együttműködő készség, a kommunikáció, a kreativitás. A sakkipalota egy Polgár Judit által megálmodott képességfejlesztő program, amelynek nem a sakkozás megtanítása a fő szempontja, hanem a fentebb említett számos terület fejlesztése. A padlórobotok közül Bee-Bot és Blue-Bot használatával tovább fokozhatjuk ezt az élményt. A robotok négyzeteken haladnak, előre, hátra, jobbra, balra irányokkal. Saját készítésű pályákat is alkothatunk, kártyákat elhelyezve rajtuk, amellyel elősegítjük a csoportmunkát, és a differenciált fejlesztés heterogén tanulócsoportokban módszert is könnyen alkalmazhatjuk ezáltal. Számos tantárgyba beintegrálható minkét módszer, akár együtt is. A tantárgyi koncentrációt nagyban elősegíti tanórákon. A leglátványosabb alkotásom is megjelenik dolgozatomban, ahol egy viaszos vászonra akrilfestékekkel megalkotva látható egy nagy sakktábla, amelyet a gyerekek nagyon kedvelnek. Iskolámban a kombinálás ezen megjelenítéssel már több alkalommal sikeresnek bizonyult: sakkfesztiválon, beiskolázási programon, tanórákon, napköziben. Dolgozatomban rövid elméleti áttekintés után a sakkipalota, a padlórobotok és kombinálásuk bemutatásán túl főként az első és második osztályosok matematikai tananyagjainak feldolgozásához, órák megvalósításához ajánlok feladatokat. A harmadikos és negyedikes korosztály feladatai is rövidebb terjedelemben említésre kerülnek. Végül egy interjúval zárom a témát, amelyben kitérek az általam fontosnak vélt eszközgazdag tanulási környezet és modern, gondolkodást elősegítő eszközök alkalmazásának helyzetére. Kérdéseimből kiderül, hogy mennyire fontos ezek megjelenése és alkalmazása a szülők számára.

A matematikai szorongás vizsgálata tanító és óvodapedagógus szakos hallgatók körében

Czető Fanni, tanító BA szakos hallgató

Témavezető:

Czapné dr. Makó Zita, adjunktus, EKKE Tanító- és Óvóképző Intézet

Kulcsszavak: matematika, élménypedagógia, motiváció, egyéni fejlesztés, tudásátadás

A matematikaoktatás hatékonyságának növelésében egyre nagyobb szerepet kapnak azok a pedagógiai megközelítések, amelyek figyelembe veszik a tanulók egyéni sajátosságait. A többszörös intelligencia elmélete szerint az egyének különböző intelligenciaterületeken eltérő erősségekkel rendelkeznek, amelyek egyéni intelligenciaprofilit alkotnak. Gardner nyolc intelligenciaterületet különít el, amelyek figyelembevétele lehetőséget teremt a differenciált és tanulóközpontú oktatás megvalósítására (Nicholson-Nelson 2007).

A matematika tanulásával összefüggésben számos kutatás rámutat a matematikai szorongás jelentőségére, amely negatívan befolyásolja a tanulók teljesítményét és attitűdjét. A matematikai szorongás vizsgálata már az 1950-es évektől a kutatások fókuszában áll (Csimáné Pozsegovics & Schlichter-Takács 2021), és a hazai vizsgálatok szerint a matematika a leginkább szorongáskeltő tantárgyak közé tartozik (Szénay 2003). A szorongás gyakran együtt jár negatív attitűdökkel, és kapcsolatban áll a tanulmányi eredményességgel is (Nótin et al. 2012).

Kutatásom célja annak feltárása, hogy az elsőéves pedagógushallgatók milyen attitűddel viszonyulnak a matematikához, milyen mértékben jelenik meg a matematikai szorongás, valamint a többszörös intelligencia elméletére épülő módszerek miként járulhatnak hozzá e tényezők pozitív irányú változásához.

A vizsgálat során kérdőíves módszert alkalmaztam, amely a hallgatók matematikával kapcsolatos attitűdjét, önértékelését és szorongásának különböző szempontjait mérte fel, továbbá feltárta az intelligenciaterületeiket.

Ezt követően a matematikai kurzusok során olyan feladatokat és tevékenységeket alkalmaztam, amelyek a hallgatók eltérő intelligenciaterületeihez illeszkedtek. Ezek a módszerek hozzájárultak a hallgatók aktivitásának növekedéséhez, valamint a matematika iránti pozitívabb attitűd kialakulásához.

Irodalomjegyzék

- Csimáné Pozsegovics B. & Schlichter-Takács A. (2021). Matematikai szorongás az általános iskolában: A pedagógusképzés kihívásai a matematikai szorongás tükrében. *Pedagógusképzés*, 20(3), 54–73. <https://doi.org/10.37205/TEL-hun.2021.3.03>
- Nicholson-Nelson, K. (2007). *A többszörös intelligencia*. Szabad Iskoláért Alapítvány.
- Nótin Á., Páskuné Kiss J. & Kurucz G. (2012). A matematikai szorongás személyen belüli tényezőinek vizsgálata középiskolás tanulóknál. *Magyar Pedagógia*, 112(4), 221–241. <https://www.magyarpedagogia.hu/index.php/magyarpedagogia/article/view/141>
- Szénay M. (2003) *Tantárgyak, tanórák és a tanulói érdeklődés*. In Mayer J. (szerk.) *A tanulók munkaterhei Magyarországon*. (pp. 45–62) Oktatókutató és Fejlesztő Intézet. <https://ofi.oh.gov.hu/tantargyak-tanorak-es-tanuloi-erdeklodes>

Az IKT-eszközök szerepe az óvodáskorú gyermekek nevelésében

Csepányi Barbara, óvodapedagógus BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Tomori Tímea, adjunktus, EKKE Tanító- és Óvóképző Intézet

Kulcsszavak: IKT, óvoda, nevelés, óvodapedagógus, képességfejlesztés, digitális eszközök

A digitális technológia rohamos fejlődése napjainkban alapvetően formálja a társadalmat, és egyre nagyobb hatást gyakorol a kisgyermekek mindennapi életére is. Az információs és kommunikációs technológiák (IKT) megjelenése az óvodáskorú gyermekek életében új pedagógiai kihívásokat és lehetőségeket teremt. A dolgozat célja annak feltárása, hogy az IKT-eszközök milyen szerepet töltenek be az óvodai nevelésben, valamint hogyan viszonyulnak ezekhez az eszközökhöz a szülők és az óvodapedagógusok.

A dolgozat elméleti részében bemutatásra kerül az IKT fogalma, pedagógiai jelentősége, valamint a digitális eszközök hatása a kisgyermekkori fejlődésre. A szakirodalmi feldolgozás kitér arra is, hogy az IKT-eszközök milyen módon járulhatnak hozzá a különböző képességterületek – például a figyelem, az emlékezet és a gondolkodás – fejlődéséhez, különösen akkor, ha azok interaktív és életkornak megfelelő tartalmakkal párosulnak. Ugyanakkor a kutatások hangsúlyozzák a túlzott képernyőhasználat kockázatait is, mint például a figyelemzavar, a mozgáshiány vagy a szociális kapcsolatok beszűkülése. Külön hangsúlyt kap a személyes tapasztalatszerzés elsődlegessége az óvodai nevelésben, amely során a gyermekek saját élményeiken keresztül ismerhetik meg a világot. A digitális eszközök ebben a folyamatban kiegészítő szerepet tölthetnek be, például olyan jelenségek szemléltetésében, amelyek közvetlen tapasztalással nem érhetők el.

A kutatás vegyes módszertani megközelítéssel valósult meg, amely ötvözi a kvantitatív és kvalitatív adatgyűjtési eljárásokat. A kérdőíves vizsgálat során a szülők véleményének feltárása történt az IKT-eszközök otthoni használatáról, míg a félig strukturált interjúk segítségével óvodapedagógusok szakmai tapasztalatai kerültek bemutatásra. A kutatás célja az volt, hogy átfogó képet nyújtson az IKT-eszközök alkalmazásának gyakoriságáról, céljáról, valamint a használattal kapcsolatos attitűdökről.

Az eredmények alapján megállapítható, hogy mind a szülők, mind az óvodapedagógusok alapvetően elfogadják a digitális eszközök jelenlétét a gyermekek életében, ugyanakkor hangsúlyozzák a tudatos és mértékletes használat fontosságát. A pedagógusok elsősorban kiegészítő jelleggel tekintenek a digitális eszközökre, amelyek alkalmasak a szemléltetésre, az érdeklődés felkeltésére és a motiváció növelésére. A megkérdezett szülők válaszai alapján az óvatos, szabályozott használat figyelhető meg az otthoni környezetben, ám a pedagógusok hangsúlyozták, hogy a probléma gyökere az otthoni használatból ered, mert a szülők nem fordítanak elegendő időt arra, hogy a gyermekek korlátozva használják ezen eszközöket.

A kutatás egyik legfontosabb következtetése, hogy az IKT-eszközök nem önmagukban jelentenek pedagógiai értéket, hanem tudatos, célorientált alkalmazásuk teszi őket a nevelési folyamat hatékony kiegészítőivé.

Az egri fényszennyezés hatásai, pedagógiai vonatkozásai

Hamar Péter, Egri Szilágyi Erzsébet Gimnázium és Kollégium
Kormos Emma, Egri Szilágyi Erzsébet Gimnázium és Kollégium
Sike Bence, Egri Szilágyi Erzsébet Gimnázium és Kollégium
Takács Patrik, Egri Szilágyi Erzsébet Gimnázium és Kollégium

Témavezető:

Dr. Rázsi András, adjunktus, EKKE Kémiai és Fizikai Intézet

Kulcsszavak: fényszennyezés, csillagos ég, bioritmus

A fényszennyezés egyre növekvő probléma a modern városokban, amely a mesterséges világítás túlzott vagy nem megfelelő használatából adódik. Projektünk célja Eger város fényszennyezési helyzetének bemutatása, valamint annak vizsgálata, hogy ez a jelenség milyen hatással van a környezetre és az emberek mindennapjaira.

Munkánk során nemcsak szakirodalmi adatokat és korábbi kutatásokat dolgoztunk fel, hanem saját méréseket és felméréseket is végeztünk. Különböző városrészekben – például a belvárosban, lakóövezetekben és a város szélén – figyeltük meg a fényviszonyokat, és egyszerű mérőeszközökkel vizsgáltuk a fényerősséget. Emellett kérdőívet készítettünk, amelyben arra kerestük a választ, hogy az emberek mennyire érzékelik zavarónak az éjszakai világítást.

A kutatás során azt is bemutatjuk, hogy a fényszennyezés nemcsak a csillagos ég látványát rontja, hanem hatással van az élővilágra és az emberekre is. Zavarhatja az állatok természetes viselkedését, valamint befolyásolhatja az emberek alvását és közérzetét. Emellett felesleges energiafelhasználással is jár.

Projektünk célja, hogy felhívjuk a figyelmet erre a problémára, és egyszerű, könnyen megvalósítható megoldásokat mutassunk be, és hogy a kisiskolások felé is könnyen kommunikálható példákat dolgozzunk ki.

A digitális eszközök hatása a 0–3 éves korú gyermekek fejlődésére

Kriston-Hajdu Csilla, neveléstudomány MA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Szőke-Milinte Enikő, egyetemi docens, EKKE Neveléstudományi Intézet

A szakdolgozat a digitális eszközök hatását vizsgálja a 0–3 éves korú gyermekek fejlődésére, különös tekintettel a kognitív, szociális, érzelmi és nyelvi fejlődés területeire. A téma aktualitását az adja, hogy a mai gyermekek már egy digitalizált környezetbe születnek bele, ahol az okoseszközök használata a mindennapok természetes részévé vált, gyakran már egészen korai életkorban. A kutatás célja annak feltárása, hogy a digitális eszköz-használat milyen módon és mértékben befolyásolja a kisgyermek fejlődését, valamint milyen szerepe van ebben a szülői attitűdöknek és mediációs stratégiáknak.

A dolgozat első, elméleti részében áttekintésre kerülnek a 0–3 éves korosztály fejlődési sajátosságai, bemutatva az újszülött-, csecsemő- és kisgyermekkor testi, értelmi és szociális fejlődésének főbb jellemzőit. Ezt követően ismertetésre kerül a digitális eszközök fogalma, típusai, valamint azok társadalmi és pedagógiai jelentőségei, különös tekintettel az információs és kommunikációs technológiák szerepére. A szakirodalmi áttekintés részletesen tárgyalja a digitális eszköz-használat lehetséges hatásait.

A kutatás empirikus részében kérdőíves módszerrel kerültek vizsgálatra a kisgyermekes családok digitális eszköz-használati szokásai, valamint a szülők tapasztalatai és attitűdjei. Az eredmények azt mutatják, hogy a digitális eszközök használata már igen korai életkorban megjelenik, és a gyermekek gyorsan elsajátítják azok alapvető működését. A vizsgálat rávilágít arra, hogy a használat intenzitása és jellege jelentős különbségeket mutat a családok között, és szoros összefüggésben áll a szülői kontrollal és tudatossággal.

A kutatás megállapítja, hogy a túlzott és nem megfelelően kontrollált digitális eszköz-használat negatív hatással lehet a gyermekek fejlődésére, különösen a figyelem, a szociális készségek és a beszédfejlődés területén. Ugyanakkor hangsúlyozza, hogy a tudatosan irányított, életkornak megfelelő tartalmak használata bizonyos esetekben támogathatja a tanulási folyamatokat és a fejlődést. A dolgozat kiemeli a szülők és a pedagógusok felelősségét abban, hogy megfelelő kereteket biztosítsanak a digitális eszközök használatához, és elősegítsék a kiegyensúlyozott, egészséges fejlődést.

Összességében a szakdolgozat hozzájárul a digitális eszköz-használat kisgyermekkorai hatásainak mélyebb megértéséhez, és gyakorlati javaslatokat fogalmaz meg a tudatos, felelősségteljes eszközhasználat kialakítására a családok és a nevelési intézmények számára.

Az IKT használatának lehetőségei az alsó tagozaton

Perlaki Zsófia, tanító BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Tomori Tímea, adjunktus, EKKE Tanító- és Óvóképző Intézet

Kulcsszavak: LEGO, történetmesélés, digitális történetmesélés

A kutatás a digitális történetmesélés és a LEGO eszközök pedagógiai alkalmazásának lehetőségeit vizsgálja az anyanyelvi kompetenciák fejlesztésében kisiskoláskorban. A kutatás célja annak feltárása, hogy a DST, valamint a LEGO mint innovatív tanulást támogató eszköz milyen módon és mértékben építhető be a tanórai keretbe, továbbá hogyan járul hozzá a tanulók szövegalkotási készségének és szókincsének fejlődéséhez. További cél annak vizsgálata, hogy az alkalmazott módszerek miként befolyásolják a tanulók motivációját, aktivitását és kreativitását, valamint milyen szerepet töltenek be a különböző tantárgyakhoz kapcsolódó kompetenciafejlesztésben. A vizsgálat kvalitatív módszerre épül, amelynek keretében hat, LEGO bázisintézményben dolgozó pedagógussal készült online interjú. A résztvevők tanítók és felső tagozaton oktató tanárok, akik napi szinten alkalmazzák a vizsgált módszert és eszközt, valamint tapasztalattal rendelkeznek a módszer előnyeiről és kihívásairól. Az interjúk célja, hogy átfogó képet alakítson ki a módszer gyakorlati alkalmazásáról és annak tanulóira gyakorolt hatásairól. A félig strukturált interjúk kérdéskörei kiterjedtek a történetmesélés pedagógiai szerepének megítélésére, valamint a DST- és a LEGO eszközök összekapcsolásának lehetőségeire. Emellett az interjúk érintették a megvalósítás során felmerülő nehézségeket, a tanulói visszajelzéseket, valamint a módszer jövőbeni alkalmazási lehetőségeit. Az eredmények alapján a LEGO eszközök jelentősen növelik a tanulók motivációját, aktivitását és bevonódását a tanórába. A tanulók hosszabb ideig képesek koncentráltan dolgozni, és pozitív attitűd alakul ki bennük a feladatok iránt. A módszer hatékonyan támogatja az anyanyelvi kompetenciák fejlődését, különösen a szókincsbővítésben és a szövegalkotás megszerettetésében. Ezek mellett széles körben alkalmazható más tantárgyakban is, és többféle kulcskompetencia fejlesztésére alkalmas. A kutatás pedagógiai jelentősége abban ragadható meg, hogy rámutat a digitális történetmesélés és a LEGO komplex alkalmazásának lehetőségeire a köznevelésben. A vizsgált módszer nemcsak az anyanyelvi kompetenciák fejlesztését támogatja, hanem hozzájárul a tanulók közötti együttműködéshez, a tanulók kreativitásának kibontakozásához, valamint a problémamegoldó gondolkodás fejlődéséhez is. Az interjúk során elhangzott tapasztalatok alapján a LEGO eszközök közösségformáló ereje is jelentős. Mindezek alapján indokolt a módszer szélesebb körű alkalmazása és integrálása.

Az óvoda és az iskola közötti átmenet

Szabóné Bozó Aliz, tanító BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Tomori Tímea, adjunktus, EKKE Tanító- és Óvóképző Intézet

Kulcsszavak: óvoda-iskola átmenet, mese, vers, szókincs, beszéd, eszközhasználat

A gyermekek nyelvi kifejezőkészsége és szókinccse folyamatosan csökken, ezért az óvoda-iskola átmenet kiemelt jelentőséggel bír, hisz ekkor alakulnak ki az első iskolai rutinok, és kezdődik a strukturáltabb tanulás. A mesék és versek természetes módon alkalmazkodnak a gyerekek életkori sajátosságaihoz, támogatva a beszéd- és nyelvi fejlődést, a kognitív, szociális és érzelmi készségek alakulását (Gósy, 2005). A sikeres átmenet meghatározza a tanuláshoz való viszonyt és a motivációt (Józsa, 2007). Kutatásom négy intézményben, 96 gyermek bevonásával valósult meg, a megfigyelés és az interjú módszerével. Az eredmények megerősítették, hogy a tudatos beszédfejlesztés és a családi, intézményi együttműködés kulcsfontosságú, melyben a mesék és versek kiemelt szerepet töltenek be. A rendszeres mesélés és verselés nemcsak az óvodai élményeket gazdagítja, hanem előkészíti az iskolai tanuláshoz szükséges alapkompétenciákat. A szülők részvétele elengedhetetlen, illetve az okoseszközök tudatos használata sarkalatos pont, amit az interjúk és a megfigyelési eredmények igazolnak.

Irodalomjegyzék:

Gósy M. (2005). *Pszicholingvisztika*. Osiris Kiadó.

Józsa K. (2007). *Az elsajátítási motiváció*. Műszaki Kiadó.

Kvale S. (2005). *Az interjú. Bevezetés a kvalitatív kutatás interjútechnikáiba*. Jósöveg Műhely Kiadó.

TERMÉSZETTUDOMÁNYI KAR

NÖVÉNY- ÉS ÁLLATBIOLÓGIAI TEHETSÉGMŰHELY

TDK-KONFERENCIÁJA

NÖVÉNYBIOLÓGIA TAGOZAT

2026. 04. 29.

1. Róde Lea

1. hely

A zsűri tagjai:

Dr. Marschall Marianna, főiskolai tanár

EKKE Biológiai Intézet (elnök)

Dr. Estók Péter, egyetemi docens

EKKE Biológiai Intézet

Dr. Sass-Gyarmati Andrea,
tudományos főmunkatárs

EKKE Biológiai Intézet

Varga Mirabella, biológia BSc

EKKE Biológiai Intézet

**Retek, brokkoli és görögszéna mikrozöldek antioxidáns-kapacitásának,
bioaktív, valamint egyéb komponenseinek összehasonlító vizsgálata
különböző termesztési körülmények között**

Róde Lea

Témavezető:

Dr. B. Tóth Szabolcs, főiskolai docens

Kulcsszavak: mikrozöld, retek, brokkoli, görögszéna, GC-MS, antioxidáns-kapacitás, bioaktív komponens

A mikrozöldek mint funkcionális élelmiszerek antioxidáns tulajdonságuk, valamint bioaktív komponenseik révén fokozott figyelmet igényelnek a mindennapi táplálkozásunkban és a tudományos kutatás területén is. Munkám célja a különböző vizsgált mikrozöldek antioxidáns-kapacitásának, valamint a bioaktív vegyületeinek feltárása, a vegyületek minőségi és mennyiségi összehasonlítása, valamint az abiotikus stresszkezelés hatásának vizsgálata az azonosított vegyületekre és az antioxidáns-kapacitásra. A kutatásomban retek (*Raphanus sativus* China Rose), brokkoli (*Brassica rapa* var. *sylvestris*) és görögszéna (*Trigonella foenum graecum*) mikrozöldeket vizsgáltam különböző hőmérsékleten hidropóniás termesztési körülmények között. A vizsgálatokban a különböző körülmények között termesztett mikrozöldek antioxidánskapacitás-értékeit DPPH- és FRAP-módszerrel hasonlítottam össze, illetve a komponensek minőségi és mennyiségi kimutatására BSTFA/TMCS-származékképzés után GC-MS-módszert alkalmaztam. A vizsgálatok eredményeként több jelentős, az adott növényre jellemző antioxidáns, antibiotikus, rákellenes anyagot sikerült kimutatni, illetve a kezelések egyértelmű kapcsolatot és szignifikáns különbséget mutatnak a vegyületek minőségi és mennyiségi változásaiban az alkalmazott kezelési paraméterek között. A kutatás során optimális termesztési paraméterek beállításával még nagyobb mennyiségű értékes komponenst tartalmazó, egészségesebb mikrozöldet lehet előállítani retek, brokkoli és görögszéna esetében.

FÖLDTUDOMÁNYI TEHETSÉGMŰHELY**TDK-KONFERENCIÁJA****FÖLDTUDOMÁNYI TAGOZAT****2026. 04. 29.**

1. Kerek Máté	
2. Kucsera Dorka	
3. Molnár Ábel Pál	3. hely
4. Szurofka Laura Eszter	1. hely
5. Zetkó Zoé Lili	2. hely

A zsűri tagjai:

Dr. Kajati György Lajos , főiskolai docens	EKKE Földrajz és Környezettudományi Intézet (elnök)
Dr. Sütő László , egyetemi docens	EKKE Földrajz és Környezettudományi Intézet
Kürti Livia , tanársegéd	EKKE Földrajz és Környezettudományi Intézet
Zubor Anna Fanni <i>osztatlan földrajztanár – angol nyelv és kultúra tanára</i>	EKKE Földrajz és Környezettudományi Intézet

Göd település helyzetelemzése és egy fejlesztési koncepció írása

Kerek Máté, földrajz BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Patkós Csaba, egyetemi docens, EKKE Földrajz és Környezettudományi Intézet

A településfejlesztés és városrendezés egyre nagyobb jelentőséggel bír a fenntartható és élhető városi környezet kialakításában. A városi térségek dinamikus fejlődése, a lakosságszám növekedése, valamint a gazdasági szereplők megjelenítése jelentős hatással van a helyi közösség életére. A szakdolgozat célja, hogy átfogó elemzést nyújtson Göd városáról, valamint javaslatokat fogalmazzak meg egy komplex, hosszú távú fejlesztési koncepció kidolgozására.

A témaválasztást személyes kötődésem indokolja, mivel tíz éve élek Gödön, és célom, hogy munkám gyakorlati hasznát is hozzon a város számára. Göd kedvező adottságai – a főváros közelsége, jó közlekedési kapcsolatai és növekvő népessége – miatt kiemelt figyelmet érdemel. Ugyanakkor az ipari fejlődés, különösen a Samsung SDI gyár jelenléte, gazdasági előnyök mellett társadalmi és környezeti konfliktusokat is okoz. A gyors népességnövekedés infrastrukturális hiányosságokat és közlekedési problémákat eredményez. A kutatás célja olyan fenntartható fejlesztési irányok vizsgálata, amelyek egyensúlyt teremtenek a gazdasági növekedés és az élhető környezet megőrzése között.

Hogyan alakítható ki Göd városában egy olyan fenntartható és élhető fejlesztési koncepció, amely figyelembe veszi a gazdasági növekedést, a környezeti fenntarthatóságot és a lakossági igényeket?

A TDK-dolgozatban kvantitatív és kvalitatív módszereket alkalmaztam. A helyzetelemzéshez dokumentumelemzést, köztük településszerkezeti tervet, 2018-as településfejlesztési koncepciót, 2023-as integrált településfejlesztési stratégiát és egyetemi tanulmányaim során korábban elkészített településfejlesztési dokumentációkat használtam. Emellett terepbejárást végeztem a településen, elemezve a kiválasztott térségeket. Valamint egy 20 kérdésből álló kérdőíves felmérést elemeztem, amelyet a város lakóival, önkormányzati illetékesekkel és munkavállalókkal töltöttem ki. SWOT-analízist és a problémafa módszerét is alkalmaztam. A javasolt fejlesztési koncepció pedig a helyzetelemzés eredményein alapul.

A körforgásos gazdaság (CE) elemzése és példái Magyarországon

Kucsera Dorka, földrajz BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Misik Tamás, adjunktus, EKKE Földrajz és Környezettudományi Intézet

Kulcsszavak: körforgásos gazdaság

Relevancia, tudományos aktualitás: hatékony választ kínál több, egymással összefüggő globális kihívásra; továbbá megoldásokat keres a 21. század globális fenntarthatósági kihívásaira.

A kutatás legjelentősebb eredménye lett annak megismerése, hogy ugyan látszik már a környezetbarát működésre való átállás, sok aspektusban még fejlesztésre és tudásbővítésre van szükség. A körforgásos gazdaság aspektusaiban ezzel együtt vannak olyan gyakorlati példák, amelyek utat mutathatnak a többiek számára. Erre utal többek között, hogy a 43 válaszadó 72,1%-a biztosan használja a 9R minimum egy elemét. Az útmutatásban szintén fontos példa a körforgásos gazdaság szervezeti egységben megjelenő alkalmazása, melyet a válaszadók 9,3%-a már használ. Végül, de nem utolsósorban ide tartozik a körkörös gazdaságra vonatkozó célok és teljesítménymutatók meghatározása. Ennél, mint ahogy láthattuk, a megkérdezettek 11,6%-a válaszolta, hogy a teljes körkörös útiterv számszerűsített teljesítménymutatóival határozza ezt meg.

Jelentőség:

- a) Milyen következményei lehetnek a kutatásnak? Segíti a hazai helyzetfeltárást, a jövőben hozzájárul(hat) különböző edukációs programok kifejlesztéséhez, és akár a döntéshozatalban is szerepe lehet.
- b) Miben járul hozzá a tudományterülethez? Hozzájárul ahhoz, hogy a globális elméleti keretrendszer (CE – Circular Economy) helyi viszonyokhoz lehessen igazítani, figyelembe véve Magyarország sajátosságait. A kutatás első kézből származó adatokat szolgáltat a körkörös gazdaság magyarországi megítéléséről, megvalósításáról és akadályairól – különösen vállalati szinten.

Yinshi és az ikervulkánok

Molnár Ábel Pál, földrajz BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Gönczy Sándor, egyetemi docens, EKKE Földrajz és Környezettudományi Intézet

Kulcsszavak: vulkanológia, tűzhányó, Ázsia, Kína, expedíció

Sokszor halljuk, hogy a földrajzi felfedezések korának vége. Ha ránézünk a térképre, néhány apró fehér foltot leszámítva mindent felfedeztünk már ezen a planétán. A modern földi és légi járművekkel eljuthatunk a Föld bármely pontjára, a műholdaknak köszönhetően pedig az űrből is szemlélhetjük bolygónk ezerarcú felszínét. De nem szabad elkeseredni! Ezek a hátramaradt apró fehér foltok csak arra várnak, hogy végre ők is felfedeződjenek. És mi, a földrajztudomány rajongói mi másért vagyunk, ha nem azért, hogy kiszínezzük az utolsó fehér foltokat a térképen?

Évekkel ezelőtt egy lelkes hallgató azt tűzte ki célul, hogy feljut minden kontinens legmagasabb tűzhányójának a csúcsára. Ázsia „legmagasabb” vulkánját 2019-ben sikerült meghódítania, és csak jóval később tette fel a nagy kérdést, amely élete eddigi legizgalmasabb ösvényére vezette rá: valóban az 5610 méter magas iráni Damávand a legmagasabb vulkán Ázsiában? Hamar kiderült, hogy nem, és az is, hogy a potenciális jelölteket Kínában kell keresni. A kérdésfeltevés relevanciáját mind a Google Earth szupernagy felbontású műholdképei, mind a kínai és ausztrál kutatóktól kapott információk megerősítették. Az előzetes kutatás alapján, véleményünk szerint a Yinshi-hegy vagy a Zhaoyang és Xiaolan ikervulkánok egyike Ázsia legmagasabb vulkánja. A Yinshi névének jelentése „Ezüst-hegy”, ami kissé ironikus, hiszen a kontinens aranyérmese lehet, amennyiben a felvetett hipotézis bizonyítást nyer. A feladat tehát adott, vár ránk három fehér folt, ahol ember még korábban nem járt, és egy földrajzot újraíró vulkanológiai küldetés.

Kutatásunkban a következő kérdésekre keressük a választ:

- Vulkán-e a Yinshi?
- Valójában milyen magasak az említett tűzhányók?
- Milyen információkat tudunk szerezni olyan vulkánokról, amelyek rendkívül izolált környezetben, tőlünk légvonalban több mint 5000 kilométerre magasodnak?

**A mezőgazdasági gyakorlatok fenntarthatóságának értékelése
távérzékelési eszközökkel, az aszályreziliencia és
a klímaváltozás hatásainak elemzése**

*Szurofka Laura Eszter osztatlan természettudomány-környezettan tanár szakos
hallgató*

Témavezető:

Dr. Nagy Richárd, tudományos munkatárs, EKKE Innorégió Tudáscentrum

Kulcsszavak: vegetációdinamika, precíziós gazdálkodás, műholdas adatfeldolgozás, környezeti stresszindikátorok, tájhasználati kategóriák

A kutatás Mezőkövesd térségének mezőgazdasági fenntarthatóságát és aszályrezilienciáját vizsgálja a 2020–2024-es időszakban távérzékelési eszközök alkalmazásával. A vizsgálat középpontjában a klímaváltozás hatásai által felerősített stresszhatások és az általuk kiváltott vegetációdinamikai változások állnak, amelyek feltárása többéves adatsorokon alapul. A kutatás Sentinel-2 műholdfelvételek feldolgozására épül, melyekből NDRE (Normalized Red Edge) vegetációs index került számításra, ami lehetővé tette a növényzet egészségi állapotának és fotoszintetikus aktivitásának követését. Az elemzést a NASA POWER adatbázisából származó klimatikus adatsorok egészítették ki, amelyek segítettek a környezeti hatások és a vegetációdinamikai változások összekapcsolásában.

A vizsgálat során sor került különböző tájhasználati kategóriák lehatárolására, majd ezen táj kategóriák vegetációs teljesítményének és stressztűrésének összehasonlító elemzésére. Az adatfeldolgozás részét képezték olyan statisztikai eljárások, amelyek lehetővé tették a különböző táj típusok egymással való összehasonlítását, ami képet adott arról, hogy mely tájhasználati kategóriák képesek a legjobban alkalmazkodni a környezeti stresszhatásokhoz.

Az eredmények rámutattak arra, hogy a vizsgált időszak szélsőséges évei kulcsszerepet játszottak a vegetációdinamika kialakításában, különösen a csapadékhiányos időszakok során. Kimutathatóvá vált a vegetáció stressztűrése és teljesítménye közötti kapcsolat is, amely fontos információkat nyújt a vegetáció alkalmazkodóképességének megértéséhez.

A kutatás hangsúlyozza a fenntartható gazdálkodási gyakorlatok jelentőségét a klímaváltozás hatásaihoz való adaptációban. Az eredmények hozzájárulnak a térségi szintű döntéshozatali támogatáshoz, valamint a hosszú távon fenntartható gazdálkodási formák kialakításához.

**Az összeomló városi infrastruktúra társadalomföldrajzi hatásai és
rezilienciaalapú fejlesztési lehetőségei a venezuelai
Santa Ana de Coro példáján**

Zetkó Zoé Lili, geográfus MSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Patkós Csaba, egyetemi docens, EKKE Földrajz és Környezettudományi Intézet

Kulcsszavak: közmű, digitális sebezhetőség, veszteség-térképezés, városfejlesztés, Patria

A kutatás célja a venezuelai Santa Ana de Coro állami székhelynek feltárni és térbeliesíteni a kritikus városi hálózatát, a lakónegyedek helyzetéből és annak összeomlásából fakadó társadalomföldrajzi következményeit. A dolgozat központi kérdése, hogy a szolgáltatások hiánya milyen mérhető anyagi és időbeli veszteségeket okoz a lakosságnak, és milyen egyéni, illetve közösségi rezilienciastratégiák jönnek létre a túlélés érdekében. A kutatás vegyes módszertanon alapul, elsődleges adatgyűjtésre építve. Kvantitatív kutatás egy 33 kérdést tartalmazó felmérésből áll, amely a fogyasztási szokásokat, a technikai eszközök állapotát és a digitális államigazgatáshoz való hozzáférést, valamint a közművek leépülését vizsgálja lakónegyedenként. Emellett 1 db magáncég és számos lakos (minden lakónegyedtípusból min. 4 fő) interjúztatása valósult meg. Az eredmények alapján a város morfológiai egységei mentén (történelmi belváros, formális és informális lakónegyedek) éles különbségek rajzolódnak ki a sebezhetőség mértékében. A dolgozat zárófejezete egy rezilienciaalapú fejlesztési koncepciót vázol fel. A kutatás rávilágít, hogy válságövezeti környezetben a városfejlesztésnek nem csupán a technikai helyreállításra, hanem a helyi közösségek önfenntartó képességének térbeli támogatására kell fókuszálnia. Valamint azonosítja a nemzetközi távmunka mint speciális rezilienciastratégia jelenlétét.

KÉMIA ÉS FIZIKA TEHETSÉGMŰHELY**TDK-KONFERENCIÁJA****KÉMIA TAGOZAT****2026. 04. 29.**

1. Bartek Máté	1. hely
2. Gyöngyössy Ádám	1. hely
3. Hangya Kinga Imola	1. hely

A zsűri tagjai:

Jedlovsky Pál , egyetemi tanár	EKKE Kémiai és Fizikai Intézet (elnök)
Dr. Herczeg Mihály , egyetemi docens	EKKE Kémiai és Fizikai Intézet
Dr. Stirling András , kutatóprofesszor	EKKE Kémiai és Fizikai Intézet
Bacsa Vivien , osztatlan fizikatanár hallgató	EKKE Kémiai és Fizikai Intézet

Heterobimetallikus fém-fém kölcsönhatások vizsgálata átmenetifém-karbonil komplexeknél

Bartek Máté, BME VBK, vegyészmérnöki BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Kelemen Zsolt, egyetemi docens, BME Vegyészmérnöki és Biomérnöki Kar

Kulcsszavak: fém-fém kötés, QTAIM, elméleti kémia

A katalitikus tulajdonságok javításának egyik új megközelítését a több fémcentrumot tartalmazó katalizátorok jelenthetik, amelyekben például a két fémcentrum között fellépő, úgynevezett kooperatív effektusok révén a katalitikus aktivitás és szelektivitás érdemben módosul. Számos esetben nem egyértelmű a kooperatív effektusok pontos természete, valamint a hatása az adott katalitikus folyamatra, ami jelentős részben a fém-fém kölcsönhatások kihívásokkal teli modellezésére vezethető vissza. A közelmúltbeli új szerkezeti eredmények nyomán újra megvizsgáltam a 3d átmenetifém-dekakarbonil sorozat ismert példáiban ($M_2(CO)_{10}$, $MM'(CO)_{10}$, ahol $M, M' = Fe, Mn, Cr$) a fém-fém kölcsönhatások természetét az Interacting Quantum Atoms (IQA) energiaparticionálási módszerrel.

Az IQA-eredmények azt mutatják, hogy bár a kovalens stabilizáció nem elhanyagolható a két fémcentrum között, a teljes stabilizációs energia nagyrészt független a fémcentrumok közötti közvetlen kölcsönhatástól. Végző soron a destabilizáló fém-fém kölcsönhatást elsősorban a fragmentumok közötti ligandumok gyenge, többcentrumos kölcsönhatásai kompenzálják, nem pedig a fémközpontok közötti közvetlen, formálisan 17–17 vagy 16–18 vegyértékelektronos kötések. A heterobimetallikus hatás jelentős szerepet játszik ezen komplexek stabilitásának meghatározásában, ám főként azért, mert erősebbek a fragmentumok közötti ligandum-ligandum és ligandum-fém kölcsönhatások, nem pedig a közvetlen datív fém-fém kötés miatt.

Pacritinib intermediereinek szintézise áramlásos kémiai rendszerekben

Gyöngyössy Ádám, BME VBK, vegyészmérnöki BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Bálint Erika, egyetemi docens, BME Vegyészmérnöki és Biomérnöki Kar

Kulcsszavak: áramlásos kémia, optimalizálás, pacritinib, Suzuki-kapcsolás, redukció, O-alkilezés

A pacritinib egy kismolekulás kináz inhibitor, mely 2022-ben lett engedélyezve az Egyesült Államok Élelmiszer- és Gyógyszerügyi Hivatala (FDA) által. Bár szakaszos technológiával történő előállítását már publikálták, áramlásos kémiai szintézise nem ismert. Kutatómunkám során célul tűztük ki a pacritinib intermediérének szintézisét áramlásos kémiai rendszerekben, az egyes reakciólépések optimalizálását, valamint ezek kivitelezését a kutatócsoport által fejlesztett 3D nyomtatott reaktorokban.

A kulcsintermediér előállítását három lépésben, áramlásos kémiai rendszerben kívántuk megvalósítani. Első lépésben 2,4-diklórpirimidin és 3-formilfenilboronsav Suzuki-reakcióját terveztük elvégezni fűthető Asia® rendszerben, majd preparálást követően az így előállított benzaldehid-származék nátrium-borohidriddel történő redukciója volt a célunk. Utolsó lépésben az így előállított benzil-alkohol-származékot egy O-alkilezési lépésen keresztül allil-bromiddal reagáltatva jutottunk a hatóanyag egyik intermediéréhez.

A reakciók optimalizálását irodalmi példák reprodukálásával kezdtük, majd ezeket ültettük át áramlásos kémiai rendszerekbe, ahol az optimalizálás folyamán több reakciót befolyásoló faktort (hőmérséklet, tartózkodási idő, koncentráció) vizsgáltunk. Az optimálisnak talált reakciókörülményekkel elvégeztük a reakciókat a kutatócsoport által fejlesztett 3D nyomtatott áramlásos kémiai reaktorokban is. A reakciók végbemenetelét kromatográfiás (GC, HPLC) és tömegspektrometriás (GC-MS, HPLC-MS) módszerekkel ellenőriztük, a termékeket oszlopkromatográfia segítségével tisztítottuk. Az előállított vegyületek szerkezetének igazolásához ¹H- és ¹³C NMR-vizsgálatokat végeztünk.

Fotokémiai flow reaktor alkalmazása egy szén-szén kapcsolási reakcióban

Hangya Kinga Imola, BME VBK, vegyészmérnöki BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Kupai József, egyetemi docens, BME Vegyészmérnöki és Biomérnöki Kar

Kulcsszavak: fotokatalízis, C–C kapcsolás, foto-flow reakció

A kutatásom tárgyát képező fotokatalitikus reakciók az elmúlt évtizedben egyre nagyobb figyelmet kaptak, hiszen alkalmazásukkal enyhe körülmények között lehetséges kémiai átalakításokat végezni, ami különösen hasznos lehet a fejlett gyógyszer-intermedierek funkcionálizálása esetén. Korábbi kutatómunkám során kísérlettervezés segítségével optimalizáltam a metil-cianoacetát és 1,1-difeniletilén közötti fotokatalitikus szén-szén kapcsolási reakciót szakaszos üzemben, így 91%-os termelést értem el. A reakciót egy nyílt forráskódú 3D-nyomtatott fotoreaktorban hajtottam végre, kékfény-besugárzással, 4CzIPN fotokatalizátor és bázis jelenlétében. Jelenlegi munkám során célom volt áramlós kémiai úton méretnövelni a reakciót. Ezt a módszert alkalmazva a kis átmérőjű és nagy felületű csöveknek köszönhetően növelhető a fénybesugárzás mértéke, így nagyobb fényintenzitás érhető el. A fotoreaktorba két különböző geometriájú áramlós kémiai feltét helyezhető, melyek közül az egyiket mi terveztük. Munkám során ezen feltétek hatékonyságát hasonlítottam össze. Az általunk tervezett modul hatékonyabbnak bizonyult, így ezt alkalmaztam a további kutatásaimban. Vizsgáltam a reakcióelegy koncentrációjának és a tartózkodási időnek a hatását a termelésre. Azt tapasztaltam, hogy az eredetihez képest 1,66-szor töményebb reakcióelegy esetén a korábbi 5 óra helyett 2 óra tartózkodási idő mellett 93%-os termelés érhető el, így sikerült javítani a szakaszos reakciók esetén tapasztalt termeléshez képest. További célom volt, hogy elvégezzem a reakciót áramlós kémiai úton a metil-cianoacetát helyett más szubsztrátokkal is. Négy különböző CH-savasságú vegyületet vizsgáltam, azonban a korábban használt DBU-bázis helyett kálium-terc-butiláttal tapasztaltam sikeres reakciókat. A DBU-val ellentétben a kálium-terc-butilát szilárd halmazállapotú, így heterogén rendszerekkel kellett dolgoznom. Ebből kifolyólag a bázissal és különböző hordozókkal töltött oszlopokat is vizsgáltam.

TÁJKUTATÁSOK – TERMÉSZETVÉDELEM TEHETSÉGMŰHELY**TDK-KONFERENCIÁJA****KÖRNYEZETTUDOMÁNYI TAGOZAT****2026. 04. 29.**

1. Boda Péter	
2. Bujtor László Dániel	1. hely
3. Klein Dávid	2. hely
4. Pólik Mihály Bekény	3. hely

A zsűri tagjai:

Dr. Tóth Antal , egyetemi docens	EKKE Földrajz és Környezettudományi Intézet (elnök)
Csabai Edina Kitti , tudományos segédmunkatárs	EKKE Földrajz és Környezettudományi Intézet
Dr. Földes-Leskó Gabriella , adjunktus	EKKE Földrajz és Környezettudományi Intézet
Dr. Misik Tamás , adjunktus	EKKE Földrajz és Környezettudományi Intézet
Herczeg Viktor , környezettan BSc	EKKE Földrajz és Környezettudományi Intézet

Statisztikai modellezés a meteorológiában*Boda Péter, földrajz BSc szakos hallgató*

Témavezető:

Dr. Lakatos László, egyetemi docens, EKKE Földrajz és Környezettudományi Intézet

Kulcsszavak: meteorológia, előrejelzések javítása, modellek, kombinálás, beválás, intervallum

A kutatás célja annak vizsgálata volt, hogy különböző numerikus időjárási modellek kombinálásával javítható-e az előrejelzések pontossága az egyes modellek önálló alkalmazásához képest. A vizsgálat során több hónapnyi adatsoron elemeztem négy modell (ICON Global, KNMI Seamless, DMI Seamless, ECMWF IFS025) előrejelzéseit. A modellek teljesítményét külön-külön, valamint különböző kombinációs módszerekkel is értékeltem. Az alkalmazott statisztikai mutatók között szerepelt az átlagos hiba, az abszolút eltérés, valamint különböző súlyozott kombinációk eredményei. Az elemzés során intervallumalapú megközelítést is alkalmaztam, amelyben a modellek előrejelzései köré bizonytalansági tartományokat határoztam meg, és ezen tartományokon belül vizsgáltam a találati arányt. Az eredmények azt mutatták, hogy a modellek megfelelő kombinálása és az intervallumalapú értékelés alkalmazása jelentősen növeli az előrejelzések pontosságát. A mért értékek nagy arányban a meghatározott bizonytalansági tartományokon belül helyezkedtek el, ami a módszer hatékonyságát igazolja. Az előzetes eredmények alapján a kombinált modellek alkalmazása 15–20%-os javulást eredményezett az egyedi modellekhez képest.

Talajtani adatok és geomorfológiai térképezési eredmények térbeli rendszerének vizsgálata az Alsó-Tarna-völgyben

Bujtor László Dániel, földrajztanár–történelemtanár szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Dobos Anna, egyetemi docens, EKKE Földrajz és Környezettudományi Intézet

Kulcsszavak: térbeli vizsgálat, talajszelvények, Alsó-Tarna-völgy, geomorfológia, SURFER-GIS

Az EKKE Táj kutatások – Természetvédelem Tehetségműhely Tarna-völgyi kutatásaiban 2022 óta veszek részt, ahol saját önálló kutatási témám a talajtani adatok és a geomorfológiai térképezési eredmények térbeli rendszerének vizsgálata. Tarnaszentmária, Verpelét és Feldebrő környékén a kutatócsoport által feltárt helyszíni talajfelvételi jegyzőkönyveket dolgoztam fel, valamint az adatok alapján SURFER 13. és 30. program segítségével talajszelvényábrákat, tematikus térképeket készítettem. A FAO (2006) terepi módszertanával felvett talajtani adatbázist elemeztem, a meghatározott talajtípusok térbeli rendszerét SURFER GIS szoftver alkalmazásával jelenítettem meg, majd Pécsi (1963) geomorfológiai jelkulcsa alapján geomorfológiai térképrészletet szerkesztettem. Az Alsó-Tarna-völgy mintaterületén így feltártuk az elmúlt 1,8 millió évben kialakult formák és a formákhoz kötődő talajtípusok és üledékek térbeli rendszerét. A különböző tudományterületek módszerét alkalmazva új talajtani térképünk adatai szignifikáns kapcsolatot mutatnak a morfológiai formák rendszerével (pedimentek, pleisztocén folyóvízi teraszok, holocén alluvium). Kutatási eredményeink a területi ágazati tervezésekben (mezőgazdaság, talajvédelem, tájvédelem, településfejlesztés) alkalmazhatóak, értékes adatokat kínálnak további terepi vizsgálatokhoz, kockázatelemzésekhez és területgazdálkodási döntésekhez.

Az egercsehi szénbányászat hatása a hagyományos tájhasználatra*Klein Dávid, geográfus MSc szakos hallgató*

Témavezető:

Dr. Dobos Anna, egyetemi docens, EKKE Földrajz és Környezettudományi Intézet

Kulcsszavak: tájhasználat, szénbányászat, antropogén hatások, társadalom, Egercsehi

Napjainkban aktuális kutatási téma az egykori szénbányák vidékének vizsgálata, tájhasználat-változásainak elemzése. A Hevesaranyos–Mikófalvai-medencedombság a Bükk hegység nyugati oldalán található, egy medencékkel tagolt dombvidék, amely a Bükkhát kistájcsoporthoz tartozik. Itt található az egykori egercsehi szénbányák vidéke, amelynek tájhasználatát jelentősen megváltoztatta a gazdasági és társadalmi változások tükrében. A 19. század második felétől robbanásszerűen fejlődő ipari körzetek áttételesen jelentős hatással voltak a szomszédos, tradicionális életet élő, elzárt falvak közösségére, tájhasználatára. Dolgozatomban ezeket a folyamatokat elemzem demográfiai adatokkal és georeferált katonai felvételek alkalmazásával. Az Ózd és Egercsehi között húzódó ipari körzet és bányavidék történetét, társadalmi viszonyait és a bányászat közvetlen tájalakító tevékenységét már sokan feldolgozták. Dolgozatom aktualitása az, hogy felhívom a figyelmet arra, hogy egy tradicionális, elzárt közösség – ragaszkodva hagyományaihoz, tradicionális kultúrájához és társadalmi viszonyaihoz – milyen viszonylagosan fenntartható tájhasználati formákat alakított ki, amelyek az ipari tevékenység megjelenésével hatalmas változásokon estek át. Az ipari tevékenység – bár nem érintett sok települést közvetlenül, mégis – jelentős változásokat indított el, megváltoztatva a terület tradicionális társadalmi viszonyait. A bánya – mint idénymunkahely – következtében új anyagi lehetőségek nyíltak a helyi társadalom tagjai számára. Az egyének új anyagi lehetőségei gyorsan elkezdtek szétfeszíteni ezt az archaikus és erősen hierarchikus közösséget, aminek következtében a berögzött társadalmi viszonyok gyorsan bomlásnak indultak. Ez kihatással volt a táj használatára is. Bár e hagyományos társadalom sokáig ellenállt a változásnak, az úrbéri rendezés tagosításait is sikerül egy évszázadon keresztül „elszabotálni”, de végül nem állhatták útját a változásoknak, és a széteső társadalommal szétesett a közösségi földek közösségi konszenzuson alapuló használata is. Ezzel párhuzamosan a megnövekedett lakosság igényeinek kiszolgálására elkezdtek a tájat túlhasználni, aminek következményeivel, az erózió sújtotta területekkel, az alapkőzetig lepusztult talajokkal ma is találkozhatunk. Az előzmények ismertetése mellett elsősorban a 19. század második felének, illetve a 20. század első felének nagy változásaival, azok okaival foglalkozom dolgozatomban. A feltárt folyamatok jövőbeli következményei elgondolkodtatóak, így kutatási eredményeim alapul szolgálhatnak a jövőbeli tájtervezési eljárásoknak.

Geomorfológiai veszélyek feltárása Eger belvárosában, térinformatikai elemzések egy egri mintaterület alapján

Pólik Mihály Bekény, földrajz BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Dobos Anna, egyetemi docens, EKKE Földrajz és Környezettudományi Intézet

Kulcsszavak: épületállomány-specifikus geomorfológiai kockázatértékelés, multikritériumos térinformatikai modellalkotás, talajvízszint-dinamika, erózióérzékenység, prediktív raszteranalízis, terepi validáció

A globális népességnövekedéssel és a beépített területek növekedésével az emberiség sérülékenyebbé válik a környezeti veszélyekkel szemben. A jövőbeli veszélyhelyzetekre való felkészüléshez elengedhetetlen a lokális adottságok felmérése és elemzése. Egerben régóta ismertek a természeti katasztrófák, a város egyik legpusztítóbb eseménye az 1925-ös földrengés volt. Antropogén kockázatot jelentenek még a belváros alatt található történelmi pincerendszerek, amelyek ismeretlen kiterjedésű járatai beszakadásveszélyt hordozhatnak.

A vizsgálat a Bükk-vidék délnyugati peremén fekvő Eger (T: 92,24 km², 48 686 fő) keleti részén zajlott. A kiválasztott 0,5 km² dombvidéki jellegű, sűrűn beépített mintaterületet az Eger-patak völgyéhez kapcsolódó teraszok, mellékvölgyek és lejtők tagolják.

A kutatás térinformatikai elemzéseket és terepi felmérést vet össze. A térinformatikai munkákhoz a QGIS 3.44.0-Solothurn szoftvert használtam. A 1:10 000 méretarányú EOV-térképek szintvonalalaiból TIN-interpolációval DEM-et készítettem. Ebből először egy lejtőkategória-térképet készítettem saját kategóriarendszerrel, majd raszteranalízissel az épületek erózióveszélyét értékeltem. Ezután a SZTFH WMS talajvíztérképét felhasználva, raszteranalízissel hoztam létre egy négykategóriás talajvízszint-kockázati modellt.

A kutatás során két fő térkép készült:

A modellt terepi bejárás validálta: 88 esetben detektáltam épületkárt, zömmel az ártér közelében található épületeken fellépő salétromosodást. A detektált károk kiválóan egybeestek a térinformatikai elemzéssel előre jelzett helyszínekkel.

A térinformatika alkalmazása lehetőséget ad a potenciális veszélyeztetett zónák előzetes kijelöléséhez, így a terepi megfigyelések sokkal célzottabbá válnak. A károsodások térbeli elhelyezkedésének pontos meghatározása megbízható alapot nyújt a kockázatfelméréshez, a megelőző intézkedések tervezéséhez, továbbá a beavatkozási stratégiák kidolgozásához a várostervezésben.

TESTNEVELÉSI ÉS SPORTTUDOMÁNYI TEHETSÉGMŰHELY**TDK-KONFERENCIÁJA****ISKOLAI TESTNEVELÉS, SPORT ÉS KULTURÁLIS HATÁSOK TAGOZAT****2026. 04. 27.**

1. Babinszki Gellért	3. hely
2. Bozóki Viktória	2. hely
3. Czanik Sándor	
4. Gácsi Péter	
5. Horváth Ádám Attila	
6. Konczosné Lőrincz Vanda	
7. Kovács Árpád Csaba	1. hely
8. Szabó Csilla	
9. Szöllős Imre Zoltán	
10. Tóth László	

A zsűri tagjai:

Dr. Révész László, egyetemi tanárEKKE Sporttudományi Intézet
(elnök)**Patkó Katalin**, mesteroktató

EKKE Sporttudományi Intézet

Urbán Anna, osztatlan földrajztanár –
testnevelőtanár

EKKE Sporttudományi Intézet

A röplabda népszerűsége az egri középiskolákban

Babinszki Gellért, edző BSc szakos hallgató

Témavezető:

Hajdu Pál, mesteroktató, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: röplabda, népszerűség, oktatás, testnevelő, testnevelés, Eger

A röplabda megszámlálhatatlan mozgásos tevékenységgel verseng a népszerűségi rangsorban az előkelő helyezésekért. (Nieto, 2025) (Volleyball World, 2025) Emiatt érdekesnek találtam feltárni a fiatalok körében ennek a sportágnak a népszerűségét és a feltételezett népszerűségnek az okait. Egerben számos középiskolában oktatják ezt a sportágot, és Magyarországon is igen népszerű. Ám annak kérdését, hogy vajon tényleg szeretik-e űzni a tanulók ezt a sportágot, valamint a tanulók sportághoz kapcsolódó attitűdjének okait tudományosan nem vizsgálták még kifejezetten Eger középiskoláira összpontosítva. Ennek okán a kutatásomban azt vizsgálom, hogy Eger középiskoláiban mennyire népszerű a röplabdázás.

Tudományos diákköri munkám Eger városához és a közoktatáshoz köthető, így a város néhány középiskolájában tanuló 9–12. évfolyamos diákok töltötték ki a kérdőívet. A kutatáshoz szükséges adatokat online kérdőíves módszerrel gyűjtöttem össze, amelyhez a Google Űrlap felületét alkalmaztam, tehát nem reprezentatív kvantitatív kutatást végeztem. Statisztikai módszerek alkalmazásával kerestem a választ a kutatás elején megfogalmazott kérdésekre, mint például a nemek közötti különbségek a sportág kedveltségében vagy a testnevelő tanár óravezetési stílusának hatása a diákok motivációjára. Az adatelemzés fókuszában nem csupán a népszerűség pusztá mérése állt, hanem azoknak a háttértényezőknek (általános hozzáállás, motiváció, infrastruktúra, baráti kör, családi minta) az azonosítása is, amelyek érdemben befolyásolják a sportág iskolai és szabadidős jelenlétét.

Bár a tanár szerepe jelentős, a kutatás rámutatott, hogy a választható labdajátékokra jutó óraszámokon felül is lenne igény a röplabdázásra, továbbá az infrastruktúra minősége közvetlen hatással van a motivációra, így további vizsgálatot érdemel, hogy a modernebb eszközök (pl. könnyített labdák) vagy alternatív játékformák (pl. Teqball-asztalon végzett gyakorlatok) bevezetése hogyan változtatná meg a motivációs sorrendet.

Irodalomjegyzék

Nieto, J. (2025, September 16). *FIVB's digital strategy drives record figures at the Women's Volleyball World Championship*. Sportsin.biz. <https://sportsin.biz/fivbs-digital-strategy-drives-record-figures-at-the-womens-volleyball-world-championship/>
Volleyball World (2025, June 10). *About volleyball world*. Volleyballworld.com. <https://en.volleyballworld.com/about-us/about-volleyball-world>

Az iskolai úszásoktatás gyakorlati kérdései és hatékonyságának vizsgálata

Bozóki Viktória testnevelő tanár – gyógytestnevelés-tanár szakos hallgató

Témavezető:

Patkó Katalin, mesteroktató, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: úszás, úszásoktatás, vízbiztonság, pedagógus, iskola, motiváció

Az iskolai úszásoktatás kiemelt szerepet tölt be a tanulók mozgáskultúrájának fejlesztésében és a vízbiztonság kialakításában. Az úszás nemcsak az egészséges életmód része, hanem életmentő készségként is értelmezhető (Tóvári & Prisztóka, 2015). A témaválasztást az indokolja, hogy az iskolai úszásoktatás gyakorlati megvalósulásában jelentős különbségek figyelhetők meg, amelyek befolyásolhatják a foglalkozások minőségét és eredményességét.

A kutatás célja az iskolai úszásoktatás gyakorlati kérdéseinek és hatékonyságának vizsgálata pedagógusi nézőpontból, egy szülői interjúval kiegészítve. A vizsgálat arra keresi a választ, hogy az infrastrukturális és szervezési feltételek miként hatnak az úszásoktatás megvalósítására, valamint a foglalkozások milyen szerepet játszanak a tanulók vízbiztonságának fejlődésében, sportolási attitűdjének és motivációjának alakulásában. A feltáró jellegű, nem reprezentatív kutatás online kérdőíves adatfelvételen alapul; a mintát 61, iskolai úszásoktatásban érintett pedagógus és úszásoktató alkotta. A kvalitatív kiegészítést egy szülői interjú biztosította.

Az eredmények alapján az úszásoktatás hatékonyságát elsősorban az infrastrukturális és szervezési feltételek befolyásolják. A válaszadók 73,8%-a a nagy csoportlétszámot, 44,3%-a pedig az uszoda távolságát jelölte meg a legnagyobb nehézségként. A pedagógusok és az interjúalany egyaránt kiemelték az óraszervezés problémáit.

Az eredmények azt mutatják, hogy az úszásoktatás hozzájárul a tanulók vízbiztonságának fejlődéséhez, és többnyire pozitív hatással van a sportoláshoz való viszonyukra, ugyanakkor e hatás mértékét egyéni tényezők is befolyásolják. A vizsgálat megerősítette a szakirodalomban is megjelenő összefüggést, miszerint a nagyobb csoportlétszám és a korlátozott időkeret kedvezőtlenül hat az oktatás eredményességére (Bíró, 2008). A szülői háttér támogató szerepe kirajzolódott, de annak hatása jelen mintában nem volt számszerűsíthető.

A kutatás hozzájárul az iskolai úszásoktatás jelenlegi gyakorlatának jobb megértéséhez, azonban a mintavétel korlátai miatt az eredmények nem általánosíthatók, további kutatások számára adnak iránymutatást.

Irodalomjegyzék

Tóvári F. & Prisztóka G. (2015). *Az úszómozgások oktatásának gyakorlati lehetőségei és módszertana*. Pécsi Tudományegyetem Természettudományi Kar, Sporttudományi és Testnevelési Intézet (pp. 5–14).

Bíró M. (2008). Javaslat az oktatás stratégiáinak, módszereinek kiválasztásához, úszástanításnál. Az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem tudományos közleményei. Tanulmányok a sporttudomány köréből. *Acta Universitatis de Carolo Eszterházy Nominatae. Sectio Sport*, 35, 5–19.

A mozgásos játékok szerepe az iskolai testnevelésben

Czanik Sándor osztatlan földrajztanár – testnevelő tanár szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Suszter László, adjunktus, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: testnevelés, mozgásos játékok, motiváció, tanulói attitűd, élményalapú tanulás

A testnevelés tantárgy kiemelt szerepet tölt be a tanulók fizikai és mentális fejlődésében, ugyanakkor az órák hatékonyságát jelentős mértékben befolyásolja a tanulók motivációja és bevonódása. A korszerű pedagógiai szemlélet egyre inkább az élményalapú tanulás irányába mozdul el, amiben a mozgásos játékok kulcsszerepet kapnak (Csíkszentmihályi, 1990; Biddle & Asare, 2011). A játékos tevékenységek nemcsak a fizikai aktivitást növelik, hanem hozzájárulnak a pozitív attitűdök és a tanulási motiváció kialakulásához is (Bailey, 2006).

Kutatásomban azt vizsgáltam, hogy a mozgásos játékok milyen hatással vannak az iskolai testnevelésórák megítélésére, valamint a tanulók aktivitására és motivációjára. A vizsgálat során kérdőíves módszert alkalmaztam, amelyet összesen 64, általam tanított általános iskolai tanuló töltött ki. A kérdőív a testneveléshez való viszonyt, a mozgásos játékokkal kapcsolatos preferenciákat, valamint az órák élményjellegének megítélését mérte fel. Az adatok feldolgozása során leíró statisztikai módszereket alkalmaztam.

Az eredmények azt mutatták, hogy a tanulók jelentős többsége (52 fő, 81%) kifejezetten kedveli a mozgásos játékokat, míg 49 fő (77%) jelezte, hogy szívesebben vesz részt azokon az órákon, ahol játékos feladatok is megjelennek. Emellett 46 tanuló (72%) számolt be arról, hogy ilyen helyzetekben motiváltabbnak és aktívabbnak érzi magát. A legnépszerűbb mozgásos játékok közé a labdarúgás és a röplabda tartoznak.

A tapasztalatok alapján a tanulók különösen lelkesek, amikor a pedagógus is aktív szerepet vállal a játékokban. Az eredmények összhangban állnak korábbi kutatásokkal, amelyek szerint a játékos, élményközpontú testnevelés hozzájárul a tanulók hosszú távú fizikai aktivitásának fenntartásához (Fairclough & Stratton, 2005).

A mozgásos játékok tudatos és rendszeres alkalmazása jelentősen hozzájárul a testnevelésórák hatékonyságának növeléséhez. A kutatás eredményei alátámasztják, hogy az élményalapú, játékos módszerek nemcsak a tanulók motivációját fokozzák, hanem hosszú távon a mozgáshoz való pozitív viszony kialakulását is elősegítik.

Irodalomjegyzék

- Bailey, R. (2006). Physical education and sport in schools: A review of benefits and outcomes. *Journal of School Health*, 76(8), 397–401.
- Biddle, S. J. H. & Asare, M. (2011). Physical activity and mental health in children and adolescents. *British Journal of Sports Medicine*, 45(11), 886–895.
- Csíkszentmihályi, M. (1990). *Flow: The psychology of optimal experience*. Harper & Row.
- Fairclough, S., & Stratton, G. (2005). Physical activity levels in middle and high school physical education: A review. *Pediatric Exercise Science*, 17(3), 217–236.

A testnevelő tanár szerepe az egészségnevelésben

Gácsi Péter, osztatlan földrajztanár – testnevelő tanár szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Suszter László, adjunktus, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: egészségnevelés, egészség, egészséges életmód, egészséges táplálkozás, nevelés, testnevelő tanár

Kutatásom célja, hogy kiderítsem, mekkora szerepet vállal a modern kor testnevelője abban, hogy a diákjai egészségesek legyenek. Célom az, hogy megállapítsam, a testnevelő tanárok mekkora figyelmet szentelnek annak, hogy a diákjaikat az egészséges életmódra neveljék.

Kutatásomhoz Google Űrlap segítségével kérdeztem meg a Magyarországon jelenleg is közoktatásban dolgozó testnevelő tanárokat.

Kutatásom során megállapítottam, hogy a résztvevők 85,4%-a nem szívesen venne részt egészségnevelési továbbképzésen. Kimutatható eltérés van az iskolatípusok között: a technikumban tanító testnevelők kevésbé érzik magukat otthonosan a témában (átlag: 3), míg a gimnáziumban tanítók magabiztosabbak (átlag: 3,45). Pozitív eredmény, hogy a diákok többsége szívesen jár testnevelésőrára, a válaszadók 63,5%-a 4-es vagy 5-ös értékelést adott. Ugyanakkor a tanárok példakép szerepét illetően kedvezőtlenebb eredmény született, mivel 12,2% alacsony értékelést adott. Az egészségnevelési programok támogatása iskolatípusonként eltér: a legalacsonyabb értéket a technikumok kapták (2,20), míg az általános iskola (3,45), gimnázium (3,30) és szaggimnázium (3,20) hasonló eredményeket mutattak.

A kutatás legfontosabb következtetése, hogy növelni kellene az egészségnevelésre fordított időt, valamint fejleszteni a testnevelő tanárok tudását.

A sportolók nemzeti identitása, egy országváltás procedúrája

Horváth Ádám Attila, edző BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Gortva János, adjunktus, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: sportolói migráció, állampolgárság és nemzetiség, jogi lehetőségek, a sportdiplomácia direkt és indirekt formái, külső és belső motivációs tényezők

Jelen tanulmány a sportolói migráció összetett folyamatát vizsgálja a modern sportban. A kutatás arra keresi a választ, hogy a formális jogi szabályozás mennyiben határozza meg a mindennapi gyakorlatot, és abban milyen szerepet játszanak a sportdiplomáciai, sportpolitikai tényezők, valamint a sportolók belső és külső motivációi.

A tanulmány fő kérdései: Milyen mértékű a jogharmonizáció a nemzetközi sportszervezetek között? Melyek a honosítás vagy emigráció legfőbb külső és belső motivációi? A kutatás hipotézisei szerint a formális jogot gyakran felülírják a diplomáciai vagy akár sportpolitikai érdekek, illetve a sikerebb – társadalom által ismert – sportolók esetében a külső motiváció dominánsabb a belső késztetésekkel szemben.

A vizsgálat célzott, nem véletlenszerű mintavételt alkalmaz, amely feltáró jellegű; primer kvalitatív módszerként nyolc félig strukturált mélyinterjút elemez. Az interjúalanyok között egyaránt megtalálhatók a muaythai sportág hazai és határon túli képviselői, valamint Douchev-Janics Natasa háromszoros olimpiai bajnok kajakozó. Az empirikus kutatást a hazai és nemzetközi sportirányítási rendszer működésének bemutatása, az irányításért felelős köztestületek és kormányzati szervek alapszabályainak és jogszabályainak szekunder dokumentumelemzése, továbbá három, a közvéleményt erősen megosztó olimpikon sportolót (Sidi Péter, Rapport Richárd, Liu fivérek) bemutató esettanulmány és sajtóanyag egészíti ki. A téma újszerűségét a dinamikus fejlődő, de közéleti és társadalmi szempontból kevésbé ismert muaythai és a kiemelt figyelmet kapó olimpiai sportágak képviselőinek összehasonlítása adja.

Az eredmények rávilágítanak, hogy bár a nemzetközi sportirányítási szervek között létezik egy elméleti jogharmonizáció, a gyakorlatban a sportdiplomáciai érdekek és az informális megegyezések gyakran felülírják a szigorú szabályokat. Beigazolódott, hogy a motivációk és a sportolói sikeresség között korreláció van: ameddig az olimpikonok elvándorlását dominánsan külső tényezők motiválják, addig a muaythai sportolók döntéseit inkább belső késztetések vezérik.

A kutatás konklúziója szerint a sportmigráció egy többtényezős, komplex diplomáciai és társadalmi jelenség. Ameddig a társadalom és a média gyakran felszínesen ítélkezik az országot váltó sportolók felett, a sportszakemberek tartózkodnak a markáns állásfoglalástól. Javaslatként elmondható, hogy a sportszakemberek feladata az objektivitás, az empátia és a diplomáciai, illetve pszichológiai háttér ismeretén alapuló ítéletmentes megértés, tekintve, hogy ez a közös munka alapja és a siker kulcsa.

A mai fiatalok és sport kapcsolata, a fizikai aktivitás mérése egy hátrányos helyzetű iskola tanulói körében

Konczosné Lőrincz Vanda, osztatlan földrajztanár – testnevelő tanár szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Suszter László, adjunktus, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: fizikai aktivitás, képernyőhasználat, hátrányos helyzet, szabadidő, serdülők

Az utóbbi évtizedekben a fiatalok életmódja jelentős változáson ment keresztül: a szabadidő eltöltésében egyre nagyobb szerepet kapnak a digitális eszközökhöz kötődő tevékenységek, miközben a fizikai aktivitás háttérbe szorul (Fintor, 2014). A rendszeres testmozgás ugyanakkor kiemelt jelentőségű a gyermekek testi, lelki és szociális fejlődése szempontjából, viszont a hátrányos helyzetű tanulók esetében a sportolási lehetőségek korlátozottabbak (Németh, 2022). Kutatásomban azt vizsgáltam, hogy egy falusi, hátrányos helyzetű tanulócsoporthoz hogyan alakul a fizikai aktivitás és a képernyőhasználat kapcsolata, milyen tényezők motiválják vagy akadályozzák a sportolást, valamint hogyan töltik szabadidejüket a tanulók.

A vizsgálat kérdőíves módszerrel történt a Szamosszegi Általános Iskola felső tagozatos tanulói körében ($N = 45$; átlagéletkor: 12,46 év). Az adatfeldolgozás során leíró statisztikai módszereket, kétmintás t -próbát és korrelációs számítást alkalmaztam. A napi képernyőhasználat mérésére kódolt, ötfokú skálát használtam.

Az eredmények alapján a lányok napi képernyőideje szignifikánsan magasabb volt ($M = 3,22$; $SD = 1,77$), mint a fiúké ($M = 2,19$; $SD = 1,52$), és a különbség statisztikailag is igazolható ($p = 0,04$). A fizikai aktivitás tekintetében a fiúk magasabb átlagértékeket mutattak (heti gyakoriság: $M = 2,96$; $SD = 1,06$), mint a lányok ($M = 2,39$; $SD = 1,14$), azonban ez a különbség nem bizonyult szignifikánsnak ($p > 0,05$). A változók közötti összefüggések közül kiemelhető a fizikai aktivitás gyakorisága és időtartama közötti közepes erősségű kapcsolat ($r = 0,63$). A képernyőidő és a fizikai aktivitás között gyenge negatív tendencia figyelhető meg. A sportolás fő motivációi között a jó közérzet, az élményszerzés és a barátokkal való együttlét jelent meg, míg az akadályozó tényezők közül a „nincs kivel sportolni”, a fáradtság és a motiváció hiánya volt a leggyakoribb.

Az eredmények összhangban állnak a hazai HBSC-vizsgálatokkal, amelyek szerint a serdülők jelentős része nem éri el a napi ajánlott mozgásmennyiséget, miközben a képernyőhasználat magas (Németh, 2022). A vizsgált minta esetében a fizikai aktivitás szintje elmarad a nemzetközi ajánlásoktól, ugyanakkor a magyar átlaghoz hasonló képet mutat. A kutatás rámutat arra, hogy a hátrányos helyzetű tanulók esetében különösen fontos a közösségi élményre épülő, könnyen hozzáférhető mozgásformák biztosítása, valamint a pedagógusok tudatos szerepvállalása az aktív életmód kialakításában.

Irodalomjegyzék

- Fintor, G. J. (2014). Az egészséges életmód és az elektronikus média kapcsolata a 10–14 éves korosztályban. In: Juhász E. – Kozma T. (szerk.), Oktatókutatás határon innen és túl. (pp. 395–418). Magyar Nevelés- és Oktatókutatók Egyesülete.
- Németh Á. (szerk.) (2024). *Iskoláskorú gyermekek egészségmagatartása 2022. A WHO-collaborative Cross-National Study országos jelentés*. ELTE PPK – L'Harmattan Kiadó. <https://real.mtak.hu/210657/>
- Pikó, B. & Keresztes, N. (2007). *Sport, lélek, egészség*. Akadémiai Kiadó.

Testnevelésórába beépített kognitív képességfejlesztő gyakorlatok hatása a kognitív funkciókra és az elsajátítási motivációra

Kovács Árpád Csaba, osztatlan testnevelőtanár szakos hallgató

Témavezető:

Pásztor-Horváth Dóra, tanársegéd, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: kognitív képességek, elsajátítási motiváció, általános iskola

A kognitív képességek jelentősége egyre nagyobb hangsúlyt kap a sport- és neveléstudományban, hiszen a motoros feladatok ezen képességek hatékony javulását eredményezhetik (Makra és Balogh, 2018). Különösen fontos a tanulóknál a kognitív funkciók mellett az affektív funkciók, így az elsajátítási motiváció szerepe is. A kutatás célja annak bemutatása, hogy egy általános iskola 5. osztályában, kísérleti és kontrollcsoport bevonásával, hat héten keresztül – heti öt testnevelésóra mellett megvalósított kognitív képességfejlesztés hatására – milyen változások figyelhetők meg a tanulók teljesítményében. Feltételezem, hogy a kísérleti csoport mindkét területen fejlődést fog mutatni. A kognitív fejlődést egy ötfeladatos, papíralapú teszttel mértem, az elsajátítási motiváció vizsgálatára egy 41 állításból álló kérdőívet alkalmaztam. Az intervenció során mozgásos képességfejlesztő feladatokat használtam. A vizsgálat során elő- és utómérést végeztem. Az adatok elemzéséhez Levene-próbát, leíró statisztikát, páros t-próbát és Repeated Measures ANOVA-t alkalmaztam ($p < 0,05$). Az ANOVA szignifikáns különbséget jelzett a két csoport között ($p = 0,010$; $\eta^2 = 0,199$), igazolva az intervenció összhatását. A páros t-próba eredményei alapján a kísérleti csoportnál az összpontszám tekintetében szignifikáns kognitív fejlődés volt megfigyelhető ($t = -8,353$; $p = 0,000$). Emellett a területenkénti elemzések is javulást jeleztek ($p < 0,05$) a szóemlékezet és a kognitív rugalmasság kivételével, míg a kontrollcsoport esetében sem az összpontszámban, sem a részterületeken nem mutatkozott szignifikáns változás. Az elsajátítási motiváció esetében a kísérleti csoport csak a motoros motívumban mutatott javulást ($t = -3,263$; $p = 0,005$), a kontrollcsoportnál itt sem volt változás. Kiemelésre érdemes, hogy a kontrollcsoporton belül nem volt statisztikailag kimutatható különbség, míg a kísérleti csoportban mindkét fő változó esetén volt fejlődés. Megállapítható, hogy a mozgásos feladatokra épülő fejlesztés kedvező a kognitív működésre, ami összhangban áll a vonatkozó szakirodalom megállapításaival. A további kutatások irányaként indokolt lehet más életkori csoportok bevonása, illetve a különböző tantárgyak elsajátításával való összefüggések feltárása.

Irodalomjegyzék

Makra G. & Balogh L. (2018). A fizikai aktivitás és a kognitív képességek kapcsolatának vizsgálata. *Stadium – Hungarian Journal of Sport Sciences*, 1(1).

A fizikai aktivitás és a mentális egészség kapcsolata középiskolás tanulók körében

Szabó Csilla, rekreáció és életmód BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Horváth Cintia, adjunktus, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: fizikai aktivitás, mentális egészség, stressz, rekreáció, középiskolás tanulók

A modern társadalomban egyre nagyobb figyelem irányul a fiatalok mentális egészségére, különösen a középiskolás korosztály körében, ahol a tanulmányi terhelés, a teljesítménykényszer és a társas elvárások jelentős pszichés megterhelést okozhatnak. Ezzel párhuzamosan a mozgásszegény életmód térnyerése is megfigyelhető, ami növelheti a stresszt, a szorongást és a mentális kifáradás kialakulásának kockázatát. A szakirodalom hangsúlyozza, hogy a fizikai aktivitás és a rekreáció fontos szerepet játszik a mentális jóllét fenntartásában, valamint hozzájárul a stressz csökkentéséhez és az életminőség javításához (Beregi, 2021; Kumar, 2025). Kutatásomban a fizikai aktivitás és a mentális egészség közötti összefüggéseket vizsgáltam középiskolás tanulók körében, különös tekintettel a stressz, a hangulati állapot, a motiváció és a mentális kifáradás megjelenésére. A vizsgálat során vegyes módszertani megközelítést alkalmaztam: kvantitatív adatgyűjtésként kérdőíves felmérést végeztem, amelyet kvalitatív interjú egészített ki. A kérdőív a sportolási szokásokra, a fizikai aktivitás gyakoriságára, valamint a mentális állapot önértékelésére irányult, míg az interjúk lehetőséget biztosítottak a pedagógusok személyes tapasztalatainak mélyebb feltárására. A kutatás során kiemelt figyelmet kapott az iskolai környezet és a pedagógusok szerepének vizsgálata is, mivel a pedagógusi támogatás és motiváció jelentős hatással lehet a tanulók mozgáshoz való viszonyára és egészség-magatartására. Az eredmények várhatóan alátámasztják, hogy a rendszeres fizikai aktivitás pozitív kapcsolatban áll a kedvezőbb mentális állapottal, valamint hozzájárul a stressz csökkentéséhez és a pszichés egyensúly fenntartásához. A kutatás hozzájárulhat a középiskolai egészségnevelés fejlesztéséhez, valamint a rekreációs tevékenységek tudatosabb beépítéséhez az iskolai gyakorlatba. Az eredmények gyakorlati jelentősége abban rejlik, hogy segíthetik olyan programok kialakítását, amelyek támogatják a fiatalok mentális egészségének megőrzését és a rendszeres fizikai aktivitás iránti motiváció erősítését.

Irodalomjegyzék

Beregi, E. (2021). Iskolai egészségnevelés lehetőségei a testi-lelki egészségmegőrzés érdekében, különös tekintettel a rekreációs tevékenységek alkalmazására. In K. Nagy E. & Zagyváné Szűcs I. (szerk.), *Kihívások és megoldások a XXI. század pedagógiájában: Válogatás a Pedagógiai Szakbizottság tagjainak a munkáiból* (pp. 145–158). Líceum Kiadó.

Kumar, P. (2025). Reducing Stress and Anxiety: The Connection Between Sports and Mental Health. *The Research Dialogue*, 4(7). <https://theresearchdialogue.com/wp-content/uploads/2025/07/04.-Pravendra-Kumar.pdf>

Wai Kru és kereszt: a muaythai spirituális hagyományainak helyzete Magyarországon

Szöllős Imre Zoltán, edző BSc szakos hallgató

Témavezető:

Vass Zoltán, mesteroktató, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: muaythai, küzdősportok, vallásfilozófia, kereszténység, buddhizmus, rituálék, kulturális hibriditás

A muaythai mint tradicionális thaiföldi harcművészet sajátos helyet foglal el a modern sportkultúrában, mivel egyszerre jelenik meg versenysportként és mély vallásfilozófiai gyökerekkel rendelkező kulturális gyakorlatként. A sportág szorosan kapcsolódik a buddhista és animista hagyományokhoz, amelyek rituálékban (pl. wai kru), szimbólumokban és etikai normákban öltenek testet. A nyugati, különösen keresztény kultúrkörben való megjelenése azonban értelmezési dilemmákat vet fel a sport és vallás viszonyát illetően. A muaythai esetében különösen releváns az a konfliktus, amely azt elemzi, hogy a vallási és spirituális tartalmak miként értelmeződnek egy keresztény kulturális környezetben, illetve hogyan alakul át a sportág jelentéstartalma az intézményesülés hatására. Továbbá maga a sport fenntarthatósága is megkérdőjeleződik ebben a kontextusban.

A kutatás empirikus alapját 20 muaythaiban aktív szereplővel készített félig strukturált interjú képezte, amelyekben a résztvevők tapasztalata 3 és 36 év között mozgott. Az elemzés kérdésalapú, hibrid (deduktív–induktív) kvalitatív tartalomelemzéssel történt, amely során nyitott kódolással kerültek azonosításra a visszatérő jelentésegységek, majd ezek magasabb rendű kategóriákba kerültek rendezésre és számszerűsítésre. A leíró statisztikai elemzések mellett feltáró jelleggel Fisher-féle egzakt próba és Mann–Whitney-próba került alkalmazásra. Az eredmények azt mutatják, hogy a muaythai magyarországi gyakorlata elsősorban technikai és versenysport-orientált, míg a vallási és spirituális dimenziók háttérbe szorulnak. A sportolók többsége a rituális elemeket – mint a wai kru – inkább kötelező vagy formai elemként értelmezi, nem pedig vallási aktusként. A tradíciók megjelenése jelentős mértékben függ az edzők attitűdjétől és a klubok kulturális orientációjától, ami heterogén gyakorlatot eredményez. A sportági intézményesedés és a versenyrendszerek működése tovább erősíti a sportosodás folyamatát, ami a rituális és vallásfilozófiai tartalmak részleges kiszorulásával jár. Ugyanakkor azok a szereplők, akik mélyebb ismeretekkel rendelkeznek a muaythai hagyományairól, tudatosabban integrálják a rituális és etikai elemeket az edzésfolyamatba.

Összességében a sportág hazai értelmezése hibrid jellegű, amelyben keverednek a thai hagyományok, a nyugati sportlogika és a lokális kulturális sajátosságok. A vizsgálat rámutat arra, hogy a muaythai magyarországi gyakorlata egy dinamikusan alakuló, kulturálisan hibrid rendszerként írható le, amelyben a tradicionális vallásfilozófiai elemek jelentése átalakul.

Irodalomjegyzék

Monthienvichienchai, A. (2004). The changes in the role and significance of Muay Thai, 1920-2003 (Publication No. 24318) [Master's thesis, Chulalongkorn University]. Chula ETD. <https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd/24318/>

Pidokrajt, S. (2012). Thai Traditional Music in the Wai Khru Ceremony. *Fine Arts Journal*, 3(1), 45–62. <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/jfofa/article/view/93002>

A családi háttér szerepe az utánpótláskorú kajak-kenu sportolók eredményességében

Tóth László, testnevelő-edző BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Révész László, egyetemi tanár, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: családi háttér, szülői szerepvállalás, motiváció és önbizalom, edző-szülő kapcsolat

A kajak-kenu sportág rendkívül népszerű Magyarországon, és számos tehetséges sportolót nevelt ki az évek során. Az utánpótláskorú sportolók eredményessége azonban nem csupán a fizikai adottságoknak és edzési módszereknek köszönhető, hanem a családi háttérnek is jelentős szerepe lehet. Ez a kutatás arra keresi a választ, hogy mennyire meghatározó a családi környezet, az érzelmi támogatás és a szülői motiváció az utánpótláskorú kajak-kenu sportolók teljesítményében és eredményességében. A családi háttér meghatározó, sokszor láthatatlan tényező az utánpótláskorú kajak-kenusok eredményességében, ami fizikai, anyagi és pszichológiai támogatáson keresztül egyaránt hat a fiatal sportolók karrierjére. A magyar kajak-kenu sportban a kiemelkedő eredmények háttérében a szakértő edzői munka mellett a támogató családi környezet is kulcsfontosságú, különösen a versenyekre való felkészülés időszakában. A családi háttér szerepe az alábbi területeken mutatkozik meg leginkább:

1. Érzelmi és pszichológiai támogatás ◦ Motiváció és önbizalom ◦ Pszichés tehermentesítés ◦ Mentorálás és mentális felkészítés
2. Gyakorlati és logisztikai támogatás ◦ Idő- és energiabefektetés ◦ Erőforrások biztosítása
3. Szocioökonómiai tényezők ◦ A családi háttér (anyagi helyzet, kulturális környezet)
 - A klubok működési költségeinek csak részbeni fedezése miatt a szülők áldozatvállalása nélkülözhetetlen a versenyrendszerben való részvételhez.
4. A szülői szerepvállalás kettőssége ◦ Pozitív hatás ◦ Negatív hatás

Összességében a kajak-kenu utánpótlásban a szülői háttér szerepe azért is kiemelt, mert a sportág specifikus eszközigénye és az edzések gyakorisága nagyfokú alkalmazkodást követel meg az egész családtól. Az eredményes utánpótlás-nevelésben a szülők és edzők közötti konstruktív együttműködés a siker egyik alappillére.

Irodalomjegyzék

Brown, R., & Johnson, P. (2019). Sibling Rivalry and Athletic Performance. *Journal of Sports Psychology*, 45(3), 214–229.

Garcia, L., & Fernandez, M. (2014). Parental Involvement in Youth Sports. *International Journal of Sports Science*, 39(6), 567–579.

TESTNEVELÉSI ÉS SPORTTUDOMÁNYI TEHETSÉGMŰHELY**TDK-KONFERENCIÁJA****REKREÁCIÓ ÉS ÉLETMÓD TAGOZAT****2026. 04. 27.**

1. Csikós Eszter	
2. Hacsavecz Attila	
3. Juhász Krisztina	
4. Láng Éva Mercédesz	1. hely
5. Olasz Vivien	
6. Póczos Benjámin	2. hely
7. Schweiczzer Patrik Zsolt	
8. Szegedi Bianka	3. hely

A zsűri tagjai:

Dr. Fügedi Balázs, egyetemi docens**Laczkó Attila**, tanársegéd**Tóth Judit Erzsébet**, mesteroktató**Rácz Kristóf István**, rekreáció és életmód BSc

EKKE Sporttudományi Intézet (elnök)

EKKE Sporttudományi Intézet

EKKE Sporttudományi Intézet

EKKE Sporttudományi Intézet

Rekreációs lehetőségek az egerszalóki Saliris Hotel gyakorlatában

Csikós Eszter, rekreáció és életmód BSc szakos hallgató

Témavezető:

Patkó Katalin, mesteroktató, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: wellnessturizmus, rekreáció, vendéglégedettség, egészségtudatosság, szolgáltatásfejlesztés

Szaktervezőként az egerszalóki Saliris Hotel wellness- és rekreációs szolgáltatásait vizsgálom abból a szempontból, hogy ezek miként befolyásolják a vendégélményt, az elégedettséget és a visszatérési szándékot. A téma aktualitását az egészségturizmus növekvő jelentősége adja, különös tekintettel a testi-lelki regenerációt és az egészségtudatos életmódot támogató szolgáltatásokra. A vizsgálat gyakorlati relevanciáját növeli, hogy a kutatás egy működő wellness-szálloda szolgáltatási környezetében valósult meg. A kutatás célja a rekreációs kínálat feltérképezése, a vendégpreferenciák azonosítása, valamint a szolgáltatásfejlesztési lehetőségek meghatározása.

A kutatás során szakirodalmi feldolgozást és primer, feltáró jellegű vizsgálatot alkalmaztam. A szakirodalmi háttér hazai és nemzetközi forrásokra épül a wellness- és egészségturizmus, valamint a rekreáció területéről. A primer adatfelvétel 2026 márciusában történt kérdőíves módszerrel, 70 vendég bevonásával. Az adatok elemzése leíró statisztikai módszerekkel, keresztábrák vizsgálattal, valamint a nyitott kérdések tematikus feldolgozásával történt. Az eredmények nem általánosíthatók teljeskörűen, ugyanakkor jól tükrözik a vizsgált vendégkör attitűdjét és szolgáltatáshasználati mintáit.

Az eredmények alapján a vendégek elsősorban pihenési céllal veszik igénybe a szolgáltatásokat, és a wellnesskínálatot összességében pozitívan értékelik. A legnépszerűbb szolgáltatás a szauna, emellett a relaxációs terek és a pezsgőfürdő is kiemelkedő szerepet kapnak. A válaszadók többsége a wellnessélményt mentálisan és fizikailag is regenerálónak tartja, valamint magas az ajánlási hajlandóság és a visszatérési szándék. A 60 év feletti korosztály esetében hangsúlyosabb a gyógyturisztikai motiváció, ami az eltérő életkori igények jelentőségére utal. A feltárt eredmények alapján fejlesztési irányként jelenik meg a szolgáltatások korszerűsítése, a pihenőterek optimalizálása, valamint új, élményalapú programok bevezetése. A vendégigényekre épülő, tudatosan fejlesztett kínálat meghatározó tényező lehet a szálloda hosszú távú versenyképességének fenntartásában.

Irodalomjegyzék:

Ábrahám J. (2010). *Rekreációs alapok: Jegyzet az OKJ-s rekreációs szakemberképzés számára*. Nemzeti Erőforrás Minisztérium Sportért Felelős Államtitkárság.

Csermely M. (2002). *Gyógyfürdők és gyógyvizek: Gyógyászati centrumok az orvos szemszögéből*. White Golden Book Kft.

Michalkó G. & Rátz T. (2011). *Egészségturizmus és életminőség Magyarországon: Fejezetek az egészség, az utazás és a jól(l)ét magyarországi összefüggéseiről*. MTA Földrajztudományi Kutatóintézet.

Ruszinkó Á. & Donka A. (2019). Az egészségturizmus értelmezése a turizmus változó rendszerében. *Turizmus Bulletin*, 19(2), 47–57.

Smith M. & Puczkó L. (2010). *Egészségturizmus: Gyógyászat, wellness, holisztika*. Akadémiai Kiadó.

A hatvani középiskolások egészségét befolyásoló életmódbeli tényezők vizsgálata

Hacsavecz Attila, rekreáció és életmód BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Horváth Cintia, adjunktus, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: életmód, egészség, táplálkozás, fizikai aktivitás, veszélyforrások, egészségfejlesztés

Jelen kutatás a hatvani középiskolások életmódját befolyásoló tényezőket vizsgálta, különös tekintettel az iskolatípusok közötti különbségekre. A téma aktualitását az adja, hogy a serdülőkor kulcsszerepet játszik az egészség-magatartás kialakulásában, miközben egyre gyakoribbak a kedvezőtlen tendenciák, mint a mozgásszegény életmód, a helytelen táplálkozás és a túlzott képernyőhasználat (Németh, 2023). Az egészséget bio-pszichoszociális megközelítésben értelmezzük, amely a testi, lelki és szociális tényezők együttes hatását hangsúlyozza (Moravcsik-Kornyicki & R. Fedor, 2021). Az életmód fő területei: táplálkozás, fizikai aktivitás, káros szenvedélyek és szociális környezet.

A kutatás célja az életmódot alakító tényezők feltárása és az iskolatípusok közötti különbségek azonosítása volt. Vizsgáltam, van-e szignifikáns eltérés a fizikai aktivitás, táplálkozás és egészségtudatosság terén a gimnáziumi, technikumi és szakképző iskolai tanulók között. Feltételeztem, hogy a gimnazisták egészségtudatosabbak, a rendszeresen sportolóknál ritkábbak a káros szenvedélyek, a diákok többsége túllépi az ajánlott képernyőidőt (ami rontja az alvást), valamint hogy az egészségtudatosságot a szociális környezet is befolyásolja.

A kutatás kvantitatív módszerrel, három hatvani középiskola tanulóinak bevonásával zajlott. Az adatgyűjtés egy 25 kérdéses, anonim online kérdőívvel történt, amely az életmód fő dimenzióit vizsgálta. Az adatokat leíró statisztikával és összehasonlító elemzéssel dolgoztam fel.

Az eredmények igazolták, hogy az iskolatípus jelentősen befolyásolja a diákok életmódját. A gimnazisták a legegésztudatosabbak, náluk a leggyakoribb a rendszeres táplálkozás és sport. A technikumi tanulók köztes helyzetet mutatnak, míg a legkedvezőtlenebb mutatók a szakképző iskolásoknál jelentkeztek, különösen a dohányzás és alkoholfogyasztás terén. A szociális háttér (család, barátok) meghatározó szerepű. Minden csoportban magas a napi 6 órát meghaladó képernyőidő aránya, ami alváshiányt (5–6 óra) okoz, és hosszú távú egészségügyi kockázatot hordoz. Összességében indokolt az iskolai egészségnevelés erősítése és gyakorlatias programok bevezetése.

Irodalomjegyzék

Németh, Á. (szerk.). (2023). *Iskoláskorú gyermekek egészségmagatartása, 2022: Nemzeti jelentés*. ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Kar (pp. 69–86).
Moravcsik-Kornyicki Á. & R. Fedor A. (2021). Az egészség komplex megközelítése, mint az egészség-szociológiai vizsgálatok elméleti kerete. *Acta Medicinae et Sociologica*, 12(32), 28.

A sport és szabadidős tevékenységek lehetőségei, élettani hatásai 6–12 éves tornász lányok mindennapjaiban

Juhász Krisztina, rekreáció és életmód BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Boda Eszter Judit, adjunktus, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: rekreáció-szabadidő, torna, gyermekkor, életmód, fizikai aktivitás, tanulmányi teljesítmény

A gyermekkorban kialakuló életmódbeli és szabadidős szokások meghatározóak az egészség, a mozgás és az aktív életmód terén. Egykor tornázként, most szülőként és edzőként fontosnak tartom követni a gyermekkorra jellemző életmódbeli és szabadidős, aktív életvitelt. Kutatásom a 6–12 éves tornász lányok szabadidő-eltöltési szokásairól, a tornáról mint rekreációs mozgásformáról, annak élettani, életmódbeli és tanulmányi kapcsolatairól szól.

Amire választ várok, hogy a rendszeres mozgás miként jelenik meg a gyermekek mindennapjaiban, befolyásolja-e fizikai állapotukat, szabadidejüket, tanulmányaikat, továbbá milyen szerepe van a családnak, iskolának a sportban és a mindennapi életben.

Az elméleti háttér a rekreáció, a gyermekkorban végzett fizikai aktivitás és a torna sajátosságainak bemutatására épül. Fritz (2006) szerint a rekreáció a testi-lelki regeneráció és az életminőség javításának fontos eszköze. További, témába illő szakirodalmak is rámutatnak, hogy a rendszeres mozgás jelentősen javítja a gyermekek fizikai állapotát, kiemelik a torna mozgásfejlesztő szerepét, a fizikai aktivitás kognitív és tanulási előnyeit hangsúlyozzák.

Mintaként 2 különböző csoportot (városi-falusi), de azonos érdeklődési körrel (torna) foglalkozó egyéneket választok, amihez 2-féle módszert alkalmazok. A kérdőíves felmérést 114 szülő töltötte ki, emellett hangfelvételes interjúk készültek gyermekekkel (23). Az eredmények alapján a vizsgált gyermekek többsége heti 2-3 vagy több alkalommal vesz részt edzéseken. Szabadidejüket családi programokkal, baráti együttlétekkel és kreatív tevékenységekkel töltik.

A válaszok alapján látható, hogy a rendszeres torna pozitív hatással van a gyermekek fizikai állapotára, mozgáskultúrájára, testtartására, koncentrációjára, tanulmányaikra, de bizonyos esetekben megjelenik a fáradtság és az időhiány is. Összességében megállapítható, hogy a torna a 6–12 éves lányok életében nemcsak sporttevékenységként, hanem rekreációs, nevelési és életmódformáló tényezőként is értelmezhető. Továbbá mindenképp szükséges szem előtt tartani, figyelemmel kísérni a fejlődésüket, mind a sport, mind a testi-lelki megközelítés szempontjából.

Irodalomjegyzék

Fritz P. (2006). *Rekreáció mindenkinek I.: Mozgásos rekreáció*. Bába Kiadó.

Velük teljes a sport! – A rendszeres sportolás közösségi és szociális hatásai fogyatékossgal élő sportolók körében

Láng Éva Mercédesz, osztatlan földrajztanár – testnevelő tanár szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Boda Eszter Judit, adjunktus, EKKE Sporttudományi Intézet

Dr. Láng Éva, adjunktus, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: fogyatékosok sportja, inklúzió, befogadás

A fogyatékossgal élő személyek sportolása nem csupán fizikai mozgásként és az egészséges életmód tényezőjeként értelmezhető, hanem jelentős szerepet tölt be a társadalmi részvétel, a közösségi beilleszkedés és az elfogadottság megélésének elősegítésében (Mira et al., 2023; Balázs-Földi & Villás, 2020). A téma relevanciáját jelzi, hogy bár szakirodalmak hangsúlyozzák a sport inkluzív szerepét, a szociális hatások és az eltérő sportközegekben szerzett tapasztalatok vizsgálata még hiányos (Orbán-Sebestyén és társai, 2022; Elipe-Lorenzo et al., 2025). A kutatás célja annak feltárása, hogy a rendszeres sportolás milyen hatással van a fogyatékossgal élő sportolók közösségi beilleszkedésére, társas kapcsolataira és az elfogadottság megélésére, valamint hogy kimutathatók-e különbségek az inkluzív, integrált és speciális sportközegek között. Személyes indítatásból választottam a témát, én is foglalkozom autista sportolókkal.

Kérdőíves adatfelvétel történt a sportolók, szülők és edzők körében. A mintavétel célzott módon zajlott, az adatfeldolgozás során leíró statisztikai és összehasonlító elemzések kerültek alkalmazásra. Az adatfelvétel jelenleg még nyitott, ezért a vizsgálat ezen szakaszában végleges következtetések még nem vonhatóak le.

Az eddig beérkezett válaszok alapján az látható, hogy a sportolás jelentős szerepet játszik a közösségi beilleszkedésben, a társas kapcsolatok kialakításában és az elfogadásban. Azonban nehézségek is megjelennek a gyerekek körében, amelyek elsősorban a környezeti feltételekhez, az attitűdökhöz és a szervezési tényezőkhöz kapcsolódnak (Jaarsma et al., 2014; Liu et al., 2024). Az edzők szerepe ezáltal kiemelkedő a támogató, befogadó sportközeg kialakításában.

A kutatás illeszkedik azon szakirodalmi megállapításokhoz, amelyek szerint a sport hatékony és jótékony eszköze lehet a társadalmi integráció elősegítésének, ugyanakkor a pozitív hatások nagymértékben függenek a sportközeg minőségétől és a résztvevők attitűdjétől (Mira et al., 2023; Elipe-Lorenzo et al., 2025). A vizsgálat gyakorlati jelentősége a befogadóbb sportkörnyezet kialakításának támogatásában rejlik.

Idősek szellemi rekreációs tevékenységének vizsgálata Öcsödön

Olasz Vivien, rekreáció és életmód BSc szakos hallgató

Témavezető:

Herpainé dr. Lakó Judit, egyetemi docens, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: szellemi rekreáció, szabadidő, időskorúak, aktív idősödés

Kutatásom témája Öcsöd idős lakosainak a szellemi rekreációs tevékenységére épül, ugyanis a gyermekkoromban sok időt töltöttem a településen, és szembetűnő volt, hogy egy előregedő nagyközségről van szó. A KSH 2025-ös adatai szerint Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében az öregedési index 145,9%, ami 2012-ben még csak 118,5% volt. Egy 2011-es kutatásban is azt az információt találtam, hogy az akkori Tiszazug az ország más területeihez képest is előregedő térségként volt jelen (Nagyillés, 2011).

Kutatásom célja, hogy feltárjam az idősek szellemi rekreációs lehetőségeit, igényeit Öcsöd tekintetében, milyen esetleges akadályok állnak a szellemi rekreációs tevékenységekben való részvételükben, illetve melyek a leggyakoribb szellemi rekreációs tevékenységek.

Az időskor sokakban inkább egy negatív élethelyzetként van jelen, amelyben sorra érik őket a veszteségek: munkaviszony megszűnése, pénzügyi nehézségek, kapcsolatok és emberek elvesztése, cselekvőképességben való korlátozottság, egészségromlás. (Ferwagner, 2022) Az életkor előrehaladtával az életminőség és jól(l)ét szinten tartható az aktív idősödés módszerével. Lényeges szerepet kapnak egyes intézmények és szervezetek, melyek szellemi rekreációs jelleget képviselnek; ilyen lehet egy színház, múzeum, könyvtár vagy akár mozi is (Merényi, 2015).

A kutatásom középpontjában a 60 év felettiek állnak, és az Öcsödön élő körülbelül 500 fő időskorú közül 57-et tudtam elérni, melyből 47 fő nő, 10 fő pedig férfi. Papír alapon és online készítettem számukra kérdőívet, melyben szabadidős szokásaikat és az azokhoz kapcsolódó tényezőket mértem fel. Köreikben a legnépszerűbb közösségi hely a helyi falunap, a legjellemzőbb akadályozottságot az jelenti számukra a közösségi helyek látogatásában, hogy nem szeretnek kimozdulni otthonról.

Összességében a legjellemzőbb tevékenység, amelyet minden nap végeznek, a televízió nézése, illetve a számítógép/internet használata. Legtöbbször igényt tartanak színházi előadásokra, mozira, azonban Öcsödön erre nincs lehetőségük. A többség számára a szellemi rekreációs tevékenységek kikapcsolódást és memóriajavulást eredményeztek. Interjút készítettem Öcsöd polgármesterével, akit többnyire az idősek helyzetéről kérdeztem, szabadidős lehetőségeikről, illetve az ő kötelezettségeiről érdeklődtem az említettekkel kapcsolatban. Sokat segít nekik az, hogy vannak olyan közösségi helyek (pl.: nyugdíjas- és idősklubok), ahol szervezett programokon tudnak részt venni. A polgármester véleménye szerint nincs több igény a szellemi rekreációs tevékenységek szempontjából, ugyanis érdektelenség mutatkozik, és mindig ugyanazok vesznek részt a programokon.

Elmondható, hogy az időskorúak összességében szívesen vesznek részt a számukra szervezett programokon, mégis magasabb számban a szabadidős tevékenységeiket otthoni keretek között végzik.

A labdarúgás mentális hatásainak vizsgálata hobbi- és igazolt labdarúgók körében

Póczos Benjámín, rekreáció és életmód BSc szakos hallgató

Témavezető:

Pásztor-Horváth Dóra, tanársegéd, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: labdarúgás, mentális egészség, motiváció, stressz, megküzdési stratégiák

A rendszeres testmozgás jelentős szerepet játszik a mentális egészség fenntartásában, különösen a stresszkezelés és a pszichológiai jóllét területén (Weinberg & Gould, 2019; Biddle & Mutrie, 2008). A labdarúgás mentális hatásai eltérhetnek a sportolás formájától függően: a versenysport nagyobb pszichés terheléssel járhat, míg a rekreációs sport inkább a belső motivációt erősíti (Ryan & Deci, 2000; Downward & Rasciute, 2011). A kutatás célja a labdarúgás mentális hatásainak összehasonlítása hobbi- és igazolt sportolók körében, különös tekintettel a motivációra, a stresszre és a megküzdési stratégiákra. A vizsgálat kvantitatív módszerrel, kérdőíves adatfelvétellel történt (N = 76). Az adatgyűjtés ötfokú Likert-skálán alapuló kérdőívvel zajlott. Az adatok feldolgozása SPSS programmal történt, leíró statisztikával és független mintás t-próbával. Az eredmények szerint az igazolt sportolók szignifikánsan magasabb külső motivációval ($p < 0,01$) és stressz-szinttel ($p < 0,05$) rendelkeznek. A belső motiváció és a megküzdés esetében nem volt szignifikáns különbség. A labdarúgás pozitív mentális hatásainak megítélése mindkét csoportban magas és közel azonos volt (igazolt: $M = 4,48$; hobbi: $M = 4,48$). Az eredmények alapján a labdarúgás mindkét formában pozitívan hat a mentális jóllétre, azonban a versenyszerű sportolás nagyobb pszichés terheléssel jár. A rekreációs sportolás kedvezőbb lehet a stressz szempontjából, miközben hasonló pozitív élményt biztosít.

Irodalomjegyzék

- Biddle, S. J. H. & Mutrie, N. (2008). *Psychology of physical activity: Determinants, well-being and interventions* (2nd ed.). Routledge.
- Downward, P. & Rasciute, S. (2011). Does sport make you happy? An analysis of the well-being returns to sports participation. *International Review of Applied Economics*, 25(3), 331–348.
- Ryan, R. M. & Deci, E. L. (2000). Intrinsic and extrinsic motivations: Classic definitions and new directions. *Contemporary Educational Psychology*, 25(1), 54–67.
- Weinberg, R. S. & Gould, D. (2019). *Foundations of sport and exercise psychology* (7th ed.). Human Kinetics.

Az egészséges mentális állapot kialakítása szabadidős edzőtermi sportolók körében

Schweiczzer Patrik Zsolt, rekreáció és életmód BSc szakos hallgató

Témavezető:

Pásztor-Horváth Dóra, tanársegéd, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: egészség, mentális állapot, szabadidősport, edzőterem

A kutatás célja annak vizsgálata volt, hogy a szabadidős edzőtermi sporttevékenység milyen kapcsolatban áll a sportolók mentális állapotával, motivációjával és kognitív funkcióival. A téma aktualitását az adja, hogy a fizikai aktivitás szerepe a mentális egészség megőrzésében egyre fontosabbá válik (Pfau és Kanyó, 2020). Kutatások igazolták, hogy a fizikai aktivitás növelheti a külső és belső motivációt, és segítheti a jobb mentális állapot kialakítását (Rapport és mtsai., 2018). A rendszeres fizikai aktivitás a kognitív képességekre is kiemelt hatással lehet (Hötting & Röder, 2013).

A kutatás kvantitatív módszerrel, kérdőíves adatfelvétel segítségével valósult meg. A vizsgálatban 68 fő vett részt. Az adatgyűjtés során 1–5-ig terjedő Likert-skálát alkalmazó kérdőív került felhasználásra, amely az edzési szokások, a mentális állapot, a motiváció és a kognitív funkciók mérésére irányult. Az adatok elemzésénél leíró statisztikai módszereket alkalmaztam a minta jellemzőinek bemutatására. A kérdőív alskáláinak megbízhatóságát Cronbach-alfa mutatóval vizsgáltam. A változók közötti kapcsolatok feltárására korrelációs elemzést és regressziós vizsgálatot végeztem. Az eredmények alapján az edzés fontossága szignifikáns ($r = 0,536$; $p < 0,01$), míg az edzés gyakorisága nem bizonyult szignifikáns prediktornak ($r = 0,219$; $p = 0,073$). A motivációs tényezők közül a belső motiváció töltött be domináns szerepet ($r = 0,618$; $p < 0,01$). A kognitív funkciók közül elsősorban a problémamegoldás ($r = 0,308$; $p < 0,05$) és a végrehajtó funkciók ($r = 0,292$; $p < 0,05$) mutattak kapcsolatot a sporttevékenységgel.

Az eredmények megmutatták, hogy a mentális jóllét szempontjából az egyéni motiváció és a tevékenységhez való viszonyulás is meghatározó jelentőségű. Összességében a kutatás hozzájárul a szabadidős sportolók mentális egészségének jobb megértéséhez.

Irodalomjegyzék

- Hötting, K. & Röder, B. (2013). Beneficial effects of physical exercise on neuroplasticity and cognition. *Neuroscience & Biobehavioral Reviews*, 37(9), 2243–2257.
- Kanyó K. Zs. (2020): A mentális egészség és a szabadidő kapcsolata. In Pfau, Ch. (szerk.), *Konferenciakötet / Absztraktkötet* (pp. 31–32). Debreceni Egyetem.
- Rapport, F., Hutchings, H., Doel, M. A., Wells, B., Clement, C., Mellalieu, S., Shubin, S., Brown, D., Seah, R., Wright, S. & Sparkes, A. (2018). How are university gyms used by staff and students? A mixed-method study exploring gym use, motivation, and communication in three UK gyms. *Societies*, 8(1), 15.

Az idősök szabadidős tevékenységeinek befolyásoló tényezői bentlakásos idősellátó intézményekben

Szegedi Bianka, rekreáció és életmód BSc szakos hallgató

Témavezető:

Herpainé dr. Lakó Judit, egyetemi docens, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: időskor, aktív idősödés, szabadidő, életminőség, idősök otthona, motiváció, fizikai aktivitás, mentális jóllét, társas kapcsolatok, intézményi környezet, egészségi állapot

A kutatás az idősök szabadidős tevékenységeit befolyásoló tényezők vizsgálatára irányul különféle fenntartású bentlakásos intézményekben, különös tekintettel az aktív idősödés és az életminőség összefüggéseire. A dolgozat elméleti háttérét a gerontológia, valamint az aktivitáselmélet és az aktív idősödés koncepciója adja (Iván, 2002; Farkas–Gyarmati–Molnár, 2009), amelyek hangsúlyozzák a fizikai, pszichés és szociális tényezők szerepét az életminőség alakulásában. A szakirodalom alapján az idősök jóllétét jelentősen befolyásolja az egészségi állapot, a társas kapcsolatok minősége és az intézményi környezet (Koós, 2018; Olvasztóné, Herpainé Lakó, Bognár, Kopkáné, 2011), míg a rendszeres fizikai aktivitás és a rekreáció kiemelt szerepet játszik az egészség megőrzésében. (Honfi, Szalay, Váczi, 2009; Tessényi, 2024).

A kutatás célja feltárni, hogy milyen személyes, intézményi és társadalmi tényezők határozzák meg az idősök szabadidős aktivitását, valamint kimutathatók-e különbségek az eltérő fenntartású intézmények között. A vizsgálat kvalitatív módszertannal, célzott mintavétellel, három különböző fenntartású intézményben zajlik, ahol félig strukturált interjúk készülnek lakókkal, dolgozókkal és vezetőkkel.

Az eredmények rámutatnak, hogy az aktivitást leginkább az egészségi állapot, a mentális állapot, a motiváció, a családi kapcsolatok, valamint az intézményi feltételek befolyásolják. Az állami intézményben alacsonyabb részvétel figyelhető meg, főként az erőforráshiány és a lakók rosszabb egészségi állapota miatt, míg az egyházi és magán intézményekben kedvezőbb feltételek és magasabb aktivitás jellemző. Közös akadályként jelenik meg az érdektelenség, a fizikai korlátozottság és a humán erőforrás hiánya. Az eredmények összhangban állnak a szakirodalommal, amely kiemeli az aktív részvétel és a támogató környezet jelentőségét.

Következtetésként elmondható, hogy az idősök aktivitásának növelése komplex, személyre szabott programokat, támogató hozzáállást és megfelelő intézményi háttérrel igényel.

Irodalomjegyzék

Gyarmati A., Farkas G. & Molnár Sz. (2009). Az idősödő társadalom gazdasági és társadalmi kihívásai Magyarországon. *Információs Társadalom* 9(4), 7–31.

Honfi L., Szalay G. & Váczi P. (2009). A sport beépülése a mindennapokba. *Acta Academiae Paedagogicae Agriensis. Sectio Sport*, 36, 51–63.

Iván L. (2002): Az öregedés élettani és társadalmi jelenségei. *Magyar Tudomány* 163(4), 412–418.

Koós T. (2018). *A jóllét mérésének lehetőségei és az egészséggel kapcsolatos populációs mérések.*

Nemzeti Közszerológiai Egyetem Államkutatási és Fejlesztési Intézet, Államreform Központ.

Olvasztóné Balogh Zs., Herpainé Lakó J., Bognár J. & Kopkáné Plachy J. (2011). Idős emberek életkörülményeinek és egészségmagatartásának vizsgálata. *Egészségfejlesztés*, 52(5–6), 24–30.

TESTNEVELÉSI ÉS SPORTTUDOMÁNYI TEHETSÉGMŰHELY**TDK-KONFERENCIÁJA****REKREÁCIÓ ÉS TÁRSADALMI HATÁSOK TAGOZAT****2026. 04. 27.**

1. Bányász Adrián	
2. Hangrád Vivien	
3. Kosztrub Dominik Márk	
4. Kovács Nelli Dóra	3. hely
5. Nyikon Liza	
6. Takács Vanda	2. hely
7. Tóth Hunor Ábel	1. hely
8. Ujhelyi Panna	

A zsűri tagjai:

Herpainé dr. Lakó Judit , egyetemi docens	EKKE Sporttudományi Intézet (elnök)
Hegy Domonkos Péter , tanársegéd	EKKE Sporttudományi Intézet
Tóthné dr. Vojtkó Veronika , adjunktus	EKKE Sporttudományi Intézet
Mészáros Áron , sportszervezés BSc	EKKE Sporttudományi Intézet

A tanulási akadályozottsággal, speciális magatartási problémával küzdő gyermekek fejlődése és fejlesztése a sport által

Bányász Adrián, edző BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Láng Éva, adjunktus, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: speciális nevelési igény, fejlődés a sport által, beilleszkedés, kortársbántalmazás

A dolgozat célja annak vizsgálata, hogy a muaythai edzések milyen módon járulnak hozzá a 6–13 éves gyermekek viselkedésének, érzelmi működésének és társas készségeinek fejlődéséhez, különös tekintettel a speciális nevelési igényű (SNI), ADHD-s vagy BTM-es tanulóakra. A kutatás fő kérdései: (1) milyen nehézségekkel érkeznek a gyermekek a sportba, (2) a küzdősport milyen hatással van a viselkedésszabályozásra és a társas beilleszkedésre, valamint (3) a strukturált edzésrendszer és az edzői attitűd képes-e mérhető fejlődést előidézni. A témához kapcsolódó szakirodalom hangsúlyozza az edzői kompetenciák szerepét a tanulók fejlődésében (Bartha, 2016), valamint a sport szocializációs és agressziókezelő hatásait (Ranschburg, 2001).

A vizsgálat mintáját 30, rendszeresen edzésre járó gyermek alkotta (80% fiú, 20% lány). A résztvevők 90%-a heti 2-3 alkalommal sportolt, ami biztosította a hatások tartós érvényesülését. A gyermekek 36,7%-a első sporttevékenységként választotta a muaythait, míg 63,3% már rendelkezett sportmúlttal. A speciális nevelési igényű vagy tanulási/magatartási nehézséggel küzdő gyermekek aránya 13,3% volt. Az adatfelvétel kérdőívvel, fókuszcsoportos beszélgetéssel és mélyinterjúkkal történt; a zárt kérdések leíró statisztikai elemzést, a nyílt kérdések kvalitatív tartalomelemzést kaptak.

A kérdőíves adatok alapján a sport megkezdésekor a leggyakoribb nehézség a hiperaktivitás (57,1%) és a fokozott gátlásosság (42,9%) volt, míg az agresszió egyetlen esetben sem jelent meg. A motivációs háttérben a mozgás szeretete (73,3%) és a közösségi élmény (60%) dominált, a gyermekek 53,3%-a versenyzői ambícióval rendelkezett. A fókuszcsoportos beszélgetésben a szülők túlnyomó többsége javulást jelzett a fegyelemben, az önkontrollban és a társas kapcsolatokban; a gyermekek „jobban kezelik a csalódást”, „kevesebb az indulatkitörés”, és „könnyebben barátkoznak”. A mélyinterjúk megerősítették, hogy a hiperaktív gyermekeknél csökkent az impulzivitás, a gátlásos gyermekeknél nőtt a bátorság és az önbizalom, az SNI-s gyermekeknél pedig az edző következetes, támogató jelenléte bizonyult kulcsfontosságúnak. A nyílt kérdésekre adott válaszok 76%-a kiemelte az edző személyének meghatározó szerepét.

Összegzőként megállapítható, hogy a muaythai edzések strukturált rendszere, rendszeressége és közösségi jellege jelentős mértékben hozzájárul a gyermekek viselkedésének, érzelmi stabilitásának és társas készségeinek fejlődéséhez. A vizsgálat eredményei alátámasztják, hogy a küzdősport – megfelelő pedagógiai vezetéssel – nem fokozza az agressziót, hanem éppen ellenkezőleg: fegyelmező, személyiségformáló és integráló hatást gyakorol, különösen a viselkedési vagy tanulási nehézségekkel küzdő gyermekek esetében.

A street workout parkok használatának és megítélésének vizsgálata Magyarországon

Hangrád Vivien, rekreáció és életmód BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Boda Eszter Judit, adjunktus, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: rekreáció-szabadidő, street workout, fizikai aktivitás, közösségi sport, életmód

A XXI. században az egészségtudatos életmód és a szabadidő aktív eltöltése egyre nagyobb jelentőséggel bír. A fizikai inaktivitás növekedésével felértékelődnek az olyan könnyen hozzáférhető, alacsony költségű mozgásformák, mint a street workout. A kültéri street workout parkok az elmúlt években dinamikus terjedtek Magyarországon, és egyre fontosabb szerepet töltenek be a rekreációs lehetőségek között.

Kutatásom célja a street workout parkok használatának és társadalmi megítélésének vizsgálata. Arra keresem a választ, hogy a különböző korosztályok és lakóhelytípusok esetében mennyire ismertek és használtak ezek a létesítmények, milyen motivációk állnak a használat mögött, valamint milyen problémák és fejlesztési igények jelennek meg.

Az elméleti háttér a rekreáció, a szabadidősport és a fizikai aktivitás egészségmegőrző és társadalmi szerepére épül. A szakirodalom kiemeli, hogy a rekreáció a testi és lelki regeneráció alapvető eszköze, a rendszeres fizikai aktivitás pedig kulcsfontosságú az egészségmegőrzésben. A szabadidő rekreációs terek közösségformáló szerepe szintén jelentős. A street workout sajátossága, hogy mindenki számára hozzáférhető, eszközigénye alacsony, és közösségi élményt is biztosít.

A kutatás során kvantitatív módszert alkalmaztam online kérdőíves felmérés formájában. A kérdőív anonim volt, és a válaszadók demográfiai jellemzőit, sportolási szokásait, valamint a street workout parkokkal kapcsolatos tapasztalatait vizsgáltam.

Az eredmények alapján a válaszadók többsége találkozott már street workout parkkal, és jelentős részük használja is azokat. A legfőbb motivációk közé tartozik az erőnléti edzés, a szabadidő hasznos eltöltése és a közösségi élmény. Problémaként jelenik meg a felszereltség hiányossága, a karbantartás minősége, valamint a zsúfoltság és a balesetveszély.

Összességében megállapítható, hogy a street workout parkok Magyarországon jelentős rekreációs és közösségi funkcióval rendelkeznek, és hozzájárulnak a fizikai aktivitás növeléséhez.

A társas szellemi játékok hatása az idősök kognitív működésére és szociális kapcsolataira

Kosztrub Dominik Márk, rekreáció és életmód BSc szakos hallgató

Témavezető:

Herpainé dr. Lakó Judit, egyetemi docens, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: idősök, társasjáték, kognitív működés, szociális kapcsolatok, szellemi aktivitás

A kutatás célja annak vizsgálata volt, hogy a szellemi társasjátékok milyen kapcsolatban állnak az idősök kognitív működésével és szociális kapcsolataival. A téma aktualitását az adja, hogy az életkor előrehaladtával a kognitív funkciók, mint a memória, figyelem és problémamegoldás, gyakran romlanak, ugyanakkor a szellemi aktivitás szerepe egyre hangsúlyosabbá válik ezen folyamatok lassításában. Korábbi kutatások rámutattak arra, hogy a mentálisan stimuláló szabadidős tevékenységek hozzájárulhatnak a kognitív hanyatlás mérsékléséhez (Yang et al., 2022; Maróti, 2013). A kutatás kvantitatív módszerrel, kérdőíves adatfelvétel segítségével valósul meg. A vizsgálat jelenlegi szakaszában 43 fő vett részt, a nemek aránya közel kiegyenlített. Az adatgyűjtés során zárt kérdéseket tartalmazó kérdőívet alkalmaztam, amely az idősök szabadidős szokásaira, társasjáték-aktivitására, valamint kognitív és szociális jellemzőire irányul. Az adatok feldolgozása során leíró statisztikai módszereket alkalmazok a minta bemutatására és az összefüggések feltárására. Az előzetes eredmények alapján megállapítható, hogy a válaszadók többsége rendszeresen részt vesz szellemi játékokban, leggyakrabban havi vagy heti gyakorisággal. A jelenlegi adatok arra utalnak, hogy a rendszeres társasjáték-tevékenységet végző idősök aktívabb szociális kapcsolatokkal rendelkeznek, valamint a kognitív aktivitást igénylő feladatokban való részvételük is gyakoribb. A nemek közötti összehasonlítás alapján a nők valamivel aktívabb részvételt mutatnak, azonban a különbség nem jelentős. Az eredmények összességében arra utalnak, hogy a társasjátékok hozzájárulhatnak az idősök kognitív aktivitásának fenntartásához, valamint a társas kapcsolatok erősítéséhez.

Irodalomjegyzék

Yang X, Xu X.-Y., Guo, L., Zhang, Y., Wang S.-S. & Li, Y. (2022). Effect of leisure activities on cognitive aging in older adults: A systematic review and meta-analysis. *Frontiers in Psychology*, 13, 1080740.

Maróti A. (2013). Elméleti alapok az idősök tanulásáról és tanításáról. *Kultúra és Közösség*, 4(3), 69–73.

A prevenció és a nyújtás szerepe az amatőr sportolók körében

Kovács Nelli Dóra, rekreáció és életmód BSc szakos hallgató

Témavezető:

Pásztor-Horváth Dóra, tanársegéd, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: prevenció, nyújtás

Az amatőr sportolók számának növekedésével egyre nagyobb hangsúlyt kap a sérülések megelőzése, valamint az ehhez kapcsolódó edzés módszerek alkalmazása (Cook, 2010). A megfelelő bemelegítés és nyújtás hiánya, valamint az ízületi mozgékonyosság beszűkülése növelheti a sérülések kialakulásának kockázatát. Különösen fontos szerepet tölt be a mobilitás, mivel annak hiányosságai hosszú távon hibás mozgásmintákhoz és túlterheléses problémákhoz vezethetnek (Hewett et al., 2005). A prevenció nemcsak a sérülések elkerülését szolgálja, hanem hozzájárul a mozgásminőség és a sportteljesítmény javításához is (FIFA, 2014). A kutatás célja annak bemutatása, hogy az amatőr sportolóknál, jelen pillanatban az U14-es korosztályban egy kísérleti és egy kontrollcsoport bevonásával, 4 héten keresztül, heti 3 futballedzés mellett megvalósított mobilitást fejlesztő, nyújtó gyakorlatok hatására milyen változások figyelhetők meg a sportolók teljesítményében. Az intervenció során ízületi mozgékonytágot fejlesztő és nyújtó gyakorlatokat alkalmaztam különféle eszközökkel, mint például szalaggal, labdával vagy dínerpárnával. A vizsgálat során elő- és utómérést végeztem. Az adatok elemzéséhez Wilcoxon-tesztet, leíró statisztikát alkalmaztam. A Wilcoxon-teszt eredménye alapján a kísérleti csoport szignifikáns javulást mutatott, míg a kontrollcsoport esetében nem volt kimutatható változás, így a két csoport között szignifikáns különbség jelent meg. A kísérleti csoportnál szinte minden változó esetében voltak pozitív változások, míg a kontrollcsoport esetében sem az összpontszám, sem az egyes részterületeken nem mutatkozott szignifikáns változás ($p > 0,05$). Az eredmények alapján megállapítható, hogy a mobilitást fejlesztő és nyújtó gyakorlatok rendszeres alkalmazása pozitív hatást gyakorolt a játékosok teljesítményére. A kutatás jelentősége abban rejlik, hogy rávilágít a mobilitás- és nyújtásalapú prevenció programok hatékonyságára, különös tekintettel a sérülések megelőzésére, a mozgásminőség javítására, valamint a biztonságosabb és hatékonyabb sportolás elősegítésére.

Irodalomjegyzék

Hewett, T. E., Myer, G. D., Ford, K. R., Heidt Jr, R. S., Colosimo, A. J., McLean, S. G., Malinzak, R. A. & Succop, P. (2005). Biomechanical measures of neuromuscular control and valgus loading of the knee predict anterior cruciate ligament injury risk in female athletes: a prospective study. *The American journal of sports medicine*, 33(4), 492–501.

Cook, G. (2010). *Movement: Functional movement systems: Screening, assessment, corrective strategies*. On Target Publications.

A közösségi média megjelenése a rekreációban

Nyikon Liza, rekreáció és életmód BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Gortva János, adjunktus, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: rekreáció, közösségi média, reklámok

A választott témám a közösségi média szerepe a rekreációban. Bár ez a 21. században aktuális kérdés, kevés kutatás foglalkozik vele. A megértéshez fontos néhány alapfogalom tisztázása, mint a web 1.0 és 2.0 vagy a rekreáció. A kutatásban 20 szakirodalmat használtam: van, ami a közösségi médiát (Gösi & Zsiros, 2011; Szűts, 2012), mások a rekreációt vizsgálták (Révész et al., 2015). Célom a 18–25 éves sport szakos és nem sport szakos hallgatók médiahasználati szokásainak és a közösségi médiában lévő információkhoz való viszonyának összehasonlítása. Mindemellett a tartalomgyártók oldaláról is szeretném feltérképezni ezt a témakört. Vizsgálom azt, hogy

- miben befolyásolják a kitöltőket a reklámok,
- van-e különbség egy szponzorált és nem szponzorált tartalomgyártó posztolási szokásaiban, stílusában, illetve
- tölthetnek-e be rekreációs szerepet a közösségi médiában.

Hipotéziseim:

- A valós hirdetések ösztönzően hatnak az emberekre.
- Valószínűnek tartom, hogy egy szponzorált és egy nem szponzorált tartalomgyártó posztolási szokásaiban, stílusában van különbség.
- Feltételezésem szerint a sportágspecifikus posztok ellenére a hirdetések tölthetnek be rekreációs szerepet.

A populációt az Észak-Magyarországon élő tanuló 18–25 éves sport szakos és nem sport szakos hallgatók alkotják. Célom, hogy összehasonlítsam a két csoportot, valamint a reklámokkal és kampányokkal kapcsolatos véleményüket. A kutatás során kérdőíves felmérést alkalmaztam. A válaszadás anonim, személyes adatok gyűjtése nélkül. A kérdőív demográfiai, felsőoktatási, médiahasználati és reklámkampányokra vonatkozó kérdéseket tartalmazott, köztük zárt, félig zárt és nyílt végű kérdéseket.

Az eredmények elemzésekor a két fő csoport – sport szakos és nem sport szakos hallgatók – válaszait hasonlítottam össze, hogy választ kapjak a kutatási kérdésekre, és megerősítsem vagy cáfoljam a hipotéziseket. Összesen 308 hallgató válaszait dolgoztam fel, 154 sport és ugyanennyi nem sport szakos hallgató töltötte ki a kérdőívet.

Emellett két interjúalany volt a segítségemre. Az egyikük Hangrád Vivien volt, ő képviselte a nem szponzorált tartalomgyártást. A másik pedig Gömöri András Máté. Ő pedig a szponzorált oldalba engedett bepillantást.

A feltett kérdéseimre választ kaptam, hipotéziseim részben igazolódtak, részben megdőltek.

Irodalomjegyzék

Révész L., Müller A. É., Herpainé Lakó J., Boda E. & Bíró M. (2015). *A rekreáció elmélete és módszertana 1.: A rekreáció kialakulása, története, a rekreáció felosztása*. Eszterházy Károly Főiskola Líceum Kiadó.

Gösi Zs. & Zsiros M. (2011). Sport a közösségi médiában. *Magyar Sporttudományi Szemle*, 12(45), 4–10.

Szűts Z. (2012): A Web 2.0 kommunikációelméleti kérdései. *Jel-Kép: Kommunikáció Közvélemény Média*, (1–4), 5–13.

Természetes gyógymódok és terápiák: a hangok terápiás hatásai és rekreációs alkalmazásai

Takács Vanda, rekreáció és életmód BSc szakos hallgató

Témavezető:

Patkó Katalin, mesteroktató, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: hangterápia, természetes gyógymódok, rekreáció, jóllét, természetes hangkörnyezet

A kutatás a természetes gyógymódok és a rekreációs célú hangélmények szerepét vizsgálja. Különös figyelmet kap a csend, a különböző hangterápiás módszerek, valamint a természetes környezeti hangok hatása az egyén pszichés, fizikai és szubjektív jóllétére. A téma relevanciáját a fokozott stresszterhelés, valamint a nem invazív egészségmegőrző és regenerációt támogató módszerek iránti növekvő igény indokolja. A kutatások szerint a természetes környezet és az akusztikus ingerek kedvezően hatnak a regenerációra és a pszichés állapotra (Ulrich et al., 1991; Kaplan, 1995; Koelsch; 2014). A vizsgálati probléma abból fakad, hogy ezen módszerek gyakorlati alkalmazása és rendszerezett vizsgálata még mindig korlátozott.

A tanulmány célja annak feltárása volt, hogy a természetes gyógymódok – különösen a hangalapú tevékenységek – milyen mértékben ismertek és alkalmazottak. Az elemzés kiterjedt arra is, hogy ezek milyen kapcsolatban állnak az egyének jóllétével és életminőségével.

A kutatás kérdőíves, kvantitatív módszerrel zajlott, 132 fő részvételével, nem reprezentatív, kényelmi mintavétellel. Az adatfeldolgozás leíró statisztikai és keresztábrás elemzéssel történt.

Az eredmények szerint a természetes gyógymódok ismertsége rendkívül magas (97,7%), míg alkalmazásuk alacsonyabb (61,4%). A hangterápiás módszerek esetében az ismertség 81,8%, az alkalmazás 24,2%. A válaszadók körében a zenehallgatás, a természet hangjainak befogadása és a csend tudatos keresése kiemelt szerepet tölt be, elsősorban stresszcsökkentő, relaxációs és regeneráló hatásuk miatt.

Az eredmények alapján a hangalapú rekreáció több dimenzióban is támogathatja az egyének jóllétét, ugyanakkor alkalmazását információs és hozzáférési korlátok akadályozzák. A módszerek szélesebb körű elterjesztése hozzájárulhat a hangalapú rekreáció tudatosabb alkalmazásához és egészségmegőrző szerepének erősítéséhez.

Irodalomjegyzék:

Kaplan, S. (1995). The restorative benefits of nature: Toward an integrative framework. *Journal of Environmental Psychology*, 15(3), 169–182.

Koelsch, S. (2014): Brain correlates of music-evoked emotions. *Nature Reviews Neuroscience*, 15(3), 170–180. DOI: 10.1038/nrn3666

Ulrich, R. S., Simons, R. F., Losito, B. D., Fiorito, E., Miles, M. A., & Zelson, M. (2005). Stress recovery during exposure to natural and urban environments. *Journal of Environmental Psychology*, 11(3), 201–230.

A testösszetétel változásának hatása a mentális egészségre az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem hallgatói körében

Tóth Hunor Ábel, rekreáció és életmód BSc szakos hallgató

Témavezető:

Patkó Katalin, mesteroktató, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: testösszetétel, mentális egészség, életmód

A kutatás a testösszetétel változása és a mentális egészség közötti összefüggések vizsgálatára irányul az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem hallgatói körében. A szakirodalom alapján a fizikai aktivitás és a mentális egészség közötti kapcsolat igazolható (Ohrnberger et al., 2017). A túl magas testzsírszázalék negatív (Leutner et al., 2023), az egészséges izomerő pozitív hatással lehet az egyén mentális egészségére (Marques et al., 2020). A kutatás célja annak feltárása, hogy a testösszetétel pozitív irányú változása milyen pszichológiai hatásokkal jár.

A kutatás vegyes módszertant alkalmazott. A kísérleti minta elemszáma $N = 43$ fő ($n = 15$ nő, $n = 28$ férfi) lett. A résztvevők önkéntesen vettek részt a négyhetes programban, amely elő- és utóméréssel került vizsgálatra. Kontrollcsoport is bevonásra került ($N = 104$ fő), amely nem vett részt az intervencióban. A testösszetételt OMRON-BF511-B készülékkel, a mentális állapotot validált kérdőívekkel (WHO-5, Rosenberg rövidített változat, PSS-4) mértem, kiegészítve saját tételekkel. A kvalitatív adatgyűjtés félig strukturált interjúkkal történt ($n = 5$).

A kutatás során a párosított t-próba eredményei szerint a 4 hetes kutatási programban részt vevő hallgatók a 4. hét végére szignifikánsan magasabb értékeket értek el a mentális jóllétüket elemző pontrendszerben (WHO-5: $[t(42) = -3,19; p = 0,003]$), ami javulást jelez.

A testzsírszázalék csökkentése és az izomtömeg növelése összefüggést mutatott a jóllét és az önértékelés javulásával, valamint a stressz és szorongás csökkenésével. A kutatás eredményei alapján megállapítható, hogy a rövid, négyhetes testösszetétel-változtató programok pozitív hatással lehetnek a hallgatók mentális egészségére.

Irodalomjegyzék

Leutner, M., Dervic, E., Bellach, L., Kilmek, P., Thurner, S. & Kautzky, A. (2023). Obesity as pleiotropic risk state for metabolic and mental health throughout life. *translational Psychiatry*, 13(1): 175.

Marques, A., Peralta, M., Martins, J., Loureiro, N., Almanzar, P. C. & de Matos, M. G. (2020). The effect of muscular strength on depression symptoms in adults: A systematic review and meta-analysis. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(16): 5674.

Ohrnberger, J., Fichera, E. & Sutton, M. (2017). The relationship between physical and mental health: A mediation analysis. *Social Science & Medicine*, 195, 42–49.

A közösségi média hatása a fiatal felnőttek sportolási szokásaira, motivációjára

Ujhelyi Panna, rekreáció és életmód BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Horváth Cintia, adjunktus, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: influenszer, kommunikáció, közösségi média, motiváció, sportolási szokások

A XXI. században a digitális platformok a mindennapi életünkben meghatározó szerepet töltenek be információforrásként, valamint életmódformáló tényezőként is. A kommunikáció, a közösségi média, az influenszerek és a motiváció alapfogalmait és elméleti hátterét megismerve, kiegészítve az aktuális szakirodalommal, betekintést nyerhetünk a közösségi média kettős hatásába. A motiváló tényezők mellett demotiváló hatások is érvényesülnek. A szakdolgozatomat a 18–35 év közötti fiatal felnőttekre vonatkoztatom. Kutatási eredmények is alátámasztják, hogy az online platformok hatékonyan érik el a fiatal korosztályt (Rogers és mtsai., 2017) valamint az intenzív közösségimédia-használat összefüggésbe hozható a testképzavarok kialakulásával (Tiggemann & Slater, 2013).

A kutatásom célja annak vizsgálata, hogy a közösségi médiának milyen hatása van a fiatalok sportolási szokásaira, motivációjára, kiemelten az önértékelésre, a férfi és női felhasználók közötti különbségre, a tartalmakhoz való viszonyulásukra.

A vizsgálat kvantitatív módszerrel, online kérdőív segítségével történt, hólabda mintavétellel. A mintát 111 fő alkotta, akik aktív közösségimédia-használók. Az adatgyűjtés során demográfiai adatokra, sportolási szokásokra és a közösségimédia-használat jellemzőire vonatkozó kérdések kerültek feldolgozásra, az elemzés leíró statisztikai módszerekkel történt.

Az eredmények alapján a válaszadók többsége rendszeresen végez mozgásos tevékenységet, követ sporttal kapcsolatos tartalomgyártókat, és hasznosnak tartja az ehhez hasonló tartalmakat. Kimutatható, hogy különösen az edzésvideók és táplálkozási tippek bírnak motiváló hatással. Ugyanakkor az eredmények megerősítik a közösségi média demotiváló hatását is, mivel negatívan befolyásolhatja az önértékelést.

A kutatás eredményeiből egyértelműen megállapítható, hogy a közösségi média jelentős szerepet játszik a fiatal felnőttek életében. Érdemes lenne több generáción elvégezni a kutatást, illetve külön-külön vizsgálni a platformok hatását.

Irodalomjegyzék

Rogers, M. A., Lemmen, K., Kramer, R., Mann, J. & Chopra, V. (2017). Internet-Delivered Health Interventions That Work: Systematic Review of Meta-Analyses and Evaluation of Website Availability. *Journal of Medical Internet Research*, 19(3): e90.

Tiggemann, M. & Slater, A. (2013). NetGirls: The Internet, Facebook, and body image concern in adolescent girls. *International Journal of Eating Disorders*, 46(6), 630–633.

TESTNEVELÉSI ÉS SPORTTUDOMÁNYI TEHETSÉGMŰHELY**TDK-KONFERENCIÁJA****SPORTGAZDASÁG, SPORTMENEDZSMENT ÉS SPORTTÖRTÉNET
TAGOZAT****2026. 04. 27.**

1. Balogh János Károly	
2. Czinke Gábor Ferenc	
3. Dr. Balogh László	
4. Juhász Laura	2. hely
5. Patrik Sándor Szabó	1. hely
6. Szabó Ágnes	
7. Szarvas Gábor	3. hely
8. Ványi Zsombor	
9. Vincze Viktória	

A zsűri tagjai:

Dr. Boda Eszter Judit, adjunktus

EKKE Sporttudományi Intézet (elnök)

Dr. Láng Éva, adjunktus

EKKE Sporttudományi Intézet

Széplaki Ildikó, tanársegéd

EKKE Sporttudományi Intézet

Rácz Kristóf István, rekreáció és
életmód BSc

EKKE Sporttudományi Intézet

Ráckeve város sporttörténete, kiemelve a helyi gimnázium és a Duna szerepét (1950–2025)

Balogh János Károly, edző BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Gortva János, adjunktus, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: sporttörténet, földrajzi adottságok, oktatási intézmények szerepe

A dolgozat célja annak vizsgálata, hogy egy kisváros – jelen esetben Ráckeve – sportéletének alakulását milyen mértékben befolyásolja a település földrajzi fekvése, különös tekintettel a Ráckevei-Duna jelenlétére, valamint az oktatási intézmények szerepére. A kutatás továbbá feltárja a helyi sporttörténet és az intézményi háttér közötti összefüggéseket.

A vizsgálat kvalitatív módszerekre, elsősorban félig strukturált mélyinterjúk elemzésére épül (Creswell, 2013). Az eredmények alapján megállapítható, hogy Ráckeve sportélete több, egymásra épülő fejlődési szakaszon ment keresztül. A kezdeti időszakban az egyéni kezdeményezések és a közösségi motiváltság játszottak meghatározó szerepet, míg a rendszerváltást követően a sportélet szervezeti és finanszírozási keretei jelentősen átalakultak. A későbbi időszakban megfigyelhető a sportélet fokozatos professzionalizálódása, amelyet tudatos szervezeti működés és utánpótlás-nevelés jellemez (Kozma, 2017).

A kutatás rámutat arra, hogy a helyi sportélet fejlődése szorosan összefügg a helyi közösségi és kulturális tényezőkkel, valamint az alulról szerveződő kezdeményezésekkel (Bíróné, 2016). Kiemelt szerepet tölt be a Ráckevei Ady Endre Gimnázium, amely utánpótlásbázisként és a közösségépítés színtereként egyaránt hozzájárul a helyi sportélet fenntarthatóságához.

Az eredmények azt igazolják, hogy a térség természeti adottságai – különösen a Duna közelsége – alapvetően, de nem kizárólagosan befolyásolják a sportágak népszerűségét és a szabadidősport lehetőségeit. A kutatás további irányaként indokolt kvantitatív vizsgálatok elvégzése a lakosság sportolási szokásainak feltárására, valamint életútalapú kutatások a gimnáziumi sport hosszú távú hatásainak vizsgálatára. A ráckevei sportélet tehát egy komplex, dinamikusan változó rendszerként értelmezhető, amelyben az egyéni, intézményi és környezeti tényezők egyaránt meghatározó szerepet játszanak.

Irodalomjegyzék

Bíróné Nagy E. (2011). *Sportpedagógia*. Dialóg Campus Kiadó.

Creswell, John W. (2013). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches* (3rd ed.). SAGE Publications.

<https://revistapsicologia.org/public/formato/cuali2.pdf> Letöltve: 2026. 03. 12.

Kozma G. (2017). *A posztindusztriális települések modern funkcióinak társadalom-földrajzi vizsgálata* [MTA-doktori értekezés tézisei, Debreceni Egyetem]. MTA REAL-D. https://real-d.mtak.hu/1015/1/dc_1352_16_tezisek.pdf Letöltve: 2026. 03. 14.

Az ősi muay boran hatása a modern muaythai kialakulására

Czinke Gábor Ferenc, edző BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Gortva János, adjunktus, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: muay boran, muaythai, harcművészet, kulturális örökség, technikai fejlődés, önvédelem, katonai közelharc, buddhizmus

A kutatás a muay boran, az ősi thai harci rendszer és a modern muaythai kapcsolatát vizsgálja történeti, technikai, kulturális és gyakorlati szempontból. A témaválasztást a szerző több évtizedes szakmai tapasztalata, valamint az a felismerés indokolta, hogy a muaythai mélyebb megértése csak a boran technikai és kulturális gyökereinek feltárásával lehetséges. A szakirodalom és a történeti források alapján a muay boran katonai eredetű, túlélésorientált rendszer, amely a thai történelem háborúi során formálódott, és amelynek technikai és rituális elemei ma is meghatározzák a muaythai identitását. A kutatás célja annak feltárása volt, hogy mely technikai, kulturális és filozófiai elemek maradtak fenn a modern sportágban, hogyan alakult át a boran a sportosítás során, és milyen szerepet játszik ma az önvédelemben, a katonai kiképzésben és a kulturális örökség megőrzésében. A vizsgálat kvalitatív módszertannal, célzott mintavétellel és félig strukturált mélyinterjúkkal készült, thai mesterek, magyar edzők és katonai szakértők bevonásával. A tartalomelemzés és a szakirodalom összevetése alapján megállapítható, hogy a modern muaythai technikai alapjai – különösen a könyök-, térd-, rúgás- és clinchtechnikák – közvetlenül a boranból származnak, és a sportosítás ellenére megőrizték eredeti biomechanikai logikájukat. A kulturális elemek – Wai Kru, Ram Muay, mongkol, prajead – továbbra is a harcosi identitás részét képezik, és a buddhista hagyományokhoz kötődnek. A boran technikái ma is relevánsak az önvédelemben és a katonai közelharcban, mivel gyorsak, egyszerűek, és valós helyzetekben is alkalmazhatók. A kutatás eredményei szerint a boran ismerete mélyebb technikai és kulturális megértést ad a muaythai gyakorlóinak, és hozzájárul a sportág hiteles oktatásához. A vizsgálat rámutat arra is, hogy a boran hatása több modern küzdősportban – kick-box, K-1, MMA – is kimutatható. A kutatás összegzése szerint a muay boran nem csupán történeti előzmény, hanem a modern muaythai technikai, kulturális és filozófiai alapja, amelynek megőrzése és oktatása a sportág jövője szempontjából kiemelten fontos.

Irodalomjegyzék

Cushman, R. D. (2000). *The Royal Chronicles of Ayutthaya* (Wyatt, David K. Ed.). The Syam Society.

Kraithat, Panyā & Kraitus, Pitisuk (1988). *Muay Thai: The Most Distinguished Art of Fighting*. 2P Company Limited, Michigan University

Kőrösi Csoma S. (2004). *Buddha élete és tanításai*. Kriterion Könyvkiadó.

A judo kialakulása és fejlődése a harcművészettől az olimpiai sportágig nemzetközi és magyarországi összehasonlításban

Dr. Balogh László, edző BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Gortva János, adjunktus, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: judo, Jigoro Kano, nemzetközi elterjedés, olimpiai integráció, kvalitatív kutatás, magyar fejlődés

A kutatás célja a judo nemzetközi elterjedésének, olimpiai integrációjának, valamint hazai fejlődésének vizsgálata volt, különös tekintettel a sportág pedagógiai gyökereire és versenysporttá válásának folyamatára. A vizsgálat kvalitatív módszertanra épült, félig strukturált interjúk alkalmazásával, melyek elemzése lehetővé tették az egyéni tapasztalatok összefüggéseiben való értelmezését. A célzott mintavétel során négy, eltérő szerepkörű résztvevő került bevonásra: egy volt olimpikon és edző, egy nemzetközi bíró, egy sportújságíró, valamint egy volt amatőr judós. A minta kialakítása biztosította, hogy a sportág csúcsteljesítménye, intézményi működése, társadalmi megítélése és a lemorzsolódás jelensége egyaránt megjelenjen.

Az eredmények alapján megállapítható, hogy a judo globális elterjedése nem spontán módon történt, hanem tudatosan irányított folyamat eredménye, amiben Jigoro Kano és tanítványai kulcsszerepet játszottak. Kano pedagógiai szemlélete – az erkölcsi nevelés, az önfegyelem és a hatékony mozgás hangsúlyozása – meghatározta a judo korai fejlődését. A kutatás megerősítette, hogy a judo kezdetben nem versenysportként, hanem komplex nevelési rendszerként jött létre, és csak később, a nemzetközi sportpolitikai folyamatok és az olimpiai integráció hatására vált sportággá (Watson, 2000).

Az olimpiai programba kerülést több tényező együttesen késleltette, többek között a korlátozott nemzetközi elterjedtség, a kulturális különbségek, az egységes szabályrendszer hiánya, valamint történelmi események, így különösen a második világháború és Jigoro Kano halála. Az olimpiai részvétel kulcsfontosságú fordulópontot jelentett: növelte a judo nemzetközi presztízsét, elősegítette a szabályrendszer egységesítését és a sportág intézményesülését (Sági, 2005).

A kutatás rámutatott arra is, hogy a judo magyarországi fejlődése alapvetően követi a nemzetközi tendenciákat, azonban késleltetve és kevésbé stabil intézményi háttérrel valósul meg. Az interjúk alapján a hazai judo egyszerre őrzi nevelési jellegét és erősíti versenysport funkcióját, miközben strukturális kihívásokkal is szembesül.

A kutatás hozzájárult a judo fejlődési folyamatainak mélyebb megértéséhez, és további vizsgálatok szükségességére hívja fel a figyelmet, különösen az utánpótlás-nevelés és a lemorzsolódás területén.

Irodalomjegyzék

Watson, B. N. (2000). *The Father of Judo: A Biography of Jigoro Kano*. Kodansha International.

Sági J. (2005). *A magyar judosport fél évszázada*. Magyar Judo Szövetség.

A PR és marketing szerepe a sportban. A One Veszprém HC kommunikációs és arculatépítési tevékenységének vizsgálata

Juhász Laura, sportszervezés BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Révész László, egyetemi tanár, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: sportmarketing, kézilabda, közösségi média, klubkommunikáció, közösségépítés, szurkolói elköteleződés

A sport napjainkra komplex gazdasági és kommunikációs rendszerré vált, amelyben a marketing és a PR nemcsak klubszinten, hanem szövetségi szinten is meghatározó szerepet tölt be. A modern sportökoszisztémában a márkaépítés, a szurkolói elköteleződés és a szponzorációs együttműködések egy összehangolt, többszintű kommunikációs struktúra részeként jelennek meg.

A kutatás központi kérdése, hogy a PR- és marketingtevékenység miként járul hozzá egy nemzetközileg is meghatározó klub, a One Veszprém HC márkaépítéséhez, valamint hogyan illeszkedik mindez a Magyar Kézilabda Szövetség (MKSZ) által meghatározott sportági kommunikációs és marketingstratégiába.

A dolgozat célja kettős: egyrészt feltárni a klub marketing- és kommunikációs tevékenységének sajátosságait, különös tekintettel a közösségi média szerepére, a szponzoráció integrációjára és a szurkolói elköteleződés eszközeire, másrészt bemutatni a klub és a szövetségi szint közötti kapcsolatot, valamint annak hatását a sportág hazai népszerűsítésére.

A kutatás kvalitatív módszertanon alapul, esettanulmány jelleggel vizsgálva a klub működését. Az alkalmazott módszerek közé tartozik a közösségi média tartalomelemzése, valamint félig strukturált interjúk készítése klub- és szövetségi szakemberekkel. Ez az összetett megközelítés lehetővé teszi a kommunikációs stratégiák mélyebb megértését és az összefüggések feltárását.

Sportszervezetek működése, a látványcsapatsportok támogatási rendszerének hatása az utánpótlás-nevelő műhelyek működésére a kézilabdában

Szabó Patrik Sándor, sportszervezés BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Suszter László, adjunktus, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: sportfinanszírozás, TAO-támogatás, kézilabda, utánpótlás-nevelés, sportakadémia

A hazai látványcsapatsportok, különösen a kézilabda utánpótlás-nevelésének finanszírozási ökoszisztémája az elmúlt évtizedben jelentős transzformáción ment keresztül a társasági adókedvezmény (TAO) bevezetésével (2011. évi LXXXII. tv.). A kutatás középpontjában a magyar kézilabda kettészakadt, duális finanszírozási rendszere áll, amelyben az államilag elismert sportakadémiák és a tradicionális bázisegyesületek teljesen eltérő gazdasági és működési feltételek mellett dolgoznak (Ács, 2015). A dolgozat célja a szervezetek pénzügyi struktúrájának és bajnoki eredményességének összehasonlító elemzése volt. Feltételeztem, hogy az akadémiák magasabb TAO-támogatást igényelnek, szakmai eredményességük jobb, továbbá a nagyobb finanszírozási háttér jobb bajnoki helyezésekkel párosul.

A vegyes módszertanú kutatás során a primer adatfelvétel egyrészt a klubok sportfejlesztési programjainak (SFP) és TAO-határozatainak vizsgálatára, másrészt a korosztályos (U18, U20) bajnoki helyezések elemzésére épült a 2023–2025 közötti évadokban. A kvantitatív adatok statisztikai elemzése független kétmintás t-próbával és Pearson-féle korrelációs számítással történt, amit szakemberekkel készített kvalitatív mélyinterjúk egészítettek ki.

A statisztikai próbák igazolták a sportszakmai hipotéziseket: az akadémiák szignifikánsan jobb helyezéseket érnek el ($p < 0,05$) az ifjúsági és serdülő bajnokságokban. Az akadémiához tartozás közepes erősségű pozitív kapcsolatban áll a serdülő ($r = 0,697$) és az ifjúsági helyezéssel ($r = 0,437$), továbbá a bevétel is szignifikánsan összefügg a serdülő eredményességgel ($r = 0,574$). Emellett közepesnél erősebb pozitív kapcsolat figyelhető meg az ifjúsági és serdülő helyezések között ($r = 0,638$).

A kvalitatív interjúk megerősítették, hogy a báziskluboknál a TAO-rendszer nem a kiemelkedő eredményességet, hanem a tömegbázis infrastrukturális fenntartását és a szervezetek pusztta túlélését szolgálja.

Összegzőként megállapítható, hogy a hazai modell eredményesen működteti a csúcson lévő elitképzést, ugyanakkor a sportág alapját biztosító nevelőegyesületek munkájának piaci és szakmai kompenzációja hiányzik. A bázisklubok gazdasági stabilitása és a hosszú távú fenntarthatóság érdekében – a francia szolidaritási rendszerrel való összehasonlítás alapján – indokolt lenne egy automatikus, teljesítményalapú nevelési kompenzációs alap (Fonds de valorisation) bevezetése, amely érdemben csökkentené a jelenlegi finanszírozási aszimmetriát (FFHandball, 2024).

Irodalomjegyzék

2011. évi LXXXII. törvény a sport támogatásával összefüggő egyes törvények módosításáról. *Magyar Közlöny*, 2011(74), 22159–22167.

Ács P. (2015). *Sport és Gazdaság*. Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Kar.

Fédération Française de Handball. (2024). *Guide financier 2024-25: Fonds de valorisation du premier club et indemnités de formation*.

https://www.ffhandball.fr/wp-content/uploads/2024/05/doc_guide_financier-2024-25_-post-AG-vdef.docx

Erőemelő versenyek szervezésének folyamata, jelentőségei és kihívásai

Szabó Ágnes, sportszervezés BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Révész László, egyetemi tanár, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: erőemelés, sportesemény-szervezés, sportágfejlesztés, népszerűsítés

Az erőemelés az elmúlt évtizedben dinamikusan fejlődő sportággá vált, melynek növekvő versenyzői létszáma új szintre emelte a sportesemények szervezésével szemben támasztott elvárásokat.

A dolgozat célja az erőemelő versenyek szervezési folyamatának, jelentőségének és kihívásainak komplex, gyakorlatorientált vizsgálata. A téma aktualitását a sportág hazai és nemzetközi versenyzőinek megnövekedett létszáma adja, amely egyre strukturáltabb, komplexebb és innovatívabb szervezési feladatokat követel meg. A szakirodalmi háttér a sportesemény-szervezés elméleti modelljeire, a szervezési folyamat rendszerszintű megközelítésére, valamint a logisztikai, pénzügyi és kommunikációs területek működésére épít.

A kutatás központi kérdése, hogy melyek azok a tényezők, melyek meghatározzák az erőemelő versenyek eredményességét, milyen kihívások jelennek meg a szervezés során, valamint milyen kapcsolat fedezhető fel a színvonal és a résztvevői elégedettség között. A vizsgálat kitér arra, hogy a magas színvonalú események miként járulnak hozzá a sportág népszerűsítéséhez és a versenyzői létszám bővüléséhez.

A kutatásom primer adatgyűjtésre épült, és vegyes módszertant alkalmaztam. A kvantitatív elemzés egy 165 fős kérdőíves felmérés eredménye, melyet kvalitatív mélyinterjúk egészítenek ki az erőemelő sport meghatározó szerepelőinek bevonásával. Az elemzést két hazai rendezésű, egy magyar bajnokság és egy Európa-bajnokság összehasonlító esettanulmánya erősíti.

Az eredmények igazolják, hogy a versenyek sikerességének meghatározó tényezője a stabil pénzügyi háttér és a megfelelően koordinált, és szakmailag felkészült humánerőforrás. A strukturáltan felépített, magas színvonalú szervezés pozitív hatást gyakorol a sportolói elégedettségre és visszatérési szándékra. A nemzetközi szintű verseny komplexebb szervezési rendszere és erőteljesebb médiamegjelenése pedig közvetlenül járul hozzá a sportág népszerűsítéséhez és a versenyzői bázis növeléséhez.

A kutatás rámutat arra, hogy az erőemelő versenyek szervezése egyre komplexebb, különböző erőforrásokat igényel, valamint magasabb szakmai tudást a szervezők felől, amit a növekvő létszám igazol. A jövőbeni fejlődés kulcsa az innovatív szervezési megoldások alkalmazása, a szponzoráció tudatos fejlesztése, valamint a szervezési folyamatok stratégiai szintű optimalizálása, amelyek együttesen biztosíthatják az erőemelő sportág fenntartható, versenyképes fejlődését.

**Miskolc város vízilabda-történelmének megismerése –
a PannErgy-MVLC egyesület esettanulmánya, valamint más miskolci
vízilabdaklubok potenciáljának a vizsgálata**

Szarvas Gábor, osztatlan földrajztanár – történelemtanár szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Gortva János, adjunktus, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: Miskolc, vízilabda, vízipóló, sporttörténelem, sportinfrastruktúra, sportpedagógia, PannErgy-MVLC

Miskolc a 2015/2016-os szezon óta folyamatosan jelen van a férfi OB I-ben a PannErgy-MVLC révén. Az elmúlt évtizedben kétszer szerepelt a LEN Euro Cupban, többször az élményben végzett, a 2018/2019-es idényben pedig Magyar Kupa-döntőt játszott. Az egyesületben válogatott játékosok is megfordultak (pl. Vismeg Zsombor), ugyanakkor 2019/2020-tól teljesítményük visszaesett. Borsodi születésű játékosként többször hallottam a miskolci vízilabdázás korábbi jelenlétéről, ezért szakedzői és történelemtanári tanulmányaim mellett indokoltnak láttam a téma vizsgálatát. A vízilabda hazai történetét átfogó munkák tárgyalják (Bíró, 2010; 2011), a miskolci vonatkozás azonban alulkutatott (Zádor, 1962). A szakirodalmat a helyi fürdőkultúrára, uszodai infrastruktúrára és kihasználtságra vonatkozó forrásokkal egészítettem ki (Cseke, 1982; Dobrossy, 2000; Harcsik, 2024; Hatvaniné Nánási, 2024; Szlabóczky, 2009; Mihályi, 2012; Miskolc MJV Önkormányzata, 2021; Kozma et al., 2025), valamint sportközgazdaságtani irodalmakkal (Bukta, 2024; Gösi, 2019). Kutatásom célja Miskolc vízilabdás múltjának bemutatása több nézőpontból, valamint annak vizsgálata, hogy Borsodban egy pályakezdő edző milyen lehetőségekkel és akadályokkal szembesül. Ennek érdekében 5 kutatási kérdést és 5 hipotézist állítottam fel. Nagyságrendileg a legfontosabb kérdésem, hogy mióta van jelen a városban a sportág, valamint az, hogy 2015 előtt elképzelhető lett volna-e egy miskolci vízilabdacsapat a férfi OB I küzdelmeiben. Ezekre a jelenlegi hipotéziseim, hogy a sportág a szocializmus idején, az 1960-as években jelent meg, míg 2015 előtt a személyi feltételek adottak voltak, amiből adódóan a lehetőség megvolt ahhoz, hogy első osztályú vízilabda-egyesülete legyen Miskolc városának. A sporttörténeti kutatások alapját korabeli sajtóforrások adják (Johnes, 2015), ezért az Arcanum adatbázisában mintegy 950–1000, 1909–2015 közötti újságot elemeztem. Az adatokat személyes visszaemlékezésekkel és félig strukturált interjúkkal egészítettem ki (Day–Vamplew, 2015; Polley, 2007). Kutatásom egy eddig feltáratlan területet vizsgál, amelynek további feldolgozása a közeljövőben nem várható.

Versenysport és szabadidősport sportszervező szemmel a ceglédi sportélet példáján

Ványi Zsombor, sportszervezés BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Boda Eszter Judit, adjunktus, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: versenysport, szabadidősport, sportszervezés, sportmenedzsment, Cegléd

A szakdolgozatom célja a versenysport és a szabadidősport összehasonlítása sportszervezői szempontból, különös tekintettel a ceglédi sportéletre. A dolgozatban arra keresem a választ, hogy milyen különbségek figyelhetők meg a két sportterület működésében és sportszervezői sajátosságaiban. A téma aktualitását az adja, hogy a sport napjainkban társadalmi, gazdasági és egészségügyi szempontból is meghatározó.

Vörös és társa (2019) szerint a fizikai aktivitás növekedése társadalmi szinten magasabb gazdasági aktivitással, nagyobb termelékenységgel és alacsonyabb egészségügyi kiadásokkal is együtt jár (Vörös és társa, 2019).

A dolgozat első felében a sport társadalmi és gazdasági szerepének bemutatására kerül sor, majd ezt követően részletesen összehasonlítom a versenysportot és a szabadidősportot. Az elemzés érinti a célrendszer, a motiváció, a szervezeti háttér és a finanszírozás kérdéseit is.

H. Ekler és társai (2011) alapján a versenysport elsődlegesen teljesítmény- és eredményorientált, míg a szabadidősport középpontjában inkább az egészségmegőrzés, a kikapcsolódás és az aktív életmód áll (H. Ekler és társai, 2011).

A kutatás empirikus részében interjút készítettem olyan szakemberekkel, akik tapasztalattal rendelkeznek a ceglédi sportélet szervezésében. Az interjúk segítségével megvizsgáltam, hogyan jelenik meg a két sportterület a mindennapi sportszervezői gyakorlatban, és milyen kihívásokkal jár a szervezésük. Az eredmények azt mutatják, hogy a versenysport szervezése általában szabályozottabb keretek között történik, míg a szabadidősport nagyobb rugalmasságot, kreativitást és szélesebb társadalmi elérést igényel. Az is megállapítható, hogy a két terület nem egymástól függetlenül működik, hanem kölcsönösen hatnak egymásra a helyi sportéletben.

A szakdolgozat következtetése szerint a sportszervező szerepe mindkét sportterületen kiemelkedő jelentőségű, de a szervezési szempontok és prioritások eltérően jelennek meg. A versenysportban elsősorban a teljesítményorientált, szabályozott működés dominál, míg a szabadidősportban a közösségi szemlélet, a lakosság bevonása és az egészségmegőrzés kerül előtérbe. A dolgozat eredményei hozzájárulhatnak a sportszervezői gyakorlat jobb megértéséhez.

Irodalomjegyzék

Nádori L., Gáspár M., Rétsági E., H. Ekler J., Szegnerné Dancs H., Woth, P. & Gáldi G. (2011). *Sportelméleti ismeretek*. Dialóg Campus Kiadó (pp. 24–25).

Vörös T., & Szörényiné Kukorelli I. (2019). A sport lehetséges szerepe a társadalmi tőke létrehozásában. *Tér - Gazdaság - Ember*, 7(2–3), 231–255.

A miskolci női U20-as kosárlabda-Európa-bajnokság szervezésének vizsgálata

Vincze Viktória, sportszervezés BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Gortva János, adjunktus, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: sportesemény-szervezés, kosárlabda, Európa-bajnokság, logisztika, esettanulmány

Dolgozatomban a 2025-ben Miskolcon megrendezett női U20-as B divíziós kosárlabda-Európa-bajnokság szervezését vizsgáltam. A téma választása nem véletlen, mivel a rendezvényhez személyesen is kapcsolódtam, így nemcsak külső szemlélőként, hanem belülről is ráláttam a folyamatokra. A kutatás során a sportrendezvények szervezésének elméleti hátterére, valamint a sportturizmushoz és sporteseményekhez kapcsolódó szakirodalomra támaszkodtam. A vizsgálat középpontjában az állt, hogy egy ilyen jellegű nemzetközi utánpótlás-esemény esetében mi határozza meg igazán a sikeres lebonyolítást.

A kutatás célja az volt, hogy feltárjam, mennyire felelt meg a rendezvény a FIBA által előírt követelményeknek, illetve mely tényezők járultak hozzá leginkább a sikerességéhez. Ennek mentén azt vizsgáltam, hogy milyen szerepe van a szervezés minőségének, a helyszínnek, a logisztikai háttérnek, valamint a szervezők tapasztalatának és együttműködésének a sikeres lebonyolításban.

A kutatás kvalitatív, esettanulmány jellegű megközelítésre épült. Ennek során félig strukturált interjúkat készítettem a szervezésben részt vevő szakemberekkel, valamint dokumentumelemzést és résztvevő megfigyelést is alkalmaztam. A vizsgálatba olyan személyek kerültek be, akik a szövetségi és a helyi szervezői oldalon is kulcsszerepet tölthettek be, így több nézőpontból is átfogó képet lehetett kapni a szervezési folyamatról.

Az eredmények alapján egyértelműen látszik, hogy a rendezvény sikerességét elsősorban a szervezés minősége határozta meg. A jól átgondolt tervezés, a működő szervezési struktúra és a folyamatos alkalmazkodás biztosította, hogy a lebonyolítás gördülékeny legyen. A helyszín inkább a gyakorlati megvalósítás szempontjából számított: a rövid távolságok megkönnyítették a szervezést, ugyanakkor a nemzetközi elérhetőség nehézségeket is okozott. A logisztikai tényezők – főként a szállás, az étkezés és a közlekedés – szintén fontos szerepet játszottak, mivel közvetlenül befolyásolták a résztvevők mindennapjait.

Összességében elmondható, hogy egy ilyen esemény sikeres lebonyolítása nem egyetlen tényezőn múlik, hanem több elem összehangolt működésén, ahol a szervezés minősége kiemelkedő szerepet kap. A tapasztalatok gyakorlati szempontból is hasznosíthatók lehetnek a jövőbeni sportesemények szervezése során.

TESTNEVELÉSI ÉS SPORTTUDOMÁNYI TEHETSÉGMŰHELY**TDK-KONFERENCIÁJA****SPORTPSZICHOLÓGIA TAGOZAT****2026. 04. 27.**

1. Csuja Beáta	2. hely
2. Dobos Gábor	3. hely
3. Dudok Károly	
4. Holló Réka	
5. Nagy Réka	
6. Simon Tamás	1. hely
7. Tirpák Balázs	
8. Tőzsér Péter Xavér	
9. Vámos Laura	
10. Zsigmond Gergely József	

A zsűri tagjai:

Dr. Varga Attila , adjunktus	EKKE Sporttudományi Intézet (elnök)
Dr. Gortva János , adjunktus	EKKE Sporttudományi Intézet
Pásztor-Horváth Dóra , tanársegéd	EKKE Sporttudományi Intézet
Várnagy Dorka , osztatlan testnevelő tanár – média- mozgókép- és kommunikációtanár hallgató	EKKE Sporttudományi Intézet

A hosszútávú triatlonisták mentális felkészülésének és motivációs tényezőinek hatása a teljesítményre

Csujá Beáta, edző BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Révész László, egyetemi tanár, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: triatlon, motiváció, mentális felkészülés, teljesítmény, sportpszichológia

A hosszútávú triatlon – különösen az Ironman – extrém fizikai és mentális kihívás, ahol a teljesítményt nemcsak az edzőmunka, hanem a pszichés felkészültség és a motiváció minősége is meghatározza. Kutatásom célja annak feltárása volt, hogy a belső és külső motivációs tényezők, valamint a tudatos mentális felkészülés miként segítik a sportolókat kitartani a legnehezebb pillanatokban és elérni a hosszú hónapok munkája előtt kitűzött célt.

A bevezető hangsúlyozza, hogy „a fizikai felkészülés önmagában nem elegendő”, hiszen a sikerhez elengedhetetlen a mentális erő és a megfelelő motiváció. A verseny során a sportolók gyakran találkoznak monotóniával, fájdalommal és érzelmi ingadozásokkal, amelyek tudatos mentális stratégiák nélkül könnyen megtörhetik a kitartást (Kovács & Gyömbér, 2024).

A szakirodalmi áttekintés bemutatja a triatlon fejlődését, a hosszútávú versenyek sajátosságait és azokat a sportpszichológiai modelleket, amelyek a motiváció és teljesítmény kapcsolatát magyarázzák. Kiemelt szerepet kap az önmeghatározás-elmélet (Deci és Ryan, 2000), a teljesítménycél-orientációs elmélet (Nicholls, 1989), Vallerand hierarchikus modellje (Vallerand, 1997), valamint a pszichobiológiai modell, amely szerint a kitartást nemcsak a fizikai állapot, hanem a feladat nehézségének és a mentális fáradtságnak a megélése is befolyásolja (Marcora, 2009).

Kérdőíves vizsgálatom azt mutatta, hogy a belső motiváció erősebb hajtóerő, mint bármilyen külső elismerés, és szorosan összefügg a sportolóknál a teljesítményük megítélésével. A magasabb mentális felkészültség és önbizalom jobb versenyélménnyel, kiegyensúlyozottabb érzelmi állapottal és nagyobb kitartással társult. A „Csapásokkal való megküzdés” és a „Koncentráció” alskálák pozitív kapcsolata arra utalt, hogy a nehéz helyzeteket jobban kezelő sportolók könnyebben őrzik meg a fókuszot is.

Irodalomjegyzék

- Deci, E. L. & Ryan, R. M. (2000). The “what” and “why” of goal pursuits: Human needs and the self-determination of behavior. *Psychological Inquiry*, 11(4) 227–268.
- Kovács, K., & Gyömbér, N. (2024). *Sportpszichológia: Útmutató a kiemelkedő teljesítményhez*. HVG Könyvek.
- Marcora, S. M., Staiano, W. & Manning, V. (2009). Mental fatigue impairs physical performance in humans. *Journal of Applied Physiology*, 106(3), 857–864.
- Nicholls, J. G. (1989). *The competitive ethos and democratic education*. Harvard University Press.
- Vallerand, R. J. (1997). Toward a hierarchical model of intrinsic and extrinsic motivation. In M. P. Zanna (Ed.), *Advances in experimental social psychology* (29) (pp. 271–360) Academic Press.

Légzéstechnikák alkalmazása és hatásmechanizmusainak vizsgálata a judo sportban

Dobos Gábor, edző BSc szakos hallgató

Témavezető:

Vass Zoltán, mesteroktató, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: tudatos légzésszabályozás, teljesítménynövelés, sportolói adaptáció, edzői innováció, judo

A kutatás célja a légzéstechnikai módszerek sportteljesítményre gyakorolt hatásának vizsgálata judo sportolóknál, különös tekintettel a fiziológiai és idegrendszeri összefüggésekre. A témaválasztást az a gyakorlati tapasztalat indokolta, hogy megfelelő edzettségi szint mellett is gyakran jelentkezik idő előtti kifáradás és teljesítménycsökkenés, ami mögött a nem megfelelő légzésszabályozás is állhat. A szakirodalom szerint a légzés komplex szabályozó mechanizmus, amely befolyásolja az energianyerést, a sav-bázis egyensúlyt és a mentális működést (West, 2012; McArdle et al., 2015; Jerath et al., 2015), továbbá szerepet játszik az autonóm idegrendszer egyensúlyának fenntartásában is.

A vizsgálat célja annak feltárása volt, hogy a légzés-visszatartásos tréning milyen mértékben befolyásolja a terhelhetőséget, a teljesítményt és a mentális stabilitást. A kutatás során vegyes módszertant alkalmaztam: a kvalitatív elemzésben három felnőtt judo versenyző, míg a kvantitatív vizsgálatban tíz ifjúsági sportoló vett részt. A mérések uszodai és judospecifikus környezetben zajlottak, ahol a légzésvisszatartási időket és a technikai végrehajtásokat vizsgáltam. A kutatás innovatív elemeként EEG-alapú mérések is történtek a Team Flow rendszer segítségével, amelyek a mentális fókusz és stabilitás változásait tették vizsgálhatóvá (Krigolson et al., 2017; Dávid et al., 2020).

Az eredmények alapján szignifikáns javulás volt megfigyelhető: nőtt a légzésvisszatartási idő, javult a sportteljesítmény, valamint csökkent a mentális instabilitás és javult a figyelmi fókusz. A vizsgálatok rámutattak arra, hogy a tudatos légzésszabályozás nemcsak fiziológiai, hanem idegrendszeri és kognitív szinten is adaptív változásokat eredményez, így hatékonyan beépíthető a judo edzésrendszerébe és a sportolói felkészítésbe.

Irodalomjegyzék

- Dávid, R., Lovass, L., Pitlik, L. & Pitlik, M. (2020). *EEG-riculture: Sustainability and butterfly effects*. GÉNESIS-SUS <https://genesissus.eu/drc/wp-content/uploads/2020/07/EEG-riculture-Sustainability-and-Butterfly-Effects.pdf>
- Jerath, R., Crawford, M. W., Barnes, V. A. & Harden, K. (2015). Self-regulation of breathing as a primary treatment for anxiety. *Applied Psychophysiology and Biofeedback*, 40(2), 107–115.
- Krigolson, O. E., Williams, C. C., Norton, A., Hassall, C. D., & Colino, F. L. (2017). Choosing MUSE: Validation of a low-cost, portable EEG system for ERP research. *Frontiers in Neuroscience*, 11, 109.
- McArdle, W. D., Katch, F. I., & Katch, V. L. (2015). *Exercise physiology: Nutrition, energy, and human performance* (8th ed.). Wolters Kluwer.
- West, J. B. (2012). *Respiratory physiology: The essentials* (9th ed.). Lippincott Williams & Wilkins.

A muaythai sportág hatása a 10–16 éves gyermekek fizikai és szociális kompetenciáinak fejlődésére

Dudok Károly, edző BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Bognár József, egyetemi tanár, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: pszichoszociális fejlődés, pedagógia, muaythai, teljesítőképesség

A muaythai egy teljes kontakt küzdősport, amely az utóbbi években egyre nagyobb szerepet kap a gyermek- és ifjúsági sportképzésben, mivel komplex módon fejleszti a fizikai képességeket és a pszichoszociális kompetenciákat. A témaválasztást indokolja, hogy a 10–16 éves korosztály kiemelten érzékeny a mozgásos tapasztalatokra, és ebben az életkori szakaszban a rendszeres sporttevékenység jelentős hatással lehet a testi fejlődésre, az önértékelésre, az önszabályozásra és a társas kapcsolatok alakulására (Vajda, 2025). A választást tovább erősíti a 35 éves edzői, versenyzői és sportvezetői tapasztalatom, amely gyakorlati alapot biztosít a téma vizsgálatához. A szakirodalom alapján a küzdősportok hozzájárulnak az állóképesség, az erő, a koordináció és a gyorsaság fejlődéséhez, valamint erősítik a fegyelmet, a kitartást, az önkontrollt és a stresszkezelést. Emellett a csoportos edzőhelyzetek elősegítik a szociális tanulást, az empátia fejlődését és a konfliktuskezelési készségek javulását (Rétsági, 2004). A szociális kompetenciák fejlődése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű, mivel a kortárs csoport hatása és az együttműködés képessége meghatározó szerepet játszik a személyiség alakulásában (Zsolnai, 2008). A kutatás célja annak feltárása volt, hogy a rendszeres muaythai edzés milyen hatással van a 10–16 éves gyermekek fizikai és szociális kompetenciáinak fejlődésére, valamint hogy ezt miként érzékelik a sportolók és szüleik. A vizsgálat kvantitatív, leíró jellegű kutatásként valósult meg, célzott mintavétellel, 20–40 fő bevonásával. Az adatgyűjtés kérdőíves módszerrel és fizikai teljesítménymérésekkel történt, az adatok feldolgozása leíró statisztikai módszerekkel zajlott. Az eredmények alapján megállapítható, hogy a muaythai edzés kedvező hatást gyakorol a vizsgált korosztály fejlődésére. A 10–13 évesek esetében a gyorsaság fejlődése volt kifejezettebb, míg a 14–16 éveseknél az állóképességi teljesítmény javulása volt jelentősebb. A szülői visszajelzések szerint elsősorban az önbizalom és a fegyelmezettség területén mutatkozott pozitív változás. Ugyanakkor nem volt kimutatható egyértelmű összefüggés a rendszeres edzés és az iskolai teljesítmény javulása között. A kutatás gyakorlati jelentősége, hogy hozzájárul a muaythai nevelési szerepének mélyebb megértéséhez, valamint a gyermek- és ifjúsági sportprogramok fejlesztéséhez.

Irodalomjegyzék

Rétsági E. (2004). *A testnevelés tantárgypedagógiája*. Dialóg Campus Kiadó.

Vajda Zs. (2025). *Életkorok pszichológiája*. Osiris Kiadó.

Zsolnai A. (2008). A szociális készségek fejlődése és fejlesztése gyermekkorban. *Iskolakultúra Online*, 1, 119–140.

A hobbifutók motivációjának vizsgálata

Holló Réka, rekreáció és életmód BSc szakos hallgató

Témavezető:

Pásztor-Horváth Dóra, tanársegéd, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: hobbifutás, motiváció, belső motiváció, rekreáció

A 21. században az egészséges életmód és a rendszeres testmozgás egyre nagyobb figyelmet kap, amelynek egyik legnépszerűbb formája a futás. A hobbifutás nemcsak fizikai, hanem mentális és szociális előnyökkel is jár, valamint hozzájárulhat az életminőség javulásához (Lee et al., 2014). A szakirodalom alapján a futók motivációját elsősorban belső tényezők – például élményszerzés, stresszcsökkentés és önmegvalósítás – határozzák meg, amelyek hosszú távon elősegítik a sporttevékenység fenntartását (Ryan & Deci, 2000). A kutatás célja a hobbifutók motivációs tényezőinek feltárása, valamint annak vizsgálata, hogy ezek milyen összefüggésben állnak az életminőséggel. A vizsgálat során az alábbi kérdésekre kerestem választ: milyen motivációs tényezők jellemzik a hobbifutókat, van-e különbség a motiváció szintjében különböző csoportok között, valamint összefügg-e a futás gyakorisága és a motiváció. A kutatás során kvantitatív módszert alkalmaztam. Az adatgyűjtés egy anonim, online kérdőív segítségével történt, amelyet 71 fő, 18–40 év közötti hobbifutó töltött ki. Az adatok elemzése során leíró statisztikai módszereket alkalmaztam. Az életkori csoportok közötti különbségek vizsgálatára egytényezős varianciaanalízist (one-way ANOVA), míg a csoportok közötti összehasonlításra kétmintás t-próbát használtam. Az eredmények alapján megállapítható, hogy a motiváció többdimenziós jelenség. A vizsgálat kimutatta, hogy a gyakrabban futók nem minden esetben rendelkeznek magasabb motivációval, ugyanakkor a belső motiváció bizonyos csoportokban eltérést mutat. Szignifikáns különbség volt megfigyelhető az egyedül és közösségben futók között a belső motiváció tekintetében ($t(69) = -3,551$, $p = 0,001$), ahol az egyedül futók magasabb belső motivációval rendelkeztek. Az életkor és a nem esetében elsősorban a külső motiváció dimenziójában jelentkeztek különbségek ($t = -2,831$, $p = 0,006$). Összességében elmondható, hogy a hobbifutók motivációját elsősorban belső tényezők határozzák meg, amelyek hozzájárulnak a sporttevékenység hosszú távú fenntartásához és az életminőség javításához. Érdeemes további vizsgálatokat végezni az életminőség irányába, hogy milyen hatással van rá a futás.

Irodalomjegyzék

Lee, D. C., Pate, R. R., Lavie, C. J., Sui, X., Church, T. S. & Blair, S. N. (2014). Leisure-time running reduces all-cause and cardiovascular mortality risk. *Journal of the American College of Cardiology*, 64(5), 472–481.

Ryan, R. M. & Deci, E. L. (2000). Intrinsic and extrinsic motivations: Classic definitions and new directions. *Contemporary Educational Psychology*, 25(1), 54–67.

A verbális kommunikáció összehasonlítása az erőemelők körében a versenysportolók és hobbisportolók között

Nagy Réka, rekreáció és életmód BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Gortva János, adjunktus, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: erőemelés, edzői kommunikáció, motivációs lehetőségek, hobbi- és versenysport, edző-sportoló kapcsolat

A kutatás célja, hogy feltárja az edzői kommunikáció szerepét az erőemelésben, és összehasonlítsa a verseny- és hobbiszinten sportoló egyének tapasztalatait, a verbális visszajelzések hatékonyságát, valamint annak hatását a sportoló fejlődésére. A téma kutatása hozzájárulhat ahhoz, hogy jobban megértsük, hogyan befolyásolják a különböző szintű sportolók közötti kommunikációs különbségek a sportági teljesítményt és az edzők hatékonyságát. Az erőemelés egy olyan versenysport, amely három fő gyakorlat – guggolás, fekvenyomás és felhúzás – során mért maximális súlyemelésre épül. A sport célja az, hogy a sportoló az egyes gyakorlatokban a lehető legnagyobb súlyt emelje meg, technikailag szabályos kivitelezéssel (Zourdos, 2016). Az erőemelés nemcsak fizikai, hanem mentális és technikai felkészültséget is igényel, hiszen a teljesítményt számos tényező – például az izomerő, a neuromuszkuláris koordináció, a pszichés állapot, a versenystressz és a regeneráció – együttesen befolyásolja (Grgic, 2020).

A kutatásom célja, hogy feltárja és összehasonlítsa a verbális kommunikáció jellemzőit erőemelő sportolók körében, különös tekintettel a versenysportolók és a hobbisportolók közötti különbségekre. A kutatás arra irányul, hogy feltérképezze, milyen kommunikációs stílusokat alkalmaznak az edzők a két csoport esetében, valamint ezek a kommunikációs formák hogyan befolyásolják a sportolók motivációját, teljesítményét és edzéshez való hozzáállását. A versenysport és hobbisport közti kommunikációs különbségek feltérképezése segíthet olyan rekreációs programok kidolgozásában, amelyek fokozzák a résztvevők elköteleződését, motivációját, és ezáltal az egészséges életmód fenntartását is elősegítik. A kutatás komplexitását az adja, hogy több módszerű megközelítést használ. Ötvözi a kvantitatív adatgyűjtést (sportolói kérdőívek) a kvalitatív adatgyűjtéssel (edzői interjúk) a téma teljesebb körű feltárása érdekében. Ez a stratégia a „komplementaritás” elvét követi: a két különböző típusú adat kiegészíti egymást, teljessé pedig a szakirodalom elemzése teszi a vizsgálatot.

Az eredmények a feltételezettekkel ellentétben azt mutatják, hogy a hobbi- és profi sportolók kommunikációs preferenciái nem térnek el jelentősen, ugyanakkor a hobbisportolók között rendkívül változatosak a preferenciák.

Irodalomjegyzék

Zourdos, M. C., Klemp, A., Dolan, C., Quiles, JM., Schau, K. A., Jo, E., Helms, E., Esgro, B., Duncan, S., Garcia Merino, S. & Blanco, R. (2016). Novel resistance training-specific rating of perceived exertion scale measuring repetitions in reserve. *Journal of Strength and Conditioning Research*, 30(1), 267–275.

Grgic, J., Schoenfeld, B. J., Orazem, J. & Sabol, F. (2022). Effects of resistance training performed to repetition failure or non-failure on muscular strength and hypertrophy: A systematic review and meta-analysis. *Journal of Sport and Health Science*, 11(2), 295–312.

A magyar öttusa olimpiai sikerei és az új szabályváltozások hatása a sportolói motivációra és a versenyszervezésre

Simon Tamás, sportszervezés BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Gortva János, adjunktus, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: öttusa, szabályváltozás, lovaglás, akadálypálya, motiváció, alkalmazkodás, versenyszervezés, modernizáció

A modern öttusa az elmúlt években jelentős átalakuláson ment keresztül, aminek középpontjában az egyik legmeghatározóbb elem, a lovaglás kivezetése és az akadálypályás versenyszám bevezetése áll. A sportág átalakulását az olimpiai mozgalomhoz való alkalmazkodás, a médiaelvárások változása, valamint a versenyek egyszerűbb, látványosabb és gazdaságosabb lebonyolításának igénye egyaránt meghatározza.

A dolgozat középpontjában álló téma vizsgálatához szükséges alapfogalmak – a sportolói motiváció, az alkalmazkodás, a sportági modernizáció – bemutatása mellett ismertetésre kerülnek a releváns motivációs elméletek, különös tekintettel a belső és külső motivációt magyarázó modellekre.

A témaválasztást a sportág aktuális változásai és azok sportolókra, valamint a sportág működésére gyakorolt hatásának vizsgálata indokolták. A dolgozat bemutatja a sportág történetét, a magyar olimpiai sikereket, valamint a szabályváltozásokat és azok hatásait.

A kutatás célja annak feltárása volt, hogy a szabályváltozások milyen hatást gyakorolnak a sportolói motivációra, a felkészülési folyamatokra, a versenyszervezés gyakorlatára és a sportág jövőbeli megítélésére.

A kutatás kérdőíves módszeren alapult, amelyben különböző korosztályokhoz tartozó sportolók vettek részt. Az adatok feldolgozása leíró statisztikai módszerekkel történt, elsősorban százalékos megoszlások és átlagértékek vizsgálatával, Microsoft Excel program alkalmazásával.

Az eredmények alapján megállapítható, hogy a sportolói motiváció a félelmekkel ellentétben nem csökkent, hanem inkább átalakult. A tradicionális elemekhez kötődő motivációk háttérbe szorultak. Az OCR bevezetése új kihívásként jelenik meg, ami sok sportoló számára motiváló tényező. A felkészülési folyamatok fizikailag intenzívebbé váltak, és nagyobb hangsúly helyeződik a kondicionális edzésekre. A sérülések vizsgálata rámutatott arra, hogy bár az OCR esetében gyakoribbak a kisebb sérülések, a súlyos sérülések aránya nem növekedett.

A kutatás eredményei alapján megállapítható, hogy a szabályváltozások nem gyengítették a sportág alapjait, hanem egy új fejlődési szakasz kezdetét jelentik a modern öttusa számára. A jövőben kiemelt jelentőséggel bír a sportolók alkalmazkodásának támogatása, az infrastruktúra fejlesztése, valamint a sportág hagyományainak tudatos megőrzése.

Konfliktuskezelő stratégiák a kézilabda edző-játékos-szülő háromszög példáján keresztül

Tirpák Balázs, edző BSc szakos hallgató

Témavezető:

Rosta István, kézilabdaedző, Magyar Kézilabda Szövetség Utánpótlás Fejlesztési Bizottság, óraadó, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: konfliktus, konfliktuskezelés, sport, kézilabda, edző-játékos-szülő

Kutatásomban azt vizsgálom, hogy a kézilabdában az utánpótlásedzők hogyan kezelik konfliktusaikat játékosaikkal, valamint azok szüleivel szemben. Ennek a témának nagy jelentősége van a mai modern sportban, mivel a jó teljesítményhez nem elég csupán a fizikai felkészültség, szükséges a mentális helytállás is, mivel az edző is egyfajta pedagógiai szerepet tölt be, amivel formálja, motiválja a sportoló személyiségét, amit a sportoló nem csupán a sportban, de a sporton túl az életben is tud hasznosítani. Magánéletben is gyakran megjelenik, a mindennapjaink része a konfliktus, ugyanis kommunikálunk nap mint nap, interakcióban állunk emberekkel, elkerülhetetlen egy-egy nézeteltérés kialakulása, kapcsolatok és kommunikáció nélkül nem létezik konfliktus (Dávid, 2012). A sportban ez különösen igaz, mivel egyéni sportokban is van kommunikáció, és itt is kapcsolatban állunk emberekkel, de csapatsportokban, mint például a kézilabdában is, napi szintű kapcsolat van csapaton belül a csapattársak között, valamint az edző és a játékosok között is, emellett a sportban a folyamatos versengés és elvárások miatt is keletkeznek konfliktusok. Az edző továbbá csapaton kívül is kapcsolatban van többek között a játékosok szüleivel (Méhes, Németh, 2023). Viszont ezekben az interakciókban és kapcsolatokban benne van a véleményütközés is, ami nagyon sok mindentől kialakulhat edző és játékosok között, edző szülő között is. Egy edzőnek tudnia kell megfelelően kezelni a konfliktust, mert ha egy konfliktus nincs megfelelően kezelve, annak rengeteg negatív hatása lehet a sportolóra, ilyen többek között a motiváció elvesztése, ezzel bekövetkezhet teljesítményromlás is, végül pedig előfordulhat, hogy a sportoló kiég és lemorzsolódik. Ebből következik, hogy a konfliktust megfelelően kell kezelni, és legfőképpen úgy, hogy annak nevelő és fejlesztő hatása legyen a sportoló számára, mivel az edző és a sportoló, de az edző és a szülő jó kapcsolata érdekében ez elengedhetetlen (Meggie, 2022). Éppen ezért kutatásomban célom, hogy feltérképezzem, hogy mi váltja ki legtöbbször a konfliktusokat edző-játékos-szülő kapcsolatban, valamint hogy a kézilabdában az utánpótlásedzők milyen stratégiákat alkalmaznak legtöbbször a konfliktusaik rendezése érdekében, legyen szó játékosokról vagy szülőkről. Az adatokat online kérdőívvel gyűjtöttem, és kvantitatív és statisztikai módon elemeztem.

A testedzéshez, sporthoz kapcsolódó függőségek vizsgálata

Tőzsér Péter Xavér, sport- és rekreációs szervezés BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Boda Eszter Judit, adjunktus, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: testedzésfüggőség, pszichológiai tényezők, társas hatások, prevenció

A kutatásom témája a testedzéshez és sportoláshoz kapcsolódó függőségi jelenségek vizsgálata, különös tekintettel azok pszichológiai, társas és szervezeti meghatározottságára. A témám aktualitását az adja, hogy a modern társadalomban a testkultúra és a teljesítményorientált szemlélet egyre hangsúlyosabbá válik, ami a rendszeres testmozgás mellett a túlzott, kényszeres edzésviselkedés megjelenéséhez is hozzájárulhat. A kutatásom kiindulópontja, hogy a testedzés alapvetően pozitív hatású, azonban bizonyos esetekben addiktív jellegű viselkedéssé alakulhat, ami negatív pszichológiai és szociális következményekkel járhat.

A vizsgálatom kvantitatív módszerrel, online kérdőíves adatfelvétellel valósítottam meg. A mintavételelem nem valószínűségi, kényelmi mintavétel volt, amely során 163 fő vett részt a kutatásomban, különböző sportolási szokásokkal és háttérrel. A kérdőívem a testedzésfüggőségre irányuló kérdésekre építettem, valamint szociodemográfiai és pszichológiai tényezőkre. Az elemzésem során a sportolási gyakoriság, a társas kapcsolatok, az iskolai végzettség, a mozgásforma, valamint az érzelmi tényezők szerepét vizsgáltam az addikció kialakulásában.

Az eredményeim alapján megállapítottam, hogy a testedzésfüggőség komplex, többtényezős jelenség, amelynek kialakulásában a sportolási gyakoriság, az érzelmi tényezők és a társas környezet egyaránt szerepet játszanak. A gyakrabban sportoló egyének magasabb függőségi szintet mutattak, ami alátámasztja a fizikai aktivitás mennyisége és a kényszeres viselkedés közötti kapcsolatot. Emellett szignifikáns összefüggés tudtam kimutatni az edzés kihagyásakor jelentkező büntudat és a magasabb függőségi szint között, ami rámutat az érzelmi tényezők meghatározó szerepére. A társas tényezők vizsgálata során megfigyeltem, hogy a támogató környezet – különösen a sportszervezetek és közösségek részéről – csökkentheti a kényszeres edzés kialakulásának kockázatát.

A kutatásom eredményei hozzájárulnak a testedzésfüggőség mélyebb megértéséhez, és rámutatnak arra, hogy a jelenség nem kizárólag egyéni probléma, hanem társas és szervezeti tényezők által is befolyásolt folyamat. A munkám gyakorlati jelentősége abban rejlik, hogy javaslatokat fogalmazok meg a sportegyesületek és sportszervezők számára a mentális egészség támogatására, valamint a túlzott edzés megelőzésére. Összességében a kutatásom hangsúlyozza a tudatos, egészséges sportolás fontosságát, valamint a prevenció és a megfelelő szakmai támogatás szerepét a sportolók jóllétének megőrzésében.

Stressz és megküzdés vizsgálata nappali és levelező tagozatos hallgatók körében

Vámos Laura, rekreáció és életmód BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Boda Eszter Judit, adjunktus, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: stressz, megküzdés, nappali és levelező tagozat, egészségtudatos életmód, rekreáció, mentális egészség, stresszkezelés

Az egészségtudatos életmód és a rekreáció szerepe kiemelt jelentőséggel bír napjainkban, különösen a felnőttoktatásban tanuló fiatal felnőttek körében. A hallgatói életforma sajátosságai közé tartoznak a tanulmányi kötelezettségek, a teljesítményelvárások, valamint ide sorolhatóak a szociális és az egzisztenciális kihívások is. Ezek jelentős pszichés terhelést jelentenek, hosszú távon kedvezőtlenül befolyásolhatják az egyének egészségi állapotát, és emellett az életminőségre is kihatnak. A levelező tagozatos hallgatók esetében ez mind gyakran kiegészül a munkavállalással és a családi szerepek ellátásával, ami fokozott stresszterhelést eredményez. A téma aktualitását az adja, hogy a modern, felgyorsult életmód és a növekvő teljesítményelvárások következtében a stressz egyre meghatározóbb tényezővé vált az emberek körében. A kutatás során kérdőíves módszerrel, 200 fős mintán történt adatgyűjtés, a mintában azonos arányban szerepeltek nappali és levelező tagozatos hallgatók. Az elméleti háttér a stressz fogalmát Selye János munkássága, valamint Lazarus és Folkman megküzdésmélete alapján mutatja be, kiemelve a problémaközpontú és érzelemközpontú stratégiák jelentőségét. Emellett hangsúlyt kap az egészség bio-pszicho-szociális megközelítése, amely az egyén testi, lelki és társadalmi tényezőinek együttes hatását emeli ki. A kutatás eredményei várhatóan rámutatnak arra, hogy a levelező tagozatos hallgatók magasabb stressz-szinttel rendelkeznek, míg a nappali tagozatos hallgatók eltérő megküzdési mintákat alkalmaznak. Feltételezhető továbbá, hogy az egészségtudatos életmód és a rendszeres rekreációs tevékenységek pozitív kapcsolatban állnak a hatékonyabb stresszkezeléssel és az alacsonyabb stressz-szinttel. A vizsgálat kitér az egyetemi mentálhigiénés szolgáltatások ismertségére és igénybevételére is, különös tekintettel a kortárssegítő rendszerek szerepére. Az eredmények hozzájárulhatnak a hallgatók életminőségének javításához, valamint alapul szolgálhatnak olyan egészségfejlesztési és prevenciós programok kidolgozásához, amelyek támogatják a hatékony stresszkezelést és az egészséges életmód kialakítását a felsőoktatásban tanuló fiatal felnőttek körében.

A 18–20 éves kézilabdázók motivációja az edzők vezetői stílusának tükrében

Zsigmond Gergely József, edző BSc szakos hallgató

Témavezető:

Herczeg Béla, kézilabdaedző, Egri Városi Sportiskola, óraadó, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: sportmotiváció, edzői vezetői stílus, kézilabda, utánpótlás, intrinzik motiváció

Szakedolgozatom azt vizsgáltam, hogy az edzők vezetői stílusa milyen módon befolyásolja a 18–20 év közötti kézilabdázók motivációját. A témaválasztásomat egyrészt személyes sportolói és edzői tapasztalataim indokolták, másrészt az a szakmai felismerés, hogy ebben az életkorban a sportolók gyakran a pályafutásuk folytatásáról vagy befejezéséről hoznak döntést. Úgy gondolom, hogy ebben a folyamatban az edző személyisége, kommunikációja és vezetői magatartása meghatározó szerepet tölt be, nemcsak a teljesítmény, hanem a hosszú távú elköteleződés szempontjából is.

Kutatásom célja az volt, hogy feltárjam, milyen kapcsolat figyelhető meg az edzői vezetői stílus és a sportolók motivációs szintje között, valamint hogy az edzői kommunikáció, a visszajelzések formája és gyakorisága, illetve az elismerés milyen hatással van az edzőmunkához való hozzáállásra és a sportban maradási szándékra. Kiemelt figyelmet fordítottam arra is, hogy a különböző vezetői stílusok – különösen a demokratikus és az autoriter megközelítés – milyen eltérő hatásokat gyakorolnak a sportolók belső és külső motivációjára.

A vizsgálat során kvantitatív kutatási módszert alkalmaztam kérdőíves adatgyűjtéssel. A kutatásban összesen 92 fő, 18–20 év közötti aktív kézilabdázó vett részt. Az adatgyűjtés online formában történt. Az adatokat leíró statisztikai módszerekkel, valamint korrelációs elemzéssel dolgoztam fel, ami lehetővé tette az összefüggések feltárását az edzői vezetői stílus és a motiváció különböző dimenziói között.

Eredményeim alapján megállapítottam, hogy a támogató és demokratikus edzői vezetői stílus szignifikánsan magasabb motivációs szinttel jár együtt. A sportolók leginkább a bátorítást, az elismerést és a pozitív visszajelzéseket tartják motiválónak, amelyek elősegítik a belső, intrinzik motiváció erősödését, valamint a sporttevékenység iránti elköteleződés fenntartását. Ezzel szemben az autoriter, túlzottan kontrolláló edzői magatartás csökkenti a motivációt, negatívan befolyásolja az edzéshez való hozzáállást, és növelheti a sportág elhagyásának kockázatát.

Arra a következtetésre jutottam, hogy az edző-sportoló kapcsolat minősége, a bizalmon alapuló kommunikáció és a rendszeres személyre szabott visszajelzés kulcsszerepet játszik a sportolók elköteleződésének fenntartásában. Megállapítottam továbbá, hogy a motivációt támogató, autonómiát elősegítő edzői szemlélet hozzájárul a sportolók önbizalmának növekedéséhez, pszichológiai jóllétéhez és hosszú távú sportban maradásához.

Irodalomjegyzék

Deci, E. L. & Ryan, R. M. (2000). The “what” and “why” of goal pursuits: Human needs and the self-determination of behavior. *Psychological Inquiry*, 11(4), 227–268.

Weinberg, R. S., & Gould, D. (2015). *Foundations of sport and exercise psychology* (6th ed.). Human Kinetics.

TESTNEVELÉSI ÉS SPORTTUDOMÁNYI TEHETSÉGMŰHELY**TDK-KONFERENCIÁJA****TELJESÍTMÉNYFOKOZÁS ÉS PREVENCIÓ TAGOZAT****2026. 04. 27.**

1. Bartha-Izracska Panna	
2. Bodnár Ádám	
3. Bózsing Rafael Félix	1. hely
4. Csáki Zsófi	
5. Horváth Dominik	
6. Johan Márk Róbert	3. hely
7. Lipusz Norbert	
8. Monoki Máté Sándor	
9. Szőnyi Miksa	
10. Vojvoda György	2. hely

A zsűri tagjai:

Dr. habil. Simon István Ágoston, egyetemi docens	EKKE Sporttudományi Intézet (elnök)
Bácskayné Abonyi Barbara, adjunktus	EKKE Sporttudományi Intézet
Dr. Suszter László, adjunktus	EKKE Sporttudományi Intézet
Balogh Kíra, szakedző hallgató	EKKE Sporttudományi Intézet

Sportsérülések a kézilabda sportban

Bartha-Izraczka Panna, kézilabda szakedző BSc szakos hallgató

Témavezető:

Herczeg Béla, kézilabdaedző, Egri Városi Sportiskola, óraadó, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: kézilabda, sportsérülések, rehabilitáció, prevenció, sportpszichológus

Jelen szakdolgozatom a kézilabdában előforduló sportsérülések sajátosságait, valamint azok pszichológiai és fizikai vonatkozásait vizsgálja. A téma aktualitását az adja, hogy a kézilabda mint dinamikus, gyors és fokozott fizikai kontaktussal járó csapatsport kiemelkedően magas sérüléskockázatot hordoz magában. A sérülések nem csupán csak fizikális, azaz testi tünettel járnak, hanem a sportolók mentális állapotára, motivációjára, önbizalmára és a sportban való visszatérésére is jelentős hatást gyakorolnak. A dolgozatom célja annak feltárása volt, hogy milyen tényezők járulnak hozzá a sportsérülések kialakulásához a kézilabdában, milyen szerepet tölt be a mentális és a fizikai rehabilitáció a felépülés során, valamint hogy milyen összefüggés figyelhető meg a korábbi sérülések és az újrasérülés kockázata között. A kutatásom során vegyes módszert alkalmaztam, először egy kvantitativ kutatást csináltam online kérdőíves adatfelvételt végeztem sportolók körében, valamint szakértői interjúkat készítettem a témában jártas orvosokkal. A kutatások szerint ezek a tényezők jelentősen befolyásolják a rehabilitáció sikerességét és a visszatérés minőségét (Ortín Montero és mtsai., 2010). Az eredmények feldolgozása leíró statisztikai elemzéssel és kvalitatív tartalomelemzéssel történt. A kutatásom eredményei rámutattak arra, hogy a sportolók körében a sérülések gyakori problémát jelentenek, különösen az alsó végtagi sérülések. A vizsgálat igazolta továbbá, hogy a rehabilitáció során a fizikai felépülés sokkal nagyobb hangsúlyt kap, mint a mentális egészség. A pszichológiai tényezők viszont kulcsszerepet játszanak a sikeres visszatérésben és az újrasérülés megelőzésében. A dolgozat következtetései alapján megállapítható, hogy a sérülésmegelőzés, a tudatos edzőmunka, a komplex rehabilitáció és a mentális támogatás egyaránt fontos szerepet töltenek be a kézilabdázók egészségének és sportteljesítményének megőrzésében. A nem megfelelően felépített rehabilitáció, különösen a mentális felkészítés hiánya, növelheti az újra sérülés kockázatát (Hadjisavvas és mtsai., 2022).

Irodalomjegyzék:

Hadjisavvas S., Efstathiou M.A., Malliou V., Giannaki C. D. & Stefanakis M. (2022). Risk factors for shoulder injuries in handball: systematic review. *BMC Sports Science, Medicine and Rehabilitation*, 14:204. <https://doi.org/10.1186/s13102-022-00588-x>
Ortín Montero, F. J., Garcés de los Fayos Ruiz, E. J. & Olmedilla Zafra, A. (2010). Influence of psychological factors on sports injuries. *Papeles del Psicólogo*, 31(3), 281–288. <https://www.papelesdelpsicologo.es/pdf/1857.pdf>

Sérülések, sérülésmegelőzés, kockázati tényezők a kézilabdában

Bodnár Ádám, sportszervező BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Horváth Cintia, adjunktus, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: kézilabda, sportsérülés, prevenció, elülső keresztszalag (ACL), proprioceptív-stabilizációs tréning, rehabilitáció, edzésterhelés, pszichológiai tényezők

A szakdolgozatom középpontjában a sportsérülések előfordulásának vizsgálata, a leggyakoribb kockázati tényezők feltárása, valamint a megelőzés módszerei állnak. A téma aktualitását az adja, hogy a kézilabda fejlődésével párhuzamosan nőtt a játék intenzitása és a terhelés, így a prevenció szerepe is felértékelődött. A témaválasztást személyes sportolói tapasztalatok is indokolták, mivel a sérülések hatása nem csupán fizikai, hanem pszichológiai és motivációs szinten is meghatározó. A sporttudományi szakirodalom szerint a kézilabdázók körében leggyakrabban az alsó végtagot érintő sérülések, különösen a boka- és térsérülések (pl. elülső keresztszalag-szakadás) fordulnak elő. Külföldi és hazai kutatások rámutatnak arra, hogy ezek jelentős része nem kontakt helyzetben, hanem mozgáskoordinációs hiányosságok és hibás landolástechnika miatt következik be. A kutatás célja annak feltárása volt, hogy a kézilabdázók körében mely sérülések fordulnak elő leggyakrabban, van-e nemi különbség a sérülékenységi terén, milyen tényezők növelik a kockázatukat, és a prevenciós tréningek milyen hatékonysággal csökkentik a sérülések számát, illetve a különböző talajborítás befolyásolhatja-e a sérülések előfordulását-bekövetkezését. A vizsgálat hat hipotézisre épült, többek között arra, hogy az edzésszám növekedése fokozza a sérülésgyakoriságot, illetve hogy a prevenciós programokban részt vevők körében alacsonyabb a sérülési arány. Az empirikus kutatás online kérdőíves felméréssel zajlott, amelyet 53 kézilabdázó töltött ki. A mintába kerülés feltétele az aktív vagy korábbi kézilabdázói státusz volt. Az adatokat statisztikai módszerekkel, százalékos megoszlások és összefüggések vizsgálatával elemeztem. A minta túlnyomó része utánpótláskorú sportoló volt, többségük heti 5–7 edzéssel.

Irodalomjegyzék

- Bahr, R. & Krosshaug, T. (2005). Understanding injury mechanisms: A key component of preventing injuries in sport. *British Journal of Sports Medicine*, 39(6), 324–329.
- Bere N. (2012). *Kézilabda sérülések rehabilitációja* [Alapszakos szakdolgozat, Szegedi Tudományegyetem]. SZTE Diplomamunka-repozitórium.
- Olsen, O.-E., Myklebust, G., Engebretsen, L. & Bahr, R. (2004). Injury mechanisms for anterior cruciate ligament injuries in team handball: A systematic video analysis. *The American Journal of Sports Medicine*, 32(4), 1002–1012
- Kónya R. (2023). Utánpótláskorú leány-kézilabdázók prevenciós mozgásprogramja. *Acta Universitatis de Carolo Eszterházy Nominatae. Sectio Sport*, 52, 23–34.

A hideg vízbe való merülés és a légzőgyakorlat kapcsolata

Bózsing Rafael Félix, rekreáció és életmód BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Boda Eszter Judit, adjunktus, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: hidegvíz-merülés, Wim Hof-módszer, mentális jóllét, stresszkezelés, egyetemisták

A hideg vízbe való merülés az utóbbi időben világszerte egyre népszerűbb lett, a jótékony hatásait pedig számos nemzetközi kutatás igazolja: Stanley és munkatársai (2012) kimutatták, hogy a rendszeres hidegvíz-expozíció javítja a szubjektív jóllét mutatóit és mérsékli a mentális kimerültséget. Wozniak és munkatársai (2023) szerint a merülés csökkentheti a stresszreakciókat és a fáradtságérzetet. Hutten és munkatársai (2023) pedig azt igazolták, hogy már egy rövid ideig tartó merülés is jelentősen növeli az éberséget és az örömeztet.

Személyes motivációm a téma iránt három évvel ezelőtt kezdődött, azóta pedig minden téli szezonban rendszeresen végzek hidegvíz-merüléseket, illetve légzőgyakorlatokat.

Vizsgálatom célja annak a feltárása volt, hogy a rendszeres merülés és a tudatos légzés milyen mértékben befolyásolja az egyetemisták mentális állapotát.

A kutatásom során az alábbi hipotéziseket fogalmaztam meg:

1. A rendszeresen hideg vízbe merülő diákok magasabb mentális jóllétet tapasztalnak.
2. A merülések növelik a hallgatók lelki ellenálló képességét és a stressztűrő képességüket.
3. A légzőgyakorlattal kombinált merülés intenzívebb pozitív mentális hatást vált ki.

A vizsgálat egy strukturált, gyakorlati megvalósításon alapuló empirikus kutatás volt. A mintavétel során célzottan olyan embereket kerestem személyes ismeretségen és online platformon keresztül, akiknek már volt korábbi tapasztalata a hidegterápiával kapcsolatban, és nyitottak voltak a részvételre. A nagyjából 2 hónapos programban 13 fiatal vett részt. A folyamat során szigorú mérési protokollt alkalmaztam: minden alkalmat közvetlen adatfelvétel kísért, ahol pulzust, vérnyomást és véroxigénszintet mértem, illetve a résztvevőknek egy 1-től 10-ig terjedő skálán kellett értékelniük az aktuális állapotukat. Ezeket megmértem közvetlenül merülés előtt, közvetlenül utána, majd 20 perccel később. A résztvevőket légzőgyakorlat alkalmazása és a merülés gyakorisága alapján csoportosítottam.

Az eredmények igazolták a hipotéziseket: minden csoportban javulás áltt be a szubjektív jóllétben, de a látványosabb emelkedést a légzőgyakorlatot végzők mutatták (7,4-es átlagról 8,68-ra). A gyakoriság pedig szintén meghatározónak bizonyult: a legalább 4 alkalommal merülőök állapota stabilabb fejlődést mutatott.

A kutatás alátámasztja, hogy a hidegvíz-terápia és a tudatos légzés kombinációja hatékony, a gyakorlatban is jól alkalmazható eszköz a hallgatók stressztűrő képességének javítására.

Sportsérülések megelőzése a kézilabdában

Csáki Zsófi, edző BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Horváth Cintia, adjunktus, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: kézilabda, sérülés, prevenció

Szakedolgozatom témája a sportsérülések megelőzése a kézilabdában. A témaválasztás számomra személyesen is fontos, mivel hosszabb ideje aktívan sportolok, és a sportolói közegben gyakran találkozunk különböző sérülésekkel. Ezért szerettem volna megvizsgálni, hogy milyen szerepet játszik a prevenció a sérülések számának csökkentésében, illetve mennyire jelenik meg a mindennapi edzőmunkában. A kutatás során kérdőíves felmérést végeztem aktív kézilabdázók körében. A felmérésben összesen 176 sportoló vett részt különböző bajnoki osztályokból. A kérdőív célja az volt, hogy képet kapjak arról, mennyire tartják fontosnak a játékosok a sérülések megelőzését, illetve milyen prevenciós módszereket alkalmaznak a gyakorlatban. Az eredmények alapján elmondható, hogy a játékosok többsége tisztában van a sérülésmegelőzés fontosságával. A válaszadók nagyon nagy aránya fontosnak tartja a prevenciót, és sokan végeznek valamilyen formában sérülésmegelőző gyakorlatokat is. Ugyanakkor az is megfigyelhető volt, hogy a prevenciós munka nem minden esetben rendszeres vagy tudatosan felépített. Sok esetben a játékosok egyéni döntés alapján végeznek ilyen gyakorlatokat, és nem minden csapatnál áll rendelkezésre megfelelő szakmai háttér, például gyógytornász vagy erőnléti edző. A kutatás eredményei azt is mutatták, hogy a magasabb osztályban szereplő csapatoknál általában nagyobb hangsúlyt fektetnek a sérülésmegelőzésre. Ennek egyik oka az, hogy ezeknél a kluboknál gyakrabban dolgoznak különböző szakemberek a játékosokkal, ami segíti a tudatosabb felkészítést és a sérülések megelőzését. Ezzel szemben az alacsonyabb osztályokban sokszor kevesebb lehetőség van ilyen szakmai támogatásra, ami megnehezítheti a prevenció rendszeres alkalmazását. Összességében a kutatásom eredményei azt mutatják, hogy a tudatos prevenciós programok alkalmazása jelentősen csökkentheti a sérülések számát, valamint hozzájárulhat a sportolók hosszú távú egészségéhez és teljesítményéhez. A jövőben fontos lenne, hogy minden szinten – különösen az utánpótlásban – nagyobb hangsúlyt kapjanak a sérülésmegelőző programok, valamint a sportolók megfelelő szakmai támogatása.

Irodalomjegyzék

Berkes I. (2004). Sportsérülések megelőzése és kezelése. *Háziorvosi Továbbképző Szemle*, 9(9), 698–703.

Bíró M. (2016). *A sportági prevenció elmélete és gyakorlata*. Dialóg Campus Kiadó.

Mándy K. (2019). *Prevenció és rehabilitáció a kézilabdázásban*. Magyar Kézilabda Szövetség.

Magyar Sportorvos Társaság. (2017). A Magyar Sportorvos Társaság állásfoglalása a modern sportkórház és sportegészségügy hosszú távú fejlesztéséről. *Sportorvosi Szemle*, 58(2), 42–43.

A muaythai szerepe a szenvedélybetegségek kezelésében és prevenciójában

Horváth Dominik, edző BSc szakos hallgató

Témavezető:

Vass Zoltán, mesteroktató, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: muaythai, szenvedélybetegség, prevenció, mentális egészség, küzdősport

A szenvedélybetegségek napjaink egyik legsúlyosabb népegészségügyi problémáját jelentik, amelyek drasztikus negatív hatást gyakorolnak az egyén fizikai állapotára és pszichés jóllétére egyaránt. A hagyományos addiktológiai kezelések mellett egyre nagyobb tudományos figyelem hárul a sport, különösen a harcművészetek kiegészítő, rehabilitációs és prevenciós szerepére. A küzdősportok strukturált keretei bizonyítottan fejlesztik a végrehajtó funkciókat, az érzelmszabályozást és az önkontrollt (Hamar & Karsai, 2012). Tudományos diákköri munkám célja annak feltárása volt, hogyan járulhat hozzá a muaythai a függőségek kezeléséhez és az egészséges életmód kialakításához. A kutatást kvantitatív, online kérdőíves felmérés formájában végeztem (N = 55 fő), amely a sportolók pszichés állapotát, önfegyelmét, motivációját, valamint a káros szenvedélyekhez (például alkoholfogyasztás, dohányzás) való viszonyát vizsgálta. A minta kiválasztása céltudatos, kvótás eljárással valósult meg, magába foglalva rehabilitációs céllal sportolókat és versenysportolókat is. Az eredmények alapján a muaythai kiemelkedően erős, homogén stresszcsökkentő és hangulatjavító hatással rendelkezik. A válaszadók döntő többsége (közel 90%-a) számolt be a mindennapi problémák hatékonyabb kezeléséről és az önfegyelem jelentős fejlődéséről. A korábban problémát jelentő káros szokásokkal küzdők (a minta 44,4%-a) esetében a sport egyértelműen elősegítette a stabilabb életvitel kialakítását, ugyanakkor a szerek iránti konkrét sóvárgás csökkentésében magas egyéni varianciát mértem. Az adatok empirikusan rámutattak arra is, hogy az edző személye és a sportközösség megtartó ereje kritikus, motiváló védőfaktor a visszaesés megelőzésében. Összegzőként megállapítható, hogy bár a muaythai önmagában nem helyettesíti a szakmai terápiát, komplex pszichológiai és életmódszervező alternatívaként kiválóan integrálható lenne a hivatalos addiktológiai rehabilitációs programokba. A jövőbeli kutatások során érdemes longitudinális és kvalitatív interjú vizsgálatokkal tovább elemezni a sport hosszú távú megtartó erejét az egyéni tényezők tükrében.

Irodalomjegyzék

Demetrovics Zs. (szerk.). (2007). *Az addiktológia alapjai* (I. kötet). ELTE Eötvös Kiadó.
Hamar P. & Karsai I. (2012). Küzdősportok szerepe a személyiségfejlődésben. *Magyar Sporttudományi Szemle*, 13(3), 23–28.

Az edző-játékos kapcsolat minőségének hatása a sportolói teljesítményre és a mentális jóllétre

Johan Márk Róbert, edző BSc szakos hallgató

Témavezető:

Rosta István, kézilabdaedző, Magyar Kézilabda Szövetség Utánpótlás Fejlesztési Bizottság, óraadó, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: edző-játékos kapcsolat, öndeterminációs elmélet, kézilabda, sportelhagyás, kapcsolat dimenziói, motiváció és autonómia, mentális egészség, sportpszichológia

A modern versenysportban a fizikai, technikai és taktikai felkészültség alapkövetelmény, a különbségek a hazai és nemzetközi mezőnyben egyre inkább elmosódnak. A döntő tényező ma már a sportpszichológiai háttérben és az emberi kapcsolatok minőségében keresendő.

Dolgozatom központi témája az edző-játékos kapcsolat minőségének vizsgálata és annak hatása a sportolói teljesítményre. A vizsgálat során kevert módszertant alkalmaztam. A kvantitatív adatgyűjtés egy 30 kérdésből álló kérdőívvel történt, amely a demográfiai adatok mellett 5 fokozatú Likert-skálán mérte az edzői hatást és a motivációt. Ezt egészítettem ki kvalitatív elemekkel: két mélyinterjút készítettem, egyet egy jelenlegi válogatott játékossal, és egyet egy kézilabdaakadémia szakmai igazgatójával és vezetőjével, akik félig strukturált vázlat segítségével tárták fel a kapcsolati dinamikát és a sportpszichológiai módszerek megélését. A kutatás célja feltárni az edző-játékos kapcsolat szerepét a sikerességben.

Hipotéziseim szerint (H1) a támogató kapcsolat magasabb teljesítménnyel párosul; (H2) a rendszeres mentális tréning stabilabb versenyeredményekhez és teljesítményhez vezethet (H3); a hatékony edzői munka alapfeltétele a szakmai kompetencia mellett a sportoló egyéni szükségleteire reflektáló érzelmi és pedagógiai támogatás; valamint (H4) a nem meg felelő edzői viselkedés a sportágelhagyás egyik fő oka.

A kutatás eredményei egyértelműen alátámasztják, hogy a támogató edzői attitűd pozitív korrelációban áll a sportolói önbizalommal, a motiváció szintjének növekedésével és a jobb sportteljesítménnyel. Ezzel szemben a kapcsolati diszharmónia és a bizalmatlan légkör közvetlen módon generál szomatikus szorongást a játékosokban, ami teljesítményromláshoz vezet. A dolgozat konklúziója szerint a mentális egészség megőrzése és a bizalomra épülő kapcsolati háló a sportbéli siker alapvető feltétele. Javaslatként fogalmazódik meg a humánusabb, partneri viszonyra törekvő edzői stílus elsajátítása, valamint a sportpszichológiai szemlélet tudatos integrálása nemcsak a válogatott és élsport szintjén, hanem az utánpótlás-nevelésben is, mert mindkettő kulcsfontosságú eszköz a kiégés és a sportágelhagyás megelőzése érdekében.

Irodalomjegyzék

Bölcskei M. (2022). A sportolók és edzőik mentális támogatása egy mentális edző szemüvegén keresztül. *Y.Z. – A Nit ifjúságszakmai folyóirata*. 2(3), 26–32.

Jowett, S. & Lavallee, D. (Eds.) (2007). *Social psychology in sport*. Human Kinetics (pp. 15–30).

Kovács K., F. Földi R. & Gyömbér N. (2021). Az Edző-Sportoló Kapcsolat Kérdőív hazai adaptációja, a sportoló szemszögén keresztül. *Magyar Sporttudományi Szemle*, 22(2), 12–20.

Zsiga Gy. (2018. október 21.). *Fogadjuk már el, hogy az utánpótlás-nevelés nem az eredmények hajszolásáról szól!* Szakmai Szemmel Blog. <https://www.gyulazsiga.com/posts/fogadjuk-mar-el-hogy-az-utangepotlas-neveles-nem-az-eredmenyek-hajszolasarol>

A sporttáplálkozás mint aspektus az utánpótlás-labdarúgók teljesítményfokozásában

Lipusz Norbert, edző BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Révész László, egyetemi tanár, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: sporttáplálkozás, utánpótlás-nevelés, teljesítményfokozás

Az elmúlt évtizedben a sporttudomány fejlődése alapjaiban alakította át az utánpótlás-nevelés módszertanát, ahol a fizikai edzőmunka mellett a sporttáplálkozás vált a teljesítményfokozás egyik meghatározó, „láthatatlan” elemévé. A korábbi, tapasztalati alapú megközelítéseket fokozatosan felváltották a tudományosan megalapozott étrendi protokollok, amelyek képesek a fiziológiai folyamatok és a regeneráció hatékony támogatására. Különösen a specifikus tápanyag-időzítés és a tudatos hidratációs stratégiák nyitottak új dimenziót a sportolói fejlődésben. Ezek a módszerek nemcsak a szöveti regenerációt gyorsítják fel, hanem hozzájárulnak a mentális teljesítmény fenntartásához is, mivel az energiaraktárak állapota közvetlen összefüggésben áll a mérkőzések hajrájában tapasztalható döntéshozatali sebességgel és technikai pontossággal (Burke et al., 2011).

Ugyanakkor a sporttáplálkozási ismeretek hiánya és a berögzült rossz szokások több szakmai és edukációs kihívást is felvetnek. Tudományos diákköri munkámban a témát a DVTK Labdarúgó Sportakadémia keretein belül kérdőíves felméréssel, a játékosok tudásszintjének mérésével, illetve a gyakorlati szokások és a nemzetközi szakmai ajánlások összevetésével vizsgáltam. Saját kutatásomban elemeztem öt központi hipotézis mentén, hogyan értelmezik a játékosok a hidratációs igényeket, a mérkőzés utáni visszapótlást, valamint a szülői háttér meghatározó szerepét. Kimutattam, hogy a mérkőzések utolsó 15-20 percében elkövetett technikai hibák jelentős része nem képzettségi hiányosság, hanem a dehidratáció és az energiahány okozta kognitív lassulás eredménye. Emellett feltártam az étrend-kiegészítők használatának hibáit is, ami segítheti a sportakadémiai képzés hatékonyságának növelését.

A jövőbeli fejlesztések várhatóan a rendszerszintű megoldások irányába mozdulnak el, ahol a sportágspecifikus táplálkozási irányelvek és az akadémiai képzési rendszer integrációja révén tudatosabb és eredményesebb fejlődési pályák jöhetnek létre. Ez nemcsak a sportolók fizikai fejlődésének modelljeit gazdagíthatja, hanem hozzájárulhat egy egységes, mindenki számára elérhető „Akadémiai Táplálkozási Protokoll” bevezetéséhez, amely alapvető feltétele a magyar utánpótlás nemzetközi versenyképességének.

Irodalomjegyzék

Burke, L. M., Loucks, A. B. & Broad, N. (2006). Energy and carbohydrate for training and recovery. *Journal of Sports Sciences*, 24(7), 675–685.

Maughan, R. J. & Shirreffs, S. M. (2007). Nutrition for Olympians. *Journal of Sports Sciences*, 25(S1), S71–S84.

Ángyán L. (2005). *Az emberi test mozgástana*. Motio Kiadó.

Tihanyi A. (2012). *Teljesítményfokozó sporttáplálkozás*. Kalandor Kiadó.

A doping hatásai a sportolói teljesítményre és egészségre

Monoki Máté Sándor, edző BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Gortva János, adjunktus, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: doping, edző, sportoló, kvantitatív, kvalitatív

A szakdolgozatomban a doping sportban betöltött szerepét, valamint annak a sportolói teljesítményre és egészségre gyakorolt hatásait vizsgáltam. A témaválasztás azért tartottam fontosnak, mert a mai sportban egyre nagyobb a teljesítménykényszer, ami hozzájárulhat a tiltott szerek használatához.

Kutatásom során arra kerestem a választ, hogy a sportolók és az edzők mennyire vannak tisztában a doping fogalmával, annak veszélyeivel, illetve milyen szerepet töltenek be az edzők a megelőzésben. A vizsgálat során kérdőíves felmérést végeztem online formában, valamint interjúkat készítettem profi és amatőr sportolókkal, illetve edzőkkel. A kvantitatív és kvalitatív módszerek alkalmazásával a célom az volt, hogy minél átfogóbb képet kapjak a dopinggal kapcsolatos ismeretekről és véleményekről. Az eredmények alapján megállapítható, hogy a sportolók ismeretei nem minden esetben teljes körűek, ugyanakkor az edzők jelentős hatással vannak a sportolók gondolkodására és döntéseire. A kutatás rámutatott arra is, hogy a megfelelő tájékoztatás és a prevenció kiemelten fontos a dopinghasználat visszaszorításában.

Összességében megállapítható, hogy a doping nemcsak etikai problémát jelent, hanem komoly egészségügyi kockázatokkal is jár. Ezért különösen fontos a sportolók és edzők folyamatos felkészítése és tájékoztatása, valamint a tiszta sport értékeinek erősítése.

Fájdalomcsillapítók fogyasztása versenysportolók körében

Szőnyi Miksa, edző BSc szakos hallgató

Témavezető:

Rosta István, kézilabdaedző, Magyar Kézilabda Szövetség Utánpótlás Fejlesztési Bizottság, óraadó, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: fájdalomcsillapító, versenysport, kézilabda, diklofenák, hatóanyag

Témám igen időszerű, ugyanakkor rejtett problémáról szól, amely általában nem kerül a sportolók otthonának vagy öltözőjének falain kívülre. A fájdalomcsillapítók sokszor ellenőrizetlen használata a versenysportban karriereket, esetenként akár életeket képes derékba törni. A gyógyszerhasználatnak hosszú távú következményei lehetnek, akár szervi károsodást is okozhat. Ez megelőzhető orvosi felügyelettel, kidolgozott direktívával vagy megfelelő tájékoztatással a szerek használatáról, előnyeiről és veszélyeiről egyaránt. Tudományos diákköri munkám során a témában már kutatott eseteket szeretnék bemutatni. Szó lesz a saját tapasztalataimról is, mivel témámat személyes gyógyszerfüggőséggel való küzdelmem ihlette. Mindezeket a saját kutatásommal, illetve interjúimmal szeretném összehasonlítani többek között olyan szempontok szerint, mint például a kutatások helyszíne, ideje.

Kutatásomat egy online, anonim módon kitölthető kérdőívvel készítettem, amelyben sportolókat kérdeztem a saját szokásaikról és az őket foglalkoztató klubokban a körülményekről, szabályokról. Válaszaikból kiderül, hogy a klubok mennyire foglalkoznak általánosságban véve a fájdalomcsillapítókkal, amelyeket sportolók fogyasztanak, és hogy ez milyen hatással van rájuk vagy akár az őket körülvevőkre. Utóbbira kitérek részletesebben is, mivel interjúkat is készítettem, az alanyok pedig beszámoltak arról, hogy a sportolók szokásai egymásra is hatással vannak. Az interjúkat három szakemberrel vettem fel, egy gyúróval és két szakmájában elismert edzővel. Közös megegyezésünk szerint az ő személyazonosságukat nem fedem fel.

Összességében megtudtam, hogy nem kap elég figyelmet a fájdalomcsillapítókkal kapcsolatos téma a sportegyesületeknél. A sportolók jelentős része orvos tudta nélkül is fogyaszt vényköteles nem szteroid gyulladáscsökkentő készítményeket, amelyeket orvosi javaslat vagy felügyelet nélkül egyáltalán nem tanácsos alkalmazni. Nagyon elterjedt a vény nélkül kapható fájdalomcsillapító készítmények használata is, amelyeket a sportolók sokszor saját elhatározásukból, szintén ellenőrzés nélkül fogyasztanak, nem törődve a kockázatokkal, a lehetséges mellékhatásokkal.

Ez szerintem sosem lesz teljesen megoldható, viszont jelentős javulást lehetne elérni. A sportegyesületek részéről megfelelő tájékoztatásra, szigorúbb szabályozásra és ellenőrzésre lenne szükség, amiben a csapatorvos szakemberként – feltéve, hogy alkalmaz az egyesület csapatorvost – nagy segítséget nyújthat a sportolók számára.

A tiltott teljesítményfokozó eljárásokkal kapcsolatos attitűdök és kockázatvállalási hajlandóság vizsgálata a küzdősportokban – fókuszban a muaythai sportág

Vojvoda György, edző BSc szakos hallgató

Témavezető:

Vass Zoltán, mesteroktató, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: teljesítményfokozás, doping, kockázatvállalási hajlandóság

A kutatás középpontjában a küzdősportokban észlelhető, tiltott teljesítményfokozó eljárásokkal kapcsolatos attitűdök és a sportolók kockázatvállalási hajlandóságának vizsgálata áll, személyes érintettség miatt a muaythai sportágra fókuszálva.

A világ és a társadalom fejlődésében pozitív mozgató erőként jellemző teljesítménykényszer a mai modern versenysportban, fokozottan érvényesül (Németh, 2014).

A sportolók egyre erősebbek, gyorsabbak, és a siker érdekében nem ritkán saját egészségüket is kockáztatva feszegetik teljesítőképességük határait. A küzdősportokban ez a teljesítménykényszer, illetve a sajátos súlycsoportos versenyrendszer okozta elvárások nagymértékben fokozhatják a tiltott teljesítményfokozó szerek és eljárások használatának kockázatát.

A szakirodalom szerint a doping nem egyszerűen szabályszegés kérdése, hanem pszichológiai, szociális, társadalmi és sportági tényezők által befolyásolt döntéshozatal eredménye (Petróczi, 2013).

A modern versenysportban már nem pusztán az a kérdés, hogy jelen van-e a dopingolás, hanem az, hogy a szabályozás és ellenőrzés rendszere képes-e lépést tartani vele.

Ennek következtében a doping az elmúlt évtizedekben egyszerre vált sporttudományi, jogi, orvostudományi és sportetikai kutatási területté (Mottram, 2011).

A kutatás kérdései és hipotézisei küzdősportolók körében arra keresték a válaszokat, hogy a sportolók milyen mértékben vannak tisztában a doping egészségügyi kockázataival, tipikusak-e a dopingok, milyen motivációk befolyásolják a kockázatvállalási hajlandóságukat, és milyen szerepet játszik az edukáció a megelőzésben. A vegyes módszertanú kutatás eredményei alapján a válaszadók többsége tisztában van a doping egészségkárosító hatásaival, ennek ellenére jelentős részük magasabb cél elérése érdekében megfontolná a doping kérdését.

A sportorvosi interjúk egymással összhangban rávilágítottak, hogy a küzdősportokban „tipizálható” dopingcsoportok észlelhetők, illetve megerősítették a kérdőíves felmérés azon konklúzióit, melyek szerint a dopingellenes küzdelem oktatásra, prevencióra, és nem csupán ellenőrzésekre és szankciókra kell támaszkodjon.

TESTNEVELÉSI ÉS SPORTTUDOMÁNYI TEHETSÉGMŰHELY**TDK-KONFERENCIÁJA****VERSENYSPORT, TEHETSÉGGONDOZÁS TAGOZAT****2026. 04. 27.**

1. Csikos István Viktor	
2. Gulyás Zoltán	1. hely
3. Gyöngy Márió	
4. Jakabacska Zsolt	
5. János-Horváth Zsófia	3. hely
6. Kaszás Kitti Enikő	
7. Nagy Balázs	
8. Nagy-Blazsek Alexandra Timea	
9. Nagy Szabolcs Imre	2. hely
10. Rác Péter	

A zsűri tagjai:

Dr. Bognár József , egyetemi tanár	EKKE Sporttudományi Intézet (elnök)
Dr. Juhász István , adjunktus	EKKE Sporttudományi Intézet
Vass Zoltán , mesteroktató	EKKE Sporttudományi Intézet
Nagy Levente , osztatlan testnevelő tanár – biológiatanár	EKKE Sporttudományi Intézet

Védekezőtaktikai megoldások elemzése a 2025-ös női kézilabda-világbajnokságon

Csikos István Viktor, edző BSc szakos hallgató

Témavezető:

Hegedűs Tibor, kézilabdaedző, Eger SZSE, óraadó, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: kézilabda, női kézilabda, védekezés, védekezési rendszerek, mérkőzéselemzés

A kézilabdában a védekezés két fő részből áll: a labdavesztés utáni gyors visszarendeződésből és a felállt támadás elleni szervezett védekezésből. A visszarendeződés célja az ellenfél gyors ellentámadásának megakadályozása, míg a felállt védekezés különböző rendszerekkel (emberfogás, területvédekezés, vegyes védekezés) próbálja megállítani a támadásépítést. A különböző védekezési formák eltérő kockázattal és hatékonysággal bírnak, és az ellenfél játékához igazodva alkalmazzák őket (Fekete, 2008; Marczinka, 2022). A dolgozat a 2025-ös női világbajnokság mérkőzésein vizsgálja a különböző védekezési formációk hatékonyságát és szerepét. Célja, hogy gyakorlati következtetéseket adjon az edzőknek, és segítse a játékosok taktikai fejlődését. A kutatás feltételezi, hogy a jobb eredményt elérő csapatokra jellemző a hatékonyabb védekezés, többek között több labdaszerzés, blokk, megállító fault, jobb kapusteljesítmény, valamint az ellenfél hibára kényszerítése. A kutatás a 2025-ös női kézilabda-világbajnokság 19 kiválasztott mérkőzését vizsgálta, célzott mintavétellel az élcsapatok és a magyar válogatott bevonásával. Az adatok videóelemzésből, kézzel vezetett jegyzetektől és interjúkból származnak, és többek között a védekezési mutatókat (pl. labdaszerzés, blokk, megállító fault, kapusteljesítmény) rögzítették. Az elemzés kvantitatív összehasonlításokra és kvalitatív tartalomelemzésre épült, kiegészítve szakértői interjúkkal, így komplex képet adott a különböző védekezési rendszerek hatékonyságáról. A vizsgálat során a 19 mérkőzésből származó védekezési mutatók alapján összesítő táblázat és rangsor készült. Az eredmények értelmezésekor figyelembe kellett venni az ellenfelek közötti erősségkülönbségeket, ezért az összehasonlítások elsősorban tájékoztató jellegűek. A különböző mutatók és a végső helyezések közötti összefüggéseket több szempontból vizsgáltam, az értékelés során pedig a hipotézisek is áttekintésre kerültek. A kutatás eredményei alapján a vizsgált védekezőtaktikai mutatók több szempontból kerültek értelmezésre és összevetésre. Az elemzés során a különböző tényezők együttes figyelembevételével történt az eredmények értékelése. A következtetések gyakorlati szempontból elsősorban általános irányokat és fejlesztési lehetőségeket fogalmaznak meg.

Az utánpótlás-nevelés kérdései a triatlon 12–15 éves korosztályában

Gulyás Zoltán, edző BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Révész László, egyetemi tanár, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: triatlon, utánpótlás-nevelés, motiváció, serdülőkor, edzői szerep

A triatlon utánpótlás-nevelése különösen összetett kihívást jelent a 12–15 éves korosztály esetében, mivel ebben az életkorban a fizikai fejlődés mellett jelentős pszichés és szociális változások is lezajlanak. A sportág komplex jellege, az úszás, kerékpározás és futás együttes fejlesztése fokozott terhelést ró a fiatalokra, ami a motiváció alakulását meghatározó tényezővé teszi a sportban maradás szempontjából. A dolgozat elméleti hátterét az önmeghatározás elmélete, a motivációs klíma modellje, valamint az edző-sportoló kapcsolat 3+1C modellje adja, amelyek segítségével értelmezhetővé válik a belső motiváció, az edzőkörnyezet és az edzői kommunikáció szerepe az utánpótlásban. A kutatás célja annak feltárása volt, hogy milyen tényezők befolyásolják a 12–15 éves triatlonosok motivációját, illetve milyen hatással van az edzői és közösségi környezet a sport iránti elköteleződésre. A vizsgálat kvantitatív és kvalitatív módszerek kombinációjával valósult meg. A mintát 66 fiatal sportoló és 10 utánpótlás-triatlonedző alkotta. Az adatfelvétel sportolói kérdőív segítségével, a PMCSQ–2 motivációs klímát mérő eszköz alkalmazásával, valamint nyitott kérdésekkel és edzői fókuszcsoporthoz tartozó interjúkkal történt. Az eredmények szerint az edzőkörnyezetben a feladatorientált motivációs klíma dominált, amely a fejlődésre, az erőfeszítésre és az egyéni haladásra helyezi a hangsúlyt. A sportolók motivációját leginkább a fejlődés megélése, a pozitív edzői visszajelzések és a csapatközösség támogató szerepe erősítette, míg az iskolai leterheltség és a fáradtság demotiváló tényezőként jelent meg. A megállapítások összhangban vannak a releváns szakirodalommal, és rámutatnak arra, hogy a támogató, fejlődésorientált edzői szemlélet és a pozitív edzőkörnyezet alapvető szerepet játszik a fiatal triatlonosok hosszú távú sportban maradásában.

Irodalomjegyzék

Deci, E. L. & Ryan, R. M. (2000). The “what” and “why” of goal pursuits: Human needs and the self-determination of behavior. *Psychological Inquiry*, 11(4) 227–268.

Jowett, S. (2005). The coach-athlete partnership. *The Psychologist*, 18(7), 412–415.

Az edzői vezetési stílusok hatékonyságának összehasonlító elemzése

Gyöngy Mórió, edző BSc szakos hallgató

Témavezető:

Herczeg Béla, kézilabdaedző, Egri Városi Sportiskola, óraadó, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: edzői vezetési stílus, utánpótlás, kézilabda, motiváció, csapatkohézió

A sportcsapatok működésében az edző vezetői szerepe meghatározó, különösen utánpótláskorban, ahol a teljesítmény mellett a sportolók fejlődése, motivációja és pszichológiai jólléte is kiemelt jelentőségű. A dolgozat célja az edzői vezetési stílusok hatékonyságának összehasonlító elemzése, különös tekintettel az utánpótláskorú kézilabdázókra. A kutatás arra keresi a választ, hogy az egyes vezetési stílusok – különösen a demokratikus, autokratikus, transzformációs, tranzakcionális és laissez-faire megközelítések – hogyan hatnak a sportolói elégedettségre, a csapatkohézióra, a motivációra és a hosszú távú fejlődésre. A szakirodalmi áttekintés bemutatja az edzői vezetés klasszikus és modern elméleteit, valamint az edző-sportoló kapcsolat pszichológiai jelentőségét. A dolgozat empirikus része kvantitatív, kérdőíves kutatásként valósul meg, 14–18 éves utánpótláskorú kézilabdázók bevonásával. A tervezett mérőeszközök az edzői vezetési stílus, a sportolói elégedettség, a csapatkohézió, a motiváció, továbbá a stressz és az önbizalom vizsgálatára irányulnak. Az adatok elemzése leíró statisztikai és összefüggés-vizsgálati eljárásokkal történik. A szakirodalom alapján várható, hogy a demokratikus, támogató és transzformációs vezetési stílusok kedvezőbb hatást gyakorolnak a sportolók pszichológiai állapotára és a csapat működésére, mint a túlzottan autokratikus vagy passzív vezetés. A dolgozat várható gyakorlati hozzájárulása, hogy iránymutatást ad az utánpótlás-nevelésben alkalmazható hatékonyabb edzői működéshez.

Irodalomjegyzék

- Castillo, D. B. & Espinosa, A. A. (2014). Autocratic and participative coaching styles and its effects on students' dance performance. *International Journal of Learning, Teaching and Educational Research*, 3(1), 32–44.
- Smith, M. J., Arthur, C. A., Hardy, J., Callow, N. & Williams, D. (2013). Transformational leadership and task cohesion in sport: The mediating role of intrateam communication. *Psychology of Sport and Exercise*, 14(2), 249–257.
- Duda, J. L. & Balaguer, I. (2007). Coach-created motivational climate. In S. Jowett & D. Lavallee (Eds.), *Social Psychology in Sport* (pp. 117–130). Human Kinetics.
- Riemer, H. A. & Chelladurai, P. (1995). Leadership and satisfaction in athletics. *Journal of Sport & Exercise Psychology*, 17(3), 276–293.
- Mageau, G. A. & Vallerand, R. J. (2003). The coach–athlete relationship: a motivational model. *Journal of Sports Sciences*, 21(11), 883–904.
- Arthur, C. A., Woodman, T., Ong, C. W., Hardy, L. & Ntoumanis, N. (2011). The role of athlete narcissism in moderating the relationship between coaches' transformational leader behaviors and athlete motivation. *Journal of Sport Exercise Psychology*, 33(1), 3–19.
- Révész L., Bognár J., Csáki I. & Trzaskoma-Bicsérdy G. (2013). Az edző–sportoló kapcsolat vizsgálata az úszás sportágban. *Magyar Pedagógia*, 113(1), 53–72.

Serdülő kapusok kiválasztása motorikus képességek alapján

Jakabacska Zsolt, edző BSc szakos hallgató

Témavezető:

Herczeg Béla, kézilabdaedző, Egri Városi Sportiskola, óraadó, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: motoros képességek, kapusedzés, serdülőkor, nemi különbségek, kézilabda

A szakdolgozatom központi témája annak vizsgálata, hogy a serdülőkorban lévő kapusokat mennyire befolyásolja, milyen motoros képességekkel rendelkeznek. Több éve a serdülő korosztálynál dolgozom edzőként, és újra meg újra ugyanabba a kérdésbe futok bele: mi alapján dől el, hogy egy fiatalból hosszabb távon mennyire lesz stabil kapus. A kiválasztás a gyakorlatban gyakran gyors döntésekből áll, miközben a serdülőkorban a teljesítmény még könnyen ingadozik. Emiatt érdekel, hogyan lehet a kiválasztást tudatosabbá és kiszámíthatóbbá tenni. A dolgozatban a motorikus képességekre helyezem a hangsúlyt, mert ezek adják a mozgásos teljesítmény alapanyagát. Ide tartozik például a gyorsaság, az erő, a koordináció és a hajlékonyság, amelyek a kapus mozgásában közvetlenül megjelennek. A motorikus képességek részben velünk született adottságokra épülnek, részben pedig fejleszthetők a gyakorlás és a tanulás során. Edzőként számomra az a kérdés a lényeges, hogy ebből a kettőből mit tudok jól mérni és értelmesen figyelembe venni a kiválasztásnál.

A kutatás vegyes megközelítésre épül: a fő elemzési rész kvantitatív (kérdőíves adatok és motorikus teszteredmények), ezt pedig kvalitatív adatforrásként három szakértői interjú egészíti ki. A célom az volt, hogy a serdülőkorú kapusok kiválasztásával és fejlődésével kapcsolatos kérdéseket több nézőpontból tudjam megvizsgálni: a sportolói tapasztalatok, az edzői szempontok, valamint mérhető teljesítményadatok irányából.

A H1 hipotézis – miszerint a serdülőkorú kapusok fejlődésének feltétele a jól szervezett, rendszeres és személyre szabott kapusképzés – a rendelkezésre álló adatok alapján megerősítést nyer, de a hazai gyakorlatban nem valósul meg egyenletesen. A sportolói kérdőívből kiderült, hogy a kapusok 62%-a csupán heti 1 kapusedzésben részesül, és közel egyötödük semmilyen célzott posztspecifikus fejlesztést nem kapott. Ez különösen figyelemre méltó annak fényében, hogy az edzők 90%-a több mint 5 éves tapasztalattal rendelkezik, és az edző szakmai felkészültsége tekintetében 4,90/5 átlagot adtak a fejlesztésre gyakorolt hatásnak.

Az interjúk megerősítik, hogy a szervezett kapusképzés a hazai kézilabdában fejlődőben van, de még mindig egyenetlen. Bakos és munkatársai (2018) is hangsúlyozzák a rendszeresség és fokozatosság szükségességét a kapusfejlesztésben. A H1 hipotézis tehát részben igazolódott: ott, ahol megvalósul a szervezett képzés, az eredmények jobbak, de az egyenlőtlenség fennáll.

Harcos nők, női harcok. Avagy a nők szerepe a muaythaiban

János-Horváth Zsófia, edző BSc szakos hallgató

Témavezető:

Vass Zoltán, mesteroktató, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: muaythai, maszkulin sport, női sportvezető, genderkérdés

Napjaink egyik globális problémája a nők egyenjogúságának kérdésköre. Nemzetközi tendencia az élet számos területén a nemi esélyegyenlőségi divízió fejlesztése, ám a gyakorlati megvalósítás rengeteg szektorban még várat magára (Bukta & Gösi, 2018).

A muaythai tradicionális küzdősport, melynek szabályrendszere teljes erővel történő ütések és rúgásokat engedélyez. A könyök- és térdtechnikák romboló erejű használatából eredően a legbrutálisabb állóharcként tartják számon. Mindezek tükrében nem meglepő, hogy a klasszikusan maszkulin sportágak közé sorolják (Kovács, 2013). Felvetődik tehát a kérdés, hogy ebben a közegben milyen lehetőségei vannak a sportélet női résztvevőinek bírói, edzői és sportvezetői szerepkörökben.

A kutatás a muaythai sportszakemberek szemléletébe nyújt betekintést, megismertette a sportélet berkein belüli megítélését a női kollégáiknak, valamint az érvényesülési és karrierlehetőségeikről ad rövid ismertetőt. Bemutatja a Muaythai Világszövetség genderpolitikáját, továbbá párhuzamot von a hazai Muaythai Szakszövetség törekvéseivel.

Az érvényesség és határfok növelése érdekében a kutatások kvantitatív és kvalitatív módszerek szintetizálásával készültek el: történelmi leírások tartalomelemzésével, dokumentumelemzéssel, továbbá a muaythai sport jelenlegi irányító és meghatározó személyeinek teljes körű kikérdezésével, félig strukturált interjúk segítségével.

Megállapítást nyert, hogy a sportélet belső szereplői – az objektivitás értelmében – bírói minőségben nem érznek nemi különbséget, ám az edzői és sportvezetői szcénában már megjelennek a gendersztereotípiák. Ennek egyik folyamánya, hogy a muaythai irányítói rétegébe Magyarországon a mai napig még sosem került nő. Bebizonyosodott, hogy a fiatalabb generáció gyorsabban alkalmazkodik az átalakuló világhoz, kollégáik megítélésében kevésbé játszik szerepet a nemi tipizálás, valamint hogy az internacionális sportélet nyitottabb és haladóbb szemléletmódú, ami konkrét stratégiai tervek és intézkedési struktúrák formájában a gyakorlatban is megjelenik.

A jövőben ezek a felzárkóztató koncepciók és megvalósítási minták építő jellegű, konstruktív példává válhatnak országunkban is.

Irodalomjegyzék

Bukta Zs. & Gösi Zs. (2018). Nők részvétele a magyar sportszervezetekben. *Civil Szemle*, 15(2), 13–27.

Kovács K. (2013). Nemi különbségek, csoportjellemzők és habitusok az egyetemista sportolók körében. *Kultúra és Közösség* 4(2), 109–132.

Hogyan találjuk meg a jövő triatlonbajnokait?

Kaszás Kitti Enikő, edző BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Révész László, egyetemi tanár, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: triatlon, tehetségazonosítás, utánpótlás-nevelés, mentális tényezők, edzői tapasztalat

A triatlon összetett állóképességi sportág, ahol az úszás, a kerékpározás és a futás fizikai, technikai és mentális követelményei egyaránt meghatározók. Az utánpótlás-nevelésben az egyik fő kihívás a tehetség korai felismerése és hosszú távú fejlesztése, mivel a hagyományos, aktuális teljesítményre épülő kiválasztás serdülőkorban torzíthat a biológiai érés eltérő üteme miatt. A szakirodalom a tehetséget dinamikus, többdimenziós folyamatként írja le, ahol a pszichológiai és környezeti tényezők is kiemelt szerepet kapnak (Renzulli, 1978; Vaeyens et al., 2008). Abbott és Collins (2004) szerint a hosszú távú fejlődés az edzői gyakorlat és az elméleti modellek összehangolásával érhető meg.

A kutatás azt vizsgálta, hogy az edzők milyen szempontok alapján azonosítják a triatlonos tehetséget, hogyan egészítik ki egymást a tapasztalati és objektív adatok, valamint mely tényezők támogatják a sportolók hosszú távú pályán maradását. A módszertan mélyinterjúkra és a 2023–2026 közötti Héraklész-felmérések 10–16 éves triatlonosainak adataira épült.

Az eredmények jelentős teljesítményingadozásokat mutattak, amelyek gyakran érési és mentális tényezőkre vezethetők vissza. Az edzők a technikai tanulási sebességet, a belső motivációt, a kitartást és a kudarcátűrést tartották a legmegbízhatóbb hosszú távú előrejelzőknek. Ezek összhangban állnak a nem lineáris fejlődési modellekkel és a mentális készségek fontosságát hangsúlyozó kutatásokkal (Gulbin et al., 2013; MacNamara et al., 2010). A kutatás összességében arra mutat rá, hogy a triatlonos tehetség hosszú távon formálódik, és a fizikai, technikai, mentális tényezők integrált értelmezése, valamint a támogató edző-sportoló kapcsolat alapvető a sportágban maradáshoz.

Irodalomjegyzék

- Abbott, A. & Collins, D. (2004). Eliminating the dichotomy between theory and practice in talent identification and development: Considering the role of psychology. *Journal of Sports Sciences*, 22(5), 395–408.
- Gulbin, J. P., Croser, M. J., Morley, E. J. & Weissensteiner, J. R. (2013). An integrated framework for the optimisation of sport and athlete development: A practitioner approach. *Journal of Sports Sciences*, 31(12), 1319–1331.
- MacNamara, Á., Button, A. & Collins, D. (2010). The role of psychological characteristics in facilitating the pathway to elite performance. *The Sport Psychologist*, 24(1), 52–73.
- Renzulli, J. S. (1978). What makes giftedness? Reexamining a definition. *Phi Delta Kappan*, 60(3), 180–184.
- Vaeyens, R., Lenoir, M., Williams, A. M., & Philippaerts, R. (2008). Talent identification and development programmes in sport: Current models and future directions. *Sports Medicine*, 38(9), 703–714.

A szövetségi kapitányok szerepe és felelőssége a muaythai, kick-box és vívás sportágakban

Nagy Balázs, edző BSc szakos hallgató

Témavezető:

Vass Zoltán, mesteroktató, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: muaythai, kick-box, vívás, edző-sportoló kapcsolat, kommunikáció, mentális támogatás, konfliktuskezelés

A küzdősportok és a vívás világában a győzelem és a vereség közötti határvonalat a sportoló és edző közötti bizalmi híd határozza meg. A kutatás a muaythai, a kick-box és a vívás pedagógiai és pszichológiai dinamikáját vizsgálja, ahol az edzői szerep túlmutat az instruáláson: stratégaként, nevelőként és érzelmi támaszként jelenik meg. Az elméleti keretet Jowett CART-Q-modellje, az öndeterminációs elmélet (SDT) és a pozitív ifjúsági fejlődés (PYD) koncepciója alkotja. A vizsgálat az edzői kommunikáció és a szubjektív teljesítményérzet összefüggéseit, valamint a vezetői stílus önbizalomra gyakorolt hatását elemzi. Hipotéziseim szerint

- a támogató kommunikáció javítja a teljesítményérzetet (H1),
- a korrekt vezetés növeli az önbizalmat (H2),
- a hatékony konfliktuskezelés fokozza az elégedettséget (H3),
- a következetes példamutatás pedig pozitívan hat a fegyelmi attitűdre (H4).

A kutatás kombinált módszertannal készült: a kvantitatív adatfelvételt 18 aktív versenyző kérdőíves felmérése, a kvalitatív részt 8 tapasztalt edzővel készült félig strukturált mélyinterjú alkotta. Az adatok feldolgozása leíró statisztikával és tematikus tartomelemzéssel történt. Az eredmények alapján az edzői kommunikáció megítélése kiváló (átlag: 4,78), a sportolók 83%-a szerint a pozitív hangnem jobb teljesítményt eredményez. A mentális támogatás és az önbizalom-erősítés szintén magas pontszámot kapott (átlag: 4,72). Bár a konfliktus a kapcsolat természetes része, a sportolók többsége (átlag: 4,50) korrektnek tartja a rendezést, ami után a bizalom gyakran tovább erősödik (4,67). Az edzői példamutatás (4,72) és következetesség (4,61) a szakmai hitelesség alapfeltételeként rajzolódott ki. A kutatás igazolta, hogy az edző-sportoló kapcsolat a teljesítményt közvetlenül alakító tényező. Az edző ma már egyszerre vezető, nevelő és bizalmi személy – egyfajta „Noé bárkája”, aki megvédi a sportolót a külső negatív hatásoktól. A gyakorlatban a hiteles és következetes jelenlét hozza ki a versenyzőből a maximumot. Javaslatként fogalmazható meg az edzőképzés fejlesztése a pszichológiai és kommunikációs kompetenciák irányába, különösen a mentális túlterheltség kezelése érdekében.

Irodalomjegyzék

- Bíró, E., Papp-Bata, Á., Pucsok, J. M., Rátgéber, L., Barna, L., Németh, K., Nagy, B. F., & Balogh, L. (2025). Hungarian adaptation of the coach burnout questionnaire. *Journal of Physical Education and Sport*, 25(2), 346–353.
- Fan, F., Mo, Y. & Pi, Y. (2023). How relationship-maintenance strategies influence athlete burnout: Mediating roles of coach–athlete relationship and basic psychological needs satisfaction. *Frontiers in Psychology*, 13, 1104143.
- Jowett, S. (2005). The coach-athlete partnership. *The Psychologist*, 18(7), 412–415.
- Kovács, K., F. Földi, R., & Gyömbér, N. (2021). Az Edző-Sportoló Kapcsolat Kérdőív hazai adaptációja, a sportoló szemszögén keresztül. *Magyar Sporttudományi Szemle*, 22(2), 12–20.
- Liu, W., Turner, A. P. & Wang, Y. (2023). Perceived transformational leadership and athletes' well-being: The mediating roles of public service motivation and trust in coach. *Frontiers in Psychology*, 14, Cikk 1152341.

Az edző-játékos-szülő kapcsolati rendszere, ezek hatása a sportoló fejlődésére

Nagy-Blazsek Alexandra Timea, edző BSc szakos hallgató

Témavezető:

Rosta István, kézilabdaedző, Magyar Kézilabda Szövetség Utánpótlás Fejlesztési Bizottság, óraadó, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: sportszocializáció, kapcsolati háromszög, személyiségfejlődés, edzői hatás, sportos család, kézilabda

A szakdolgozatom központi témája a sport mint szocializációs színtér vizsgálata, különös tekintettel a sportoló, a szülő és az edző közötti interakciókra. A kutatásom célja annak a feltárása volt, hogy ez a fajta kapcsolati háromszög miként képes befolyásolni a sportolók személyiségfejlődését, társadalmi integrációját és mentális teherbírását. Az elméleti alapokat a sportpszichológia és sportszociológia tézisei, valamint a családi szocializáció modelljei adták.

A kutatásom módszertanát tekintve vegyes (mixed-method) stratégiát alkalmaztam. A kvantitatív szakaszban egy 96 fős kérdőíves felmérést végeztem sportolók körében, amely az elégedettséget és a strukturális jellemzőket vizsgálta. Ezt követően a kvalitatív szakasz során három kiemelkedő, professzionális szinten sportoló személlyel (két férfi és egy nő) készíthettem mélyinterjút. Az interjúalanyok kiválasztásánál fontos szempont volt a „sportos családi háttér”, amely lehetővé tette a generációkon át visszavezethető szocializációs minták elemzését.

Kutatásom során öt hipotézist vizsgáltam, melyek mindegyike beigazolódott. Az eredmények azt igazolták, hogy a sport döntő szerepet játszik a jellemformálásban: az alázat, a szorgalom és a kitartás a sportpályán elsajátított alapértékek, amelyek a civil életben is kamatoztathatók. Az edzői hatás elemzése során beigazolódott, hogy a szakmai hitelesség mellett a pedagógiai érzék és a bizalom a teljesítmény legfőbb záloga. A „hiba utáni leülés” jelenségének feltárásával a kutatás rávilágított az edzői hibakezelés mentális következményeire.

A dolgozatom legfontosabb megállapítása a szülői háttér hitelesítő erejéhez fűződik. A sportos családból érkező alanyoknál azonosított „10 vs 15” elve és a „noblesse oblige” dinamikája rámutatott, hogy a családi elvárások – ha azok szakmai hitelességgel párosulnak – nem destruktív stresszt, hanem belső motivációt generálnak. A szintézis alapján kijelenthető, hogy a sikeres sportolói szocializáció kulcsa a szülői érzelmi háttország, a szakmailag felkészült edzői irányítás és a sport mint önálló mikrotársadalom együttese. A kutatás rávilágít a sport pedagógiai értékére mint az életre való felkészítés egyik leghatékonyabb eszközére.

Az irányító támadásban betöltött szerepének fejlődése a kézilabdázásban

Nagy Szabolcs Imre, edző BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Suszter László, adjunktus, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: kézilabdázás, irányító poszt, játékszervezés, statisztikai elemzés, kognitív döntéshozatal, 1v1 párharcok

Az elmúlt két évtizedben a kézilabdázás dinamikája és szabályrendszere jelentős átalakuláson ment keresztül, aminek leginkább érintett szereplője az irányító játékos lett (Wagner et al., 2014). A jelen kutatás célja az irányító poszt támadásban betöltött szerepének, valamint a játékosokkal szemben támasztott fizikai és kognitív követelmények fejlődésének átfogó vizsgálata. Hipotézisként fogalmaztam meg, hogy a gólerősség és az 1:1 elleni párharcok dominánssá válása mellett a technikai tudást felváltja a reakcióidő és a mentális döntéshozatal elsődlegessége. A kutatás kettős módszertant alkalmazott. Két különböző generáció hat világklasszis irányítójának objektív mérkőzésstatisztikáit elemeztem, kézilabda-játékosok mintáján egy kérdőíves felmérés keretében vizsgáltam az aktív sportági szereplők szubjektív tapasztalatait. Az eredmények rávilágítottak, hogy bár a gólveszélyesség ma már alapkövetelmény, a statisztikai mutatók alapján ez a komplexitás már az előző generáció elitjénél is megjelent. A statisztikai vizsgálat során a lövőhatékonyság az újabb generációnál 62% (SD: 5,22), míg a régebbi csoportnál 67% (SD: 3,39) volt ($p = 0,028$). A kiosztott gólpaszok átlaga az új korszakban 9,22 (SD: 2,64), a korábbiakban 9,67 (SD: 2,06) értéket mutatott. A mai modern játék felgyorsulásával az össztámadásszám 15%-os növekedést mutat, azonban szignifikánsan ($p = 0,028$) romlott az új generáció lövőszázaléka (67%-ról, 62%-ra). A kérdőíves vizsgálat igazolta, hogy a kondicionális képességek és az 1:1 elleni párharcok dominanciája mellett a kognitív képességek (gyors helyzetfelismerés, nyomás alatti mentális döntéshozatal) szerepe fontosabb a modern kézilabdázásban. Az eredmények gyakorlati iránymutatást nyújtanak az utánpótlás-nevelés számára is, kiemelve a komplex, stressz alatti döntéshozatalt és a párharcokat fejlesztő gyakorlatok szükségességét a mechanikus figuratanítással szemben, a korábbi szakirodalmakkal megegyezően (Marczinka, 2018). A dolgozat legfőbb következtetése, hogy a modern kézilabdázás játékszervezőjének egy személyben kell egyesítenie a gladiátorok fizikai erejét és a magas szintű játékontelligenciát.

Irodalomjegyzék

Marczinka Z. (2018). *Kézilabdázás: Egy átfogó tanulmány a játékról*. Magyar Kézilabda Szövetség.

Ökrös Cs. (2007). *A kézilabda játék elmélete és gyakorlata*. Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Kar.

Wagner, H., Buchecker, M., von Duvillard, S. P., & Müller, E. (2010). Kinematic description of elite vs. low level players in team-handball jump throw. *Journal of Sports Science & Medicine*, 9(1), 15–23.

A karate sportból való lemorzsolódás okai és a megelőzésének lehetőségei

Rácz Péter, edző BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Mácsár Gábor, rendőr alezredes, ORFK Rendőrségi Oktatási és Kiképző Központ, óraadó, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: karate, lemorzsolódás, motiváció

A karate sportból történő lemorzsolódás a rendszeres fizikai aktivitás, a pszichológiai fejlődés, a közösségi kötődés és a sportolói identitás sérülését jelzi. A kutatás célja, hogy feltárja, a karateedzések kapcsán mely tényezők jelennek meg, milyen mértékben hatnak a kilépési döntésre. A jelenség komplex, többtényezős folyamat, amelyben intraperszonális, interperszonális és strukturális tényezők együtt játszanak szerepet (Witt és Dangi, 2018). Az edzői szerep pedagógiai és mentális támogatást is jelent, a bizalom hiánya közvetlen kockázat (Déri és mtsai., 2024). Az önmeghatározás-elmélet szerint az autonómia, a kompetencia, a kapcsolódás alapvető pszichológiai szükségletek, együtt erősítik a belső motivációt a fiatal karatékáknál (Kovács és mtsai., 2019). Mácsár (2019) rendszerszintű megközelítése alapján a megelőzés sem lehet egydimenziós, hanem egyszerre kell kezelnie a pszichológiai, pedagógiai, szociális és szervezeti tényezőket. Anyag és módszer: kérdőíves vizsgálat (N = 92 fő), kényelmi mintavétellel. Az adatfelvétel Likert-skálás és nyitott kérdésekkel monitorozta a válaszadókat, kvantitatív és kvalitatív módon. Eredmények: Az időbeosztási nehézségek, a tanulmányi és munkahelyi kötelezettségek, az élethelyzeti változások, továbbá az edzői és közösségi környezet jelentős szerepet játszottak. A válaszadók 64,4%-a megfelelő körülmények között újrakezdené az edzéseket, ami arra utalt, hogy a sporttal való kapcsolat sok esetben nem szakad meg véglegesen. Az eredmények a szakirodalommal összhangban megerősítik, hogy a lemorzsolódás az eltérő súlyú tényezők együttesének következménye. Következtetések: a sportban maradás kulcsa a rugalmas rendszer, a támogató edzői és közösségi közeg, a fenntartható, belső motivációra épülő sportélmény. A sportágban maradást nem csupán az elért eredmények segítik, hanem az, hogy a sportoló fejlődést, biztonságot és személyes élményeket éljen meg. További kutatások szükségesek a karatespecifikus folyamatok mélyebb megértéséhez, különösen a kiégés, a motiváció és az edzői hatások hosszú távú vizsgálatára.

Irodalomjegyzék

- Déri D., Bognár J. & Trzaskoma-Bicsérdy, G. (2024). Pedagógiai szempontú elvárások az edzőkkel szemben-Fókuszban a női labdarúgó akadémiák. *Magyar Pedagógia*, 124(2), 71–88.
- Kovács K., Gyömbér N., Kelemen A. & Fodorné Földi R. (2019). Az észlelt autonómiatámogatás hatása a teljesítéscélokra karate utánpótláskorosztályoknál. *Magyar Pszichológiai Szemle*, 74(2), 163–180.
- Mácsár G. (2019). Az egyetemi lemorzsolódás elméleti összefüggései és rendészeti vonatkozása. *Acta Universitatis: Sectio Sport-Acta Universitatis de Carolo Eszterházy Nominatae*, 47(2), 45–60.
- Witt, P. A. & Dangi, T. B. (2018). Why children/youth drop out of sports. *Journal of Park and Recreation Administration*, 36(3) 191–199.

SZŐLÉSZ-BORÁSZ TEHETSÉGMŰHELY**TDK-KONFERENCIÁJA****SZŐLÉSZET ÉS BORÁSZAT TAGOZAT****2026. 04. 29.**

1. Barna Barbara Zsófia	1. hely
2. Mészely Petra	3. hely
3. Nagy Laura	
4. Veinémer Dorina	2. hely

A zsűri tagjai:

Dr. Végvári György , egyetemi tanár	EKKE Szőlészeti és Borászati Intézet (elnök)
Dr. Bene Zsuzsanna , egyetemi docens	EKKE Szőlészeti és Borászati Intézet
Dr. Villangó Szabolcs , egyetemi docens	EKKE Szőlészeti és Borászati Intézet
Dr. Zsófi Zsolt , egyetemi docens	EKKE Szőlészeti és Borászati Intézet
Sarkadi Bíborka Sára , szőlész-borász mérnöki BSc	EKKE Szőlészeti és Borászati Intézet

A bormarketing új kihívásai: a Z generáció elérésének lehetőségei

Barna Barbara Zsófia, szőlész-borász mérnöki BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Bene Zsuzsanna, egyetemi docens, EKKE Szőlészeti és Borászati Intézet

Kulcsszavak: bormarketing, Z generáció, borfogyasztói attitűd, digitális marketing, storytelling

A borfogyasztási szokások átalakulása és a fiatal generációk eltérő attitűdjei napjainkban a bormarketing egyik legnagyobb kihívását jelentik (Burgess et al., 2022). A Z generáció fogyasztási döntéseit egyre inkább az élménykeresés, az önkifejezés és a digitális térben szerzett benyomások határozzák meg, ami új megközelítéseket tesz szükségessé a hagyományos borkommunikációban (Aggarwal, 2004). A kutatás célja a generációs különbségek vizsgálata, különös tekintettel a Z generáció borfogyasztási attitűdjeire és megszólításának lehetőségeire.

A vizsgálat módszertanilag primer és szekunder kutatásra épült. A primer kutatás keretében kérdőíves felmérést végeztem fiatal fogyasztók körében, valamint mélyinterjúkat készítettem bormarketing-szakemberekkel és egy Z generációs válaszadóval. A szekunder kutatás során feldolgoztam a releváns szakirodalmat.

Eredményeim alapján a Z generáció borfogyasztása kevésbé kötődik hagyományokhoz, inkább alkalmi és élményalapú jelenség. A döntésekben kiemelt szerepet játszik a vizuális megjelenés, a márka által közvetített életérzés és a közösségi média hatása. A hagyományos, szakértői kommunikáció kevésbé hatékony, míg az érzelmi és storytelling-alapú megközelítések, valamint az interaktív digitális eszközök erősebb márkakötődést eredményezhetnek.

A kutatás rávilágít, hogy a Z generáció megszólítása érdekében a bormarketingnek az élmény-, identitás- és digitális kommunikáció irányába kell elmozdulnia. A hipotézisek vizsgálata megerősítette, hogy a Z generáció borfogyasztása alacsonyabb gyakoriságú és kevésbé hagyományalapú, ugyanakkor élmény- és identitásközpontú döntéshozatal jellemzi. Emellett a storytellingre épülő kommunikáció és az érzelmi, interaktív címkedesign hozzájárul a pozitívabb attitűd és a márkakötődés kialakulásához, ugyanakkor hatékonyságuk hosszú távon a termék minőségével együtt érvényesül.

Irodalomjegyzék

Aggarwal, P. (2004). The Effects of Brand Relationship Norms on Consumer Attitudes and Behavior. *Journal of Consumer Research*, 31(1), 87–101.

Burgess, A., Yeomans, H. & Fenton, L. (2022). 'More options...less time' in the 'hustle culture' of 'generation sensible': Individualization and drinking decline among twenty-first century young adults. *The British Journal of Sociology*, 73(4), 903–918.

A buborékos borok és pezsgők potenciálja az Egri borvidéken: technológiai és piaci megközelítés

Mészely Petra, szőlész-borász mérnöki BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Bene Zsuzsanna, egyetemi docens, EKKE Szőlészeti és Borászati Intézet

Kulcsszavak: Egri borvidék, pezsgő, buborékos borok, eredetvédelem

Az utóbbi években világszerte növekvő érdeklődés figyelhető meg a buborékos borok és pezsgők iránt (Just-Borràs et al., 2024), ami új lehetőségeket teremt a hagyományosan vörösborairól ismert Egri borvidék számára. A borfogyasztási szokások átalakulása és a fiatalabb generációk változó preferenciái szükségessé teszik a borvidék alkalmazkodását mind termelési, mind marketingszempontból (Sike, 2025). A kutatás célja annak feltárása volt, hogy az Egri borvidék adottságai mennyiben alkalmasak pezsgőkészítésre, valamint e termék kategória milyen szerepet tölthet be a borvidék megújuló arculatában.

A vizsgálat során primer és szekunder módszereket alkalmaztam. Érzékszervi és analitikai vizsgálatokat végeztem tíz, az Egri borvidékről származó mintán, továbbá félig strukturált mélyinterjúkat készítettem helyi borászokkal. A kutatást kísérleti pezsgőalapbor készítése egészítette ki.

Az eredmények alapján megállapítható, hogy a borvidék klimatikus és talajtani adottságai kedveznek a magas savtartalmú alapborok előállításának, amelyek alkalmasak minőségi pezsgőkészítésre. Az érzékszervi bírálatok és a szakmai tapasztalatok szerint a rozé pezsgők különösen ígéretesek a fiatal fogyasztók körében. A buborékos borokban az egri borokra jellemző savszerkezet és ásványosság jól érvényesül, amely piaci megkülönböztető jegyként szolgálhat.

A kutatás rámutat arra, hogy a pezsgőkészítés hozzájárulhat a borvidék arculatának megújításához és új fogyasztói rétegek megszólításához, valamint indokoltá teheti az eredetvédelmi rendszer kiterjesztését e termék kategóriára.

Irodalomjegyzék

Just-Borràs, A., Alday-Hernández, M., García-Roldán, A., Bustamante, M., Gombau, J., Cabanillas, P., Rozès, N., Canals, J.M. & Zamora, F (2024). Assessment of Physicochemical and Sensory Characteristics of Commercial Sparkling Wines Obtained Through Ancestral and Traditional Methods. *Beverages*, 10(4), 103. <https://www.mdpi.com/2306-5710/10/4/103> (Letöltés dátuma: 2026. 03. 29)

Sike S. (2025). Bár árak a csillagos ég, egyre népszerűbbek a „buborékos borok”. HEOL <https://www.heol.hu/helyi-kultura/2025/12/pezsgo-bar-aruk-a-csillagos-eg> (Letöltés dátuma: 2026. 03. 29)

Bor és gasztronómia. Borfogyasztási szokások és a borlapok szerepének vizsgálata a vendégélményben

Nagy Laura, szőlész-borász mérnöki BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Vincze Judit, egyetemi docens, EKKE Szőlészeti és Borászati Intézet

Kulcsszavak: étel-bor párosítás, helyi borok, borlap, borfogyasztási szokások, vendégélmény

A borfogyasztás napjainkban egyre inkább élményalapú tevékenységgé válik, amelyben a vendéglátóhelyek kínálata és a borlap szerepe kiemelt jelentőséggel bír. A bor nemcsak italként jelenik meg, hanem a gasztronómiai élmény meghatározó elemeként (Charters, 2006; Hall et al., 2000).

A kutatás célja a borfogyasztási szokások, a borlap szerepének, valamint a vendéglátóhelyek borlapjainak a vizsgálata, különös tekintettel a fogyasztói döntésekre.

A vizsgálatom során vegyes módszertant használtam: egyrészt végeztem egy kérdőíves felmérést, amelyre 127 kiértékelhető válasz érkezett be, másrészt különböző profilú vendéglátóhelyek – az Arany Kaviár Étterem (Budapest), a Macok bisztró (Eger), és a HBH sörház és étterem (Eger) – szakmai képviselőivel, valamint vezetőivel készített interjúk segítségével kvalitatív adatokat sikerült begyűjtenem. Az eredmények alapján megállapítható, hogy a borfogyasztás inkább alkalmi jellegű, ugyanakkor megjelenik a minőséorientált fogyasztói attitűd. A borválasztás során fontos szerepet játszik a korábbi pozitív tapasztalat, míg a szakértői ajánlások kevésbé fontosak a fogyasztók számára. A borlapokkal kapcsolatban a válaszadók többsége úgy véli, hogy azok jelentősen hozzájárulnak az étkezési élményhez, ami összhangban áll a szakirodalom azon megállapításával, miszerint a borválaszték és annak prezentációja fontos eleme a vendéglátói élménynek (Lockshin&Corsi, 2012).

A kutatás során feltártam, hogy a fogyasztók előnyben részesítik a helyi borokat, és értékelik a jól strukturált borlapokat. Az interjúk alapján megállapítható volt, hogy a különböző vendéglátóhelyek eltérő stratégiákat alkalmaznak. Amíg a fine dining szegmensben a bor kiemelkedő szerepet kap, addig más típusnál inkább kiegészítő elemként jelenik meg.

Összességében a kutatás igazolja, hogy a borfogyasztás a vendéglátásban egy nagyon összetett elemként jelenik meg, amiben a minőség, az élmény és a tudatos kínálat egyaránt meghatározó szerepet játszik. A vendéglátóhelyek számára a borlap versenyelőnyként jelenik meg a többi vendéglátóhellyel szemben.

Irodalomjegyzék

Charters, S. (2006): *Wine and Society: The Social and Cultural Context of a Drink*. Elsevier Butterworth-Heinemann.

Hall, C.M., Sharples, L., Cambourne, B. & Macionis, N. (2000). *Wine tourism around the world: Development, management and markets*. Butterworth-Heinemann.

Lockshin, L. & Corsi, A.M. (2012). Consumer behaviour for wine 2.0: A review since 2003 and future directions. *Wine Economics and Policy*, 1(1), 2–23.

Három különböző alanyra oltott furmint szőlőfajta vízhiányra adott válaszainak vizsgálata

Veinémer Dorina, szőlész-borász mérnöki BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Zsófi Zsolt, egyetemi docens, EKKE Szőlészeti és Borászati Intézet

Kulcsszavak: szőlőalany-választás, klímaváltozás, hosszú távú adaptáció, vízstressz

Napjainkban a szőlőfelvásárlási árak, illetve a borfogyasztás csökkenő tendenciája mellett a klímaváltozás negatív hatásaival is szembe kell nézniük a szőlősgazdáknak. Egy adott régió belüli termesztési értékek legmeghatározóbb tényezője az éghajlat, amely a szőlőtermesztés történelme során bár változott, de a közelmúltban ez a változás drámaian felgyorsult. Az éghajlat egy nagyon összetett folyamatosan változó rendszer, amely próbára teszi a növények alkalmazkodóképességét, és alkalmazkodásra készíti a szőlő- és borágazatot is.

Kutatásomban 3 különböző alanyra oltott (Teleki 5C, Richter 110, Paulsen 1103) furmint szőlőfajta élettani és morfológiai válaszreakcióit vizsgáltam tenyészédes körülmények között olyan céllal, hogy feltérképezsem az alany-nemes kombináció szárazságtűrő képességeit. A kutatás során mesterségesen alakítottunk ki közepesen erős (50% szabadföldi vízkapacitás) vízhiányt, majd vizsgáltuk a szőlő vízháztartására és produkciójára utaló élettani paramétereket, nevezetesen napközi és stemvízpotenciál, valamint a gázcserefolyamatok (asszimilációs és transzspirációs ráta, sztómakonduktancia, vízhasznosítási együttható) értékeit. Ezt kiegészítve méréseket végeztünk a sztómasűrűségekre és a gyökérhosszúságra vonatkozóan is.

Eredményeink alapján a Richter 110 mutatta a legfigyelemreméltóbb fiziológiai reakciókat, morfológiai változásokat a kezelések hatására. Ezek közül kiemelendő, hogy az alanyfajta gyökérhosszúsága jelentősen megnövekedett vízhiányos állapot alatt, ami a növény vízfelvételét hosszú távon hatékonyabbá teheti.

A vizsgálat rámutat arra, hogy az új szőlőültetvények telepítése során az alanyválasztás kulcsfontosságú. Ugyanakkor a talajtípuson túl figyelembe kell venni a termőhely egyéb adottságait, valamint a klimatikus jellemzőket.

Irodalomjegyzék

Jones, G. & Hellman, E. (2003). Impacts of Climate Variability and Change on Wine. *Geoscience Canada*, 30(4), 187–195.